

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	08-04-2016		
Šifra:	213-07	16-2	1
Dovezava:			
EPA:	1152-VII	EU:	
Sign. zn.:			
Kratice:			

EVA: 2011-1711-0002
Številka: 00717-2/2015/13
Datum: 7. 4. 2016

Vlada Republike Slovenije je na 83. redni seji dne 7. 4. 2016 določila besedilo:

- Predloga zakona o prijavi prebivališča – prva obravnava,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da Predlog Zakona o prijavi prebivališča in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gostinstvu obravnava na isti seji zaradi njune vsebinske povezanosti in potrebe po sočasni objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 64/12 in 10/14) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- mag. Vesna Györköös Žnidar, ministrica za notranje zadeve,
- Boštjan Šefic, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Andrej Špenga, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Marjan Fank, generalni direktor Policije, glavni policijski svetnik, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo, Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, Ministrstvo za notranje zadeve.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga: 1

ZAKON O PRIJAVI PREBIVALIŠČA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zgodovinski pregled razvoja zakonodaje na področju prijave prebivališča

Prijavo oziroma odjavo stalnega in začasnega prebivališča ter vodenje evidenc prebivalstva je od leta 1983 do leta 2001 urejal **Zakon o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva** (Uradni list SRS, št. 6/83; v nadaljnjem besedilu: ZENO). Na podlagi tega zakona sta bila sprejeta dva pravilnika, in sicer **Pravilnik o podatkih za prijavo oziroma odjavo stalnega prebivališča in prijavo spremembe naslova stanovanja ter o ustreznem obrazcu** in **Pravilnik o podatkih za prijavo oziroma odjavo začasnega prebivališča ter o ustreznem obrazcu** (Uradni list SRS, št. 18/84).

ZENO posebnih novosti ni prinašal in je vsebinsko pomenil le kontinuiteto pri izvajanju prijavo-odjavne obveznosti stalnega in začasnega prebivališča, saj je stalno prebivališče še naprej definiral kot naselje, v katerem se občan naseli z namenom, da v njem stalno živi, začasno prebivališče pa kot naselje, ki je praviloma zunaj stalnega prebivališča, v katerem se občan zadržuje ali začasno prebiva. Zakon je prav tako ohranil postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča in ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča. Nadaljeval je tudi vodenje registra stalnega prebivalstva, ki vsebuje podatke o prebivalstvu s stalnim prebivališčem, in razvida začasnega prebivališča s podatki o prebivalcih z začasnim prebivališčem. Ti dve evidenci so do 31. decembra 1994 vodili organi občin, nato pa je bila ta pristojnost skladno z Zakonom o prevzemu državnih funkcij (Uradni list RS, št. 29/95 in 44/96) prenesena na pristojne UE. Register stalnega prebivalstva se je vodil v obliki kartoteke, razvid začasnega prebivališča pa v obliki kartoteke, sestavljene iz predpisanih obrazcev in kopij iz knjig gostov. Bistvena novost tega zakona je možnost uporabe računalniške tehnologije, saj sta se evidenci lahko vodili tudi na računalniku ali na mikrofilmu, ko so pristojni organi podatke o prijavi in odjavi stalnega in začasnega prebivališča občanov iz kartotek prenesli v računalnik ter s tem ukinili kartoteke registra stalnega prebivalstva in kartoteke razvida začasnega prebivališča.

ZENO je bil revidiran leta 1990 z novimi kazenskimi določbami, leta 1991 (**Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva**, Uradni list RS, št. 11/91-I) pa je bil usklajen z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, ki je zahteval, da upravljavci zbirke osebnih podatkov vsebino registra prebivalstva uredijo z zakonom in ne s podzakonskimi predpisi. Vsebinske spremembe so bile predvsem v racionalizaciji zbiranja in obdelovanja podatkov, saj je bilo mogoče na račun že dobro uveljavljene enotne matične številke občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) opustiti zbiranje dopolnilnih identifikacijskih in drugih podatkov. Spremenjena je bila tudi določba o posredovanju podatkov, ki se, prav tako skladno z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, smejo dati samo tistim, ki so do njihove uporabe upravičeni na podlagi zakona ali pisne

privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo. Določil se je tudi rok hrambe podatkov, ki jih pristojni organ hrani še 50 let po izločitvi iz evidence stalnega prebivalstva, nato se podatki arhivirajo; podatki iz razvida začasnega prebivališča in knjige gostov se hranijo še eno koledarsko leto po tem, ko je oseba odjavljena, nato se uničijo. Po drugi strani je dopolnitev zakona prinesla tudi nekatere nove informacijske rešitve. Takrat so bili namreč z računalniško mrežo Ministrstva za notranje zadeve povezani že skoraj vsi lokalni registri prebivalstva, zato je bilo skladno z novimi določbami mogoče register stalnega prebivalstva in razvid začasnega prebivališča voditi tudi na računalniku Ministrstva za notranje zadeve. Na kartonih so UE vodile le še gospodinjске kartoteke. Uzakonjeno je bilo tudi povezovanje nekaterih osebnih podatkov iz registra stalnega prebivalstva z drugimi z zakonom vzpostavljenimi evidencami v pristojnosti organov za notranje zadeve (na primer evidencami o listinah, orožju). Edina sprememba same prijavno-odjavne obveznosti je bila, da občanu pri prijavi novega stalnega prebivališča ob preselitvi ni bilo več treba predložiti potrdila o odjavi dosedanjega stalnega prebivališča, saj je bil ta podatek pristojnemu organu razviden iz računalniško vodenega registra stalnega prebivalstva.

Leta 1992 sta bila za izvajanje ZENO izdana nova pravilnika, in sicer **Pravilnik o obrazcu za prijavo in odjavo začasnega prebivališča, načinu prijavljanja in vodenja razvida začasno prijavljenih oseb ter o obrazcu in načinu vodenja knjig gostov** (Uradni list RS, št. 18/92) in **Pravilnik o obrazcu za prijavo oziroma odjavo stalnega prebivališča, o obrazcu osebnega kartona in kartona gospodinjstev ter o načinu vodenja in vzdrževanja registra stalnega prebivalstva** (Uradni list RS, št. 27/92), ki sta opredelila, da je register stalnega prebivalstva sestavljen iz evidence stalnega prebivalstva, evidence gospodinjstev in posebnih evidenc.

Zakon o evidenci nastanitve občanov in registru prebivalstva je postal nepregleden in vsebinsko neuskladen z že sprejeto ali pripravljeno zakonodajo na področjih, ki so neposredno ali posredno povezana z vodenjem evidence stalnega ali začasnega prebivališča v RS, saj je bil sprejet v popolnoma drugačnih družbenoekonomskih okoliščinah. Zato je bilo potrebno sprejetje novega zakona, ki bi prijavo prebivališča uredil celovito skladno z ostalo zakonodajo RS in mednarodnimi predpisi ob upoštevanju potreb posameznika in javnega interesa ter kontinuitete, ki jo predpostavlja usmerjenost Slovenije kot registrske države. **Zakon o prijavi prebivališča** (Uradni list RS, št. 59/01; v nadaljnjem besedilu: ZPPreb), ki je bil sprejet 9. februarja 2001, je celovito uredil vsa vprašanja v zvezi s prijavo prebivališča, način ter postopek prijave in odjave stalnega in začasnega prebivališča, prijavo in odjavo gosta, vodenje registra stalnega prebivalstva ter posredovanje podatkov uporabnikom. Zasnovan je tako, da velja kot temeljni predpis, ki ureja prijavo in odjavo prebivališča tako za državljana kakor tudi za tujca v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: RS).

Pred tem zakonom ni bilo natančne definicije stalnega prebivališča, saj je bilo to opredeljeno samo kot »naselje, kjer se posameznik naseli z namenom stalnega prebivanja«. Pomanjkljivost prejšnje opredelitve je bila torej dvoja: manjkali sta točnejši razlagi dejanskosti in namena stalnega prebivanja ter ozka opredelitev prebivališča samo do ravni naselja. Prva pomanjkljivost se je izrazila predvsem v upravnih postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, saj je prihajalo do težav zaradi nedorečenega pravnega pojma oziroma nedoločenih meril za presojo dejanskosti prebivanja. Praksa je pokazala tudi drugo pomanjkljivost, saj se je vse pogosteje potreboval natančnejši podatek o naslovu stalnega prebivališča. Novi zakon je stalno prebivališče opredelil kot naselje, kjer se posameznik naseli z namenom, da v njem stalno prebiva, ker je to naselje središče njegovih življenjskih interesov, to pa se presoja na podlagi njegovih poklicnih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in naseljem, kjer živi, dejansko obstajajo tesne in trajne povezave. Z novim zakonom sta bili torej odpravljene obe pomanjkljivosti, saj opredelitev vključuje merila in razširitev prebivališča na raven hišne številke z dodatkom in oznako stanovanja. Taka

opredelitev stalnega prebivališča je tudi skladno z Resolucijo Sveta Evrope o standardizaciji pravnih pojmov »domicil« in »prebivališče«. Prav tako ZENO ni urejal problematike brezdomnih oseb, zato je ključna novost tega zakona uvedba tako imenovanega zakonskega prebivališča, ki posamezniku omogoča prijavo stalnega prebivališča v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča na naslov organa ali organizacije, na katerem posameznik dobiva pomoč v materialni obliki.

Namen ZPPreb je bila tudi racionalizacija postopka prijave, zato je zmanjšal število podatkov, ki jih mora posameznik dati pristojnemu organu ob prijavi ali odjavi prebivališča. Kot novosti pa sta dodana podatek o narodnosti, ki ga posameznik da pristojnemu organu, le če se o narodni pripadnosti želi izreči, in podatek o dovoljenju oziroma prepovedi za posredovanje podatkov o imenu in priimku ter novem stalnem prebivališču posameznika uporabnikom, ki nimajo zakonske podlage za zbiranje teh podatkov. Kot popolnoma nov institut pa zakon ureja prijavo začasnega odhoda v tujino, ko posameznik, ki namerava odpotovati v tujino z namenom, da bo tam začasno prebival več kot tri mesece, svoj odhod in ob vrnitvi prihod prijavi pristojnemu organu. Ob tem je treba poudariti, da taka oseba obdrži stalno prebivališče v Sloveniji in se zanj predpostavlja, da si je v tujini uredila začasno prebivališče.

Tretjega maja 2005 se je register stalnega prebivalstva prenesel v novo informacijsko okolje. Skladno s tem je bil 29. junija 2007 sprejet **Pravilnik o spremembah Pravilnika o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča** (Uradni list RS, št. 57/07); ta je določil nove obrazce, ki se vsebinsko niso spremenili, ampak so se tehnično prilagodili novemu informacijskemu okolju. Povod za sprejetje **novela Zakona o prijavi prebivališča** (Uradni list RS, št. 111/07) sta bili poleg novega informacijskega okolja tudi ukinitve ročno vodene evidence gospodinjstev ter želja po čim večji odpravi administrativnih ovir, ki je odpravila krajevno pristojnost za prijavo oziroma odjavo prebivališča, za izdajo potrdil, začasnega odhoda z območja RS in vrnitev v RS ter določitev gospodinjске skupnosti. Za prijavno-odjavno obveznost je torej pristojna katera koli UE, ne glede na to, kje ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče ali ga prijavlja. Za vodenje ugotovitvenega postopka in postopka preverjanja resničnosti prijave je še vedno pristojna UE, kjer ima posameznik prijavljeno prebivališče oziroma ga prijavlja.

Ena pomembnejših novosti, ki jih je prinesla novela, je uvedba naslova za vročanje zaradi vedno večjih težav z vročanjem uradnih pisanj v sodnih in upravnih postopkih. Zaradi uspešnejšega vročanja uradnih pisanj je novelirani zakon tudi obvezal zavode za prestajanje kazni in prevzgojne domove za prijavo oziroma odjavo začasnega prebivališča posamezniku. Zaradi varstva pravic teh posameznikov je določil tudi izjemo glede hrambe podatkov o njihovem prijavljenem začasnem prebivališču, in sicer se podatki hranijo še eno leto po prenehanju prijave, nato pa se uničijo. Druga bistvena novost je elektronska prijava oziroma odjava prebivališča, določitev naslova za vročanje in gospodinjске skupnosti prek enotnega državnega portala e-uprava z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Temeljni cilj uvedbe elektronskega načina izpolnjevanja prijavno-odjavne obveznosti je bila odprava administrativnih ovir. Praksa je pokazala tudi problematiko pri prijavi stalnega prebivališča na naslovu z ukinjeno ali še nedoločeno hišno številko (črna gradnja), zaradi česar je bila tem posameznikom onemogočena pridobitev nekaterih dokumentov ali pa so se srečevali z drugimi neprijetnostmi. Novela zakona je zato omogočila prijavo prebivališča tudi na takem naslovu, ki še ni evidentiran v registru prostorskih enot, in sicer po prehodnem postopku preverjanja resničnosti prijave in določitvi hišne številke s strani Geodetske uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GURS). Zaradi želje po popolni, ažurni in točni evidenci registra stalnega prebivalstva je novelirani zakon uvedel še postopek ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča, ki se izvaja samo za tuje državljane z dovoljenjem za začasno prebivanje, saj je bilo ugotovljeno, da predvsem tuji državljani ne izpolnjujejo prijavno-odjavne obveznosti.

Novosti, ki jih je uvedla novela Zakona o prijavi prebivališča iz leta 2007, so zahtevale sprejetje **Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 67/08)**, ki je na novo določil obrazce za prijavo, odjavo stalnega in začasnega prebivališča, določitev naslova za vročanje in za prijavo začasnega odhoda z območja RS oziroma vrnitve v RS.

Sedanja ureditev in predlagane spremembe

Vse hitrejši migracijski tokovi in spremenjene družbenoekonomske razmere, ki so posledica vstopa Slovenije v Evropsko unijo, svetovnega procesa globalizacije in gospodarske krize, skokovit razvoj informacijske tehnologije, želja upravljavca po popolni, ažurni in točni evidenci registra stalnega prebivalstva, izigravanje instituta stalnega prebivališča in skupnega gospodinjstva posameznikov zaradi uveljavljanja različnih pravic, ki izhajajo tudi iz naslova prijavljenega stalnega prebivališča, ter pomanjkljivosti določb sedanjih predpisov na področju prijave prebivališča zahtevajo korenit poseg v določbe veljavnega Zakona o prijavi prebivališča, zato je predlagatelj pripravil nov zakon in ne sprememb ter dopolnitev obstoječega.

Predlog novega zakona v **splošnih določbah** dosledneje povzema vsebino zakona. Vključuje prijavno in odjavno obveznost v zvezi s stalnim in začasnim prebivališčem v RS ter stalnim in začasnim naslovom v tujini, naslovom za vročanje, vodenje registra prebivalstva, posredovanje podatkov uporabnikom, evidenco začasno nastanjenih, prijavo in odjavo gosta ter evidenco gostov.

Opredelitev izrazov, uporabljenih v tem zakonu, je natančnejša in zaradi preglednosti v celoti umeščena v en člen. Stalno in začasno prebivališče je opredeljeno kot naslov v RS in nadomešča neustrezno opredeljeno naselje v veljavnem zakonu. Pomanjkljivost veljavnega zakona odpravlja tudi dodatna opredelitev zakonskega prebivališča, stalnega in začasnega naslova v tujini, naslova za vročanje in administrativne selitve ter podrobnejša opredelitev postopka ugotavljanja stalnega prebivališča.

Predlog zakona opušča izraz »odjava stalnega prebivališča« in ga nadomešča s »prijavo stalnega naslova v tujini«, ki jo opravi posameznik, ko se stalno naseli v tujini. Prijava stalnega naslova v tujini je zaradi zapolnitve pravne praznine v predlogu zakona novost. Ureditev je potrebna zaradi državljanov RS, ki v registru prebivalstva nimajo evidentiranega niti stalnega naslova v tujini niti stalnega prebivališča v RS in ga tudi nikoli niso imeli, ker so npr. v tujini rojeni in tam stalno prebivajo od rojstva. Prav tako mora skladno s predlogom posameznik prijaviti spremembo stalnega naslova v tujini, kadar se stalno seli z enega na drug stalni naslov v tujini. Z uvedbo obveznosti prijave stalnega naslova v tujini in spremembe stalnega naslova v tujini se torej določata dve novi obveznosti, ki ju veljavni zakon ni urejal. S tem se zagotavlja ažurna evidenca naslovov posameznikov v tujini, ki je pomembna zlasti za uresničevanje volilne pravice. Volilnim upravičencem, ki prebivajo v tujini, se namreč volilno gradivo pošilja na naslov v tujino.

Predlog ustrezno razlikuje med stalnim prebivališčem v RS in stalnim naslovom v tujini. Prijava stalnega prebivališča pomeni prijavo naslova v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik dejansko stalno prebiva. Naslov stalnega prebivališča mora biti vpisan v registru prostorskih enot, kar upravna enota ob prijavi prebivališča tudi preveri. Ob dvomu pa lahko v ugotovitvenem postopku preveri, ali posameznik na naslovu, ki ga prijavlja, tudi dejansko prebiva. Stalni naslov v tujini se v register prebivalstva evidentira, ko posameznik prijavi stalno naselitev v tujini ali selitev z enega na drug naslov v tujini, pri tem pa posameznik naslov v tujini zgolj navede, dokazila o pravici do prebivanja na naslovu v tujini pa mu ni treba predložiti. Organ v tem primeru ne preverja pravilnosti naslova v registru prostorskih enot ali v drugih uradnih evidencah, saj gre za naslov v tujini, in sicer na območju, ki ni pod jurisdikcijo RS. Iz

navedenega razloga organ prav tako ne preverja dejanske naselitve na tem naslovu, kot je to običajno pri prijavi prebivališča v RS, temveč ga v register prebivalstva zgolj evidentira in uporablja kot naslov, na katerem je posameznik dosegljiv. Navedeno velja tudi za začasni naslov v tujini, ki ga posameznik navede ob prijavi začasne naselitve v tujini (selitev, ki jo prijavi posameznik, ko se naseli v tujini zaradi dela, šolanja ali drugih razlogov) ali spremembi začasnega naslova v tujini.

Ker je popoln podatek o stalnem naslovu v tujini državljanov RS pomemben zlasti z vidika ohranjanja komunikacijske vezi z domovino, zaradi uresničevanja pravic in obveznosti ter cilja vročitve poštnih pošiljk, predlog zakona dodatno vključuje ime pošte in poštno številko, kodo države, ime ožjega območja, če v državi obstaja (na primer navedbo kantona, province, županije), dodatek k hišni številki ter številko stanovanja, če obstajata. Ker med državami ni enotnih pravil za zapis naslova, predlog zakona dopušča možnost vpisa drugih podatkov, ki jih nekatere države štejejo za del naslova. Potreba po taki ureditvi je izkazana predvsem pri izvajanju volilne zakonodaje.

Veljavni zakon opredeljuje register stalnega prebivalstva kot računalniško vodeno zbirko podatkov o posameznikih, ki imajo stalno ali začasno prebivališče na območju RS oziroma se stalno ali začasno odselijo iz RS. Predlog zakona register stalnega prebivalstva ustrezneje opredeljuje kot »centralizirana elektronsko vodena zbirka podatkov«, saj ni bistven medij, temveč način (centralizirano, torej zbirno za območje celotne Slovenije in tujine) in oblika (elektronska), v kateri se zbirka vodi. Zbirka vsebuje podatke o stalnih in začasnih prebivališčih, zakonskih prebivališčih ter naslovih za vročanje v RS, stalnih in začasnih naslovih v tujini ter evidenci volilne pravice.

Tako veljavni kakor predlagani zakon določata krajevno pristojnost samo za postopke ugotavljanja dejanskega prebivališča in postopke preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Predlog zakona pristojnosti in prenosa pristojnosti za vodenje postopkov ugotavljanja dejanskega prebivališča vsebinsko ne spreminja, dodatno pa opredeljuje pristojnost za vodenje postopkov ugotavljanja prebivališča za posameznika, ki nima prijavljenega stalnega ali začasnega prebivališča v RS. Veljavni zakon navedene pristojnosti namreč ne opredeljuje, v praksi pa prihaja do sporov o pristojnosti glede vodenja ugotovitvenih postopkov teh oseb.

Predlog zakona v poglavju, ki ureja prijavno obveznost **stalnega prebivališča**, natančno določa pogoje za prijavo stalnega prebivališča in omejuje število prijav tako, da ima lahko posameznik prijavljeno le eno stalno prebivališče v RS ali en stalni naslov v tujini. Ker veljavni zakon tega izrecno ni določal, se je v praksi dogajalo, da so posamezniki želeli prijaviti več stalnih prebivališč oziroma imeti enega v RS, drugega pa v tujini.

Prebivališče otroka se prijavi z obveznim soglasjem obeh staršev, razen če je prebivališče enega od staršev neznan, če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica oziroma kadar je zadržan izvrševati roditeljsko pravico. Soglasje obeh staršev tudi ni potrebno, če se otroka prijavlja na naslov staršev, ali kadar otroka prijavlja tisti od staršev, ki mu je zaupan v varstvo in vzgojo oziroma je naslov določen v sporazumu o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali v odločbi pristojnega sodišča. Soglasje obeh staršev prav tako ni potrebno pri prijavi prebivališča mladoletnega tujca, saj se soglasje ne zahteva niti v postopku pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, ki je predpogoj za prijavo stalnega prebivališča tujca. Ker je pričakovati, da soglasja staršev v nekaterih primerih ne bo mogoče doseči, zakon predvideva možnost prijave otroka na naslov brez soglasja, vendar mora upravna enota v postopku preverjanja resničnosti prijave prebivališča preveriti, ali otrok na tem naslovu tudi dejansko prebiva. Kadar niti starši niti skrbnik obveznosti prijave prebivališča otroka na novem naslovu ne izpolnijo in se podvomi, da otrok prebiva na prijavljenem naslovu, se prijava otroka na naslovu, kjer dejansko prebiva, zagotovi z uvedbo

postopka ugotavljanja stalnega prebivališča, ki je zakonski korektiv pri opustitvi prijavno-odjavne obveznosti posameznika.

V predlogu se dodatno opredeljuje stalno prebivališče novorojenčka oziroma njegov stalni naslov v tujini, saj veljavni zakon tega ne ureja. Ker je v praksi prihajalo do nesporazumov, kateri naslov velja za otroka, kadar imata otrokova starša različna naslova (matere v porodnišnici pogosto navedejo svoj ali partnerjev začasni naslov, otrok pa dejansko živi na drugem naslovu), predlog zakona vključuje določilo, da je stalno prebivališče (državljan in tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje) v RS enako stalnemu prebivališču matere. Če mati v RS nima stalnega prebivališča, za otrokovo stalno prebivališče šteje naslov očetovega stalnega prebivališča v RS. Če pa imata starša stalni naslov v tujini, je stalni naslov v tujini novorojenčka enak stalnemu naslovu matere. Če mati nima niti stalnega prebivališča v RS niti stalnega naslova v tujini, oče pa nima stalnega prebivališča v RS, šteje, da je otrokov stalni naslov v tujini enak stalnemu naslovu očeta. Zaradi predlagane spremembe v porodnišnicah ne bo več treba izpolnjevati obrazca o prijavi stalnega prebivališča otroka, kar pomeni zmanjšanje administrativnih ovir, hkrati pa razbremenitev staršev.

V postopek prijave prebivališča se uvajajo enostavne informacijske rešitve na podlagi sodobnega delovnega mesta, ki vključuje digitalno podpisno tablico. Predlog omogoča, da se lahko lastnik oziroma solastnik zgolj z izjavo izreče o lastništvu, lastništvo pa upravni organ preveri v evidencah GURS, do katerih lahko dostopa na podlagi računalniških povezav oziroma ima vpogled vanje.

V predlogu zakona je določena obveznost lastnika oziroma solastnika ali stanodajalca, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, da ne sme omejevati posameznikove prijavne obveznosti na tem naslovu, s tem pa se zagotavlja namen zakona, torej da imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam, kjer dejansko prebivajo. Tako omejujemo številne primere, ko posamezniki dejansko prebivajo na naslovu, vendar pa ne morejo izpolniti zakonsko predpisane prijavno-odjavne dolžnosti, ker jim lastniki ne dovolijo prijave stalnega prebivališča, kar je v nasprotju z namenom Zakona o prijavi prebivališča.

Zaradi preprečevanja morebitnih fiktivnih prijav predlog zakona dodatno določa, da mora posameznik ob izpolnjevanju prijavne obveznosti navesti resnične podatke, navedba lažnih podatkov pa je tudi sankcionirana.

Zaradi odprave administrativnih ovir se v predlog dodaja določba, da ob prijavi posameznika, ki ni poslovno sposoben, na naslov staršev ali drugega zakonitega zastopnika ni treba prilagati dokazil o pravici do prebivanja (dodatno soglasje lastnika še za novorojenčka oziroma nova najemna pogodba, v kateri je naveden tudi novorojenček itd.).

Veljavni zakon ne določa, kdaj stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini posamezniku preneha, zato predlog zakona odpravlja to pravno praznino in zaradi celovitega urejanja področja prijave stalnega prebivališča oziroma stalnega naslova v tujini taksativno navaja primere, v katerih stalno prebivališče oziroma stalni naslov v tujini preneha (prijava novega stalnega prebivališča ali stalnega naslova v tujini, dokončnost odločbe, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča, prenehanje državljanstva RS ipd.). Predlog vključuje tudi določilo, da prijava stalnega prebivališča tujcu preneha z dnem prenehanja veljavnosti dovoljenja za prebivanje, saj tujec ob prenehanju dovoljenja za prebivanje ne izpolnjuje več pogojev za prijavo prebivališča oziroma prebivanje v RS. S tem institutom se bo zmanjšalo število zamudnih postopkov ugotavljanja prebivališča tujcev. Veljavni zakon namreč ne daje pravne podlage, da tujcem, ki jim preneha veljati dovoljenje za prebivanje, preneha veljati tudi prijava prebivališča; ta je lahko prenehala le na podlagi odločbe, izdane v ugotovitvenem postopku. Uvedba postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča tujca, ki ne izpolnjuje več zakonskih pogojev za prijavo prebivališča, po predlogu ni več potrebna.

Zakon ohranja možnost elektronske prijave stalnega prebivališča ter stalne naselitve v tujini in spremembe stalnega naslova v tujini v okviru že obstoječih informacijskih rešitev portala e-uprava.

Predlog zakona postavlja **začasno prebivališče** v ločeno poglavje. Zaradi razumevanja narave začasnega prebivališča je v predlogu zakona izrecno navedeno, da ima lahko posameznik prijavljeno začasno prebivališče le, če ima stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini. Izjema velja za tujce, ki v RS nimajo niti stalnega prebivališča niti dovoljenja za stalno prebivanje, imajo pa veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje, in posameznike, ki so nastanjeni v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih.

Veljavni zakon ne omejuje števila začasnih prebivališč, vendar se je v praksi izkazalo, da posamezniki možnost prijave več začasnih prebivališč izrabljajo zgolj zaradi pridobivanja koristi (na primer zaradi višjega povračila potnih stroškov, oddaje stanovanja na črno, uveljavljanja drugih pravic) in ne zaradi dejanske potrebe oziroma začasne naselitve na naslovu. Iz navedenih razlogov predlog zakona določa, da ima posameznik lahko hkrati največ eno začasno prebivališče ali en začasni naslov v tujini. To pomeni, da posameznik, ki ima prijavljeno začasno prebivališče, ne more imeti tudi začasnega naslova v tujini in obratno. To določilo je skladno z namenom zakona in definicijo stalnega in začasnega prebivališča ter s samo naravo začasne naselitve. Izjemoma ima lahko posameznik prijavljena dve začasni prebivališči, če je v postopku preverjanja resničnosti prijave prebivališča ali pa je nastanjen v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu ter zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih.

Ohranja se obveznost stanodajalca, da posamezniku prijavi začasno prebivališče, če se ta pri njem nastani, vendar zaradi odprave administrativnih ovir prijavná obveznost velja le, kadar posameznik pri stanodajalcu prebiva več kot sedem dni. Stanodajalec bo posameznika namesto v evidenco gostov vpisal v evidenco začasno nastanjenih kot posebno evidenco, ki se tako izrecno loči od evidence gostov, ki jo vodijo gostitelji. Opušča se tudi obveznost v zvezi z izdajo odločbe o načinu vodenja evidence in overjanja ročno vodene knjige gostov.

Noviteta zakona je tudi prijava začasnega prebivališča novorojenčka tujca. Določa se, da je začasno prebivališče novorojenčka tujca, rojenega v RS, enako začasnemu prebivališču matere v Republiki Sloveniji, če starša nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini, oziroma začasnemu prebivališču očeta, kadar mati nima niti začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji. To pomeni, da se novorojenčku staršev tujcev, ki nimata prijavljenega stalnega prebivališča v RS in stalnega naslova v tujini, prijavi začasno prebivališče na naslov matere. Če pa mati nima niti začasnega prebivališča v RS, se novorojenčku prijavi začasno prebivališče na naslov očeta. Zaradi določila, da prijava prebivališča velja od datuma rojstva otroka, tako v praksi ne bo več primerov, ko starši opustijo prijavnó obveznost, otroci pa daljše časovno obdobje nimajo prijavljenega prebivališča.

Predlog zakona nadomešča »začasni odhod z območja RS« z »začasnim naslovom v tujini«. Posameznik mora prijaviti začasni naslov v tujini, ko se začasno odseli z območja RS, spremembo začasnega naslova v tujini pa, ko se seli z enega začasnega naslova v tujini na drug naslov. Ob začasni naselitvi v tujini in spremembi začasne naselitve v tujini, se v register prebivalstva evidentira začasni naslov v tujini, ki ga posameznik zgolj navede, dokazila o pravici do prebivanja na naslovu v tujini pa mu ni treba predložiti. Organ v tem primeru ne preverja pravilnosti naslova v registru prostorskih enot ali v drugih uradnih evidencah, saj gre za naslov v tujini, in sicer na območju, ki ni pod jurisdikcijo RS. Iz tega razloga organ prav tako ne preverja dejanske naselitve na tem naslovu, kot je to običajno pri prijavi začasnega

prebivališča v RS. Posameznik ima lahko začasni naslov v tujini le, če ima v RS prijavljeno stalno prebivališče. Začasni naslov v tujini ali sprememba začasnega naslova v tujini se prijavi za čas, ki ni daljši od štirih let. V primeru daljšega začasnega prebivanja na istem začasnem naslovu v tujini mora posameznik pristojnemu organu ponovno prijaviti začasni naslov v tujini, in sicer pred njegovim prenehanjem. Predlog zakona prijavo začasnega odhoda z območja RS ohranja kot obveznost (zaradi terminološke uskladitve ga preimenuje), saj je to pomemben podatek za nekatere državne organe, ki te podatke potrebujejo v okviru svojih delovnih nalog. Tako mora Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS) v svoji statistiki o številu prebivalcev RS izločiti posameznike, ki imajo prijavljen začasni odhod z območja RS. Lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijavnne obveznosti. S tem določilom predlog uresničuje namen zakona v zahtevi, da imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam, kjer dejansko prebivajo. Če posameznik prebiva pri stanodajalcu, je obveznost prijave začasnega prebivališča na strani stanodajalca. Za stanodajalca, ki opusti obveznost prijave, je predpisana kazenska sankcija. Predlog na novo določa tudi obveznost prijave začasnega prebivališča za otroka, ki je v rejništvu, saj praksa izkazuje, da so starši pogosto opustili prijavnno obveznost za takega otroka. Rok za prijavo začasnega prebivališča se podaljšuje s treh na osem dni. S tem se rok prijave začasnega prebivališča izenači z rokom za prijavo stalnega prebivališča.

Veljavni zakon načina evidentiranja prijave začasnega prebivališča oziroma začasnega odhoda z območja RS izrecno ne ureja. Zaradi razumevanja narave začasne prijave ter uskladitve z določbami, ki urejajo prijavo stalnega prebivališča, predlog zakona natančno določa prijavo začasnega prebivališča in začasnega naslova v tujini. Postopek je poenoten s prijavo stalnega prebivališča, kar pomeni tudi obvezno predložitev ustreznega dokazila o pravici do začasnega prebivanja na naslovu oziroma soglasje enega od staršev, da lahko prijavi novo začasno prebivališče otroku.

Veljavni zakon določa, da prijava začasnega prebivališča traja največ eno leto. Posamezniki, ki so po določbah zakona dolžni prijaviti začasno prebivališče, tako večinoma vsakoletno obnavljajo prijavo začasnega prebivališča, zaradi odprave administrativnih ovir pa se s predlogom zakona podaljšuje najdaljše obdobje prijave začasnega prebivališča z enega na dve leti. Ohranja se obnova začasnega prebivališča, ki pa se v predlogu zakona preimenuje v »ponovno prijavo«. Novost predstavljajo določbe, ki taksativno naštevajo primere, v katerih začasno prebivališče preneha.

Predlog zaradi zagotavljanja ažurnosti podatkov v registru prebivalstva določa rok za odjavo začasnega prebivališča, to je najpozneje v osmih dneh po odselitvi. Prav tako ohranja določilo o prenehanju začasnega odhoda z območja RS, vendar s to razliko, da »prijavo vrnitve v RS« nadomesti z »odjavo začasnega naslova v tujini«, kar pomeni, da mora posameznik, ki ne prebiva več na začasnem naslovu v tujini, pri pristojni UE oziroma na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini (v nadaljnjem besedilu: DPK) odjaviti začasni naslov v tujini najpozneje v petnajstih dneh po odselitvi z naslova, ne glede na to, ali se v RS vrne ali ne. To določilo pokriva pravno praznino za tiste začasne emigrante, ki ne prebivajo več na začasnem naslovu v tujini, a se ne vrnejo v RS, prav tako pa se ne naselijo na novem začasnem naslovu ali pa tega ne morejo sporočiti, ker bodo na primer začasno prebivali v tujini v različnih hotelih, v šotoru, na ladji itd. Zaradi odprave administrativnih ovir se v predlogu zakona določa, da se lahko začasno prebivališče v Republiki Sloveniji ali začasni naslov v tujini odjavi tudi pred odselitvijo, če je posamezniku datum odselitve že znan.

Predlog zakona podobno kot pri začasnem prebivališču taksativno našteva, v katerih primerih preneha začasni naslov v tujini, in sicer z odjavo začasnega naslova v tujini, s potekom štiriletnega roka, če posameznik pravočasno ponovno ne prijavi začasnega naslova v tujini, s prenehanjem stalnega prebivališča v RS, s prijavo stalnega naslova v tujini, s prijavo spremembe začasnega naslova v tujini, s prijavo začasnega prebivališča v RS itd.

Možnost elektronske prijave začasnega prebivališča se prilagaja tudi večjim stanodajalcem, saj izvajanje sedanje določbe prek portala e-uprava zanje ni praktično. Predlog zakona omogoča, da večji stanodajalci prilagodijo svoje informacijske sisteme registru prebivalstva in neposredno v register prebivalstva pošiljajo podatke, potrebne za prijavo in odjavo začasnega prebivališča.

Postopek ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča je v veljavnem zakonu opredeljen v 8. členu. V praksi se je določba 8. člena izkazala za pomanjkljivo, zato se v predlogu novega zakona postopek podrobneje ureja v posebnem poglavju, ob tem pa se v predlogu opušča nepotreben termin »dejanskega« stalnega prebivališča.

Postopek se skladno s predlogom uvede po uradni dolžnosti takrat, kadar UE na podlagi dvoma ali obvestila, da posameznik ni izpolnil prijavne obveznosti, posameznika s prijavno obveznostjo seznaniti, a se ta na pisanje ne odzove, ali če UE kljub izjavi posameznika, da na prijavljenem naslovu stalno prebiva, o tem dvomi. Ta dvom je podan tudi, ko uvedbo postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča predlaga občina, na naslovu katere ima posameznik prijavljeno zakonsko prebivališče, ali občina, na območju katere posameznik prebiva.

Predlog zakona ohranja institut zakonskega prebivališča, ki omogoča registracijo prebivališča ter iz njega izhajajoče uresničevanje pravic in dolžnosti tudi osebam, ki dejansko živijo v nekem naselju, ne izpolnjujejo pa z zakonom določenih pogojev za prijavo stalnega prebivališča. Zakonsko prebivališče pristojni organ po veljavnem zakonu določi, če posameznik nima prijavljenega stalnega prebivališča (v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča se ne more ugotoviti, na katerem naslovu posameznik prebiva) in ga po določbah zakona tudi ni mogoče prijaviti. Poleg tega morata biti za prijavo zakonskega prebivališča dodatno kumulativno izpolnjena pogoja: posameznik mora dobivati pomoč v materialni obliki ter živeti na območju organa ali organizacije, ki mu daje pomoč. V praksi navedeni pogoji povzročajo težave pri prijavi prebivališča skupinam oseb, ki na enem območju prebivajo, pomoč pa prejema od organizacije, ki ima sedež na drugem območju. Težave povzročata tudi pridobitev soglasja organa ali organizacije za prijavo zakonskega prebivališča posamezniku na njenem naslovu.

Predlog zakona uvaja rešitev, ki jo poznajo tudi druge evropske države, na primer Litva, Španija in Slovaška. Pri določitvi zakonskega prebivališča je namreč treba upoštevati bistvo vodenja registra prebivalstva, to je beleženje posameznika na naslovu ali vsaj območju, kjer dejansko prebiva. Zato predlog zakona uvaja novost, in sicer se zakonsko prebivališče prijavi posamezniku na naslovu občine, na območju katere posameznik stalno prebiva. Predlog sledi temeljnemu namenu zakona, saj bo imel posameznik tako prijavljeno prebivališče na območju, kjer prebiva oziroma kjer so njegove navezne okoliščine (središče življenjskih interesov).

Če se v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovi, da posameznik, ki je nastanjen v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih ali v določenih nastanitvah socialnovarstvenih programov (kot so: stanovanjska skupina na področju duševnega zdravja, zavetišče za brezdomce, stanovanjska skupina za mladostnike, terapevtska skupnost, nastanitve reintegracijskih programov ali nastanitve nastanitvenih programov), ne izpolnjuje več pogojev za prijavo stalnega prebivališča (npr. hiša je prodana), se mu s predlogom novega zakona omogoča določitev zakonskega prebivališča na naslov občine, na območju katere je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. Za te posameznike taka rešitev pomeni možnost določitve stalnega prebivališča, ki doslej ni bila mogoča. Z navedenim predlogom se ureja pomanjkljivost veljavnega zakona, saj je v mnogih postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovljeno, da posameznik, ki je nastanjen npr. v zaporu, dejansko nima več

stalnega prebivališča (hiša je porušena, prodana, posameznik je brezdomec itd.). Ta rešitev ustreza tudi institutu zakonske rehabilitacije in izbrisu obsodbe iz kazenske evidence, saj z izbrisom obsodbe iz kazenske evidence prenehajo vse njene pravne posledice, obsojenec pa velja za neobsojenega, tako pa bo v registru stalnega prebivalstva razvidna le prijava zakonskega prebivališča na naslov občine in ne na naslov zavoda za prestajanje kazni.

Če se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da posamezniku, ki je nastanjen v zatočišču za žrtve nasilja v družini in na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča dejansko ne prebiva, ni mogoče prijaviti stalnega prebivališča na določenem naslovu, ker ne izpolnjuje pogojev za prijavo, se mu s predlogom zakona omogoča določitev zakonskega prebivališča na naslovu centra za socialno delo, na območju katerega ima prijavljeno stalno prebivališče. Če nima prijavljenega stalnega prebivališča, se mu zakonsko prebivališče prijavi na naslovu centra za socialno delo, na območju katerega je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. S tem se odpravljajo dosedanje težave, ko tej kategoriji oseb ni bilo mogoče določiti zakonskega prebivališča. Predlog tako varuje posameznika, ki je žrtev nasilja v družini, saj se s prijavo zakonskega prebivališča na naslov centra za socialno delo onemogoča, da bi naslov oziroma kraj zatočišča postal javno znan. Anonimno bivanje na tajni lokaciji namreč pomeni varnost za žrtve nasilja v družini in je posebno pomembna okoliščina takrat, ko povzročitelju nista bila odrejena prepoved približevanja ali pripor. To velja tudi za žrtve trgovine z ljudmi ter za posameznike, ki so nastanjeni v določenih nastanitvah socialnovarstvenih programov (poleg prejšnjih še v varni hiši, materinskem domu ali kriznem centru za odrasle žrtve nasilja z otroki), ki jih veljavni zakon ni izrecno opredelil. Zaradi nujnih ukrepov prijave in namestitve v varne hiše tako za žrtve nasilja v družini kot tudi žrtve trgovine z ljudmi, predlog določa, da je tej kategoriji oseb mogoče prijaviti zakonsko prebivališče na naslov centra za socialno delo tudi na predlog državnega tožilstva, policije ali centra za socialno delo.

Predlagana rešitev, ki se nanaša na prijavo zakonskega prebivališča, tako omogoča prijavo stalnega prebivališča najranljivejši skupini ljudi (brezdomci, Romi, zaporniki, žrtve nasilja itd.), ki dejansko stalno prebiva na območju določene občine ter jim je posledično iz tega naslova tudi zagotovljena socialna varnost. Ker ni več strogih omejitev za določitev zakonskega prebivališča, se bo število posameznikov brez prijavljenega stalnega prebivališča zmanjšalo. Predlog zakona jasno določa, da je zakonsko prebivališče fiktivni naslov, na katerem ni naslova za vročanje, in bo imel kot tak v registru prebivalstva poseben indikator, ki bo uporabnike podatkov centralnega registra prebivalstva na to opozarjal. Občina in center za socialno delo bosta obveščala upravno enoto o novih dejstvih oziroma okoliščinah, ki se nanašajo na posameznikovo dejansko prebivanje, za posameznika pa bo veljala prijavna obveznost, če se bo naselil na nov naslov (v osmih dneh od naselitve).

Postopek ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča se skladno z določbo veljavnega zakona uvede oziroma vodi samo za tujce, ki v Republiki Sloveniji nimajo prijavljenega stalnega prebivališča. V praksi se je taka ureditev izkazala za pomanjkljivo, saj upravna enota ne more uvesti postopka ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča za državljana Republike Slovenije, za katerega prejme obvestilo, da na naslovu prijavljenega začasnega prebivališča dejansko ne prebiva ali celo nikoli ni prebival. Zaradi zagotavljanja točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva in zaradi novega predloga, da ima lahko državljan ali tujec samo eno začasno prebivališče, katerega čas prijave lahko velja do dveh let, se uvaja postopek ugotavljanja začasnega prebivališča tudi za državljane Republike Slovenije in obenem ohranja sedanja ureditev, ki določa uvedbo postopka ugotavljanja začasnega prebivališča za tujce. V postopku ugotavljanja začasnega prebivališča se smiselno uporabljajo določbe, ki urejajo postopek ugotavljanja stalnega prebivališča, in sicer glede pristojnosti, uvedbe postopka in evidentiranja v registru stalnega prebivalstva, pri čemer pa je izključena uporaba instituta zakonskega prebivališča, saj ta velja samo za stalno prebivališče.

Zaradi poenotenja prakse in odprave dvomov, v katerih primerih se uvede **postopek preverjanja resničnosti prijave prebivališča**, se v predlogu zakona postopek natančneje določa ter se primeroma navajajo okoliščine, ki nakazujejo dvom o resničnosti podatkov ali dokazil, predloženih ob prijavi prebivališča, ali podatkov, s katerimi razpolaga upravna enota. Ker v praksi prihaja do težav, zlasti pri času in načinu uvedbe postopka preverjanja resničnosti prijave, vrsti upravnega akta, ki ga UE izda po končanem postopku, ter pri datumu prijave stalnega prebivališča (prijava za nazaj ali od dokončnosti/pravnomočnosti akta), predlog novega zakona zapolnjuje obstoječe pravne praznine z natančno opredelitvijo upravnega akta in dneva prijave stalnega prebivališča.

Predlog zakona ukinja **gospodinjsko evidenco**, saj se je sedanja ureditev v praksi izkazala kot neustrezna. Iz naslova skupnega gospodinjstva namreč izhajajo številne pravice posameznikov, zaradi česar ti izjave o včlanitvi v gospodinjstvo ali izčlanitvi iz njega prepogosto spreminjajo (lahko tudi večkrat dnevno), odvisno od socialne, materialne ali denarne koristi, ki jo posameznik doseže z uveljavljanjem pravic iz naslova skupnega oziroma ločenega gospodinjstva. Spreminjanje sestave gospodinjstva je enostavno, podlaga je zgolj izjava, katere resničnosti se ne preverja, tudi kazenske sankcije za posredovanje neresničnih podatkov v veljavnem zakonu niso določene. Morebitni nadzor pristojnega organa nad dejanskim stanjem (kako gospodinjski člani porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potrebščin) praktično ni mogoč, določbe veljavnega zakona pa posameznikom omogočajo izigravanje zakona. Problematika določanja gospodinjstva se pojavlja tudi v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, saj se v postopku gospodinjstvo ne ugotavlja, temveč se stranki zgolj določi ločeno oziroma samostojno gospodinjstvo. Posledica tega je gospodinjska evidenca registra prebivalstva, ki ne odraža dejanskega stanja, kar je v nasprotju z namenom zakona. Po drugi strani se od vzpostavitve katastra stavb in registra nepremičnin (10. julija 2008) podatki o prebivališču v registru stalnega prebivalstva spremljajo do ravni številke stanovanja. Svojo številko stanovanja mora imeti vsaka večstanovanjska stavba, ne glede na to, ali gre za blok ali stanovanjsko hišo z več stanovanjskimi enotami. Ker se torej podatek o stalnem prebivališču vodi do tako podrobne ravni in ker uporabniki razpolagajo s podatki centralnega registra prebivalstva ter s tem tudi s podatki matičnega registra in registra tujcev, ki kažejo krvne vezi med posamezniki, se lahko s kombinacijo vseh podatkov oceni, kdo pripada posameznemu gospodinjstvu, kot alternativna možnost pridobivanja podatkov o članih posamezne gospodinjske skupnosti.

Naslov za vročanje se v predlogu zakona definira, določi pa se tudi njegov namen. Naslov za vročanje je namenjen vročanju poštnih pošilk državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti ter drugih pravnih in fizičnih oseb. Naslov za vročanje je dostopen vsem državnim organom ter drugim organom, pravnim in fizičnim osebam, ki so upravičeni dostopati do podatka o naslovu za vročanje iz registra stalnega prebivalstva oziroma centralnega registra prebivalstva. Kot to že velja, je naslov za vročanje lahko le naslov v RS, na katerem ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče. Ker ima lahko posameznik samo en naslov za vročanje, mora, če ima več prebivališč, naslov za vročanje ob izpolnjevanju prijave obveznosti določiti. Naslov za vročanje lahko pozneje kadar koli spremeni. Izjema je naslov začasnega prebivališča posameznika v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih, ki je vedno tudi naslov za vročanje. Naslov za vročanje rejenca je praviloma na naslovu stalnega prebivališča, razen če se otrokov zakoniti zastopnik strinja, da je naslov za vročanje na naslovu začasnega prebivališča pri rejnikih. Prav tako je izjema zakonsko prebivališče, na katerem posameznik ne more imeti naslova za vročanje, saj gre za fiktivni naslov stalnega prebivališča; institucije, na naslovu katerih se določi zakonsko prebivališče, pa ne morejo prevzeti še nalog vročanja uradnih pisanj za vse posameznike, ki imajo na njihovih naslovih določeno zakonsko prebivališče.

Predlog zakona v **register stalnega prebivalstva** vključuje evidenco volilne pravice in podatke o postopkih ugotavljanja prebivališča ter preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Veljavni zakon vodenja podatkov o postopkih sicer ne določa, kljub temu pa se zaradi zagotavljanja informacije, da se o osebi vodi postopek ugotavljanja stalnega prebivališča, podatek že zdaj v registru stalnega prebivalstva zabeleži (podatek je pomemben, saj uporabnikom sporoča verjetnost, da posameznik na prijavljenem naslovu ne prebiva). Zabeležijo se tudi podatki o odločitvi pristojnega organa. Navedeno zagotavlja centralizirane statistične podatke o delu upravnih enot, ki jih sicer ni mogoče pridobiti brez posebnega poročanja upravnih enot o njihovem delu (na primer o številu uvedenih postopkov, kdaj so bili uvedeni, kakšna je bila odločitev upravnega organa).

Skladno s predlogom zakona register vsebuje opombe, ki se vpisujejo k podatkom, kar je zlasti pomembno pri popravljanju podatkov, saj je le tako razviden razlog za izvedbo popravka. Predlog zakona vključuje tudi administrativno selitev, s katero UE posamezniku ne prijavlja novega stalnega prebivališča, pač pa samo usklajuje podatke prijavljenega prebivališča s podatki evidence GURS-a, s čimer se zagotavlja točnost podatkov v registru prebivalstva. Sestavni del registra so prav tako podatki o stanodajalcih, ki so dolžni prijaviti začasno prebivališče posameznikom, ki na njihovih naslovih začasno prebivajo.

V register stalnega prebivalstva se bodo zaradi zagotavljanja enotne prakse dela upravnih enot in uresničevanja temeljnega namena zakona, ki je v točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva, zlasti pa zaradi preprečevanja zlorab instituta prijave prebivališča, ki se kaže pri fiktivnih prijavah, v skenirani obliki shranjevala dokazila o pravici do prebivanja, dokazila o soglasju staršev, sporazumu o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbi pristojnega sodišča, rejniške pogodbe in dokazila o soglasju za določitev naslova za vročanje pri rejnikih. Shranjevali se bodo tudi lastnoročni podpisi posameznikov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov ali pooblaščenec, ki bodo zaradi uvedbe sodobnega delovnega mesta, ob elektronski prijavi nadomestili klasične podpise na obrazcih v papirni obliki. Navedeno shranjevanje dokazil se v predlogu zakona uzakonja zlasti zaradi morebitnega dokazovanja podlage za vpis podatka, nekatere upravne enote pa dokazila tudi že zdaj hranijo v lastnih evidencah.

Predlog zakona izrecno določa, da je za upravljanje registra stalnega prebivalstva (to je njegovo delovanje, nadgrajevanje, dopolnjevanje) pristojno Ministrstvo za notranje zadeve. Za vodenje registra so poleg Ministrstva za notranje zadeve pristojne tudi UE ter DPK in Ministrstvo za zunanje zadeve.

Po vzoru Zakona o matičnem registru je v predlogu zakona navedeno, da je register prebivalstva trajnega pomena. Vodenje podatkov o stanju in nastanitvi posameznikov se lahko namreč enači z vodenjem podatkov o osebnem statusu posameznikov. V predlogu zakona je predaja podatkov o prebivališčih posameznikov državnemu arhivu RS določena s potekom 150 let od rojstva posameznika. Ker ni smiselno pričakovati, da bi predaja podatkov arhivu potekala dnevno, je v predlogu novega zakona tudi določeno, da se predaja opravi enkrat letno za obdobje preteklega leta.

Uporaba podatkov iz registra se ne omejuje več samo na uporabo »osebnih podatkov«, saj se v registru vodijo tudi podatki, ki niso osebne narave (na primer datum prijave), a so za uporabo bistvenega pomena.

Veljavna ureditev posredovanja podatkov lastniku nepremičnine o imenu in priimku, datumu rojstva ter vrsti prebivališča vseh posameznikov, ki imajo prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na naslovu nepremičnine, se je v praksi izkazala za pomanjkljivo, saj je z zahtevo, da mora lastnik nepremičnine izkazati, da podatke potrebuje za izpolnjevanje določene

obveznosti skladno z zakonom, v nekaterih primerih lastnikom preprečevala, da bi pridobili podatke o posameznikih, ki imajo na naslovu njihove nepremičnine prijavljeno prebivališče. S predlogom zakona se omogoča, da za posredovanje podatkov lastniku ali solastniku nepremičnine zadostuje samo izkazano lastništvo ali solastništvo, vendar lahko podatke pridobijo zgolj za obdobje njihovega lastništva ali solastništva. S tem je vzpostavljen vzvod učinkovitega nadzora nad dejanskim stanjem in nadaljnja možnost uvedbe postopka ugotavljanja prebivališča, če je na naslovu nepremičnine prijavljen posameznik, ki tam ne prebiva. Do podatkov je upravičen tudi stanodajalec in upravnik, če izkaže, da podatke potrebuje za izpolnjevanje obveznosti skladno z zakonom. Občina in center za socialno delo bosta lahko podatke o posameznikih, ki imajo določeno zakonsko prebivališče na njihovem naslovu, pridobila zgolj na zahtevo. Skladno s predlogom zakona je fizična ali pravna oseba, ki je UE obvestila o neizpolnjeni prijavi obveznosti (oziroma predlagala uvedbo postopka ugotavljanja prebivališča), upravičena do pridobitve podatka, ali je bil postopek ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča uveden in ali je bil končan.

Predlog zakona ureja tudi izdajo potrdil iz registra, kar je bilo doslej urejeno zgolj s pravilnikom. Novost predloga zakona je prav tako zakonska opredelitev popravljanja in usklajevanja podatkov v registru, s čimer se zakon poenoti z Zakonom o matičnem registru.

Predlog zakona ukinja obveznost vodenja knjige gostov za stanodajalce, ki bodo v nastanitvenih objektih vodili novo evidenco začasno nastanjenih. Evidenca se bo vodila v fizični ali elektronski obliki. Za vodenje evidence začasno nastanjenih ne bo treba pridobiti odločbe UE o načinu vodenja evidence in UE te evidence ne bo overjala, kakor je to veljalo za vodenje knjige gostov skladno z veljavnim zakonom, saj to pomeni nepotrebno administrativno breme tako za stanodajalce kakor tudi za UE. Stanodajalec bo v evidenco začasno nastanjenih vpisal minimalni nabor podatkov o posameznikih, ki so pri njem začasno nastanjeni.

V poglavju »Prijava in odjava gosta« predloga zakona se ohranja **policijska prijava**, in sicer v delu, ki se nanaša na prijavo obveznost tujca gosta, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, pa se nastani pri fizični osebi, na primer pri sorodniku, prijatelju ali znancu oz. se nastani v nastanitvenem objektu, zavodu za prestajanje kazni, dislociranem oddelku zavoda, prevzgojnem domu ali bolnišnici in drugem zdravstvenem zavodu. Policijska prijava se ohranja tudi v delu, ki se nanaša na prijavo obveznost gosta, ki se nastani pri stanodajalcu v turističnem ali gostinskem objektu, a s to razliko, da policijsko prijavo nadomešča vodenje knjige gostov, ki omogoča združevanje poročanja podatkov in posledično zmanjšanje administrativnih ovir. Evidenca policijske prijave (prijave gostov na policijsko enoto), ki jo vodi policija po zdaj veljavnem zakonu, se preimenuje v evidenco gostov. Po predlogu zakona gostitelji oziroma turistični in gostinski objekti ne pošiljajo podatkov o gostih neposredno policiji, pač pa vodijo knjigo gostov in iz svojih evidenc po zaščiteni povezavi pošiljajo zahtevane podatke prek spletne aplikacije AJPEsa. Informacijski sistem AJPEs bo omogočal shranjevanje šifriranih osebnih podatkov tako, da iz podatkov ne bo mogoče enolično identificirati oseb. AJPEs bo določene podatke, vključno s šifriranimi imeni in priimki gostov, po zaščiteni povezavi poslal v evidenco gostov na policijo. Policija bo podatke primerjala s podatki svojih evidenc (Interpol, schengenski informacijski sistem, nacionalna evidenca), AJPEs pa bo v svojem informacijskem sistemu šifrirana imena in priimke gostov iz prejetih podatkov dokončno izbrisal takoj, ko bo policija potrdila prevzem podatkov, preostale podatke pa bo obdeloval za druge namene zbiranja (za statistične namene). Policija za opravljanje operativnih nalog in zagotavljanje varnosti državljanov in drugih oseb, ki so na območju RS, kakor tudi skladno z mednarodnimi obveznostmi in evropsko zakonodajo potrebuje podatke o gostih (turistih), ki se nastanijo pri gostiteljih. Posredovani podatki o gostih se samodejno preverjajo v evidencah iskanih oseb, ki jih policija vodi na podlagi nacionalne in evropske zakonodaje ter skladno z mednarodnimi dogovori.

Pregled uparjenih podatkov v nacionalni evidenci iskanih oseb po posameznih letih:

- leta 2001 je bilo uparjenih 968 oseb,
- leta 2002 je bilo uparjenih 954 oseb,
- leta 2003 je bilo uparjenih 919 oseb,
- leta 2004 je bilo uparjenih 732 oseb,
- leta 2005 je bilo uparjenih 555 oseb,
- leta 2006 je bilo uparjenih 298 oseb,
- leta 2007 je bilo uparjenih 224 oseb,
- leta 2008 je bilo uparjenih 235 oseb,
- leta 2009 je bilo uparjenih 242 oseb,
- leta 2010 je bilo uparjenih 249 oseb,
- leta 2011 je bilo uparjenih 337 oseb,
- leta 2012 je bilo uparjenih 368 oseb,
- leta 2013 je bilo uparjenih 218 oseb,
- leta 2014 je bila uparjena 201 oseba,
- leta 2015 je bilo uparjenih 171 oseb.

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo, posebno po pristopu k Schengenskemu sporazumu, je policija zavezana uporabljati tudi zbirke podatkov o iskanih osebah držav članic omenjenega sporazuma. Poleg tega mora slovenska policija opravljati tudi naloge skladno z dogovorom o vstopu Slovenije v Interpol, v okviru katerega se iščejo osebe, za katerimi so razpisane mednarodne tiralice. Število uparitev podatkov v navedenih evidencah je precej višje od števila uparitev podatkov v nacionalni evidenci iskanih oseb. Tako je bilo leta 2015 po teh evidencah uparjenih skupno 1.710 oseb.

Skladno z že obstoječim zakonom bo evidenco gostov tudi v prihodnje upravljala in vzdrževala policija.

Skladno s Programom za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanjem zakonodajnih bremen, Enotnim dokumentom za boljše zakonodajno in poslovno okolje ter dvig konkurenčnosti in v povezavi s Strategijo razvoja slovenskega turizma 2012–2016, ki predvideva zagotovitev spodbudnega poslovnega okolja v turizmu, se s spremembami predlaganega zakona odražajo potrebne normativne podlage za izvedbo projekta poenostavitve poročanja v zvezi s turistično dejavnostjo. V obstoječem sistemu se srečujemo (kar je potrdila tudi analiza) s primeri, da nastanitveni objekti niso ustrezno evidentirani, sezname le-teh so vodeni po posameznih institucijah in niso medsebojno primerljivi, zato so nepopolni, nadzor nad izvajanjem sedanjih normativnih obveznosti je premalo učinkovit, podlage za poročanje so opredeljene v številnih predpisih, kar za uporabnike pomeni veliko nejasnost pri izpolnjevanju obveznosti. Pri vsem tem pa niso zanemarljivi dodatni stroški pri poslovnih subjektih kakor tudi pri organih javne uprave (policija, občine in SURS). Predvideva se vzpostavitev enotnega registra nastanitvenih obratov, ki bo prvič celovito zajel vse poslovne subjekte, ki se ukvarjajo z nastanitvami v turizmu, hkrati pa se bo vzpostavila enotna vstopna točka za potrebe poročanja poslovnih subjektov. Posledično se bo z dosegljivostjo vseh relevantnih informacij glede poročanja na enem mestu, elektronsko podprtim postopkom poročanja, združevanjem istovrstnih podatkov in zmanjšanjem števila potrebnih poročil, odpravljenim poročanjem o istih zadevah več organom, racionalizacijo in enotnim vpogledom v podatke – izmenjava podatkov po uradni dolžnosti, prispevalo k učinkovitejšemu poslovanju, prihranku časa, znižanju stroškov ter k racionalizaciji delovanja javne uprave ter večji preglednosti informacij in podatkov o poslovanju poslovnih subjektov. Glede na poudarjeno, da se obveznosti nanašajo na turistični del gospodarstva (nastanitveni objekti oziroma obrati), je smiselno, da se register nastanitvenih obratov ter njegovo vodenje in upravljanje umesti v Zakon o gostinstvu; prijava in odjava gosta, knjiga gostov ter sistem poročanja in posredovanja podatkov o nastanitvi gosta pa v Zakon o prijavi prebivališča. Določbe, vezane na knjigo gostov, vsebujejo nabor podatkov, ki jih bo naprej

uporabljala vrsta državnih organov. Ker policija ščiti pravni red in zagotavlja varnost posameznikom, ki so na njenem ozemlju, s čimer izvaja nacionalno varnostno politiko, se pravna podlaga, da policija iz knjige gostov pridobiva določene, med drugim tudi osebne podatke, ohranja v Zakonu o prijavi prebivališča. Glede na to je deljenost celotne systemske ureditve na dva zakona – del, ki se dotika pristojnosti policije v Zakonu o prijavi prebivališča, ter del, ki se nanaša na turistični del gospodarstva oziroma turistične obrate v Zakonu o gostinstvu, smiselna rešitev, ki ne posega v systemske pristojnosti posameznih organov, hkrati pa omogoča varovanje osebnih podatkov in nadzor nad njimi.

Nabor osebnih podatkov o gostu je manjši kot nabor podatkov o gostu v zdaj veljavnem zakonu. Prejemniki podatkov o gostu, ki jih bodo gostitelji posredovali prek spletne aplikacije AJPES, ki bo v času oddaje podatkov šifrirala imena in priimke gostov, bodo policija, Statistični urad Republike Slovenije in občine. V evidenci gostov, ki jo bo upravljala policija, bodo podatki iz knjige gostov. Za spremljanje poslovanja s prejetimi podatki pa je nujno, da evidenca gostov vsebuje tudi podatke o datumu vpisa podatkov o gostu v evidenco. Nabor podatkov zaključujejo podatki o gostitelju, pri katerem se je gost nastanil, kar je potrebno zaradi izvedbe posameznega ukrepa. Posamezni gostitelji namreč v različnih krajih Slovenije razpolagajo z več nastanitvenimi objekti, zato je nujno, da se v evidenci vodijo tudi ti podatki.

Pristojnost za izvajanje **nadzora** nad izvajanjem določb veljavnega zakona je deljena med IRSNZ in policijo. Predlog zakona kot prekrškovni organ ohranja zgolj policijo, dodatno pa vključuje pristojni občinski inšpekcijski organ in UE. UE bodo namreč kršitve določb zakona lahko ugotovile že v postopku ugotavljanja prebivališča in preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Pridobljena dokazila in ugotovljena dejstva se bodo lahko uporabila v prekrškovnem postopku, zato bodo ti postopki krajši in tudi učinkovitejši. Tretji odstavek 31. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma določa, da nadzor nad vodenjem evidenc gostov poleg davčnega organa opravlja tudi pristojni občinski inšpekcijski organ, ustanovljen skladno s predpisom, ki ureja lokalno samoupravo. Z vključitvijo pristojnosti izvrševanja nadzora občinskih inšpekcijskih organov se s predlogom zakona naloge zgolj umeščajo v predlog in se ne prenašajo s pristojnosti državne uprave na lokalno samoupravo, saj so te naloge že določene in se že izvajajo skladno z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma. Skladno s predlogom zakona je pristojni občinski inšpekcijski organ prekrškovni organ za določbe, povezane z vodenjem knjige gostov.

Predlog zakona dopolnjuje tudi **kazenske sankcije**, zlasti zaradi preprečevanja fiktivnih prijav, in dopušča možnost, da prekrškovni organi za prekršek izrečejo globo, ki je višja od najnižje predpisane. Predlog zakona pravičneje, odvisno od teže prekrška, določa višino globe za prekrške posameznika in dopolnjuje kazenske sankcije za kršitve določb zakona, ki jih predlog na novo ureja. Novost predlaganega zakona je globa za prekršek za podano lažno izjavo, globa za prekršek lastnika oziroma solastnika stanovanja ali stanodajalca, ki posamezniku ne dovoli prijave stalnega ali začasnega prebivališča, globa za prekršek posameznika, za katerega se v postopku ugotavljanja prebivališča ugotovi, da ni izpolnil prijavnih obveznosti, ter posameznika, ki stanodajalcu ne da podatkov, potrebnih za prijavo začasnega prebivališča, oziroma mu ne omogoči vpogleda v veljavni identifikacijski dokument.

V **prehodnih določbah** predlog zakona določa, da z dnem uveljavitve predlaganega zakona preneha veljati veljavni zakon in njegov podzakonski predpis. Pravilnik o izvrševanju zakona se smiselno uporablja do začetka uporabe novega pravilnika, ki ga predpiše minister v enem letu po uveljavitvi zakona. Zaradi potrebne nadgradnje registra stalnega prebivalstva se zakon začne uporabljati eno leto po njegovi uveljavitvi; določbe, povezane z zahtevnejšimi tehničnimi in tehnološkimi posegi v evidence, kot so uvedba možnosti neposredne povezave evidenc stanodajalcev z registrom prebivalstva za potrebe prijave in odjave začasnega prebivališča, pa najpozneje v treh letih. Določbe, ki urejajo vodenje evidence gostov, se bodo začele uporabljati

po vzpostavitvi registra nastanitvenih obratov skladno z Zakonom o gostinstvu. Z začetkom delovanja aplikacije AJPES bodo gostitelji začeli poročati podatke o nastanjenih gostih iz knjige gostov prek spletne aplikacije AJPES. Predlog zakona določa še prehodno obdobje za ukinitve gospodinjske evidence, v katerem si bodo organi, ki uporabljajo podatke iz gospodinjske evidence, lahko prilagodili predpise in poiskali rešitve za tovrstno zbiranje podatkov. Gospodinjska evidenca se bo vodila še do zadnjega dne leta, v katerem pretečejo štiri leta od uveljavitve tega zakona. Do uveljavitve zakona, se bodo vodili podatki o narodnosti in dovoljenju za posredovanje podatkov, ki se v registru vodijo na podlagi veljavnega zakona. Vodenje teh podatkov v registru stalnega prebivalstva namreč ni potrebno. Podatke se lahko posreduje skladno z določbami Zakona o varstvu osebnih podatkov; narodnosti in tudi gospodinjske skupnosti pristojni organ ne more preveriti, zato v primeru lažne izjave register stalnega prebivalstva ne odraža točnih podatkov.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

1. Točni podatki v registru prebivalstva

Temeljni namen Zakona o prijavi prebivališča je zagotoviti točno in ažurno evidenco prebivalstva ter skladnost registra prebivalstva z dejanskim stanjem prebivanja posameznikov. V praksi se pogosto dogaja, da posamezniki nimajo prijavljenega stalnega prebivališča na naslovu, kjer dejansko prebivajo, ker niso seznanjeni s prijavno-odjavno obveznostjo, ker jim tega ne dovoli lastnik nepremičnine ali ker se tako odločijo sami zaradi pridobitve določene koristi. Posledično podatki v registru niso pravilni, letno pa se povečuje tudi število postopkov ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, ki jih vodijo UE.

Za zagotovitev točnejše evidence se vzpostavljajo novi vzvodi, kot so:

- obveznost posameznika, da ob prijavi prebivališča navede resnične podatke o naslovu naselitve, in sankcija, če tega ne naredi;
- dolžnost lastnika, solastnika ali stanodajalca, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, da posamezniku ne omejuje prijavne obveznosti na tem naslovu, in sankcija, če prijavno obveznost omejuje;
- obveščanje posameznikov o prijavno-odjavno obveznosti pred uvedbo postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča;
- natančno določen postopek preverjanja resničnosti prijave prebivališča;
- pravica lastnika oziroma solastnika, da pridobi podatke o prijavih na naslovu svoje nepremičnine zgolj na podlagi dokazila o lastništvu oziroma solastništvu;
- omejitev števila začasnih prebivališč na samo eno začasno prebivališče ali en začasni naslov v tujini;
- razširitev kazenskih sankcij in možnost izreka globe, ki je višja od najnižje predpisane;
- nadzor nad izvrševanjem določb bodo izvajale UE in občinski inšpektorji ter ne več IRSNZ.

2. Zmanjšanje števila postopkov ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča

Ugotovitveni postopki so uvedeni zaradi opuščanja obveznosti prijave stalnega prebivališča, ki je posledica predvsem izogibanja vročanju uradnih pisanj, izogibanja rubežnikom ter pridobivanja posameznih pravic (pravica do socialnovarstvenih prejemkov, štipendije in drugih denarnih prejemkov ter nadomestil, izobraževanja v šolskem okolišu, subvencije plačila vrtca itd.). Zaradi primerov, ko se posamezniki izogibajo prijavno-odjavni obveznosti in posledično tudi zaradi njihovega nesodelovanja v ugotovitvenem postopku, so številni postopki ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča dolgotrajni. Zato je cilj predloga zakona skrajšati

ugotovitveni postopek, zmanjšati njihovo število ter zagotoviti enotno prakso dela UE.

Predlog zakona postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča vsebinsko ne spreminja, ga pa zaradi večjega razumevanja opredeljuje v ločenem poglavju v več členih. Predlog določa možnost predhodnega obveščanja posameznikov o njihovi prijavno-odjavni obveznosti pred uvedbo postopka ugotavljanja prebivališča, s tem določilom pa omejimo število uvedenih postopkov, ki so zgolj posledica nepoznavanja prijavno-odjavne obveznosti. Z opustitvijo strogih pogojev za prijavo zakonskega prebivališča se bodo ugotovitveni postopki tudi skrajšali.

Število ugotovitvenih postopkov se bo zmanjšalo tudi na račun določbe, da prijava prebivališča tujcu preneha z dnem prenehanja veljavnosti dovoljenja za prebivanje. Nova določba torej odpravlja zamudne ugotovitvene postopke, ki so posledica prenehanja dovoljenj za prebivanje, saj postopek ugotavljanja dejanskega prebivališča tujca, ki ne izpolnjuje več zakonskih pogojev za prijavo prebivališča, ni več potreben. Enako velja za državljana, ki je odpuščen iz državljanstva RS, temu bo stalno in začasno prebivališče prenehalo z dnem odpustitve iz državljanstva RS.

3. Odprava administrativnih ovir

Cilj predloga zakona je na eni strani doseči racionalizacijo dela na UE, na drugi strani pa razbremenitev posameznikov in stanodajalcev na račun:

- podaljšanja veljavnosti prijave začasnega prebivališča z enega na dve leti, zato bo manjše število obnovitev začasnega prebivališča oziroma ponovnih prijav;
- omejitve števila začasnih prebivališč na samo eno začasno prebivališče ali en začasni naslov v tujini;
- prijave stalnega ali začasnega naslova v tujini še pred naselitvijo v tujini in odjave začasnega prebivališča v RS ali začasnega naslova v tujini pred odselitvijo;
- opustitve predpisanih obrazcev;
- uvedbe sodobnega delovnega mesta, s čimer se lahko ukinejo tiskanje obrazcev, njihova hramba ter uničevanje;
- zmanjšanja števila podatkov (narodnost, dovoljenje oziroma prepoved za posredovanje podatkov, kraj rojstva, staro stalno prebivališče), ki jih mora posameznik navesti ob izpolnjevanju prijavno-odjavne obveznosti;
- opustitve obveznosti predložitve dokazila o pravici do prebivanja, če se posameznika, ki ni poslovno sposoben, prijavlja na naslov staršev ali drugega zakonitega zastopnika oziroma, če posamezniku začasno prebivališče prijavlja stanodajalec;
- ukinjene obveznosti stanodajalca, da posamezniku prijavi naslov za vročanje;
- jasno definiranih pogojev za prijavo-odjavno obveznost;
- opustitve izdaje potrdil ob prijavi in odjavi prebivališča;
- ukinitve gospodinjske evidence;
- neposredne povezave večjih stanodajalcev (na primer študentski in dijaški domovi, zapori, domovi starejših občanov) z registrom prebivalstva;
- avtomatične prijave naslova novorojenčku;
- ukinitve izdajanja odločb o načinu vodenja evidence gostov in evidentiranja teh odločb v registru prebivalstva ter overjanja ročno vodene knjige gostov;
- podaljšanja roka, v katerem je treba prijaviti začasno prebivališče, in sicer s treh na osem dni;
- upravičenosti lastnika ali solastnika do pridobitve podatkov o posameznikih, ki prebivajo na njegovem naslovu, brez izrecnega navajanja pravnega interesa.

Te rešitve bodo vsekakor zagotovile hitrejše, cenejše in učinkovitejše izvajanje določb zakona.

4. Enotna praksa pri izvajanju zakonodaje

Predlog novega zakona odpravlja pravno praznino pri izvajanju posameznih določb zakona, tako da jasno opredeli posamezne pojme in postopke izvajanja zakona, kar bo zagotovilo enotno prakso dela UE, in sicer:

- natančno opredeljuje stalno in začasno prebivališče ter ju razmejuje od stalnega in začasnega naslova v tujini, ki se v register zgolj evidentirata na podlagi izjave posameznika pri prijavi ali spremembi stalnega ali začasnega naslova v tujini;
- določa prijavo stalne naselitve v tujini in spremembo stalnega naslova v tujini, na podlagi česar se v register prebivalstva evidentira stalni naslov v tujini, medtem ko sedanja ureditev ureja le »odjavo stalnega prebivališča«, kadar se posameznik stalno odseli z območja RS;
- določa prijavo začasne naselitve v tujini in spremembe začasnega naslova v tujini, na podlagi katere se v register prebivalstva evidentira začasni naslov v tujini, medtem ko sedanja ureditev ureja le »prijavo začasnega odhoda z območja RS«, kadar se posameznik začasno odseli z območja RS;
- določa odjavo začasnega naslova v tujini, ne glede na to, ali se je posameznik iz tujine vrnil ali ne, medtem ko veljavni zakon omogoča le »prijavo vrnitve« iz tujine, ko se posameznik v RS vrne za več kot 60 dni ali z namenom, da bo tukaj stalno prebival;
- določa način zapisa naslova v tujini, kar zagotavlja nabor ustreznih podatkov o državljanih RS za potrebe izvedbe volilnih opravil (vpisi v volilni imenik, pošiljanje obvestil volivcem) skladno z Zakonom o evidenci volilne pravice;
- natančno določa prijavo in odjavo prebivališča v RS;
- natančneje določa obveznost prijave prebivališča otroka, novorojenčka in otroka v rejništvu;
- primeroma določa situacije upravičenega dvoma o resničnosti podatkov ali dokazil pri prijavi prebivališča;
- poenostavlja prijavo zakonskega prebivališča;
- opredeljuje spremembo zakonskega prebivališča pri spremembi naslova organa, kjer ima posameznik prijavljeno zakonsko prebivališče;
- določa prenehanje prebivališča v RS in naslova v tujini ter
- določa čas hrambe podatkov v registru prebivalstva.

2.2 Načela

Predlagatelj namerava s predlogom zakona uresničiti načelo točnosti in ažurnosti podatkov v registru prebivalstva, zato si prizadeva odpraviti pomanjkljivosti veljavne zakonodaje z vzvodi, ki bistveno zmanjšujejo možnosti fiktivne prijave prebivališča, in sankcijami za kršitve določb zakona. Predlagatelj si prizadeva tudi za jasnejšo določitev postopkov in s tem za zagotavljanje enotne prakse pri izvajanju zakonodaje. Predlog zakona sledi načeloma racionalnosti in ekonomičnosti, saj se s podaljšanjem veljavnosti začasnega prebivališča z enega leta na dve, ukinitvijo vodenja gospodinjne evidence in z uporabo informacijskih rešitev ter elektronske povezave evidenc stanodajalcev z registrom prebivalstva zagotavljata racionalizacija in znižanje stroškov poslovanja državnih organov predvsem pri prijavi prebivališča.

Predlog zakona ohranja institut stalnega in začasnega prebivališča ter naslova za vročanje v RS, kar zagotavlja možnost uporabe novih zakonskih rešitev brez potrebe po spremembi zakonodaje, ki določa pravice in obveznosti iz naslova stalnega ali začasnega prebivališča ali naslova za vročanje, na drugih področjih.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

– Državljanu se poleg prijave stalnega prebivališča v RS omogoča tudi prijava in sprememba stalnega naslova v tujini, medtem ko sedanja ureditev ureja le »odjavo stalnega prebivališča«, kadar se posameznik stalno odseli z območja RS. Podobno velja za prijavo začasnega prebivališča v RS in začasnega naslova v tujini. Slednji nadomešča prijavo začasnega odhoda z območja RS. Predlog zakona poleg prijave vključuje še prijavo spremembe začasnega naslova v tujini in odjavo začasnega naslova v tujini, ne glede na to, ali se je posameznik iz tujine vrnil ali ne, česar veljavni zakon ne omogoča. S tem se zagotavlja ažurna evidenca naslovov posameznikov v tujini, ki je pomembna za uresničevanje volilne pravice. Volilnim upravičencem se namreč volilno gradivo pošilja na naslov v tujini. Predlog zakona določa tudi način zapisa naslova v tujini, kar zagotavlja nabor ustreznih podatkov o državljanih RS za potrebe izvedbe volilnih opravil (vpisi v volilni imenik, pošiljanje obvestil volivcem) skladno z zakonom, ki ureja evidenco volilne pravice.

– Postopek prijave prebivališča se poenostavlja z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij. UE že uporabljajo digitalne podpisne tablice v postopkih za izdajo potnega lista, osebne izkaznice in dovoljenja za prebivanje, to je na delovnih mestih, kjer se na večini UE izvaja tudi prijavno-odjavna obveznost. Namesto klasičnih obrazcev, ki se izpisujejo iz registra stalnega prebivalstva, se bo tako prijava oziroma odjava prebivališča v register samo evidentirala, stranka pa bo izvedbo prijavno-odjavne obveznosti lastnoročno podpisala na digitalno podpisno tablico. Tako je postopek hitrejši, cenejši in racionalnejši. Predlog zakona določa tudi obveznost posameznika, da navede resnične podatke ob izpolnjevanju prijavnih obveznosti. Neresnična navedba se sankcionira, navedeno pa lahko preprečuje morebitne fiktivne prijave. Fiktivne prijave preprečuje tudi obveznost lastnika, solastnika in stanodajalca, da posamezniku, ki mu dovoli bivati na naslovu njegove nepremičnine, ne omejuje prijavnih obveznosti. Obveznost prijave otroka je urejena tako, da omogoča prijavo otroka na naslovu, kjer dejansko stalno prebiva, tudi če so starši glede prijave prebivališča otroka v sporu. Preprosteje in brez nepotrebnih administrativnih ovir je urejena tudi določitev prebivališča novorojenčka.

– Postopek ugotavljanja stalnega prebivališča je urejen tako, da zagotavlja enotno prakso dela UE. Z uvedbo obveščanja posameznika o prijavnih obveznostih omejimo število uvedenih postopkov, ki so posledica nepoznavanja prijavnih obveznosti, ob predpostavki, da posameznik na poziv UE svojo prijavnih obveznost opravi. Posameznik ima tako možnost, da po prejemu obvestila v razumnem roku uredi prijavo na naslovu, kjer prebiva, oziroma poda izjavo, da na naslovu stalnega prebivališča (dejansko) stalno prebiva. Številni postopki so namreč uvedeni zgolj zaradi nepoznavanja zakonske prijavnih obveznosti ali pa so uvedeni na predlog, ki je posledica zgolj ene neuspešne vročitve uradnega pisanja. Ugotovitveni postopek se dejansko uvede šele, če posameznik v roku osmih dni po prejemu obvestila upravne enote, prijave prebivališča ne uredi ali ne da izjave, da na prijavljenem naslovu stalno prebiva, oziroma če to obveznost izpolni, vendar upravna enota še vedno dvomi, da na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča stalno prebiva. Ugotovitveni postopek se uvede tudi, če pobudo vloži občina, na naslovu katere ima posameznik prijavljeno zakonsko prebivališče, ali občina, na območju katere posameznik prebiva.

– Predlog zakona ohranja institut zakonskega prebivališča, ki omogoča registracijo prebivališča in iz nje izhajajoče uveljavljanje pravic in dolžnosti tudi osebam, ki dejansko živijo v nekem naselju, ne izpolnjujejo pa z zakonom določenih pogojev za prijavo stalnega prebivališča (ni dejanske naselitve na določenem naslovu). Zakonsko prebivališče pristojni organ po veljavnem zakonu določi, če v posameznik nima prijavljenega stalnega prebivališča (oziroma v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ne more ugotoviti, kje posameznik prebiva), in

ga po določbah zakona tudi ni mogoče prijaviti. Vendar morata biti za prijavo zakonskega prebivališča še dodatno kumulativno izpolnjena ta pogoja: posameznik mora pridobivati pomoč v materialni obliki in živeti na območju organa ali organizacije, ki mu daje pomoč. Ti pogoji v praksi povzročajo težave za prijavo prebivališča skupinam oseb, ki prebivajo na enem območju, pomoč pa prejemajo od organizacije s sedežem na drugem območju (na primer zaporniki, Romi, brezdomci). Težave povzroča tudi pridobitev soglasja organa ali organizacije za prijavo zakonskega prebivališča posamezniku na njenem naslovu.

Predlog zakona uvaja rešitev, ki jo poznajo tudi druge evropske države, na primer Litva, Španija in Slovaška. Pri določitvi zakonskega prebivališča je namreč treba upoštevati bistvo vodenja registra stalnega prebivalstva, to je registracijo posameznika na naslovu, kjer dejansko prebiva, ali vsaj na območju dejanskega prebivanja. Zato predlog zakona uvaja novost, in sicer se zakonsko prebivališče prijavi posamezniku na naslovu občine, na območju katere posameznik stalno prebiva. Predlog sledi temeljnemu namenu zakona, saj bo tako imel posameznik prijavljeno stalno prebivališče na območju, kjer prebiva oziroma kjer so njegove navezne okoliščine (središče življenjskih interesov). S to rešitvijo bodo imeli prijavljeno zakonsko prebivališče tudi posamezniki, ki doslej niso izpolnjevali pogojev za določitev zakonskega prebivališča in so bili zato brez prijavljenega stalnega prebivališča, posledično pa tudi brez pravic, ki izhajajo iz prijave prebivališča.

Če se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da posamezniku, ki je nastanjen v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih ali v določenih nastanitvah socialnovarstvenih programov (kot so: stanovanjska skupina na področju duševnega zdravja, zavetišče za brezdomce, stanovanjska skupina za mladostnike, terapevtska skupnost, nastanitve reintegracijskih programov ali nastanitve nastanitvenih programov), naslov prijavljenega stalnega prebivališča ne predstavlja več središča njegovih življenjskih interesov, ker je v času trajanja njegove namestitve v zavodu hiša, v kateri je prebival, prodana, porušena itd. in mu ni mogoče prijaviti novega stalnega prebivališča, se mu s predlogom novega zakona omogoča prijava zakonskega prebivališča na naslov občine, na območju katere ima prijavljeno stalno prebivališče. Če nima prijavljenega stalnega prebivališča, se mu zakonsko prebivališče prijavi na naslovu občine, na območju katere je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. Za te posameznike taka rešitev pomeni možnost prijave zakonskega prebivališča, ki doslej ni bila mogoča. Z navedenim predlogom se ureja pomanjkljivost veljavnega zakona, saj je v mnogih postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovljeno, da posameznik, ki je npr. na prestajanju zaporne kazni, dejansko nima več stalnega prebivališča (hiša je porušena, prodana, posameznik je brezdomec itd.). Opisana rešitev ustreza tudi institutu zakonske rehabilitacije in izbrisu obsodbe iz kazenske evidence, saj z izbrisom obsodbe iz kazenske evidence prenehajo vse njene pravne posledice, obsojenec pa velja za neobsojenega, tako pa tudi v registru stalnega prebivalstva ni prijave prebivališča na naslovu zavoda za prestajanje kazni, prevzgojnega doma, vzgojnega zavoda, zavoda za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih, ker se podatki o naslovu izbrisejo.

Če se v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovi, da je posameznik nastanjen v zatočišču za žrtve nasilja v družini, na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča pa dejansko stalno ne prebiva več, se mu s predlogom novega zakona omogoča določitev zakonskega prebivališča na naslovu centra za socialno delo, na območju katerega ima prijavljeno stalno prebivališče. Če nima prijavljenega stalnega prebivališča, se mu zakonsko prebivališče prijavi na naslovu centra za socialno delo, na katerega območju je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. S tem se odpravljajo dosedanje težave, ko tej kategoriji oseb ni bilo mogoče določiti zakonskega prebivališča. Predlog tako varuje posameznika, ki je žrtev nasilja v družini, saj onemogoča, da bi naslov oziroma kraj zatočišča postal javno znan. Anonimno bivanje na tajni lokaciji namreč pomeni varnost za žrtve nasilja in je posebno

pomembna okoliščina takrat, ko povzročitelju ni bila odrejena prepoved približevanja ali pripor. Navedeno velja tudi za žrtve trgovine z ljudmi ter za posameznike, ki so nastanjeni v določenih nastanitvah socialnovarstvenih programov (poleg prejšnjih še v varni hiši, materinskem domu ali kriznem centru za odrasle žrtve nasilja z otroki), ki jih veljavni zakon ni izrecno opredelil. Zaradi nujnih ukrepov prijave in namestitve v varne hiše tako za žrtve nasilja v družini kot tudi žrtve trgovine z ljudmi predlog določa, da je tej kategoriji oseb mogoče prijaviti zakonsko prebivališče na naslov centra za socialno delo tudi na predlog državnega tožilstva, policije ali centra za socialno delo.

Predlagana rešitev omogoča prijavo stalnega prebivališča najbolj ranljivi skupini ljudi (brezdomci, Romi, zaporniki, žrtve nasilja itd.) in jim iz tega naslova zagotavlja socialno varnost. Po drugi strani pa predlog zakona jasno določa, da je zakonsko prebivališče fiktivni naslov, na katerem ni naslova za vročanje, in bo imel kot tak v registru poseben indikator, ki bo uporabnike centralnega registra prebivalstva na to opozarjal.

Predlagatelj zakona je pred sprejetjem opisane rešitve preučil še tri možnosti, in sicer prvo, da se lahko zakonsko prebivališče določi na naslovu organa ali organizacije, ki posamezniku daje pomoč, vendar z omejitvijo, da se lahko posamezniku na naslov organa ali organizacije prijavi zakonsko prebivališče le, če je prejemnik pomoči v trenutku odločanja oziroma da je pomoč zadnjič prejel vsaj enkrat v obdobju treh let do uvedbe postopka oziroma če organ s soglasja prijavo zakonskega prebivališča. Vendar je predlagatelj zakona tako rešitev ocenil za neustrezno, saj se v praksi večina zakonskih prebivališč določi na naslovu centra za socialno delo, ki s posamezniki, s prijavljenim zakonskim prebivališčem na njegovem naslovu, nima dejanskega stika. Prav tako prijava prebivališča na naslov organa ali organizacije, ki posamezniku daje pomoč ali mu je dajala pomoč, ne sledi temeljnemu namenu zakona. Praksa je pokazala tudi težave s prijavo zakonskega prebivališča na centrih za socialno delo, katerih prostori so v zasebni lasti, ker lastniki ne dovolijo prijav zakonskih prebivališč na njihovem naslovu. Prav tako gre opozoriti na težavo financiranja posameznikov z zakonskim prebivališčem, in sicer gre za prispevek za zdravstveno zavarovanje, znižano plačilo vrtca in razne oblike socialnovarstvene dejavnosti s strani občine, v kateri ima center za socialno delo sedež. Na tem naslovu imajo prijavljeno zakonsko prebivališče tudi tisti posamezniki, ki so občani sosednjih občin, njihove prispevke pa mora financirati občina, v kateri je sedež centra za socialno delo. Z uveljavitvijo tega predloga bi torej imele občine, v katerih je sedež center za socialno delo, še večje finančno breme za posameznike, ki niso njeni občani.

Druga preučevana možnost je bila določitev zakonskega prebivališča na naslovu upravne enote, tretja pa na naslovu občine, na območju katere je imel posameznik nazadnje prijavljeno prebivališče. Ker je pri določitvi zakonskega prebivališča treba upoštevati bistvo vodenja registra prebivalstva, to je registracijo posameznika na naslovu ali vsaj na območju dejanskega prebivanja, na kar v veliki meri nakazuje stik posameznika z organom, na naslovu katerega ima prijavljeno prebivališče, se predlagatelj zakona ni odločil za določitev zakonskega prebivališča na naslovu upravne enote ali na naslovu občine, na območju katere je imel posameznik zadnje (torej prejšnje) prijavljeno prebivališče, temveč na naslovu občine, na območju katere posameznik stalno prebiva.

– Gospodinjska evidenca se je uveljavila z Zakonom o registru stalnega prebivalstva in razvidu začasnega prebivališča (Uradni list SRS, št. 36/65) zaradi vse večjih zahtev za uporabo podatkov iz registra stalnega prebivalstva v statistične in raziskovalne namene. Zato veljavni zakon opredeljuje gospodinjsko evidenco skladno s statistično definicijo gospodinjstva, in sicer kot skupnost posameznikov, ki izjavijo, da stalno prebivajo skupaj in skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb.

Iz naslova skupnega gospodinjstva lahko posamezniki uveljavljajo številne pravice, zato ti

izjave o včlanitvi v gospodinjstvo ali izčlanitvi iz njega pogosto spreminjajo (lahko tudi večkrat dnevno), odvisno od socialne, materialne ali denarne koristi, ki jo posameznik doseže z uveljavljanjem pravic iz naslova skupnega oziroma ločenega gospodinjstva. To pomeni, da določbe veljavnega zakona posameznikom omogočajo izigravanje zakona.

Upravne enote kot registrski organ ne morejo preverjati oziroma ugotavljati, ali posamezniki, ki so izjavili, da so v istem gospodinjstvu, dejansko tudi skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb. To posledično pomeni, da posameznika, ki da lažno izjavo, ne more sankcionirati. Posledica tega je gospodinjstva evidenca, ki ne zagotavlja točnih podatkov. Ker so podatki netočni, se nanje pri odločitvah o določeni pravici, na primer pri odpisu obveznosti za plačilo davka ali o drugih socialnih, materialnih in denarnih pravicah iz javnih sredstev, ne gre zanesti. Zato je smiselno, da izjavo o pripadnosti posameznemu gospodinjstvu preverjajo organi, ki vodijo postopke, v katerih odločajo o pravicah in obveznostih posameznikov.

Problematika določanja gospodinjstva se pojavlja tudi v postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, saj se v samih postopkih gospodinjstvo ne ugotavlja, ampak se stranki določi ločeno oziroma samostojno gospodinjstvo, tako pa gospodinjstva evidenca registra prebivalstva ne odraža dejanskega stanja, kar je v nasprotju z namenom zakona.

Ker je vprašljivo vodenje evidence, za katero ni mogoče trditi, da je točna, z njo pa so drugi organi povezani zaradi odločanja v svojih postopkih, ukinitvev gospodinjstva evidence podpira tudi informacijski pooblaščenec z obrazložitvijo, da v evidenci ni zagotovljeno načelo točnosti in ažurnosti osebnih podatkov, saj morajo biti osebni podatki, ki se vodijo v evidenci, dovolj kakovostni v smislu točnosti in ažurnosti za zagotavljanje zakonitih ciljev obdelave osebnih podatkov, česar pa obstoječa gospodinjstva evidenca ne zagotavlja.

Ministrstvo ima med drugim tudi te informatizirane evidence: matični register, register stalnega prebivalstva, register tujcev in centralni register prebivalstva. Od vzpostavitve katastra stavb in registra nepremičnin (10. julija 2008) se podatki o prebivališču v registru stalnega prebivalstva spremljajo do ravni številke stanovanja. Svojo številko stanovanja mora imeti vsaka večstanovajska stavba, ne glede na to, ali gre za blok ali stanovajsko hišo z več stanovajskimi enotami. To pomeni, da te evidence omogočajo uporabnikom pridobiti podatke o tem, kdo in koliko časa ima prijavljeno prebivališče na istem naslovu znotraj iste številke stanovanja oziroma hišne številke, če stanovanje nima številke stanovanja, zakonski stan in sorodstvene vezi. Uporabniki lahko torej pri odločanju o pravicah in obveznostih v posamezni upravni zadevi poleg podatkov, ki jih posameznik navede v vlogi, uporabijo podatke iz drugih obstoječih evidenc namesto podatkov iz gospodinjstva evidence, kar je lahko alternativna možnost pridobivanja podatkov o članih posameznega gospodinjstva. Ukinitvev gospodinjstva evidence pomeni tudi razbremenitev upravnih enot in posameznika.

Ker je nedopustno, da se podatki iz gospodinjstva evidence, ki ne odražajo dejanskega stanja, uporabljajo za odločanje o pravicah in obveznostih posameznika, UE pa točnosti podatkov ne bi mogla zagotavljati niti s posebnim ugotovitvenim postopkom, se je predlagatelj zakona odločil, da ukine vodenje gospodinjstva evidence s prehodnim obdobjem za njeno ukinitvev, v katerem bodo organi, ki uporabljajo podatke iz gospodinjstva evidence, lahko prilagodili predpise in poiskali rešitve za tovrstno zbiranje podatkov. Gospodinjstva evidenca se bo vodila do zadnjega dne leta, v katerem pretečejo štiri leta od uveljavitve tega zakona. Hkrati se predlaga, da resničnost podatkov, navedenih v vlogi, preverja organ, ki o vlogi odloča. Statistične podatke o gospodinjstvi skupnosti bo lahko s posebnimi metodami zagotavljal SURS za popis prebivalstva, statistične raziskave in tudi za potrebe drugih državnih organov. Z ukinitvijo gospodinjstva evidence bodo vsekakor razbremenjene UE in posamezniki, saj statistični podatki Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) kažejo,

da bi moral FURS leta 2012, če ne bi bilo registrske gospodinjske evidence, pridobiti podatke le za 52.029 gospodinjev, kar je le okoli 6 odstotkov gospodinjev, ki jih evidentira UE v registru stalnega prebivalstva.

– Rok za prijavo začasnega prebivališča se podaljšuje s treh na osem dni, kar je poenoteno z rokom za prijavo stalnega prebivališča.

– Število začasnih prebivališč se omejuje na eno začasno prebivališče, saj praksa izkazuje, da posamezniki prijavljajo več začasnih prebivališč praviloma zaradi zlorabe zakona (na primer prijava potnih stroškov, oddaja stanovanja na črno) in ne zaradi dejanske potrebe. Nova zakonska ureditev določa, da ima posameznik lahko samo eno začasno prebivališče ali en začasen naslov v tujini, kar zagotavlja točnost podatkov v registru prebivalstva.

– S predlogom zakona se zaradi odprave administrativnih ovir za posameznika in stanodajalce podaljšuje najdaljše obdobje prijave začasnega prebivališča z enega na dve leti, saj posamezniki, ki so dolžni prijaviti začasno prebivališče, pogosto obnavljajo prijavo začasnega prebivališča.

– Poleg možnosti prijave in odjave začasnega prebivališča prek portala e-uprava se s predlogom zakona omogoča neposredna povezava večjih stanodajalcev z registrom prebivalstva. Posredovanje podatkov o nastanitvah je tako enostavno in hitro (na primer študentski in dijaški domovi, zapori, domovi starejših občanov). Rešitev v veliki meri odpravlja administrativne ovire stanodajalcev in zmanjšuje obseg dela UE.

– Določbe, ki urejajo vodenje registra prebivalstva, se poenotijo z določbami Zakona o matičnem registru, saj gre za vodenje dveh podobnih evidenc; evidence osebnega stanja posameznika in evidence nastanitve posameznika.

– Skladno s Programom za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanjem zakonodajnih bremen, Enotnim dokumentom za boljše zakonodajno in poslovno okolje ter dvig konkurenčnosti ter v povezavi s Strategijo razvoja slovenskega turizma 2012–2016, ki predvideva zagotovitev spodbudnega poslovnega okolja v turizmu, se s spremembami predlaganega zakona odražajo potrebne normativne podlage za izvedbo projekta poenostavitve poročanja v zvezi s turistično dejavnostjo.

V obstoječem sistemu se srečujemo s tem, da nastanitveni objekti niso ustrezno evidentirani, seznanji o njih so vodeni po posameznih institucijah in niso medsebojno primerljivi, zato so nepopolni, nadzor nad izvajanjem sedanjih normativnih obveznosti je premalo učinkovit, podlage za poročanje so opredeljene v številnih predpisih, kar za uporabnike pomeni veliko nejasnost pri izpolnjevanju obveznosti. Pri vsem tem pa niso zanemarljivi dodatni stroški pri poslovnih subjektih in organih javne uprave (policija, občina in SURS).

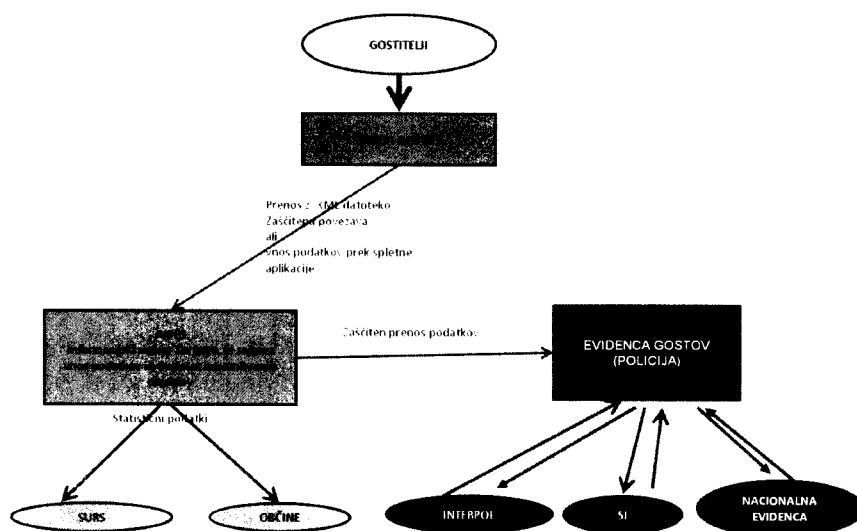
Predvideva se vzpostavitev enotnega registra nastanitvenih obratov, ki bo prvič celovito zajel vse poslovne subjekte, ki se ukvarjajo z nastanitvami v turizmu, hkrati pa bo vzpostavljena enotna vstopna točka za potrebe poročanja poslovnih subjektov. Posledično se bo z dosegljivostjo vseh relevantnih informacij glede poročanja na enem mestu, elektronskim postopkom poročanja, združevanjem istovrstnih podatkov in zmanjšanjem števila potrebnih poročil, odpravljenim poročanjem o istih zadevah več organom, racionalizacijo in enotnim vpogledom v podatke (izmenjava podatkov po uradni dolžnosti) prispevalo k učinkovitejšemu poslovanju, prihranku časa, znižanju stroškov ter racionalizaciji delovanja javne uprave in večji preglednosti informacij ter podatkov o poslovanju poslovnih subjektov.

Ker se obveznosti nanašajo na turistični del gospodarstva (nastanitveni obrati), je smiselno, da

se register nastanitvenih obratov ter njegovo vodenje in upravljanje umesti v Zakon o gostinstvu, prijava in odjava gosta, knjiga gostov ter sistem poročanja in posredovanja podatkov o nastanitvi gosta pa v Zakon o prijavi prebivališča. Določbe, povezane s knjigo gostov, vsebujejo nabor podatkov, ki jih bo uporabljala vrsta državnih organov. Ker policija z uresničevanjem nacionalne varnostne politike ščiti pravni red in zagotavlja varnost posameznikom, ki so na njenem ozemlju, se pravna podlaga za pridobivanje podatkov iz knjige gostov za policijo ohranja v Zakonu o prijavi prebivališča. Glede na to je deljenost celotne systemske ureditve na dva zakona – del, ki se dotika pristojnosti policije in poročanje podatkov v Zakonu o prijavi prebivališča, in preostali del, ki se nanaša na turistični del gospodarstva in nastanitvene obrate v Zakonu o gostinstvu – smiselna rešitev, ki ne posega v systemske pristojnosti posameznih organov, hkrati pa omogoča varovanje osebnih podatkov in nadzor nad njimi.

Skladno s predlagano rešitvijo se v celoti ohranja policijska prijava, tako v delu, ki se nanaša na prijavno obveznost tujca gosta, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja in se nastani pri fizični osebi (na primer pri sorodniku, prijatelju) ali se nastani pri stanodajalcu v nastanitvenem objektu (samski, dijaški ali študentski dom itd.), zavodu za prestajanje kazni, dislociranem oddelku zavoda, prevzgojnem domu ali bolnišnici in drugem zdravstvenem zavodu, kot tudi v delu, ki se nanaša na prijavno obveznost gosta, ki se nastani pri stanodajalcu v turističnem ali gostinskem objektu, s to razliko, da se evidenca policijske prijave (prijave gostov na policijsko enoto), ki jo vodi policija po zdaj veljavnem Zakonu o prijavi prebivališča, preimenuje v Evidenco gostov. Po predlogu zakona gostitelji oziroma turistični in gostinski objekti ne pošiljajo podatkov o gostih neposredno policiji, pač pa vodijo knjigo gostov in podatke po zaščiteni povezavi pošiljajo iz svojih evidenc prek spletne aplikacije AJPES. Spletna aplikacija AJPES, ki omogoča združevanje poročanja podatkov za SURS, občine in policijo na enem mestu, bo pri oddaji podatkov šifrirala imena in priimke gostov tako, da iz podatkov ne bo mogoče enolično identificirati oseb. AJPES bo določene podatke, vključno s šifriranimi imeni in priimki gostov, po zaščiteni povezavi posredoval v evidenco gostov, ki jo bo vodila policija, ta pa bo podatke primerjala s podatki v svojih evidencah (Interpol, schengenski informacijski sistem, nacionalna evidenca). AJPES bo v svojem informacijskem sistemu šifrirana imena in priimke gostov iz prejetih podatkov dokončno izbrisal, ko bo policija potrdila prejem podatkov. Preostale podatke bo obdeloval za druge namene zbiranja, kakor to prikazuje slika 1.

Slika 1: Evidenca gostov

b) Način reševanja:

1. S predlaganim zakonom se bodo reševala vprašanja:

- prijava stalnega prebivališča v RS,
- prijava stalnega naslova v tujini in spremembe stalnega naslova v tujini,
- prenehanje stalnega prebivališča v RS,
- prenehanje stalnega naslova v tujini,
- prijava začasnega prebivališča v RS,
- prijava začasnega naslova v tujini in spremembe začasnega naslova v tujini,
- odjava začasnega prebivališča v RS,
- odjava začasnega naslova v tujini,
- prenehanje začasnega prebivališča v RS,
- prenehanje začasnega naslova v tujini,
- postopek ugotavljanja stalnega in začasnega prebivališča,
- določitev zakonskega prebivališča,
- postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega in začasnega prebivališča,
- določitev naslova za vročanje,
- upravljanje in vodenje registra stalnega prebivalstva,
- vodenje evidence začasno nastanjenih,
- prijava in odjava gosta,
- upravljanje evidence gostov.

2. S podzakonskim predpisom se bo predpisal:

- način vpisa stanodajalca v register prebivalstva,
- način elektronske prijave in odjave začasnega prebivališča ter tehnične specifikacije za elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča,
- način popravljanja napak, nastalih pri evidentiranju podatkov,
- način hrambe dokazil v registru stalnega prebivalstva,
- minimalne tehnične zahteve za ustreznost elektronske knjige gostov in ročno vodene knjige gostov,
- metodologijo vodenja podatkov v knjigi gostov, način posredovanja podatkov iz knjige gostov prek spletne aplikacije AJPES, elektronskega sistema policije in obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta,
- način vodenja evidence gostov,
- način hrambe in brisanja podatkov,
- način posredovanja podatkov policiji, občinam in SURS-u.

V predlogu zakona ni vprašanj, ki se bodo reševala kako drugače. Prav tako ni vprašanj, na katera ni mogoče poseči s predpisi, vprašanj, ki naj bi bila deregulirana, vprašanj, ki se bodo reševala s predpisi, za katera je bilo poprej opravljeno preskušanje zaradi ugotovitve primernosti ukrepanja.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona uvaja nove rešitve, kot so določitev zakonskega prebivališča na naslovu občine, ukinitvev gospodinjske evidence, prijava in odjava gosta ter poročanje prek spletne aplikacije AJPES. Zato je treba spremeniti predpise, ki urejajo pravice in obveznosti iz naslova gospodinjske evidence ter poročanje podatkov o gostih, nastanjenih v gostinskih in turističnih objektih. Ker so določbe, ki urejajo vodenje evidence gostov, povezane z začetkom uporabe novele Zakona o gostinstvu, je treba novelo sprejeti in obravnavati skupaj s predlaganim zakonom.

Da bi se izognili pravnim prazninam, predlog zakona v prehodnih določbah redakcijsko

spreminja določbe Zakona o socialnem varstvu, ki ureja financiranje socialnovarstvene dejavnosti iz proračuna občine ob prijavi stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda na podlagi odločbe UE ter določbe Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki se nanašajo na mesečno poročanje o številu prenočitev in zneseku pobrane turistične takse.

č) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi. Civilna družba, ciljne skupine in drugi subjekti so pokazali interes za usklajevanje predloga zakona s podajo pripomb.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Novi zakon o prijavi prebivališča bo po oceni predlagatelja leta 2016 zahteval 142.000 EUR (z vključenim DDV) sredstev Ministrstva za notranje zadeve, leta 2018 95.000 EUR (z vključenim DDV), leta 2019 pa še 8.000 EUR (z vključenim DDV), skupaj 245.000 EUR.

V znesek je všteta sprememba delovanja registra prebivalstva, ki vključuje:

- ukinitve evidentiranja določenih podatkov ob prijavi prebivališča, kot so narodnost, dovoljenje za posredovanje podatkov, odločbe o načinu vodenja knjige gostov itd.,
- dopolnitev transakcij za prijavno-odjavno obveznost s podatki o zakonitem zastopniku, pooblaščenim osebi in rejniku, ki to obveznost izpolnjuje,
- dopolnitev transakcij s funkcijami sodobnega delovnega mesta,
- vzpostavitev kontrole in avtomatične prijave stalnega ali začasnega prebivališča in stalnega naslova v tujini novorojenčka,
- preimenovanje, spremembe in dopolnitve na transakcijah, ki bodo omogočale evidentiranje stalnega in začasnega naslova v tujini,
- nadgradnjo evidence postopkov ugotavljanja stalnega in začasnega prebivališča posameznikov ter določitev indikatorja zakonskega prebivališča,
- nadgradnjo evidence postopkov preverjanja resničnosti prijave stalnega in začasnega prebivališča,
- uvedbo neposredne prijave in odjave začasnega prebivališča večjih stanodajalcev v register prebivalstva,
- spremembo kontrole veljavnosti prijave začasnega prebivališča in vzpostavitev kontrole na število prijavljenih začasnih prebivališč,
- uvedbo kontrol za prijavo posameznega prebivališča oziroma za prijavo, s katero se evidentira naslov v tujini,
- ukinitve možnosti obnove začasnega prebivališča v osmih dneh po prenehanju začasnega prebivališča,
- preimenovanje transakcije »obnova začasnega prebivališča« v »prijava začasnega prebivališča«,
- vzpostavitev kontrole, da se začasno prebivališče novorojenčkom staršev tujcev, ki imajo več začasnih prebivališč, ne določi avtomatično,
- preimenovanje transakcije »prijava začasnega odhoda v tujino« v »prijava začasnega naslova v tujini«, dopolnitev te transakcije z možnostjo prijave spremembe začasnega naslova v tujini ter kontrola veljavnosti prijave začasnega naslova v tujini (velja največ štiri leta),
- preimenovanje transakcije »prijava vrnitve iz tujine« v »odjava začasnega naslova v tujini«, ki ga lahko evidentira UE in DPK,
- uvedbo nove transakcije za ponovno prijavo začasnega naslova v tujini za podaljšanje oziroma obnovo začasnega naslova v tujini,
- obdelavo podatkov v svežnju, s katero se bo evidentiralo prenehanje začasnega naslova v tujini po štirih letih po uveljavitvi zakona,

- ukinitvev gospodinjske evidence,
- vzpostavitev avtomatičnega prenehanja stalnega in začasnega prebivališča ter stalnega in začasnega naslova v tujini na podlagi prijave novega naslova, smrti, prenehanja veljavnosti dovoljenja za prebivanja, odpusta iz državljanstva, odločbe upravnega organa,
- vzpostavitev kontrole, da se na zakonskem prebivališču ne more prijaviti naslov za vročanje.

AJPES ocenjuje, da bo vzpostavitev informacijskega sistema za e-poročanje v turizmu zahtevala 50.000 EUR, stroški vzdrževanja pa so ocenjeni v višini 10.000 EUR letno. AJPES bo potrebna sredstva zagotovil iz lastnih virov – razpoložljivega presežka prihodkov nad odhodki preteklih let. Naslednja leta bo AJPES stroške vzdrževanja moral kriti v breme tekočih odhodkov poslovanja.

Ministrstvo za javno upravo bo nadgradilo programsko opremo INSPIS, ki je ocenjena na 7 čl./dni, kar po trenutno veljavni pogodbi pomeni zaokroženo na 2.600 EUR z DDV, hkrati pa bo nadgradilo programsko opremo MPZT+BLAG, ki je ocenjena na 2 čl./dneva, kar po trenutno veljavni pogodbi pomeni zaokroženo na 1.000 EUR z DDV. Nadgradnje bo Ministrstvo za javno upravo plačalo v okviru dopolnilnega vzdrževanja, ki ga izvaja iz obstoječih vzdrževalnih pogodb (PP 153378, konto 4025).

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva. Prav tako niso predvideni povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna, povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javnofinančna sredstva, prihranki za državni proračun in druga javnofinančna sredstva, da bodo sredstva zagotovljena z zadolževanjem (poročstva) ali v naslednjem proračunskem obdobju.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v sprejetem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona se ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. V nadaljevanju je prikazana ureditev v pravnih sistemih drugih držav članic Evropske unije.

5.1 Slovaška

Prijavo prebivališča na Slovaškem ureja Zakon o prijavi prebivališča občanov Republike Slovaške in o registru prebivalcev Republike Slovaške. Na Slovaškem mora občan prijaviti prebivališče na UE, okrožnih in pristojnih uradih (v nadaljnjem besedilu: prijavišče), na območju katerih prebiva, pri čemer mora navesti podatek o kraju, začetku in koncu prijave prebivališča. Prijava lahko izjemoma začne veljati šele z dnem, ko prijavitelj izpolni vse pogoje, ki jih določa zakon.

Stalno prebivališče: Stalno prebivališče mora prijaviti vsak občan, če se ne zadržuje trajno v tujini. Občan lahko prijavi samo eno stalno prebivališče, ki je kraj njegovega stalnega prebivanja na ozemlju Republike Slovaške. Zakon izrecno določa, da s prijavo stalnega prebivališča posameznik ne dobi nobene pravice do stavbe niti do njenega lastništva in ima tako samo evidenčni značaj.

Člane družine ali gospodinjstva lahko stalno prijavi eden od članov družine ali gospodinjstva.

Osebe, ki so mlajše od petnajst let ali opravilno nesposobne, prijavi njihov zakoniti zastopnik, skrbnik ali vodilni v socialnih službah ali institucijah, ki izvajajo institucionalno oskrbo ali varstveno vzgojo. Občanu, ki zaradi bolezni ni sposoben izpolniti prijavne obveznosti, prebivališče prijavi njegov pooblaščen zastopnik.

Stalno prebivališče novorojenčka je enako stalnemu prebivališču matere. Če mati v času rojstva nima prijavljenega stalnega prebivališča, je stalno prebivališče novorojenčka občina, na območju katere se je rodil. Če se je otrok rodil na ozemlju Republike Slovaške, je začetek prijave stalnega prebivališča rojstni datum otroka, če pa se je rodil v tujini, je začetek prijave enak datumu prijave na UE.

Pri prijavi stalnega prebivališča mora posameznik izpolniti in podpisati prijavni list za stalno prebivališče in navesti te podatke:

- ime, priimek in rojstni priimek,
- datum, kraj in okraj rojstva; državo rojstva, če se je občan rodil v tujini,
- EMŠO,
- naslov novega stalnega prebivališča: okraj prebivališča, občino prebivališča, del občine, ulico, če se občina členi na ulice, hišno številko in orientacijsko številko hiše oziroma tudi številko stanovanja,
- predhodno stalno prebivališče v obsegu glede na točke: okraj prebivališča, občino prebivališča, del občine, ulico, če se občina členi na ulice, hišno številko in orientacijsko številko hiše oziroma tudi številko stanovanja,
- podatke o lastniku, solastniku ali najemniku (ime, priimek, EMŠO, številko osebnega dokumenta in naslov stalnega prebivališča oziroma naziv, identifikacijsko številko, sedež, če gre za pravno osebo),
- narodnost, če se želi o tem izreči,
- akademski naziv, če se želi o tem izreči.

Pri prijavi stalnega prebivališča mora posameznik priložiti:

- osebni dokument ali potrdilo o osebnem dokumentu oziroma rojstni list otroka, če je star manj kot petnajst let,
- veljavno potno listino Republike Slovaške ali potrdilo o državljanstvu ali o osebnem dokumentu Republike Slovaške,
- dokazilo o lastništvu ali solastništvu ali pisno potrdilo o soglasju s prijavo stalnega prebivališča z overjenim podpisom lastnika ali vseh lastnikov ali najemno pogodbo, pri čemer se slednje ne zahteva, če gre za prijavo zakonskega partnerja ali nepreskrbljenega otroka lastnika, solastnika ali najemnika,
- če se izpolnjuje prijavna obveznost za drugo osebo, je treba priložiti tudi dokazilo o družinskih članih, članih gospodinjstva, zakonitem zastopniku, skrbniku, oskrbi v socialnih službah ali institucijah, bolezni oziroma zastopanju.

Lastnik ali vsi solastniki ali najemnik nepremičnine potrdijo s svojim podpisom na prijavnem listu za stalno prebivališče soglasje s prijavo stalnega prebivališča občana pred zaposlenim v prijavišču.

Odjava stalnega prebivališča v tujino: Občan, ki namerava trajno živeti v tujini, mora pred izselitvijo prijavišču ali konzularnemu predstavništvu prijaviti prenehanje stalnega prebivališča in z odjavnim obrazcem sporočiti državo in kraj prebivališča ter dan prenehanja stalnega prebivališča.

Izbris stalnega prebivališča: Občanu se stalno prebivališče izbriše:

- če prijavi novo stalno prebivališče,
- če se za stalno odseli v tujino,
- če je umrl ali bil razglašen za mrtvega,
- če je bilo prijavljeno na podlagi neresničnih ali nepravilno navedenih dejstev ali na podlagi neveljavnega, ponarejenega, namenoma spremenjenega ali tujega dokazila,
- na predlog občana, upravičenega do nepremičnine, na podlagi pravno veljavne sodne odločbe o omejitvi ali ukinitvi uporabne pravice,
- na predlog lastnika ali vseh solastnikov ali najemnika nepremičnine; predloga ni mogoče dati proti lastniku, solastniku, zakoncu ali nepreskrbljenemu otroku lastnika, solastnika ali najemnikov,
- če je stavba prenehala obstajati.

Zakonsko prebivališče: Socialne službe, ki nudijo prebivanje, so dolžne dati pisno soglasje za prijavo stalnega prebivališča občanov, ki so pri njih celoletno nastanjeni.

Če se občanu izbriše stalno prebivališče zaradi neobstoja nepremične ali na predlog tistega, ki je občanu dovolil prijaviti stalno prebivališče, ali s sodno odločbo o omejitvi ali ukinitvi lastninske pravice, je njegovo stalno prebivališče občina, na območju katere je bilo občanu stalno prebivališče ukinjeno. Občan je o izbrisu obveščen z naznanilom na uradni oglasni deski UE prebivališča v petnajstih dneh. Občan, čigar stalno prebivališče je iz navedenih razlogov izbrisano iz registra, po določbah zakona pa ne more prijaviti stalnega prebivališča, lahko prijavi stalno prebivališče v prijavišču, na katerega območju se zadržuje.

Začasno prebivališče: Začasno prebivališče je prebivališče občana zunaj kraja stalnega prebivališča, kjer se občan začasno zadržuje, če to traja več kot devetdeset dni. Začasno prebivališče ima lahko tudi občan, ki je stalno odseljen v tujino. Občan prijavi začasno prebivališče v desetih dneh od vselitve. Doba prijave začasnega prebivališča je lahko največ pet let. Če začasno prebivališče traja dlje, je občan dolžan ponovno prijaviti začasno prebivališče. Če pa občan zapusti začasno prebivališče pred njegovim potekom, je to dolžan sporočiti prijavišču. Če tega ne stori, se začasno prebivališče odjavi na predlog lastnika ali solastnika ali najemnika.

Začasen odhod v tujino: Občan s prijavljenim stalnim prebivališčem, ki namerava začasno odpotovati v tujino za več kot devetdeset dni, mora to prijaviti prijavišču v kraju stalnega prebivališča pred odhodom. Ob prijavi mora navesti državo in kraj prebivališča ter nameravani čas prebivanja.

Potrdilo: Potrdilo o prijavi oziroma odjavi prebivališča izda pristojni organ le na zahtevo stranke.

Register prebivališča občanov: Register je informacijski sistem javne uprave, ki vsebuje podatke o prebivalcih Republike Slovaške. Je centralna evidenca, ki jo vodi ministrstvo, vzdržujejo pa jo prijavišče, ministrstvo in okrajna policijska uprava, zato je vir podatkov o prebivalcih Republike Slovaške za potrebe državnih organov, organov zemljiške samouprave in drugih pravnih ali fizičnih oseb.

Posredovanje podatkov: Ministrstvo in okrajne policijske uprave posredujejo podatke državnim organom, UE in drugim pravnim osebam, ki izpolnjujejo vloge države ali izvajajo zdravstveno, bolniško in pokojninsko zavarovanje ali izdajajo vloge na področju zaposlovanja. Ministrstvo, okrajne policijske uprave in občine pa lahko posredujejo podatke o kraju prebivališča občana tudi pravnim in fizičnim osebam na podlagi njihove pisne zahteve. Vendar lahko občan na podlagi pisne izjave prepove posredovanje podatkov, in sicer največ za tri leta.

Organ, ki je posredoval informacijo o prebivališču občana, je občanu dolžan na njegovo zahtevo posredovati podatke o tem, komu in v kakšen namen je bila informacija o njegovem prebivališču posredovana.

Stanodajalci: Stanodajalci so dolžni voditi knjigo nastanjenih. Podatke iz te knjige pa so dolžni posredovati državnim organom, ki delujejo na področju varovanja institucionalne ureditve, notranjega reda in varnosti države ali obrambe države.

Nadzor: Ministrstvo nadzira prijavišče. Če pa prijavišča ali institucije socialnih služb ne izpolnjujejo svojih obveznosti, takojšnjo izvršitev zagotovi okrožna policijska uprava.

Kazenske sankcije: Kazenskih sankcij ni.

5.2 Finska

Na Finskem nimajo posebnega zakona, ki bi urejal prijavo prebivališča. Prijavo prebivališča posredno ureja Zakon o uporabi zakonodaje o socialni varnosti na podlagi prebivališča. Pogoji, da se za posameznika uporablja ta zakon, je, da je oseba stalni prebivalec Finske oziroma da ima na Finskem stalno prebivališče. To pomeni, da lahko posameznik le iz naslova stalnega prebivališča uveljavlja pravice, ki izhajajo iz socialne varnosti (otroški, stanovanjski in materinski dodatek, pokojnine, invalidnine itd.).

Stalno prebivališče: Stalno prebivališče je dejansko prebivališče in dom, na katerem prebivalec načeloma neprekinjeno prebiva. Datum prijave stalnega prebivališča je enak datumu prihoda v državo. Stalni prebivalec Finske je tudi posameznik, ki začasno prebiva v tujini oziroma ponavljajoče začasno prebiva v tujini, tako da dolžina neprekinjenega začasnega prebivanja v tujini ne presega enega leta ob pogoju, da ohrani s Finsko tesne vezi. Tesne vezi se presojuje na podlagi preučitve vseh okoliščin osebe, pri čemer se upoštevajo trajanje in neprekinjenost prebivanja ter družinska razmerja. Pokazatelji tesnih vezi so lahko:

- trajanje prebivanja,
- dom,
- delovno razmerje,
- narava dela,
- sedež delodajalca itd.

Odiava stalnega prebivališča v tujino: Osebe, ki se stalno odselijo v tujino, niso vključene v sistem socialne varnosti.

Začasno prebivališče: Zakon začasnega prebivališča ne ureja, saj je za sistem socialne varnosti pomembno le, da oseba prebiva na Finskem in da ima s Finsko tesne vezi.

Začasen odhod v tujino: V sistem socialne varnosti so po tem zakonu vključene tudi osebe, ki se začasno nastanijo v tujini zaradi dela, študija, raziskovalnega dela itd. ob pogoju, da ohranijo tesne vezi s Finsko.

Potrdilo: Zavod za socialno zavarovanje izda osebi na njeno zahtevo odločbo o tem, ali se zanjo uporabljajo predpisi o socialni varnosti.

5.3 Španija

V Španiji prijavo prebivališča ureja Kraljevi odlok 2612/1996, ki spreminja Uredbo o prebivalstvu in teritorialni razmejitvi lokalnih skupnosti, sprejeto s Kraljevim odlokom 1690/1986.

Stalno prebivališče: Stalno prebivališče mora prijaviti vsak, ki prebiva v Španiji, in sicer pri tisti občini, v kateri običajno prebiva, kar pomeni, da je vzpostavljena krajevna pristojnost. Kdor živi v več občinah, se mora vpisati le v tisti, v kateri preživi največ časa na leto. Stalno prebivališče velja od datuma vpisa v občinski register. Zakon tudi taksativno našteva, do katerih pravic je državljan upravičen, če ima prijavljeno stalno prebivališče.

Mladoletne osebe in poslovno nesposobne osebe imajo enako prebivališče kot njihovi starši, ki so odgovorni za njihovo varstvo ali skrbništvo, oziroma njihovi zakoniti zastopniki. Te osebe pa imajo lahko prijavljeno stalno prebivališče tudi v drugi občini oziroma na drugem naslovu, če se priloži pisno dovoljenje omenjenih.

Za vpis v register morajo prebivalci izpolniti in podpisati prijavitni obrazec, ki ga dobijo bodisi na občini bodisi jim ga da občinski svet. S tem občan da te podatke:

- ime in priimek,
- spol,
- prebivališče,
- narodnost,
- kraj in datum rojstva,
- številko osebnega dokumenta, pri tujcih pa dokumenta, ki ga nadomešča,
- šolsko ali univerzitetno potrdilo oziroma naziv, ki ga ima,
- druge podatke, ki so potrebni za izdelavo volilnega imenika, če je pri tem zagotovljeno spoštovanje temeljnih pravic, priznanih v ustavi,
- imenovanje oseb, ki zastopajo prebivalca pri občinski upravi v povezavi z registrom, če to želi,
- telefonsko številko, če jo želi dati.

Občinski svet lahko preveri verodostojnost podatkov, ki so jih sporočili prebivalci, in ob dvomu o resničnosti podatkov lahko zahteva predložitev dodatnih dokazov.

Če pride do kakršnih koli sprememb v zgoraj naštetih podatkih, jih mora občan sporočiti občinskemu svetu.

Prebivalec mora ob selitvi v drugo občino pisno zaprositi za vpis v register ciljne občine, ki mora v prvih desetih dneh naslednjega meseca o tem obvestiti izvirno občino; v tej se prebivalec, ki se je preselil, izpiše iz registra.

Odjava stalnega prebivališča v tujino: Vsak Španec, ki se preseli iz Španije v tujino ali prebiva v tujini znotraj konzularnega območja, mora zaprositi za vpis v register konzularnega urada ali sekcije v ciljni državi; ta prek MZZ in Državnega statističnega inštituta sporoči podatek o vpisu izvirni občini, ki iz svojega občinskega registra izpiše zainteresiranega. To hkrati pomeni tudi izbris iz občinskega registra.

Zakonsko prebivališče: Osebe, ki prebivajo v občini, vendar nimajo stalnega prebivališča v njej, se v občinski register vpišejo šele, ko so o tem obveščene pristojne socialne službe na območju, kjer oseba prebiva.

Začasno prebivališče: Zakon začasnega prebivališča ne ureja.

Potrdilo: Potrdilo o vpisu v register se izda na zahtevo stranke. Ta dokument je lahko le informativne narave.

Register prebivalstva občine: Občinski register je upravni register, v katerem so navedeni

prebivalci občine.

Posredovanje podatkov: Podatki iz občinskega registra se odstopijo drugim javnim upravam, ki zanje zaprosijo, brez predhodnega soglasja zainteresirane osebe samo takrat, ko so podatki potrebni za izvajanje njihovih pristojnosti in izrecno za zadeve, v katerih sta začasno in stalno prebivališče pomembna podatka. Služijo lahko tudi za izdelavo uradnih statistik, pri katerih se zahteva statistična tajnost.

Kazenske sankcije: Kazenskih sankcij ni.

5.4 Avstrija

Področje prebivališča v Avstriji ureja Zakon o prebivališču, ki določa, da se mora vsak posameznik, ki se nastani v stanovanju ali nastanitvenem objektu, prijaviti, če pa tako nastanitev opusti, se mora odjaviti pri krajevno pristojnem organu, to je županu (v nadaljnjem besedilu: prijavitni organ). Po drugi strani pa zakon taksativno našteva primere, kdaj ni treba izvesti prijavno-odjavne obveznosti, in sicer kadar gre za:

1. osebe, ki se v stanovanju nastanijo za manj kot tri dni;
2. tuje monarhe ali voditelje, člane vlad in tem podobne osebnosti ter njihovo spremstvo;
3. tujce, ki imajo veljavni identifikacijski dokument s fotografijo, ki ga izda zvezni minister za zunanje zadeve, in se nastanijo v stanovanjih;
4. osebe, ki se pridržijo na podlagi sklepa ali odredbe sodišča ali upravnega organa.

Poleg zgoraj naštetih izjem zakon dodaja še primere, ko posameznikom z že prijavljenim prebivališčem v Avstriji ni treba prijaviti prebivališča. Gre za posameznike, ki:

1. imajo manj kot dva meseca zagotovljeno brezplačno prebivanje v stanovanju;
2. so kot pacienti sprejeti v zdravstveno ustanovo;
3. so kot mladoletniki nastanjeni v otroških, šolskih, študentskih, mladinskih ali športnih domovih;
4. so kot pripadniki zvezne vojske, zvezne policije, carine ali zaporniške straže/pazniki ali so v okviru civilne zaščite nastanjeni v skupnem prebivališču/skupnih bivalnih prostorih.

Zakon stanovanje opredeljuje kot prebivališče, pri čemer so izključeni nastanitveni objekti. Po drugi strani pa se za stanovanje štejejo vozila in šotori, če so namenjeni prebivanju, daljšemu od treh dni. Prebivališče zakon pojmuje kot prostor, ki se uporablja za prebivanje ali spanje.

Prebivališče je bivališče, kjer se posameznik nastani oziroma naseli z dokazanim ali iz okoliščin izhajajočim namenom, da v njem do nadaljnega prebiva, ker je ta povezan s središčem njegovih življenjskih interesov. Stalno prebivališče je tako bivališče, kjer se posameznik nastani oziroma naseli z dokazanim ali iz okoliščin izhajajočim namenom, da v njem do nadaljnega prebiva, ker je to prebivališče središče njegovih življenjskih interesov. Če ta stvarni pogoj na podlagi celovite presoje poklicnih, ekonomskih in družbenih življenjskih interesov posameznika velja za več prebivališč, mora posameznik za stalno prebivališče določiti tisto, kjer v pretežni meri obstaja tesna povezava s temi interesi. Za določitev središča življenjskih interesov posameznika so odločilna predvsem ta merila: trajanje prebivanja, lokacija delovnega mesta ali izobraževalne ustanove, izhodišče poti do delovnega mesta ali izobraževalne ustanove, prebivališče drugih, predvsem mladoletnih članov družine in kraj, kjer ti opravljajo poklicno dejavnost, se izobražujejo, obiskujejo šolo ali otroški vrtec, opravljajo funkcije v javnih ali zasebnih organizacijah.

Prijavno-odjavna obveznost: Posameznik, ki se nastani v stanovanju ali nastanitvenem objektu oziroma se odseli, mora prijaviti oziroma odjaviti prebivališče. Prijavno-odjavna

obveznost je na strani posameznika oziroma stanodajalca. Če je posameznik mladoleten, prijavno-odjavno dolžnost opravi oseba, ki ji je otrok dodeljen v varstvo in vzgojo. Če mladoletna oseba ne živi pri tej osebi ali z njo, mora to obveznost opraviti stanodajalec. Če je mladoletna oseba dana v skrbništvo, mora prijavno-odjavno obveznost opraviti skrbnik, če to spada v opis njegovih del in nalog. Če prizadeta oseba ne živi pri skrbniku, mora to prijavno-odjavno dolžnost izpolniti stanodajalec.

Za prijavo oziroma odjavo prebivališča mora posameznik izpolniti prijavi oziroma odjavni obrazec in ga podpisati, s čimer potrdi pravilnost podatkov. Priložiti mora še identifikacijski dokument, na podlagi katerega uradna oseba preveri identiteto posameznika, in dokazati spremembo prebivališča.

Prijavo, odjavo oziroma spremembo prebivališča mora v pisni obliki potrditi pristojni organ.

Prijava in odjava po uradni dolžnosti: Pristojni organ prijavo ali odjavo prebivališča opravi po uradni dolžnosti, če izve za smrt prijavljene osebe ali da je bila prijava oziroma odjava opravljena ali opuščena v nasprotju z zakonom. V zadnjem primeru prijavi organ posameznika obvesti o nameravani spremembi prebivališča in ga pozove, naj izrazi svoje stališče. Če se posameznik s prijavo oziroma odjavo ne strinja, lahko vloži ugovor. Če ugovoru ni ugodeno, se prijava oziroma odjava prebivališča izvede s sklepom.

Prijava nastanitve v stanovanju: Vsak posameznik, ki se nastani v stanovanju, se mora v treh dneh prijaviti pri prijavnem organu. S prijavo novega stalnega prebivališča se hkrati izvede tudi odjava stalnega prebivališča, če je bilo to prijavljeno v zvezni deželi v Avstriji. Otroku se lahko ob prijavi rojstva prijavi tudi stalno prebivališče z izpolnjenim prijavnim obrazcem, in sicer prek organa, pristojnega za osebna stanja.

Odjava nastanitve v stanovanju: Posameznik, ki opusti nastanitev v stanovanju, se mora odjaviti v treh dneh pred ali po tem.

Nastanitev v nastanitvenem objektu: Nastanitveni objekti so prebivališča, ki jih vodi ali nadzira stanodajalec ali od njega pooblaščen oseba in ki so namenjena plačljivi ali neplačljivi nastanitvi gostov za začasno prebivanje. Nadzorovana mesta za kampiranje ali parkiranje avtomobov kot tudi visokogorske kočje veljajo za nastanitvene objekte.

Posameznik, ki se kot gost nastani v nastanitvenem turističnem ali gostinskem objektu (v nadaljnjem besedilu: nastanitveni objekt), se z vpisom v knjigo gostov prijavi takoj oziroma v štiriindvajsetih urah po prihodu. Ko pa opusti nastanitev v tem objektu, se mora z vpisom v knjigo gostov pred odhodom ali takoj po njem odjaviti. Če nastanitev v nastanitvenem objektu traja več kot dva meseca, mora posameznik prijaviti začasno prebivališče pri prijavnem organu, in sicer najpozneje tretji dan po poteku dveh mesecev. Če lastnik ali pooblaščen oseba nastanitvenega objekta posumi, da posameznik ni izpolnil prijavno-odjavne obveznosti, mora to prijavnemu uradu sporočiti v štirinajstih dneh.

Če gre za potovalne skupine najmanj osmih oseb in če so člani skupine nastanjeni skupaj v istem nastanitvenem objektu manj kot teden dni, zadostuje tudi seznam potnikov, ki ga predloži turistični vodnik.

Prijavno-odjavna obveznost tujca: Tujci z dovoljenjem za prebivanje, ki opravljajo poklicno dejavnost v Avstriji, morajo prijaviti oziroma odjaviti prebivališče v treh dneh od nastanitve oziroma izselitve pri prijavnem organu, ne glede na to, ali se naselijo v stanovanju ali v nastanitvenem objektu.

Evidenca gostov: Lastnik nastanitvenega, turističnega ali gostinskega objekta ali njegov pooblaščenec je dolžan voditi knjigo gostov, ki jo potrdi prijavni organ. Ročno vodena knjiga gostov se hrani tri leta po zadnjem vnosu. Knjigo gostov lahko nastanitveni objekt vodi tudi računalniško. V tem primeru posameznik prijavi nastanitev ali odhod tako, da lastniku ali pooblaščenemu osebi navede podatke, ta pa izpolnjeni obrazec natisne in ga izroči posamezniku v pregled in podpis. Tako shranjeni podatki se hranijo tri leta, nato se izbrišejo, podpisani natisnjeni dokumenti pa se uničijo.

Krajevni register prebivališč je evidenca podatkov vseh posameznikov, na območju katerega imajo prijavljeno oziroma odjavljeno prebivališče. Krajevni register se lahko vodi tudi v okviru centralnega prijavnega registra (ZMR). Podatke, pridobljene ob prijavi oziroma odjavi prebivališča, na podlagi katerih nastanejo spremembe krajevnega prijavnega registra, morajo posamezniki nemudoma sporočiti upravljavcu centralnega prijavnega registra.

Podatke o prijavi in odjavi prebivališča prijavni organ izbriše po tridesetih letih od odjave prebivališča, osebni podatki pa se izbrišejo, takoj ko niso več potrebni za izpolnjevanje naloge, za katero so bili uporabljeni.

Popravljanje podatkov v prijavnem registru: Če prijavni register vsebuje nepravilne ali nepopolne podatke, podane ob prijavi oziroma odjavi prebivališča, mora prijavni organ posameznika o tem obvestiti. Popravek se lahko izvede le na podlagi postopka ugotavljanja dejanskega prebivališča ali opravljenega pritožbenega postopka. Če prijavni organi upravičeno domnevajo, da za posameznika, ki je pri njih opravil prijavo stalnega prebivališča oziroma ki na njihovem območju živi, to prebivališče ni središče njegovih življenjskih interesov, morajo o tem obvestiti župana; ta je zaradi priprave in izvedbe pritožbenega postopka pooblaščen, da na podlagi zbranih podatkov in izjave o prebivališču zadevne osebe ugotovi, ali ima ta središče svojih življenjskih interesov v občini. Če je posameznik prijavljen na več stalnih prebivališčih, ima stalno prebivališče tam, kjer je stalno prebivališče nazadnje prijavil. Sprememba naslova prebivališča se opravi po uradni dolžnosti prek varnostnega direktorja oziroma prek zveznega ministra za notranje zadeve, če zadevne občine niso v isti zvezni deželi. Posameznik mora biti seznanjen z nameravano prijavo oziroma odjavo prebivališča in mu mora biti omogočeno izraziti svoje stališče. Pritožba zoper odločbo varnostnega direktorja ni dopustna.

Izjava o prebivališču: Župan lahko od posameznikov, ki so prebivališče prijavi v njegovi občini, zaradi preverjanja pravilnosti podatkov zahteva, naj izpolnijo izjavo o prebivališču. Izjava vsebuje: osebne podatke; podatke o zakonskem stanju; o zaposlitvi/brezposelnosti; o naslovu začasnega ali stalnega prebivališča; o času trajanja nastanitve (koliko dni na leto prebiva na stalnem prebivališču in koliko dni na začasnem); o sestanovalcih, sorodstvenih razmerjih, če živi s sorodniki; o funkcijah v javnih in zasebnih ustanovah; o izhodiščni točki za pot v službo oziroma izobraževalno ustanovo; o kraju šolanja, službovanja; o mladoletnih otrocih in njihovih vrtcih oziroma šolah. Nova izjava o prebivališču se lahko od take osebe zahteva šele po treh letih, razen če so se dejanske okoliščine, pomembne za določitev središča življenjskih interesov zadevne osebe, očitno spremenile.

Pritožbeni postopek: Pritožbeni postopek se vodi na zahtevo župana:

1. občine, v kateri ima posameznik prijavljeno stalno prebivališče. Postopek vodi deželni glavar, ki odloči o tem, ali bo posameznik, ki je na območju občine v njegovi deželi prijavil stalno prebivališče, tam še naprej imel stalno prebivališče;
2. občine, v kateri posameznik sicer nima prijavljenega stalnega prebivališča, vendar pa ta predstavlja središče njegovih življenjskih interesov. Postopek vodi zvezni minister za notranje zadeve, če sta prizadeta občini v različnih deželah.

Stranke v postopku so prizadeta oseba, prosilec in župan občine, kjer ima prizadeta oseba

prijavljeno stalno prebivališče. Odločitev se sprejme na podlagi navedb strank, ki so še posebno dolžne sodelovati. Če na podlagi omenjenih navedb obstaja dvom o tem, ali določena občina predstavlja središče posameznikovih življenjskih interesov, se lahko za odločitev pridobi stališče centralnega avstrijskega statističnega urada. Če prizadeta oseba ni izpolnila dolžnosti in če izjave o svojem prebivališču ni dala v določenem roku, morajo okrajni upravni, šolski, prometni in finančni organi ter organ socialnega varstva županu na njegovo zahtevo sporočiti vse informacije. Pravico do dostopa do podatkov ima tudi župan, če prizadeta oseba – kljub opozorilu na posledice – odklanja sodelovanje v pritožbenem postopku.

Če se prijava stalnega prebivališča posameznika razveljavi, se mu z odločbo odredi, da v enem mesecu opravi prijavo pri prijavnem organu, ki je pristojen za njegovo trenutno stalno prebivališče; to ne velja, če obstaja razlog za domnevo, da posameznikovo središče njegovih življenjskih interesov ni v Avstriji. Pritožba zoper odločbo ni mogoča. Ko postane odločba pravnomočna, se o tem obvesti prijavni organ, pristojen za zadevno občino. Ta mora na podlagi odločbe v prijavnem registru opraviti popravek, tako da podatke dopolni z datumom pravnomočnosti predpisa. Župani, ki so bili stranke v postopku, lahko zoper nezakonito sprejet predpis vložijo pritožbo pri upravnem sodišču.

Centralni prijavni register: Centralni prijavni register se vodi kot skupni informacijski sistem. Zvezno ministrstvo za notranje zadeve ima vlogo upravljalca in tudi izvajalca storitev. Prijavni organi morajo zveznemu ministru za namene centralnega prijavnega registra predati podatke o opravljenih prijavah s pripadajočimi odjavami – izjema pri tem so podatki o veroizpovedi/verski pripadnosti – skupaj z morebitno zaporo, ki obstaja za posredovanje podatkov. Centralni prijavni register je javen le v obsegu, kolikor omogoča poizvedovanje po podatkih o stalnem prebivališču posameznika ali tistem prebivališču, kjer je bil posameznik nazadnje stalno prijavljen.

Osebi se podatki posredujejo, če omenjenega posameznika nedvoumno prepozna na podlagi imena in priimka ter vsaj še kakšnega njegovega podatka. Podatki o drugih prijavljenih prebivališčih tega posameznika se tistemu, ki poizveduje, smejo sporočiti le, če ta izkaže upravičen interes.

Dopustnost uporabe podatkov centralnega prijavnega registra: Zvezni minister za notranje zadeve lahko lokalnim in regionalnim organom, zvezam občin, sodnim komisarjem in nosilcem socialnega zavarovanja na njihovo zahtevo omogoči poizvedbo v centralnem registru tako, da lahko ti poizvedujejo po celotnem podatkovnem zapisu določene osebe z daljinskim prenosom podatkov, če je to potrebno zaradi izvedbe naloge, ki je nanje prenesena z zakoni.

Podatki iz registra se lahko posredujejo tudi varnostni policiji in pravosodnim organom. Zvezni minister za notranje zadeve prepreči izdajo dovoljenja za poizvedovanje v centralnem prijavnem registru, če:

1. pogoji, na podlagi katerih je bilo poizvedovanje odobreno, ne obstajajo več,
2. je bila odobritev poizvedovanja odvzeta na podlagi pravnomočnega akta,
3. je pri tem prišlo do kršitve ukrepov za varstvo podatkov ali
4. se odobritev poizvedovanja izrecno odkloni/odreče.

Podatki, navedeni ob prijavi oziroma odjavi prebivališča, ki se obdelujejo v centralnem prijavnem registru, se izbrišejo po tridesetih letih od datuma odjave.

Posredovanje podatkov o prijavi oziroma odjavi prebivališča: Za pristojnost posredovanja informacij so pomembni prebivališče (sedež) ali prebivanje osebe, ki je predložila zahtevo. Prijavni organ mora na zahtevo in ob predložitvi dokazila o identiteti posredovati podatke. Vsak posameznik, ki je prijavil oziroma odjavil prebivališče, lahko pri prijavnem organu zaprosi, naj se njegovi prijavni podatki, ki se navezujejo na prijavo oziroma odjavo prebivališča, ne

posredujejo drugim. Zaposilu se ugodi, če posameznik zanesljivo dokaže, da za to obstaja pravni interes. Če je tak interes očiten, se lahko zapora posredovanja podatkov odredi ali podaljša po uradni dolžnosti. Zapora se lahko odredi ali podaljša za največ dve leti; zapora velja v tem času tudi za odjavo. Za prijavo oziroma odjavo prebivališča na podlagi obvestila o priporu (obvestila o odpustu iz pripora) obstaja zapora posredovanja podatkov po uradni dolžnosti. V takih primerih se podatki posredujejo, če prosilec dokaže, da lahko zanesljivo dokaže zakonsko dolžnost zadevne osebe. V takem primeru prijavni organ pred posredovanjem podatkov obvesti posameznika, za katerega obstaja obveznost prijave oziroma odjave prebivališča, in mu omogoči, da o tem da izjavo.

Zapora posredovanja podatkov se prekliče takoj, ko se izkaže, da

1. se želi prosilec z zaporo posredovanja podatkov izogniti pravnim obveznostim, ali
2. ko ni več razloga za uvedbo zapore posredovanja podatkov.

Lastniku hiše mora prijavni organ na njegovo zahtevo, potem ko dokaže svojo lastninsko pravico, iz registra posredovati informacijo z imeni in naslovi vseh, ki so prijavljeni v hiši, stopnišču ali stanovanju. Lastnik hiše sme podatke, ki jih prejme, uporabiti le za izpolnjevanje obveznosti, ki mu jih nalaga ta zvezni zakon, in uveljavljanje pravice do stanovalcev.

Pri blokadi podatkov prijavni organ ne navede te osebe, toda podatek se izda, če prosilec dokaže, da lahko s podatkom uveljavlja pravno obveznost v povezavi z zadevnim stanovanjem.

Potrdilo o prijavi oziroma odjavi prebivališča: Posamezniku se na njegovo zahtevo izda potrdilo o prijavi oziroma odjavi prebivališča. Na utemeljeno zahtevo se mora potrdilo o prijavi nanašati na predhodne prijave vključno z odjavami v eni lokalni skupnosti. Potrdila o prijavi se vedno nanašajo na veljavne prijave na državnem ozemlju.

Brezdomcu mora prijavni organ na zahtevo potrditi, da ima središče življenjskih interesov v tej občini, če:

1. izkaže za verjetno, da je že vsaj mesec dni središče njegovih življenjskih interesov območje te občine, in
2. lahko na območju te občine navede kraj/mesto, ki ga redno obiskuje (kontaktno mesto). Kontaktno mesto velja kot kraj vročitve, če brezdomec dokaže, da ima v ta namen soglasje lastnika tega mesta.

Potrdilo o stalnem prebivališču postane neveljavno, če se posameznik prijavi pri prijavnem organu ali če drugi prijavni organ izda potrdilo o stalnem prebivališču. Namesto odjave je treba potrditi neveljavnost potrdila.

Kazenske sankcije: Kdor krši določila zakona, se kaznuje z denarno kaznijo do 726 EUR, pri ponovitvi pa z do 2180 EUR oziroma z denarno kaznijo do 360 EUR, pri ponovitvi pa z do 1090 EUR, pri čemer je treba poudariti, da se kazen izreče tudi za navedbo neresničnih podatkov.

5.5 Litva

Prijavo prebivališča v Republiki Litvi ureja Zakon o prijavi kraja prebivanja. Prebivalec Litve mora prijaviti prebivališče na občini, ki ima v ta namen ustanovljene posebne oddelke. Prebivalec Litve lahko prijavi le en kraj prebivanja naenkrat, tudi če živi na več krajih. Zakon določa, da državljani Litve, ki so zaposleni v tujini na diplomatskih in konzularnih predstavništvih Litve ali drugih mednarodnih organizacijah v tujini, za obdobje zaposlitve niso dolžni prijaviti spremembe prebivališča, vključno s svojimi družinskimi člani. Spremembe prebivališča prav tako niso dolžne prijaviti osebe, ki opravljajo obvezno vojaško službo ali

druge naloge državne obrambne službe, osebe, ki so na zdravljenju v zdravstvenih ustanovah, dijaki in študenti med študijem, osebe, ki služijo zaporno kazen, ali osebe v priporu in pomorščaki.

Stalno prebivališče: Stalno prebivališče oziroma kraj prebivanja morajo prijaviti državljani Litve v sedmih delovnih dneh, če v Litvi prebiva več kot 183 dni, in drugi državljani oziroma tujci, ki imajo urejen status prebivanja v državi, če v državi prebivajo več kot tri mesece v obdobju pol leta. Če prebivalec Litve spremeni kraj prebivanja ali če prenehajo obstajati vezi z njegovim prejšnjim krajem prebivanja, je dolžan prijaviti spremembo prebivališča, prav tako mora to storiti, če Litvo zapusti za obdobje, daljše od šestih mesecev, in sicer v sedmih delovnih dneh pred odhodom.

Mladoletnim osebam prebivališče prijavijo njihovi starši, posvojitelji, skrbniki ali druge osebe, ki so po zakonu dolžne skrbeti zanje. Ko mladoletne osebe dopolnijo šestnajst let, prijavijo prebivališče same, če te obveznosti niso storili njihovi starši oziroma zakoniti zastopniki. Osebam, ki so pod skrbništvom, prijavijo stalno prebivališče njihovi skrbniki ali zdravstvene ustanove, ki so pooblaščen za izvajanje skrbništva.

Pri prijavi stalnega prebivališča mora posameznik dati te podatke:

- ime, priimek in prejšnji priimek,
- državljanstvo,
- vrsto, serijo, številko, datum in kraj izdaje dokumenta, ki potrjuje identiteto osebe,
- naslov kraja prebivanja,
- podatke o lastniku (solastnikih) stanovanjskih prostorov (če gre za fizično osebo – ime, priimek, osebno (matično) številko ali datum rojstva in kraj prebivanja, če pa gre za pravno osebo – ime in številko pravne osebe ter naslov registriranega sedeža),
- naslov prejšnjega stalnega prebivališča,
- datum prihoda in kraj novega stalnega prebivališča,
- datum odhoda s stalnega prebivališča se navede ob odhodu iz Litve.

Zakon ne določa, da je posameznik ob prijavi prebivališča dolžan predložiti dokazilo o upravičenosti do prijave na naslovu, temveč omogoča, da se evidentirani podatki o prijavi lahko pozneje na zahtevo osebe ali lastnika stanovanja popravijo, spremenijo ali celo izbrišejo. Zahtevo obravnava pristojna občina, ki lahko točnost podatkov preveri v drugih državnih registrih ali od osebe ali lastnika zahteva predložitev ustreznih dokumentov, s katerimi se ugotovi dejansko stanje in sprejme odločitev, da se podatki o prijavi potrdijo ali ovržejo. Zoper odločitev organa je mogoča pritožba.

Odjava stalnega prebivališča v tujino: Osebe, ki zapuščajo Litvo za obdobje, daljše od šestih mesecev, so dolžne prijaviti spremembo stalnega prebivališča oziroma kraja prebivanja v sedmih delovnih dneh pred odhodom.

Izbris stalnega prebivališča: Pristojni organ lahko sprejme odločitev, da se podatki o stalnem prebivališču izbrišejo, če:

- se tujcu prekliče ali odkloni izdaja ali podaljšanje dovoljenja za prebivanje v Litvi,
- tujcu poteče veljavnost začasnega dovoljenja za prebivanje v Litvi,
- oseba izgubi državljanstvo Republike Litve ali je sprejem v državljanstvo neveljaven in ta oseba v treh mesecih ne vloži prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje v Litvi.

Zakonsko prebivališče: Osebe, ki nimajo stalnega prebivališča oziroma kraja prebivanja, ker nimajo stanovanjskih prostorov in ker iz objektivnih razlogov ne morejo prijaviti svojega prebivanja, se vpišejo v evidenco občine, v kateri prebivajo.

Začasno prebivališče: Zakon ne omogoča prijave začasnega prebivališča. Oseba ima lahko

prijavljeno le eno stalno prebivališče.

Začasen odhod v tujino: Zakon ne omogoča prijave začasnega odhoda v tujino. Osebe, ki so zapustile Litvo za obdobje, krajše od šestih mesecev, vendar so v tujini prebivale več kot šest mesecev, morajo prijaviti kraj prebivanja oziroma stalno prebivališče pri diplomatskem ali konzularnem predstavništvu Republike Litve, ki o prijavi obvesti pristojni prijavni oddelek občine v Litvi.

Potrdilo: Potrdilo o prijavi kraja prebivanja izda pristojni organ le na zahtevo stranke. Prav tako pošlje obvestilo lastniku oziroma solastnikom o osebah, ki so prijavile prebivališče v njihovih stanovanjskih prostorih.

Register prebivališča občanov: Evidenco oziroma register podatkov o prijavi kraja prebivanja vodi pristojni organ, ki ga za to pooblasti Vlada Republike Litve. Občine vodijo podatke o prijavi kraja prebivanja ter podatke o osebah, ki nimajo kraja prebivanja. Upravljevec podatkov uskladi podatke z drugimi državnimi registri in klasifikacijami ter jih obdeluje skladno z Zakonom o državnih registrih in Zakonom o pravnem varstvu osebnih podatkov.

Posredovanje podatkov: Podatki o prijavi kraja prebivanja se obdelujejo, porabljajo in posredujejo skladno z Zakonom Republike Litve o pravnem varstvu osebnih podatkov in drugimi zakoni Republike Litve. Pravico do obveščeniosti prijav stalnega prebivališča imajo lastniki stanovanj, ki lahko od občine zahtevajo posredovanje podatkov o osebah, ki so v njihovi lastni prijavile prebivališče.

Kazenske sankcije: Kazenskih sankcij ni.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona prinaša:

- možnost uporabe sodobnega delovnega mesta (podpisa posameznika na digitalno podpisno tablico) v postopku izpolnjevanja prijavno-odjavne obveznosti. Postopek je z uporabo sodobnega delovnega mesta v primerjavi z uporabo obrazcev v papirni obliki hitrejši in enostavnejši;
- možnost, da stanodajalec izvede prijavno-odjavno obveznost začasnega prebivališča posameznika z neposredno povezavo svojega informacijskega sistema z registrom prebivalstva. Taka možnost je bistveno uporabnejša kot prijava prek portala e-uprava, saj je prilagojena uporabi za večje število oseb (na primer študentski in dijaški domovi, zavodi za prestajanje kazni, domovi starejših občanov). Delo UE se v zvezi s prijavo začasnega prebivališča bistveno zmanjša;
- podaljšanje veljavnosti začasnega prebivališča z enega leta na dve leti odpravlja administrativno oviro vsakoletnega podaljševanja začasnega prebivališča in s tem zmanjšuje obseg dela UE;
- ukinitve vodenja gospodinske evidence;
- sporočanje podatkov o gostih, nastanitvah ter nastanitvenem obratu prek spletne aplikacije AJPES, ki omogoča združevanje poročanja podatkov za SURS, občine in policijo na enem mestu;
- zaradi ukinitve knjige gostov UE ni treba več izdajati odločb o načinu vodenja evidence gostov in overjati ročno vodene knjige gostov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Posameznik mora ob prijavi prebivališča predložiti dokazilo o pravici do prebivanja. Ob že veljavnih dokazilih o pravici do prebivanja se v predlogu dodaja možnost, da se lastnik lahko zgolj z izjavo izreče o lastništvu, upravni organ pa izjavo preveri v evidencah GURS-a, do katerih lahko elektronsko dostopa. Zaradi odprave administrativnih ovir predlog zakona določa, da dokazila niso potrebna, če se posameznik, ki ni poslovno sposoben, prijavlja na naslov staršev oziroma skrbnika.

Predlog zakona zaradi varstva otrokovih pravic skladno z določbami zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, uvaja obveznost predložitve soglasja drugega od staršev, pri čemer dopušča izjeme v vseh tistih primerih, ko bi bilo pridobivanje soglasja nepotrebno oziroma neživljenjsko, npr. kadar eden od staršev prijavlja otroka na naslov, ki je enak naslovu staršev, kadar eden od staršev prijavlja stalno prebivališče v RS ali stalni naslov v tujini tujcu, mlajšemu od 18 let, kadar je eden od staršev neznan oziroma njegovo prebivališče ni znano, kadar je eden od staršev zadržan izvrševati roditeljsko pravico ali ko je enemu od staršev odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica. Prav tako soglasja drugega od staršev ob prijavi prebivališča otroka ni treba predložiti, če predloži pravnomočen sklep ali sodbo sodišča, s čimer dokazuje, da mu je otrok zaupan v varstvo in vzgojo oziroma je otrokovo stalno prebivališče določeno s sporazumom o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok, ali odločbo pristojnega sodišča.

Enostavneje in brez nepotrebnih administrativnih ovir je urejena tudi določitev prebivališča novorojenčka, saj se v predlogu opredeljuje stalno prebivališče novorojenčka oziroma njegov stalni naslov v tujini glede na naslov matere oziroma očeta. S to spremembo ni več potrebe po izpolnjevanju prijave prebivališča otroka v porodnišnici, s čimer so razbremenjeni starši in porodnišnica.

V predlogu se opušča prijava prebivališča na podzakonsko predpisanem obrazcu. Prav tako se oži nabor podatkov, ki jih mora posameznik dati ob prijavi, saj so podatki že razvidni iz registra prebivalstva, ki je hkrati povezan z drugimi registri (državljanstvo, kraj rojstva, spol itd.). Kot nepotrebna se opušča tudi izjava posameznika o pripadnosti gospodinjstvu (razen v prehodnem obdobju), narodni pripadnosti ter o dovolitvi ali prepovedi posredovanja podatkov o njegovem osebnem imenu in stalnem prebivališču uporabnikom, ki nimajo zakonske podlage za zbiranje teh podatkov.

Postopek prijave prebivališča se poenostavlja z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij. Namesto klasičnih obrazcev, ki se izpisujejo iz registra stalnega prebivalstva, se bosta tako prijava kot odjava prebivališča samo evidentirali, stranka pa se bo lastnoročno podpisala na digitalno podpisno tablico. Tako je postopek hitrejši, cenejši in racionalnejši.

Ohranja se možnost izpolnjevanja prijavno-odjavne obveznosti prek enotnega državnega portala e-uprava z digitalnim kvalificiranim potrdilom. Predlog zakona prinaša novost za stanodajalce, in sicer jim omogoča, da prijavo in odjavo začasnega prebivališča izvedejo z elektronskim pošiljanjem podatkov iz svojega informacijskega sistema v register prebivalstva. Taka rešitev prinaša časovni in finančni prihranek tako stanodajalcem kot UE.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Sprejetje zakona pozitivno vpliva na gospodarstvo z vidika poslovnih stroškov in poslovanja, in sicer na stanodajalce zaradi odprave administrativnih ovir na račun:

- podaljšanja veljavnosti prijave začasnega prebivališča z enega na dve leti, zato manjše število ponovnih prijav oziroma obnov,
- omejitve števila začasnih prebivališč na samo eno začasno prebivališče ali en začasni naslov v tujini,
- ukinjena obveznost, da posamezniku prijavi naslov za vročanje,
- neposredne povezave z registrom prebivalstva, ki bo omogočala neposredno elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča,
- nadomestitve evidence gostov z evidenco začasno nastanjenih in posledično ukinitve obveznosti stanodajalca za pridobitev odločbe o načinu vodenja evidence gostov in overitve ročno vodene evidence gostov,
- podaljšanja roka, v katerem je treba opraviti prijavo, in sicer s treh na osem dni,
- obveznost stanodajalca, da prijavi začasno prebivališče posamezniku le, če je pri njem nastanjen več kot sedem dni.

Predlagana novost bo pomembno razbremenila poslovne subjekte, ki morajo zdaj večkrat poročati podatke o nastanitvah gostov. Po novem naj bi podatke iz knjige gostov, ki bo vzpostavljena na novo in druge podatke za poročanje o nastanitvah gostov, posredovali le preko spletne aplikacije AJPES, kar bo zelo poenostavilo in pocenilo poročanje. Po ugotovitvah Ministrstva za javno upravo (takrat MNZ), ki je izvedlo oceno administrativnih bremen, znašajo ocenjena nepotrebna bremena za izvajalce nastanitvenih storitev v gostinstvu 560.000 EUR na letni ravni. Poročanje zavezancev preko enotne vstopne točke, preko katere bodo nastanitveni obrati z enkratnim pošiljanjem podatkov poslali potrebne podatke vsem upravičenim subjektom, ki podatke potrebujejo, ti pa jih bodo zajemali iz enega administrativnega vira, bo nadomestilo sedanjo prakso, ko morajo nastanitveni obrati poročati istovrstne podatke različnim institucijam (Policiji, občinam, davčnemu organu in Statističnemu uradu RS). Predlog zakona bo na mala in srednja podjetja zato učinkoval ugodno, saj večina nastanitvenih obratov sodi mednje. Predlagani predpis se nanaša na okoli 3.000 nastanitvenih obratov oziroma izvajalcev dejavnosti s področja turizma. Zmanjšanje finančnih bremen bo pozitivno vplivalo na konkurenčnost poslovnih subjektov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Sprejetje zakona ima posledice na socialnem področju, saj se z opustitvijo kumulativnih pogojev za prijavo zakonskega prebivališča, omogoča prijava stalnega prebivališča tudi posameznikom, ki jim skladno z določbami veljavnega zakona ni bilo mogoče prijaviti zakonskega prebivališča (brezdomci, Romi, žrtve nasilja itd.). S tem se posamezniku omogoča prijava stalnega prebivališča in uveljavljanje najrazličnejših pravic, zlasti iz naslova socialnega varstva.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Posledice na drugem področju niso predvidene.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zakon bo predstavljen upravnim enotam.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo Ministrstvo za notranje zadeve. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Drugih posebnih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani predlagatelja zakona, Ministrstva za notranje zadeve, http://www.mnz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predlogi_predpisov/ dne 28. 6. 2011 in portalu e-uprave, podportalu e-demokracija dne 8. 6. 2011 in dne 3. 9. 2015.

Na predlog zakona se je odzivala strokovna javnost. V razpravo so se vključile Občina Šmarje pri Jelšah, Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije, s katerimi je dosežen dogovor, da se zakonsko prebivališče praviloma določa na naslovu občine, na območju katere posameznik dejansko stalno prebiva. Predloge in pripombe so podale tudi Občina Jesenice, Mestna občina Ljubljana, Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije, Združenje občinskih redarjev Slovenije, Združenje upravnih delavcev Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Mladinski svet Slovenije ter Društvo za nenasilno komunikacijo.

Pripombe Gospodarske zbornice Slovenije, da se ob prijavi gosta črta podatek o naslovu njegovega prebivališča in kraju rojstva so bile upoštevane. Deloma je upoštevan tudi predlog o okvirnem datumu odhoda, saj bo pravilen datum in uro odhoda gosta potrebno sporočiti v 12 urah po odhodu gosta, če nista znana že ob prihodu gosta ali se pozneje spremenita. Predlog zakona določa, da mora gost ob prijavi navesti številko in vrsto identifikacijskega dokumenta (dokument opremljen s fotografijo, ki ga je izdal državni organ), urejanje prijave gosta v kampu na podlagi izkaznice Camping Card International (ICC), ki ni javna listina in ne vsebuje vseh podatkov, ki jih zahteva predlog zakona, (zgolj začetnici osebnega imena, ni oznake spola itn), pa ne more biti predmet zakonskega urejanja, saj gre za specifično vrsto izkaznice, ki velja zgolj za prijavo v evropskih kampih.

S Planinsko zvezo Slovenije je bil dosežen dogovor, da planinske kočice, ki nimajo stalne internetne povezave, niso zavezane k poročanju podatkov iz knjige gostov prek spletne aplikacije AJPES.

Upoštevan je predlog Združenja upravnih delavcev Slovenije o omejitvi števila začasnih prebivališč, ne pa tudi predlog, da se nov postopek ugotavljanja stalnega prebivališča ne uvede, če niso od dokončne odločitve v prejšnjem postopku potekli trije meseci. Omejevanje števila ugotovitvenih postopkov namreč ni mogoče, saj je temeljni namen zakona zagotoviti skladnost registra stalnega prebivalstva z dejanskim stanjem nastanitve posameznikov, kar terja javni interes. Tudi opredelitev števila oseb, ki na naslovu prebivajo, zaradi lažjega izvajanja določbe, ki ureja preverjanje resničnosti prijave, ni potrebna, saj navedeni postopek upravni organ uvede vedno, kadar dvomi o resničnosti podatkov ali dokazil predloženih ob prijavi prebivališča, torej tudi takrat, ko se dvom pojavi zaradi večjega števila oseb, ki so že prijavljene na naslovu.

Pripomba Mladinskega sveta Slovenije, da bi morala biti odločitev najemnika v tržnem stanovanju, ali želi prijaviti začasno ali stalno prebivališče, ni bila upoštevana, saj je namen

zakona v popolni in ažurni evidenci stanja, nastanitve in gibanja posameznikov, ta namen pa je dosežen le, če imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam kjer dejansko prebivajo. Samovoljna odločitev posameznika glede vrste prijave prebivališča, je lahko v nasprotju z dejansko naravo prebivanja (stalno/začasno prebivanje), tako pa tudi v nasprotju z namenom zakona. Prav tako ni upoštevan predlog, da se v postopke ugotavljanja prebivališča ne sme vključiti lastnika oz. najemodajalca, saj predlog zakona omogoča, da posameznik prijavi stalno prebivališče ne glede na časovno veljavnost najemne pogodbe ali namen trajnega prebivanja, če je naslov na katerega se posameznik prijavlja, tudi središče njegovih življenjskih interesov. Lastnik ali najemodajalec lahko v postopku sodelujeta kot priči skladno z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, morebitna posledična odpoved najemne pogodbe zaradi prijave prebivališča, pa ne more biti predmet urejanja predloga zakona.

Pripombo Občine Jesenice, ki je predlagala, da je pogoj, da tujec dobi dovoljenje za stalno bivanje ta, da ima že prej soglasje lastnika stanovanja, kjer namerava dejansko bivati, ni mogoče upoštevati, saj zahteva spremembo veljavnega Zakona o tujcih. Obveznost prijave prebivališča nastane po naselitvi na naslov, s tem pa sledimo namenu Zakona o prijavi prebivališča, da imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam, kjer se dejansko naselijo oziroma prebivajo. Zaradi predhodno podanega soglasja lastnika, pa bi lahko prihajalo do primerov, ko bi posameznik izkazal soglasje lastnika, vendar se na njegovem naslovu iz različnih razlogov ne bi nikoli naselil.

Mestna občina Ljubljana je predlagala, da se z zakonom določi časovna omejitev veljavnosti zakonskega prebivališča (fiktivnega naslova), in sicer na obdobje enega leta, z možnostjo podaljšanja. Predlog ni upoštevan, saj ima zakonsko prebivališče naravo stalnega prebivališča, zato časovno omejevanje njegove veljavnosti ni sprejemljivo. Število postopkov ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča za posameznika ni omejeno, kar pomeni, da se lahko tudi za posameznika, ki mu je bilo določeno zakonsko prebivališče, uvede nov ugotovitveni postopek, časovna omejitev veljavnosti zakonskega prebivališča pa tako ni potrebna. Časovno omejevanje zakonskega prebivališča ni sprejemljivo tudi iz drugih razlogov, saj bi nespremenjeno stanje pri posamezniku po poteku enega leta pomenilo veliko obremenitev upravnih enot, ker bi se postopki za določeno število posameznikov morali izvajati vsako leto. Če ti ne bi bili rešeni pravočasno, bi bili lahko ob fikciji časovne omejitve posamezniki brez prebivališča, s tem pa tudi brez možnosti uveljavljanja določenih pravic, zaradi katerih država sploh omogoča možnost določitve zakonskega prebivališča (npr. zdravstvenega zavarovanja), kar nikakor ni sprejemljivo ob zavedanju, da so takšni prijavi običajno podvržene najbolj ranljive kategorije posameznikov. Predlog Mestne občine Ljubljana, da bi določili okvirni rok, v katerem je potrebno spremeniti oziroma uskladiti Zakon o socialnem varstvu z Zakonom o prijavi prebivališča ni upoštevan, saj je zlasti z vidika pravne varnosti predlagana rešitev ustrežnejša. Zgolj redakcijska sprememba tretjega odstavka 99. člena Zakona o socialnem varstvu bo namreč začela veljati hkrati s predlaganim zakonom, tako pa ne bo morebitnih pravnih praznin, ki bi nastale zaradi okvirno določenih rokov za prilagoditev zakona. Ker je za vodenje postopkov ugotavljanja stalnega prebivališča pristojna zgolj upravna enota, določitev zakonskega prebivališča pa je zgolj ena od možnih odločitev pristojnega organa v ugotovitvenem postopku pripombe glede pristojnega organa pri določitvi zakonskega prebivališča ni bilo mogoče upoštevati, saj ministrstvo kot pritožbeni organ, ne more in ne sme prevzeti vodenje postopka na I. stopnji, oblikovanje novega pristojnega organa v določeni fazi postopka (npr. ob presojanju ali so izpolnjeni pogoji za določitev zakonskega prebivališča) pa ni mogoča, kot tudi ne smiselna. Upoštevan je bil predlog, da se med podatke, do katerih so upravičene občine in centri za socialno delo uvrsti tudi EMŠO številke posameznikov, ki imajo določeno zakonsko prebivališče na njihovem naslovu.

Pripomba Društva za nenasilno komunikacijo, da je nujno, da je tudi naslov zakonskega prebivališča določen kot naslov za vročanje, ni bila upoštevana. Zakonsko prebivališče je namreč namenjeno izključno registraciji posameznika v določenem naselju, nikakor pa ne pomeni tudi dejanske naselitve na naslovu centra za socialno delo ali občine. Ker centri za

socialno delo in občine ne morejo prevzeti vloge vročevalca na naslovu, kjer posameznik dejansko ne prebiva, se upravna in sodna pisanja vročajo po pravilih, določenih s procesnimi predpisi na posameznih področjih (npr. po Zakonu o splošnem upravnem postopku, Zakonu o pravnem postopku, Zakona o kazenskem postopku ipd.). Načinov vročanja različnih pisanj izven okvirov omenjenih zakonov, pa predlog zakona ne more urejati. Tudi predlog, da se pisanja za otroke, ki so v rejništvu, vročajo na naslovu začasnega prebivališča pri rejnikih (ali pa na centru za socialno delo rejenca), ni bil upoštevan, saj ni v skladu s predpisi, ki urejajo institut rejništva. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih določa, da mora rejnik vsa pomembnejša vprašanja glede rejenčeve oskrbe in vzgoje urejati sporazumno z rejenčevimi starši oziroma skrbnikom in s centrom za socialno delo. Z namestitvijo otroka v rejniško družino in s sklenitvijo rejniške pogodbe namreč rejnik ne pridobi roditeljske pravice in ne postane otrokov zakoniti zastopnik.

Predlog Skupnosti občin Slovenije, da naj knjiga gostov vsebuje tudi podatek o mesečnem obračunu turistične takse, ki bo osnova za evidenco terjatev do posameznega nastanitvenega obrata, ni bil upoštevan, saj predlog Zakona o prijavi prebivališča, kljub urejanju poročanja iz knjige gostov, ne more urejati način obračuna turistične takse. AJ PES bo podatke iz knjige gostov zbiral, ne bo pa podatkov obdeloval. Podatke o mesečnem obračunu turistične takse si bodo morale tako zagotoviti občine same. V knjigo gostov se za namen obračuna in plačila turistične takse vpisuje le število plačanih taks (vnos številke), saj je taksa različna za vsako občino, pri znižanju ali oprostitvi takse, pa še šifro razloga znižanja oziroma oprostitve. Zavrnen je bil predlog, da bi se policijska evidenca gostov napajala tudi iz registra najemnih pogodb in registra počitniških stanovanj, saj obveznost prijave gosta tujca že velja – ali preko nastanitvenega obrata (npr. hotela) ali osebna prijava na pristojni policijski postaji. Kot irelevanten je zavrnen tudi predlog, da bi bilo potrebno opredeliti počitniška stanovanja in vzpostaviti tudi register počitniških stanovanj, saj zakon ne ureja rabe ali uporabe nepremičnin in se ob prijavi prebivališča tudi ne preverja. Zahteva za osebno prisotnost lastnika nepremičnine ob prijavi prebivališča iz vidika administrativnih ovir ni ustrezna in bi lahko povzročila celo nasprotni učinek – to je, da zaradi pogojevanja obvezne prisotnosti lastnika ob prijavi, posamezniki ne bi ali ne bi pravočasno urejali prijav oziroma sprememb prebivališč. Tudi predloga, da se v zakonu določi, da se na določeno stanovanjsko enoto lahko prijavi le toliko ljudi, kolikor jih stanovanjska enota realno prenese, ni bilo mogoče upoštevati. Pogojevanje prijave prebivališča s primernim stanovanjem bi porušilo temeljni namen zakona in hkrati pomenilo kršitev osnovne človekove ustavne pravice do svobode gibanja in proste izbire prebivališča. Uvedba odklonitve prijave prebivališča zaradi ugotovljenega neprimernega stanovanja, bi posameznika, ki resnično prebiva v neprimernem stanovanju (npr.: Romi, družine z večjim številom otrok oz. slabim socialnim statusom, študentje, sezonski delavci, itd), postavila celo v slabši položaj, kot posameznika brez prebivališča. Prav tako bi se v primeru neizpolnjevanja primernosti bivalnega prostora, povečalo število fiktivnih prijav, in tudi, če bi upravni organ to dejstvo ugotovil v postopku preverjanja resničnosti podatkov navedenih v prijavi stalnega ali začasnega prebivališča bi pomenilo, da bi bil primoran tovrstno prijavo zavrniti in to novo kategorijo oseb iz omenjenega razloga obravnavati kot posameznike, ki jim po določbah zakona ni mogoče prijaviti prebivališča.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Mag. Vesna Györköš Žnidar, ministrica za notranje zadeve,
- Boštjan Šefic, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Andrej Špenga, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Marjan Fank, generalni direktor Policije, glavni policijski svetnik,
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, višja sekretarka,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo na Direktoratu za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za

notranje zadeve, sekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta zakon ureja prijavno in odjavno obveznost v zvezi s stalnim in začasnim prebivališčem ter naslovom za vročanje v Republiki Sloveniji, stalnim in začasnim naslovom v tujini, register stalnega prebivalstva, evidenco začasno nastanjenih, prijavo in odjavo gosta ter evidenco gostov.

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »posameznik oziroma posameznica« (v nadaljnjem besedilu: posameznik) je državljan oziroma državljanica Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državljan) ali tujec oziroma tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec), ki mora po določbah tega zakona izpolniti prijavno ali odjavno obveznost;
2. »naslov v Republiki Sloveniji« sestavljajo občina, naselje, ulica, hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata;
3. »stalno prebivališče« je naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik stalno prebiva, in je ta naslov središče njegovih življenjskih interesov, kar se presoja na podlagi njegovih družinskih, partnerskih, delovnih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in naslovom, kjer živi, obstajajo tesne in trajne povezave;
4. »zakonsko prebivališče« je stalno prebivališče, ki se posamezniku določi v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča na naslovu občine ali centra za socialno delo;
5. »začasno prebivališče« je naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik začasno prebiva zaradi dela, šolanja, prestajanja kazni ali drugih razlogov;
6. »naslov za vročanje« je naslov prijavljenega stalnega ali začasnega prebivališča posameznika v Republiki Sloveniji, ki je namenjen vročanju poštnih pošiljk državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti ter pravnih in fizičnih oseb, če drug zakon ne določa drugače;
7. »stalni naslov v tujini« in »začasni naslov v tujini« je naslov, ki ga posameznik navede, ko se stalno oziroma začasno naseli v tujini ali spremeni naslov v tujini. Naslov v tujini sestavljajo ime in koda države, ime ožjega območja, če v državi obstaja, kraj, ulica in hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata, poštna številka in ime pošte oziroma drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova;
8. »administrativna selitev« in »tehnično preštevilčenje« je ažuriranje podatkov prijavljenega prebivališča v registru stalnega prebivalstva po uradni dolžnosti zaradi sprememb podatkov v

registru prostorskih enot, registru nepremičnin ali katastru stavb;

9. »register stalnega prebivalstva« je centralizirana elektronsko vodena zbirka podatkov o stalnih in začasnih prebivališčih, zakonskih prebivališčih ter naslovih za vročanje v Republiki Sloveniji, stalnih in začasnih naslovih v tujini ter evidenci volilne pravice;

10. »stanodajalec« je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma samostojna podjetnica posameznica (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik), posameznik oziroma posameznica, ki samostojno opravlja dejavnost (v nadaljnjem besedilu: posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost), socialnovarstveni zavod, zavod za prestajanje kazni, prevzgojni dom, vzgojni zavod, zavod za usposabljanje oziroma njihovi dislocirani oddelki, ki v okviru svoje dejavnosti posameznikom nudi nastanitev in je vpisan v Poslovni register Slovenije;

11. »nastanitveni objekti« so prostori, namenjeni nastanitvi posameznikov (samski domovi, dijaški in študentski domovi, socialnovarstveni zavodi in drugi objekti, namenjeni skupinski nastanitvi ali izvajanju dejavnosti, ki vključuje 24-urno bivanje);

12. »evidenca začasno nastanjenih« je v fizični ali elektronski obliki vodena zbirka podatkov o posameznikih, ki začasno prebivajo pri stanodajalcu;

13. »gostitelj« je pravna oseba javnega ali zasebnega prava, samostojni podjetnik posameznik, posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, sobodajalec ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, ki gostom nudijo nastanitev v nastanitvenem obratu iz 18. točke tega člena z namenom prenočevanja. Za gostitelja šteje tudi stanodajalec ter bolnišnica in drug zdravstveni zavod v primeru, ko nastani oziroma sprejme na zdravljenje tujca, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje v Republiki Sloveniji;

14. »posrednik pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja« je po tem zakonu pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki opravlja recepcijske storitve v imenu in na račun gostiteljev;

15. »gost« je po tem zakonu oseba, ki se nastani pri gostitelju na območju Republike Slovenije, zunaj naslova svojega stalnega ali začasnega prebivališča in po določbah tega zakona ne izpolnjuje pogojev za prijavo stalnega ali začasnega prebivališča na naslovu nastanitve;

16. »knjiga gostov« je evidenca, v kateri se vodijo podatki o gostih in njihovih nastanitvah;

17. »evidenca gostov« je centralizirana elektronsko vodena zbirka podatkov, v kateri se centralno zbirajo, obdelujejo, hranijo in uporabljajo podatki, pridobljeni iz knjige gostov;

18. »nastanitveni obrat« in »register nastanitvenih obratov« imata enak pomen, kot ga določa zakon, ki ureja gostinsko dejavnost.

3. člen (uporaba zakona)

Določbe tega zakona veljajo za posameznika, kolikor ni s posebnim zakonom ali mednarodno pogodbo določeno drugače.

4. člen (pristojnost)

(1) Za prijavo stalnega prebivališča, prijavo in odjavo začasnega prebivališča ter določitev naslova za vročanje v Republiki Sloveniji, prijavo stalnega naslova v tujini, prijavo in odjavo

začasnega naslova v tujini ter spremembe naslova v tujini je pristojna upravna enota, ne glede na to, kje ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče ali ga prijavlja oziroma objavlja.

(2) Za vodenje postopka ugotavljanja stalnega in začasnega prebivališča je pristojna upravna enota, na območju katere ima posameznik prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče, razen v primeru iz šestega odstavka 18. člena tega zakona v povezavi z 20. členom tega zakona.

(3) Za vodenje postopka ugotavljanja stalnega oziroma začasnega prebivališča posameznika, ki nima prijavljenega stalnega oziroma začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, je pristojna upravna enota, na območju katere posameznik prebiva.

(4) Za vodenje postopka preverjanja resničnosti prijave stalnega in začasnega prebivališča je pristojna upravna enota, na območju katere posameznik prijavlja stalno oziroma začasno prebivališče.

(5) Za prijavo in spremembo stalnega in začasnega naslova v tujini je pristojno tudi diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije v tujini.

(6) Potrdilo iz registra stalnega prebivalstva lahko izda upravna enota in diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije, ki prejme zahtevo, ne glede na to, kateri organ je podatek evidentiral.

(7) Za prijavo gosta je pristojna policijska postaja, na območju katere se gost nastani.

II. STALNO PREBIVALIŠČE V REPUBLIKI SLOVENIJI IN STALNI NASLOV V TUJINI

5. člen (prijavna obveznost)

(1) Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje upravni enoti prijavi stalno prebivališče v osmih dneh od dneva naselitve na naslov, kjer stalno prebiva.

(2) Tujec, ki dovoljenje za stalno prebivanje pridobi po naselitvi na naslov v Republiki Sloveniji, upravni enoti prijavi stalno prebivališče v osmih dneh od vročitve dovoljenja.

(3) Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in se stalno naseli v tujini, najpozneje v 15 dneh od naselitve pristojnemu organu prijavi stalni naslov v tujini, spremembo stalnega naslova v tujini pa najpozneje v 15 dneh od spremembe. Stalni naslov lahko prijavi tudi pred naselitvijo v tujini, če ob prijavi navede datum naselitve.

(4) Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji niti stalnega naslova v tujini, pa v tujini stalno prebiva, pristojnemu organu prijavi stalni naslov v tujini.

(5) Posamezniku, ki ni poslovno sposoben, prijavita stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini starša ali eden od staršev s soglasjem drugega oziroma drug zakoniti zastopnik na naslov, kjer posameznik stalno prebiva. Soglasje drugega od staršev pri prijavi stalnega prebivališča otroku ni potrebno, če:

1. otroka prijavlja na naslov v Republiki Sloveniji, ki je enak naslovu obeh staršev;

2. otroku prijavlja stalni naslov v tujini, ki je enak naslovu obeh staršev;
3. tujcu, mlajšemu od 18 let, prijavlja stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini;
4. otroku prijavlja stalno prebivališče tisti od staršev, kateremu je zaupan v varstvo in vzgojo;
5. je otrokovo stalno prebivališče določeno s sporazumom o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbo pristojnega sodišča;
6. njegovo prebivališče ni znano;
7. mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica;
8. je zadržan izvrševati roditeljsko pravico.

(6) Stalno prebivališče novorojenčka, rojenega v Republiki Sloveniji, je enako stalnemu prebivališču matere oziroma stalnemu prebivališču očeta, če mati v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča.

(7) Stalni naslov v tujini novorojenčka, rojenega v Republiki Sloveniji ali tujini, je enak stalnemu naslovu v tujini matere, če starša nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, oziroma stalnemu naslovu v tujini očeta, kadar mati nima stalnega naslova v tujini.

(8) Stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, se prijavi po vročitvi dovoljenja za stalno prebivanje novorojenčka.

(9) Šteje se, da ima novorojenček iz tega člena stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini od datuma rojstva.

6. člen **(pogoji prijave)**

(1) Posameznik ima lahko eno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali en stalni naslov v tujini.

(2) Tujec lahko prijavi stalno prebivališče, stalni naslov v tujini ali spremembo stalnega naslova v tujini, če ima veljavno dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

(3) Naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik prijavlja stalno prebivališče, mora biti določen v registru prostorskih enot.

7. člen **(prijava)**

(1) Posameznik ob prijavi stalnega prebivališča, stalnega naslova tujini ali spremembe stalnega naslova v tujini navede naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. datum rojstva ali enotno matično številko občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO),
3. naslov, ki ga prijavlja,
4. naslov za vročanje, če ima prijavljeno tudi začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(2) Če posamezniku stalno prebivališče, stalni naslov tujini ali spremembo stalnega naslova v tujini prijavlja zakoniti zastopnik ali pooblaščenca oseba, ob prijavi navede podatke iz prejšnjega odstavka ter svoje osebne podatke, in sicer ime in priimek, datum rojstva ali EMŠO.

(3) Ob prijavi je treba navesti resnične podatke, ki se potrdijo z lastnoročnim podpisom.

(4) Ob prijavi stalnega prebivališča je treba predložiti dokazilo o pravici do prebivanja na

naslovu, ki se prijavlja. Kot dokazilo, da ima posameznik pravico do prebivanja na naslovu, šteje izjava o njegovem lastništvu oziroma solastništvu, najemna ali podnajemna pogodba, soglasje lastnika, enega solastnika ali stanodajalca. Upravna enota v uradnih evidencah preveri podatek o lastništvu oziroma solastništvu, če je to potrebno.

(5) Dokazila iz prejšnjega odstavka tega člena niso potrebna, če se posameznika, ki ni poslovno sposoben, prijavlja na naslov staršev ali drugega zakonitega zastopnika.

(6) Lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijavne obveznosti.

(7) Prijava iz prvega odstavka tega člena je mogoča tudi prek enotnega državnega portala e-uprava z elektronskim podpisom, ki ustreza lastnoročnemu podpisu, skladno z zakonom, ki ureja elektronski podpis in elektronsko poslovanje.

8. člen (prenehanje)

(1) Stalno prebivališče preneha s prijavo novega stalnega prebivališča, stalnega naslova v tujini, s smrtjo posameznika in na podlagi odločbe iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 21. člena tega zakona.

(2) Stalni naslov v tujini preneha s prijavo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, s spremembo stalnega naslova v tujini, s smrtjo posameznika in na podlagi odločbe iz prvega in tretjega odstavka 21. člena tega zakona.

(3) Državljanu stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini preneha tudi z dnem prenehanja državljanstva Republike Slovenije, tujcu pa z dnem prenehanja dovoljenja za stalno prebivanje, razen če dovoljenje za stalno prebivanje preneha zaradi pridobitve državljanstva Republike Slovenije.

III. ZAČASNO PREBIVALIŠČE V REPUBLIKI SLOVENIJI IN ZAČASNI NASLOV V TUJINI

9. člen (prijavna obveznost stanodajalca)

(1) Stanodajalec upravni enoti prijavi začasno prebivališče posameznika, ki pri njem začasno prebiva več kot sedem dni, in sicer v osmih dneh od dneva naselitve.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja za tujca le v primeru, če ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje oziroma stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini, za državljana pa, če ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini.

(3) Stanodajalec tujcu, ki šele po naselitvi pridobi dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje, prijavi začasno prebivališče v osmih dneh od dneva vročitve dovoljenja, potrdila ali vizuma. Tujec mora stanodajalca o vročitvi dovoljenja za začasno prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje, obvestiti v treh dneh od dneva vročitve.

(4) Posameznik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora stanodajalcu zaradi prijave začasnega prebivališča omogočiti vpogled v veljaven identifikacijski dokument opremljen s fotografijo, ki ga

je izdal državni organ (v nadaljnjem besedilu: identifikacijski dokument) in mu dati podatke o imenu, priimku, državljanstvu in EMŠO, tujec pa tudi podatek o veljavnosti dovoljenja za stalno prebivanje, dovoljenja za začasno prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje. Tako pridobljene podatke sme stanodajalec uporabiti le za izpolnjevanje prijavnih ali odjavnih obveznosti po tem zakonu.

10. člen **(prijavna obveznost posameznika)**

(1) Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki začasno prebiva zunaj naslova stalnega prebivališča, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju, in bo na tem naslovu prebival več kot 90 dni, upravni enoti prijavi začasno prebivališče v osmih dneh od dneva začasne naselitve.

(2) Tujec z veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje, potrdilom o prijavi prebivanja ali vizumom za dolgoročno bivanje, ki ne prebiva pri stanodajalcu ali gostitelju, upravni enoti prijavi začasno prebivališče na naslov, kjer začasno prebiva, v osmih dneh od dneva začasne naselitve, tujec, ki na naslovu že prebiva in pridobi dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje šele po naselitvi na tem naslovu, pa v osmih dneh od dneva njegove vročitve. Če začasno prebiva zunaj naslova začasnega prebivališča, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju, in bo na tem naslovu prebival več kot 90 dni, upravni enoti prijavi novo začasno prebivališče v osmih dneh od dneva začasne naselitve.

(3) Rejnik prijavi začasno prebivališče otroku, ki pri njem začasno prebiva, v osmih dneh od dneva začasne namestitve, razen če ima ta na istem naslovu že prijavljeno stalno ali začasno prebivališče. Ob prijavi mora predložiti rejniško pogodbo.

(4) Začasno prebivališče novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, je enako začasnemu prebivališču matere, če starša nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini, oziroma začasnemu prebivališču očeta, kadar mati nima niti začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Novorojenčku se začasno prebivališče prijavi po vročitvi dovoljenja za začasno prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje novorojenčka. Šteje se, da ima novorojenček začasno prebivališče od datuma rojstva.

(5) Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in se začasno naseli v tujini za več kot 90 dni, najpozneje v 15 dneh od naselitve pristojnemu organu prijavi začasni naslov v tujini, spremembo začasnega naslova v tujini pa najpozneje v 15 dneh od spremembe. Začasni naslov lahko prijavi pred naselitvijo v tujini, če ob prijavi navede datum naselitve.

(6) Za prijavo začasnega prebivališča, začasnega naslova v tujini in spremembe začasnega naslova v tujini posameznika, ki ni poslovno sposoben, se smiselno uporabljajo določbe iz petega odstavka 5. člena tega zakona.

11. člen **(neobveznost prijave)**

Posameznik ne prijavi začasnega prebivališča, če:

1. se nastani v bolnišnici ali drugem zdravstvenem zavodu zaradi zdravljenja,
2. se nastani v naslednjih nastanitvah socialnovarstvenih programov: zatočišču za žrtve nasilja v družini, zatočišču za žrtve trgovine z ljudmi, varni hiši, materinskem domu ali kriznem centru za odrasle žrtve nasilja z otroki,
3. ima veljavno diplomatsko, konzularno ali službeno izkaznico, ki jo je tujcu izdalo ministrstvo,

- pristojno za zunanje zadeve,
4. se nastani v objektih ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), policije, ministrstva, pristojnega za obrambo, in Slovenske vojske, ki so namenjeni za potrebe opravljanja službe,
 5. je pripadnik sil za zaščito, reševanje in pomoč, če sodeluje pri odpravljanju posledic naravnih nesreč,
 6. se kot državljan zaradi opravljanja nadomestne civilne službe ali drugega predpisanega usposabljanja za zaščito in reševanje nastani v objektih organizacij, ki izvajajo to službo ali usposabljanje.

12. člen **(pogoji prijave)**

(1) Posameznik ima lahko eno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji ali en začasni naslov v tujini, razen če se posamezniku prijavi začasno prebivališče v postopku preverjanja resničnosti prijave prebivališča iz 22. ali 24. člena tega zakona ali če se nastani v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih.

(2) Začasno prebivališče ima lahko posameznik, če ima prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini. Začasno prebivališče ima lahko tudi tujec, ki ima veljavno le dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje.

(3) Začasni naslov v tujini ima lahko posameznik, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(4) Naslov v Republiki Sloveniji, na katerega se posamezniku prijavlja začasno prebivališče, mora biti določen v registru prostorskih enot.

13. člen **(prijava)**

(1) Posameznik ob prijavi začasnega prebivališča, začasnega naslova v tujini ali spremembe začasnega naslova v tujini navede naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. datum rojstva ali EMŠO,
3. naslov, ki ga prijavlja,
4. naslov za vročanje.

(2) Če posamezniku začasno prebivališče, začasni naslov v tujini ali spremembo začasnega naslova v tujini prijavlja zakoniti zastopnik ali pooblaščen oseba, ob prijavi navede podatke iz prejšnjega odstavka ter svoje osebne podatke, in sicer ime in priimek, datum rojstva ali EMŠO. Če začasno prebivališče posamezniku prijavlja rejnik, navede podatke iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka ter svoje osebne podatke, in sicer ime in priimek, datum rojstva ali EMŠO. Če začasno prebivališče posamezniku prijavlja stanodajalec, navede podatke iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka ter ime in priimek ali naziv, EMŠO oziroma matično številko, naslov oziroma sedež stanodajalca ter datum prijave posameznika na naslov.

(3) Ob prijavi je treba navesti resnične podatke, ki se potrdijo z lastnoročnim podpisom.

(4) Ob prijavi začasnega prebivališča je treba izkazati pravico do prebivanja na naslovu, ki se prijavlja, skladno z določbo četrtega odstavka 7. člena tega zakona.

(5) Dokazila o pravici do prebivanja na naslovu, ki se prijavlja, niso potrebna, če se posameznika, ki ni poslovno sposoben, prijavlja na naslov rejnika, staršev ali drugega zakonitega zastopnika ali če posameznika prijavlja stanodajalec.

(6) Lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijavne obveznosti.

(7) Stanodajalec mora biti za prijavo začasnega prebivališča posameznika v register stalnega prebivalstva predhodno vpisan v Poslovni register Slovenije. Način prijave začasnega prebivališča, ki jo opravi stanodajalec v register stalnega prebivalstva, predpiše minister oziroma ministrica, pristojna za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister).

14. člen (čas prijave)

(1) Začasno prebivališče se prijavi za čas do dveh let oziroma za čas veljavnosti dovoljenja za začasno prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje, če je ta krajši od dveh let.

(2) Začasno prebivališče se ponovno prijavi pred njegovim prenehanjem, če bo posameznik po poteku roka iz prejšnjega odstavka na naslovu še naprej začasno prebival.

(3) Upravna enota prijavi tujcu, ki skladno z določbami zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, pravočasno vloži prošnjo za podaljšanje ali izdajo nadaljnega dovoljenja za začasno prebivanje oziroma obnovo potrdila o prijavi prebivanja v Republiki Sloveniji, in tujcu z veljavnim vizumom za dolgoročno bivanje, ki pravočasno vloži prošnjo za izdajo prvega dovoljenja za začasno prebivanje, začasno prebivališče na že prijavljenem naslovu.

(4) Začasno prebivališče iz prejšnjega odstavka velja do vročitve dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja oziroma do dokončnosti odločbe ali sklepa, s katerim je bila prošnja iz prejšnjega odstavka zavržena, zavržena ali je bil postopek ustavljen.

(5) Tujec iz tretjega odstavka tega člena oziroma stanodajalec, pri katerem ta tujec začasno prebiva, v osmih dneh od vročitve dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja v Republiki Sloveniji ponovno prijavi začasno prebivališče. Če začasno prebivališče prijavi v roku iz prejšnjega stavka, prijava šteje od vročitve dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja. O vročitvi dovoljenja za prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja mora tujec stanodajalca obvestiti v treh dneh od dneva vročitve.

(6) Začasni naslov v tujini se prijavi za čas, ki ni daljši od štirih let. V primeru daljšega bivanja na istem začasnem naslovu v tujini mora posameznik ponovno prijaviti začasni naslov v tujini pred njegovim prenehanjem.

15. člen (odjava)

(1) Stanodajalec in posameznik odjavi začasno prebivališče najpozneje v osmih dneh, začasni naslov v tujini pa v 15 dneh po odselitvi. Začasno prebivališče v Republiki Sloveniji ali začasni naslov v tujini lahko odjavi tudi pred odselitvijo, če navede datum odselitve.

(2) Za odjavo začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji in začasnega naslova v tujini se

smiselno uporabljajo določbe petega odstavka 5. člena in prvega, drugega, tretjega ter sedmega odstavka 13. člena tega zakona.

16. člen (prenehanje)

(1) Začasno prebivališče posamezniku preneha:

1. z odjavo začasnega prebivališča,
2. s potekom časa iz prvega odstavka 14. člena tega zakona,
3. s prijavo začasnega prebivališča na novem naslovu,
4. s prijavo začasnega naslova v tujini,
5. s prijavo stalnega prebivališča na naslovu začasnega prebivališča,
6. z dnem dokončnosti odločbe iz tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 21. člena tega zakona,
7. z dnem dokončnosti sklepa iz četrtega odstavka 22. člena tega zakona,
8. z dnem dokončnosti odločbe iz petega odstavka 22. člena tega zakona,
9. s prenehanjem državljanstva Republike Slovenije,
10. s smrtjo posameznika.

(2) Tujcu začasno prebivališče preneha tudi z dnem prenehanja dovoljenja za stalno oziroma začasno prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ter vizuma za dolgoročno bivanje, razen če:

1. pridobi državljanstvo Republike Slovenije,
2. je dovoljenje za začasno prebivanje prenehalo zaradi pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje ali novega dovoljenja za začasno prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja,
3. je potrdilo o prijavi prebivanja prenehalo zaradi pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje,
4. je vizum za dolgoročno bivanje prenehal zaradi pridobitve dovoljenja za začasno prebivanje.

(3) Tujcu s prijavljenim začasnim prebivališčem na podlagi tretjega odstavka 14. člena tega zakona preneha prijava začasnega prebivališča tudi z dnem dokončnosti odločbe ali sklepa, s katerim je bila prošnja iz tretjega odstavka 14. člena tega zakona zavržena, zavržena ali je bil postopek ustavljen, ter z dnem vročitve dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja, če pravočasno ne prijavi začasnega prebivališča skladno s petim odstavkom 14. člena tega zakona.

(4) Začasni naslov v tujini posamezniku preneha:

1. z odjavo začasnega naslova v tujini,
2. s potekom časa iz šestega odstavka 14. člena tega zakona,
3. s prijavo spremembe začasnega naslova v tujini,
4. s prijavo začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji,
5. s prenehanjem stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji,
6. s prijavo stalnega naslova v tujini,
7. s prenehanjem državljanstva Republike Slovenije,
8. s smrtjo posameznika,
9. z dnem dokončnosti odločbe iz drugega, četrtega in petega odstavka 21. člena tega zakona.

(5) Tujcu začasni naslov v tujini preneha tudi z dnem prenehanja dovoljenja za stalno prebivanje, razen če pridobi državljanstvo Republike Slovenije.

17. člen

(elektronska prijava in odjava začasnega prebivališča)

- (1) Prijava in odjava začasnega prebivališča je mogoča tudi prek enotnega državnega portala e-uprava z elektronskim podpisom, ki ustreza lastnoročnemu podpisu, skladno z zakonom, ki ureja elektronski podpis in elektronsko poslovanje.
- (2) Stanodajalec lahko posreduje prijavo in odjavo začasnega prebivališča posameznika v elektronski obliki neposredno iz evidence začasno nastanjenih v register stalnega prebivalstva, če ima stanodajalec za to zagotovljene tehnične in tehnološke možnosti.
- (3) Način elektronske prijave in odjave začasnega prebivališča ter tehnične specifikacije za elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča iz prejšnjega odstavka predpiše minister.

IV. UGOTAVLJANJE PREBIVALIŠČA

18. člen

(postopek ugotavljanja stalnega prebivališča)

- (1) Če upravna enota dvomi, da posameznik stalno prebiva na naslovu, kjer je prijavil stalno prebivališče ali je obveščena, da posameznik ni izpolnil prijavnih obveznosti iz prvega, drugega, tretjega ali petega odstavka 5. člena tega zakona, posameznika obvesti o obveznosti prijave in ga opozori na posledice, če prijavnih obveznosti ne izpolni.
- (2) Posameznik v osmih dneh po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka izpolni prijavno obveznost ali da izjavo, da na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča stalno prebiva.
- (3) Upravna enota po uradni dolžnosti uvede postopek ugotavljanja stalnega prebivališča, če posameznik ne izpolni obveznosti iz prejšnjega odstavka ali če dvomi, da posameznik kljub njegovi izjavi na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča stalno prebiva. Ta postopek uvede tudi, če ga predlaga občina, na naslovu katere ima posameznik prijavljeno stalno prebivališče, ali občina, na območju katere posameznik prebiva.
- (4) Če priči posameznik, za katerega se vodi postopek, ni znan in je to potrebno zaradi ugotovitve in razjasnitve dejanskega stanja, lahko uradna oseba pri zaslišanju priče uporabi fotografijo iz uradnih evidenc, ki jih vodi.
- (5) Pošta Slovenije upravni enoti na njeno zahtevo posreduje podatke o preusmeritvah poštnih pošiljk posameznika, za katerega je uveden postopek.
- (6) Če iz ugotovljenih dejstev izhaja, da posameznik stalno prebiva na območju druge upravne enote, se postopek ugotavljanja stalnega prebivališča odstopi upravni enoti, na območju katere posameznik stalno prebiva.
- (7) Če upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da otrok prebiva pri obeh starših, otroku prijavi stalno prebivališče na naslov tistega od staršev, kateremu je otrok zaupan v varstvo in vzgojo, oziroma na naslov, ki je določen s sporazumom o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok oziroma na naslov, ki ga določi pristojno sodišče.

19. člen

(zakonsko prebivališče)

(1) Če upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča posamezniku po določbah tega zakona stalnega prebivališča ne more prijaviti, mu določi zakonsko prebivališče na naslov občine, na območju katere stalno prebiva.

(2) Upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča določi zakonsko prebivališče tudi posamezniku, ki je nastanjen v socialno varstvenem zavodu, ki opravlja institucionalno varstvo, zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih ali posamezniku, ki je nastanjen v naslednjih nastanitvah socialnovarstvenih programov: stanovanjski skupini na področju duševnega zdravja, zavetišču za brezdomce, stanovanjski skupini za mladostnike, terapevtski skupnosti, nastanitvah reintegracijskih programov ali nastanitvah nastanitvenih programov, če mu po določbah tega zakona stalnega prebivališča ne more prijaviti, in sicer na naslov občine, na območju katere ima ali je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče.

(3) Upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča določi zakonsko prebivališče tudi posamezniku, ki je nastanjen v naslednjih nastanitvah socialnovarstvenih programov: zatočišču za žrtve nasilja v družini, zatočišču za žrtve trgovine z ljudmi, varni hiši, materinskem domu ali kriznem centru za odrasle žrtve nasilja z otroki, če mu po določbah tega zakona stalnega prebivališča ne more prijaviti, in sicer na naslov centra za socialno delo, na območju katerega ima ali je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. Žrtvi nasilja v družini ali žrtvi trgovine z ljudmi se lahko zakonsko prebivališče določi tudi na predlog državnega tožilstva, policije ali centra za socialno delo.

(4) Upravna enota obvesti občino oziroma center za socialno delo o določitvi zakonskega prebivališča posameznika. Občina oziroma center za socialno delo o novih dejstvih glede prebivanja posameznika obvesti upravno enoto.

(5) V primeru spremembe naslova občine ali centra za socialno delo iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena upravna enota posamezniku določi zakonsko prebivališče na novem naslovu.

(6) Posamezniku, ki se mu določa zakonsko prebivališče, se lahko uradna pisanja v zvezi s postopkom ugotavljanja stalnega prebivališča vročajo z objavo sporočila o vročanju z javnim naznanilom na enotnem državnem portalu e-uprava in na oglasni deski upravne enote po pravilih, ki veljajo za vročanje dokumentov.

20. člen

(postopek ugotavljanja začasnega prebivališča)

Za postopek ugotavljanja začasnega prebivališča se smiselno uporabljajo določbe 18. člena tega zakona.

21. člen

(odločitev upravne enote v postopku ugotavljanja prebivališča)

(1) Če upravna enota v postopku iz 18. člena tega zakona ugotovi, da posameznik stalno prebiva na naslovu, ki ni naslov njegovega prijavljenega stalnega prebivališča, posamezniku v register stalnega prebivalstva prijavi stalno prebivališče na naslov, kjer posameznik dejansko stalno prebiva. Stalno prebivališče prijavi na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

(2) Če upravna enota v postopku iz 18. člena tega zakona ugotovi, da se je posameznik stalno

odselil z območja Republike Slovenije, posamezniku odjavi stalno prebivališče in v register stalnega prebivalstva vpiše stalni naslov v tujini, če je upravni enoti znan, oziroma državo, v katero se je odselil. Stalno prebivališče odjavi in vpiše stalni naslov v tujini na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

(3) Če upravna enota v postopku iz 18. člena tega zakona posamezniku določi prebivališče po določbah 19. člena tega zakona, posamezniku v register stalnega prebivalstva prijavi zakonsko prebivališče na naslov občine oziroma centra za socialno delo. Zakonsko prebivališče prijavi na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

(4) Če upravna enota v postopku iz 18. člena tega zakona ne more ugotoviti, kje posameznik stalno prebiva, in mu po določbah 19. člena tega zakona tudi ne more določiti zakonskega prebivališča, posamezniku v registru stalnega prebivalstva preneha prijava stalnega prebivališča. Prijava stalnega prebivališča posamezniku preneha na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

(5) Če upravna enota v postopku iz 20. člena tega zakona ugotovi, da posameznik začasno prebiva na naslovu, ki ni naslov njegovega prijavljenega začasnega prebivališča, posamezniku v register stalnega prebivalstva prijavi začasno prebivališče na naslov, kjer posameznik dejansko začasno prebiva. Začasno prebivališče prijavi na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

(6) Če upravna enota v postopku iz 20. člena tega zakona ne more ugotoviti, kje posameznik začasno prebiva, posamezniku v registru stalnega prebivalstva preneha prijava začasnega prebivališča. Prijava začasnega prebivališča posamezniku preneha na podlagi dokončne odločbe, izdane v tem postopku.

V. PREVERJANJE RESNIČNOSTI PRIJAVE PREBIVALIŠČA

22. člen

(postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča)

(1) Če iz podatkov ali dokazil, predloženih ob prijavi stalnega prebivališča, ali podatkov, s katerimi razpolaga upravna enota, izhaja dvom o njihovi resničnosti, upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča.

(2) Upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča, kadar:

1. eden od staršev ne predloži soglasja iz petega odstavka 5. člena tega zakona,
2. stanodajalec, lastnik oziroma solastnik ne dovoli prijave stalnega prebivališča,
3. posameznik ne predloži dokazila, da ima pravico do prebivanja na naslovu iz četrtega odstavka 7. člena tega zakona,
4. stavba, na naslovu katere posameznik prijavlja stalno prebivališče, v registru prostorskih enot nima določene hišne številke,
5. nepremičnina, na katero posameznik prijavlja stalno prebivališče, ni stanovanjski objekt ter
6. v drugih primerih, ko dvomi, da posameznik na naslovu, ki ga prijavlja, stalno prebiva.

(3) Upravna enota posamezniku prijavi začasno prebivališče na naslovu, ki ga prijavlja, za čas, dokler ne preveri resničnosti podatkov oziroma dokazil. Če se uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča na podlagi 4. točke prejšnjega odstavka, upravna enota posamezniku prijavi začasno prebivališče v naselju oziroma ulici, ki jo je navedel ob prijavi.

(4) Če upravna enota ugotovi, da so podatki oziroma dokazila resnična oziroma če v primeru 4.

točke drugega odstavka tega člena Geodetska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: geodetska uprava) skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil, stavbi v registru prostorskih enot določi hišno številko, postopek preverjanja resničnosti prijave s sklepom ustavi, posamezniku pa prijavi stalno prebivališče. Stalno prebivališče velja od dneva prijave začasnega prebivališča, v primeru iz 4. točke drugega odstavka tega člena pa od datuma določitve hišne številke. Z dnem dokončnosti sklepa posamezniku preneha začasno prebivališče iz prejšnjega odstavka.

(5) Če upravna enota ugotovi, da posameznik stalno ne prebiva na naslovu, ki ga prijavlja, ali da stavba ne obstaja oziroma da niso izpolnjeni pogoji za določitev hišne številke skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil, z odločbo zavrne prijavo stalnega prebivališča. Z dnem dokončnosti odločbe posamezniku preneha začasno prebivališče iz tretjega odstavka tega člena.

23. člen **(prijava na naslov stavbe brez hišne številke)**

(1) Če stavba v registru prostorskih enot nima določene hišne številke, na katero se posameznik prijavlja, ta ob prijavi poleg naslova stavbe (občina, naselje oziroma ulica), kjer se stavba nahaja, navede tudi številko stavbe iz katastra stavb.

(2) Če upravna enota ugotovi, da posameznik stalno prebiva v stavbi na naslovu iz prejšnjega odstavka, obvesti geodetsko upravo o naslovu in številki stavbe iz prejšnjega odstavka.

(3) Geodetska uprava na podlagi obvestila iz prejšnjega odstavka določi stavbi hišno številko, če so izpolnjeni pogoji za določitev hišne številke skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil, in jo evidentira v registru prostorskih enot.

(4) Geodetska uprava o določitvi hišne številke ali o tem, da niso izpolnjeni pogoji za določitev hišne številke, obvesti upravno enoto.

24. člen **(postopek preverjanja resničnosti prijave začasnega prebivališča)**

Za postopek preverjanja resničnosti prijave začasnega prebivališča se smiselno uporabljajo določbe iz 22. in 23. člena tega zakona.

VI. NASLOV ZA VROČANJE

25. člen **(pogoji)**

(1) Posameznik ima lahko naslov za vročanje na naslovu prijavljenega stalnega ali začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji.

(2) Posameznik ima lahko le en naslov za vročanje.

(3) Naslov za vročanje ne more biti na naslovu zakonskega prebivališča, določenega skladno z 19. členom tega zakona.

26. člen

(določitev)

- (1) Če ima posameznik le stalno ali le začasno prebivališče, ta naslov šteje za naslov za vročanje.
- (2) Če ima posameznik stalno in začasno prebivališče, ob prijavi stalnega ali začasnega prebivališča določi, kateri od teh dveh naslovov šteje za naslov za vročanje. Če naslova za vročanje ne določi, šteje za naslov za vročanje naslov stalnega prebivališča.
- (3) Če začasno prebivališče, na katerem je imel posameznik iz prejšnjega odstavka naslov za vročanje, preneha, šteje za naslov za vročanje naslov njegovega stalnega prebivališča.
- (4) Če stalno prebivališče, na katerem je imel posameznik iz drugega odstavka tega člena naslov za vročanje, preneha zaradi stalne naselitve v tujini, šteje za naslov za vročanje naslov njegovega začasnega prebivališča.
- (5) Če ima posameznik prijavljeno začasno prebivališče v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih, ta naslov šteje za naslov za vročanje.
- (6) Če ima otrok prijavljeno začasno prebivališče pri rejnikih, je naslov za vročanje naslov njegovega stalnega prebivališča, naslov začasnega prebivališča pri rejnikih pa, če se otrokova starša oziroma drug zakoniti zastopnik s tem strinja.
- (7) Za določitev naslova za vročanje se smiselno uporabljajo določbe petega odstavka 5. člena in prvega, drugega in tretjega odstavka 7. člena tega zakona.

27. člen (sprememba)

Posameznik, ki ima stalno in začasno prebivališče, lahko pri upravni enoti ali prek enotnega državnega portala e-uprava z elektronskim podpisom, ki ustreza lastnoročnemu podpisu, skladno z zakonom, ki ureja elektronski podpis in elektronsko poslovanje, določi nov naslov za vročanje.

VII. REGISTER STALNEGA PREBIVALSTVA

28. člen (splošna določba)

- (1) V registru stalnega prebivalstva se vodijo, obdelujejo, hranijo in uporabljajo podatki o posameznikih iz 30. člena tega zakona zaradi spremljanja stanja in gibanja prebivalstva za potrebe državnih organov in drugih uporabnikov, ki te podatke potrebujejo za opravljanje predpisanih nalog, ter zaradi izvajanja statističnih in drugih raziskovanj, za katere imajo zakonsko podlago.
- (2) Sestavni del registra stalnega prebivalstva je evidenca volilne pravice.
- (3) Obdelava osebnih podatkov iz registra stalnega prebivalstva je dopustna le v obsegu, ki je potreben za uresničevanje namena iz prvega odstavka tega člena. Za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov iz registra stalnega prebivalstva se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, če ni s tem zakonom določeno drugače.

29. člen
(upravljanje in vodenje)

- (1) Register stalnega prebivalstva upravlja ministrstvo v centralnem informacijskem sistemu.
- (2) Register stalnega prebivalstva vodijo upravne enote in ministrstvo. Podatke o prijavi in spremembi stalnega ali začasnega naslova v tujini vodijo tudi diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije ter ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

30. člen
(podatki)

- (1) Register stalnega prebivalstva vsebuje podatke o:
1. imenu in priimku, EMŠO, datumu, državi in kraju rojstva, spolu, državljanstvu, poslovni sposobnosti, zakonskem stanu in datumu smrti posameznikov,
 2. prošnjah za izdajo dovoljenja za prebivanje, vrsti ter veljavnosti dovoljenja za prebivanje, prošnjah za priznanje mednarodne zaščite ter izdanih dovoljenjih za prebivanje na podlagi priznane mednarodne zaščite,
 3. stalnih in začasnih prebivališčih v Republiki Sloveniji, stalnih in začasnih naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem trajanju,
 4. postopkih po tem zakonu,
 5. imenu, matični številki, sedežu oziroma naslovu stanodajalcev, vpisanih v Poslovni register Slovenije, ter naslovih objektov, na katere stanodajalci prijavljajo prebivališča,
 6. volilni pravici, kot to določa zakon, ki ureja evidenco volilne pravice,
 7. administrativnih selitvah, tehničnem preštevilčenju in drugih tehničnih podatkih, ki so potrebni za vodenje registra,
 8. opombah, ki se nanašajo na podatke v registru,
 10. dokazilih o soglasju staršev, sporazumu o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbi pristojnega sodišča o določitvi stalnega prebivališča otroka, pravici do prebivanja, rejniških pogodbah, soglasju za določitev naslova za vročanje pri rejnikih ter
 11. lastnoročnih podpisih posameznikov, staršev ali drugih zakonitih zastopnikov, pooblaščenцев ali rejnikov.
- (2) Način hrambe dokazil iz 10. in 11. točke prejšnjega odstavka predpiše minister.

31. člen
(pridobivanje podatkov)

- (1) Podatki, ki se vodijo v registru stalnega prebivalstva, se pridobivajo neposredno od posameznika, na katerega se nanašajo, oziroma od njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenec osebe, od stanodajalca ali iz že obstoječih zbirk podatkov in evidenc, ki jih na podlagi zakonov vodijo in upravlja ministrstvo in drugi upravljavci.
- (2) Stanodajalec pridobiva osebne podatke neposredno od posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo.
- (3) O pridobivanju osebnih podatkov od stanodajalca ali iz že obstoječih zbirk podatkov ministrstvo, upravna enota, diplomatsko predstavništvo in konzulat Republike Slovenije ter ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, niso dolžni obvestiti posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo.

32. člen

(popravljanje in usklajevanje podatkov)

(1) Napake v registru stalnega prebivalstva, nastale pri evidentiranju upravne enote ali diplomatskega predstavništva ali konzulata Republike Slovenije, po uradni dolžnosti popravi organ, ki je podatek evidentiral.

(2) Napake v registru stalnega prebivalstva, nastale pri evidentiranju naslova v tujini, lahko popravi tudi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

(3) Neuskrajene podatke uskladijo upravne enote in ministrstvo. Neuskrajene podatke o prijavi in spremembi stalnega ali začasnega naslova v tujini uskladijo tudi diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije ter ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

(4) Upravne enote in ministrstvo evidentirajo administrativno selitev in tehnično preštevilčenje zaradi uskladitve podatkov prijavljenega stalnega ali začasnega prebivališča ter naslova za vročanje skladno s spremenjenimi podatki v registru prostorskih enot, registru nepremičnin ali katastru stavb.

(5) Način popravljanja napak, nastalih pri evidentiranju podatkov, predpiše minister.

33. člen (hramba podatkov)

(1) Register stalnega prebivalstva je trajnega pomena. Podatki se v registru stalnega prebivalstva hranijo 150 let od rojstva posameznika, nato se kot arhivsko gradivo izročijo v hrambo državnemu arhivu.

(2) Izročitev iz prejšnjega odstavka se izvede enkrat letno za vse podatke, ki v preteklem letu izpolnijo pogoje za arhiviranje.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se podatki o prijavi oziroma odjavi začasnega prebivališča in določitvi naslova za vročanje na naslovu zavoda za prestajanje kazni, prevzgojnega doma, vzgojnega zavoda, zavoda za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkov hranijo v registru stalnega prebivalstva eno leto po prenehanju začasnega prebivališča, nato se uničijo.

34. člen (uporaba podatkov)

(1) Podatke iz registra stalnega prebivalstva lahko uporabljajo upravne enote, ministrstvo, diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije, ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, policija in občinski inšpektorji za opravljanje svojih zakonskih nalog.

(2) Podatke lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, ki imajo za uporabo podatkov podlago v zakonu ali mednarodni pogodbi oziroma imajo za uporabo in pridobivanje podatkov pisno privolitev posameznika, na katerega se podatki nanašajo.

(3) Uslužbenci upravljavca in uporabnikov registra stalnega prebivalstva lahko dostopajo le do tistih podatkov, ki so potrebni za opravljanje delovnih nalog.

35. člen **(povezovanje registra stalnega prebivalstva)**

(1) Register stalnega prebivalstva se z uporabo EMŠO povezuje s centralnim registrom prebivalstva. Iz registra stalnega prebivalstva se v centralni register prebivalstva posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem trajanju, volilni pravici, administrativnih selitvah, tehničnih preštevilčenjih in drugih tehničnih podatkih, ki so potrebni za vodenje centralnega registra prebivalstva.

(2) Register stalnega prebivalstva se z uporabo EMŠO povezuje z evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic. Iz registra stalnega prebivalstva se v evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje in njihovem trajanju.

(3) Register stalnega prebivalstva se povezuje z matičnim registrom, iz katerega se z uporabo EMŠO pridobivajo podatki o imenu in priimku, datumu, državi in kraju rojstva, spolu, poslovni sposobnosti, državljanstvu, datumu smrti, zakonskem stanu posameznika ter podatki o imenu in priimku, EMŠO ter poslovni sposobnosti zakonitega zastopnika in pooblaščenih oseb posameznika. V matični register se z uporabo EMŠO iz registra stalnega prebivalstva posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje.

(4) Register stalnega prebivalstva se povezuje z registrom tujcev, iz katerega se z uporabo EMŠO pridobivajo podatki o imenu in priimku, datumu, državi in kraju rojstva, spolu, državljanstvu, datumu smrti tujca in prošnjah za izdajo dovoljenj za prebivanje ter izdanih dovoljenjih za prebivanje ali drugih odločitvah, ki se nanašajo na prijavo stalnega prebivališča. V register tujcev se z uporabo EMŠO iz registra stalnega prebivalstva posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje.

(5) Register stalnega prebivalstva se povezuje z evidencami, ki se vodijo skladno z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito, iz katerih se z uporabo EMŠO pridobivajo podatki o imenu in priimku, datumu, državi in kraju rojstva, spolu, državljanstvu prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito, prošnjah za priznanje mednarodne zaščite ter izdanih dovoljenjih za prebivanje na podlagi priznane mednarodne zaščite. V evidence, ki se vodijo skladno z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito, se z uporabo EMŠO iz registra stalnega prebivalstva posredujejo podatki o prebivališčih v Republiki Sloveniji, naslovih v tujini ter naslovih za vročanje.

(6) Register stalnega prebivalstva se povezuje s Poslovnim registrom Slovenije, iz katerega se z uporabo matične številke stanodajalca pridobivajo podatki o stanodajalcu iz 5. točke prvega odstavka 30. člena tega zakona, razen podatka o naslovu objekta ali objektov, na katere stanodajalec prijavlja prebivališča.

(7) Register stalnega prebivalstva se povezuje z registrom prostorskih enot in registrom nepremičnin, iz katerih se pridobivajo podatki o naslovu, povezavi stavbe z naslovi ter drugi tehnični podatki, potrebni za vodenje registra stalnega prebivalstva.

(8) Register stalnega prebivalstva se z uporabo naslova povezuje z registrom nepremičnin zaradi vpogleda v podatke o lastništvu nepremičnin in katastrom stavb zaradi preverjanja podatkov ob prijavi prebivališča.

(9) Evidenca začasno nastanjenih, ki jo vodi stanodajalec, se lahko z uporabo EMŠO povezuje z registrom stalnega prebivalstva zaradi prijave in odjave začasnega prebivališča na podlagi

drugega odstavka 17. člena tega zakona.

(10) Register stalnega prebivalstva se lahko povezuje z drugimi evidencami in registri, če za posredovanje ali pridobivanje podatkov obstaja pravna podlaga.

36. člen

(posredovanje podatkov, ki se vodijo v registru stalnega prebivalstva)

(1) Upravne enote, ministrstvo, diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije posredujejo podatke uporabnikom iz drugega odstavka 34. člena tega zakona v fizični obliki, po varni elektronski pošti ali na prenosnih medijih.

(2) Upravna enota lastniku ali solastniku nepremičnine na določenem naslovu na njegovo vlogo posreduje podatke o imenu in priimku, letu rojstva ter vrsti prebivališča vseh posameznikov, ki imajo oziroma so imeli prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na tem naslovu, in sicer za obdobje, za katerega podatke zahteva, vendar največ za obdobje njegovega lastništva ali solastništva te nepremičnine.

(3) Upravna enota stanodajalcu in upravniku na določenem naslovu na njegovo vlogo posreduje podatke o imenu in priimku, letu rojstva ter vrsti prebivališča vseh posameznikov, ki imajo oziroma so imeli prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na tem naslovu, in sicer za obdobje, za katerega podatke zahteva, če podatke potrebuje za izpolnjevanje obveznosti skladno z zakonom.

(4) Upravna enota občini in centru za socialno delo na podlagi vloge posreduje podatke o imenu in priimku ter EMŠO vseh posameznikov, ki imajo določeno zakonsko prebivališče na njihovem naslovu.

(5) Osebi, ki je podala obvestilo o neizpolnjeni prijavi obveznosti iz prvega odstavka 18. člena tega zakona, upravna enota na njeno zahtevo pošlje obvestilo o uvedbi in zaključku postopka ugotavljanja prebivališča oziroma obvestilo, da ta postopek ni bil uveden.

37. člen

(potrdila iz registra stalnega prebivalstva)

(1) Potrdila vsebujejo podatke, ki se vodijo v registru stalnega prebivalstva.

(2) Potrdila se izdajajo na zahtevo posameznika, na katerega se podatki nanašajo, na zahtevo drugih oseb pa le, če imajo njegovo pisno privolitev ali zakonsko pooblastilo.

VIII. EVIDENCA ZAČASNO NASTANJENIH

38. člen

(vodenje evidence)

(1) Evidenco začasno nastanjenih vodi stanodajalec z namenom izpolnjevanja prijave in odjavne obveznosti. Evidenco lahko vodi v okviru lastne evidence nastanitev.

(2) Stanodajalec v evidenco začasno nastanjenih vpiše posameznika, ki pri njem začasno prebiva.

(3) Evidenca začasno nastanjenih vsebuje podatke o:

1. imenu in priimku posameznika,
2. EMŠO posameznika,
3. državljanstvu posameznika,
4. veljavnosti dovoljenja za prebivanje tujca,
5. datumu nastanitve,
6. datumu prijave začasnega prebivališča,
7. datumu odselitve,
8. datumu odjave začasnega prebivališča ter
9. imenu in naslovu nastanitvenega objekta.

(4) Stanodajalec vodi evidenco začasno nastanjenih v fizični ali elektronski obliki.

(5) Stanodajalec podatke iz evidence začasno nastanjenih hrani še najmanj eno leto po preteku zadnjega dne v letu odjave začasnega prebivališča posameznika, nato jih uniči.

IX. PRIJAVA IN ODJAVA GOSTA

39. člen (knjiga gostov)

(1) Gostitelj vodi knjigo gostov na območju Republike Slovenije v elektronski ali fizični obliki. Knjiga gostov v fizični obliki je sestavljena iz obrazcev za prijavo in odjavo gosta.

(2) Gostitelj vpiše vsakega gosta, ki mu nudi nastanitev, v knjigo gostov najkasneje v 12 urah po prihodu, ne glede na trajanje nastanitve.

(3) Gost ob prihodu navede naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. datum rojstva,
3. spol,
4. državljanstvo in
5. številko in vrsto identifikacijskega dokumenta.

(4) Če se posameznik, ki ni poslovno sposoben, nastani skupaj s starši, skrbniki ali drugimi družinskimi člani, so ti ob prijavi dolžni dati gostitelju o njem podatke iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena lahko vodja skupine ob prijavi organiziranih skupin, ki štejejo najmanj osem ljudi, njihova nastanitev pa ne traja več kot sedem dni, predloži gostitelju seznam članov skupine, ki za vsakega člana vsebuje podatke iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Gostitelj preveri resničnost danih podatkov, pri čemer ima pravico preveriti istovetnost posameznika z vpogledom v identifikacijski dokument.

(7) Knjiga gostov vsebuje:

1. zaporedno številko prijave gosta,
2. podatke iz tretjega odstavka tega člena,
3. datum prihoda in odhoda gosta,
4. uro prihoda in odhoda gosta,
5. datum prijave in odjave gosta,
6. podatke za namen obračuna in plačila turistične takse, če je gostitelj zavezan za plačilo turistične takse skladno z zakonom, ki ureja spodbujanje razvoja turizma,

7. podatke o gostitelju, in sicer ime in priimek oziroma naziv gostitelja, matično številko gostitelja oziroma EMŠO gostitelja, ki ni zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost, ter naslov oziroma sedež in poslovni naslov gostitelja,
8. podatke o nastanitvenem objektu oziroma obratu, in sicer naziv, naslov ter identifikacijsko številko nastanitvenega obrata iz registra nastanitvenih obratov, če je gostitelj zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost,
9. podatke za statistične namene, in sicer status poročanja, razpoložljive kapacitete, število prodanih kapacitet in število dni, ko je bil obrat odprt, če je gostitelj zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost,
10. druge podatke, ki jih gostitelj vpisuje zaradi potreb poslovanja.

(8) Če datum in ura odhoda gosta nista znana že ob njegovem prihodu ali se pozneje spremenita, gostitelj najpozneje v 12 urah po odhodu gosta v knjigo gostov vpiše podatek o datumu in uri odhoda.

(9) Za točnost vpisanih podatkov v knjigo gostov je odgovoren gostitelj.

(10) Podatke o gostu gostitelj vodi za koledarsko leto. Po preteku enega leta po zaključku koledarskega leta gostitelj podatke izbriše iz elektronske knjige gostov oziroma jih uniči, če vodi knjigo gostov v fizični obliki.

(11) Gostitelj mora policistom in občinskim inšpektorjem omogočiti vpogled v knjigo gostov.

(12) Minimalne tehnične zahteve o ustreznosti elektronske knjige gostov in ročne vodene knjige gostov predpiše minister.

40. člen **(poročanje in posredovanje podatkov)**

(1) Spletno aplikacijo za poročanje podatkov iz knjige gostov za namen vodenja evidence gostov, za namen obračuna in plačila turistične takse ter za statistične namene vzpostavi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES).

(2) Gostitelj, ki je zavezan k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost, prek spletne aplikacije iz prejšnjega odstavka za goste, nastanjene v nastanitvenem obratu, poroča podatke iz sedmega odstavka prejšnjega člena, razen podatkov iz 10. točke. Osebni podatki se šifrirajo na način, da ni mogoče razbrati, na katerega gosta se nanašajo.

(3) Gostitelj podatke iz prejšnjega odstavka posreduje prek spletne aplikacije AJPES najpozneje v 12 urah po prihodu gosta, razen podatkov iz 9. točke, ki jih posreduje prvi dan v mesecu, za pretekli mesec. Če datum in ura odhoda gosta nista znana že ob njegovem prihodu ali se pozneje spremenita, gostitelj najpozneje v 12 urah po odhodu gosta posreduje podatek o datumu in uri odhoda.

(4) Gostitelj, ki ni zavezan k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost, poroča policiji podatke iz 1., 2., 3., 4., 5., 7. in 8. točke sedmega odstavka 39. člena tega zakona, prek elektronskega sistema policije ali na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta, ki ga pristojna policijska postaja vnese v evidenco gostov. Policija lahko določi daljši rok za poročanje podatkov, ki pa ne sme biti daljši od treh dni, če gostitelj zaradi velike oddaljenosti od naselja, kjer je sedež policijske postaje, ne more izpolniti obveznosti poročanja v predpisanem roku.

(5) Planinske kočje, ki nimajo stalne internetne povezave, niso zavezane k poročanju iz drugega odstavka tega člena. Podatke iz 1., 2., 3., 4., 5., 7. in 8. točke sedmega odstavka 39. člena tega zakona poročajo policiji skladno s prejšnjim odstavkom.

(6) Za točnost posredovanih podatkov iz tega člena je odgovoren gostitelj.

(7) Podatke o letu rojstva iz 2. točke tretjega odstavka 39. člena, podatke iz 3. in 4. točke tretjega odstavka 39. člena ter podatke iz 1., 3., 8. in 9. točke sedmega odstavka 39. člena tega zakona, AJPES mesečno zagotavlja Statističnemu uradu Republike Slovenije.

(8) Podatke o letu rojstva iz 2. točke tretjega odstavka 39. člena, podatke iz 3. in 4. točke tretjega odstavka 39. člena ter podatke iz 3., 6. in 8. točke sedmega odstavka 39. člena tega zakona, AJPES zagotavlja občinam dnevno, razen podatkov iz 9. točke, ki jih AJPES zagotavlja občinam mesečno.

(9) Podatke iz 1., 2., 3., 4., 5., 7. in 8. točke sedmega odstavka 39. člena tega zakona, AJPES zagotavlja policiji za namen vodenja evidence gostov

(10) Posredovanje osebnih podatkov policiji poteka na način, da so ti šifrirani, dešifrira pa jih lahko le policija. Ko policija potrdi prevzem podatkov, AJPES šifrirane osebne podatke izbriše.

(11) Metodologijo vodenja podatkov v knjigi gostov, obrazec za prijavo in odjavo gosta, način posredovanja podatkov iz knjige gostov prek spletne aplikacije AJPES oziroma elektronskega sistema policije ali obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta ter način posredovanja podatkov policiji, občinam in Statističnemu uradu Republike Slovenije predpiše minister.

41. člen **(prijava in odjava tujca)**

(1) Tujec, ki nima dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje in se nastani v Republiki Sloveniji, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju, se ne glede na trajanje nastanitve prijavi pristojni policijski postaji najpozneje v roku treh dni po prehodu državne meje in v roku treh dni po spremembi nastanitve, odjavi pa pred odhodom.

(2) Stanodajalec, ki tujcu iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona prijavi začasno prebivališče, o tem obvesti pristojno policijsko postajo, na območju katere je naslov, kjer posameznik prebiva, v roku treh dni po prijavi začasnega prebivališča.

(3) Tujca s prijavljenim stalnim oziroma začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki začasno prebiva zunaj naslova stalnega oziroma začasnega prebivališča, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju, in namerava na tem naslovu prebivati več kot tri in ne več kot 90 dni, mora prijaviti oziroma odjaviti lastnik, solastnik oziroma najemnik objekta, v katerem tujec prebiva, pri pristojni policijski postaji v treh dneh od dneva naselitve, odjaviti pa pred odselitvijo.

(4) Ob prijavi oziroma odjavi tujca iz tega člena je treba pristojni policijski postaji na obrazcu za prijavo oziroma odjavo gosta dati podatke iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona, naslov, na katerega se tujec prijavlja oziroma s katerega se odjavlja ter datum naselitve oziroma odselitve z naslova. Tujec iz prvega odstavka tega člena mora dati tudi podatek o datumu prihoda in odhoda iz Republike Slovenije. Podatki morajo biti točni.

X. EVIDENCA GOSTOV

42. člen (vodenje in vzdrževanje)

(1) Evidenco gostov upravlja in vodi policija.

(2) Evidenca gostov vsebuje:

1. podatke o gostitelju, nastanitvenem objektu oziroma nastanitvenem obratu:

- ime in priimek oziroma naziv gostitelja,
- naslov oziroma sedež in poslovni naslov gostitelja,
- naslov nastanitvenega objekta oziroma nastanitvenega obrata,
- matično številko oziroma EMŠO gostitelja,
- identifikacijsko številko nastanitvenega obrata iz Registra nastanitvenih obratov;

2. podatke o gostu:

- ime in priimek,
- datum rojstva,
- spol,
- državljanstvo,
- datum in ura prihoda ter odhoda,
- zaporedno številko prijave gosta;
- številko in vrsto identifikacijskega dokumenta;

3. datum vpisa podatkov v evidenco gostov.

(3) Policija pridobiva podatke iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka prek spletne aplikacije AJPES, elektronskega sistema policije ali na obrazcih prijave in odjave gosta, na način, določen v 40. členu tega zakona.

(4) Način vodenja evidence gostov predpiše minister.

43. člen (namen evidence gostov, uporaba podatkov in njihova hramba)

(1) Osebne podatke gostov iz evidence gostov policija preveri v evidencah iskanih oseb, ki jih vodi skladno z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, pravnim redom Evropske unije in mednarodnimi sporazumi zaradi ugotavljanja, ali je potrebna izvedba ukrepa, ki je v pristojnosti policije.

(2) Podatki iz drugega odstavka prejšnjega člena se v evidenci gostov hranijo 32 dni po datumu odjave gosta, nato se izbrišejo.

(3) Način ravnanja s podatki iz prejšnjega odstavka predpiše minister.

XI. NADZOR

44. člen (prekrškovni organ)

(1) Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona, katerih kršitve so določene kot prekrški, izvajajo upravne enote, policija in občinski inšpektorji.

(2) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb prvega, drugega, tretjega in petega

odstavka 5. člena ter tretjega odstavka 7. člena opravlja upravna enota, ki prijavi stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini. Če se kršitve določb ugotovijo v postopku ugotavljanja prebivališča oziroma v postopku preverjanja resničnosti prijave, naloge prekrškovnega organa opravlja upravna enota, ki vodi postopek.

(3) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb šestega odstavka 7. člena in šestega odstavka 13. člena, opravlja upravna enota, ki vodi postopek preverjanja resničnosti prijave prebivališča oziroma postopek ugotavljanja prebivališča.

(4) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb prvega in tretjega odstavka 9. člena, prvega, drugega, tretjega, petega in šestega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 13. člena, drugega, petega in šestega odstavka 14. člena, opravlja upravna enota, ki prijavi začasno prebivališče ali začasni naslov v tujini. Če se kršitve določb ugotovijo v postopku ugotavljanja prebivališča oziroma v postopku preverjanja resničnosti prijave, naloge prekrškovnega organa opravlja upravna enota, ki vodi postopek.

(5) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb 15. člena, opravlja upravna enota, ki odjavi začasno prebivališča ali začasni naslov v tujini.

(6) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb prvega, drugega in petega odstavka 38. člena tega zakona opravlja upravna enota, na območju katere je sedež stanodajalca..

(7) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb prvega, drugega, šestega, sedmega, osmega, devetega, desetega in enajstega odstavka 39. člena, drugega, tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 40. člena ter 41. člena tega zakona opravlja policija.

(8) Naloge prekrškovnega organa za kršitve določb prvega, drugega, šestega, sedmega, osmega, devetega, desetega in enajstega odstavka 39. člena, drugega, tretjega in šestega 40. člena opravljajo občinski inšpektorji.

XII. KAZENSKÉ DOLOČBE

45. člen

(prekrški v zvezi s prijavo in odjavo prebivališča)

(1) Z globo od 200 do 600 eurov se kaznuje za prekršek:

1. posameznik, ki v roku ne prijavi stalnega prebivališča (prvi in drugi odstavek 5. člena tega zakona),
2. posameznik, ki v roku ne prijavi stalnega naslova v tujini ali njegove spremembe (tretji odstavek 5. člena tega zakona),
3. zakoniti zastopnik, ki posameznika, ki ni poslovno sposoben, v roku ne prijavi na naslov, kjer posameznik stalno (peti odstavek 5. člena v povezavi s prvim, drugim in tretjim odstavkom 5. člena tega zakona) ali začasno prebiva (šesti odstavek 10. člena, drugi in šesti odstavek 14. člena tega zakona v povezavi s petim odstavkom 5. člena tega zakona) oziroma mu začasnega prebivališča ali naslova v tujini v roku ne odjavi (15. člen tega zakona),
4. posameznik, zakoniti zastopnik, pooblaščen oseba, rejnik ali stanodajalec, ki ob prijavi ali odjavi ne navede resničnih podatkov (tretji odstavek 7. člena, tretji odstavek 13. člena in drugi odstavek 15. člena tega zakona),
5. lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku omejuje prijavno obveznost (šesti odstavek 7. člena in šesti odstavek 13. člena tega zakona),
6. posameznik, ki v roku ne prijavi začasnega prebivališča (prvi in drugi odstavek 10. člena, drugi in peti odstavek 14. člena tega zakona),

7. rejnik, ki otroku, ki pri njem začasno prebiva, v roku ne prijavi začasnega prebivališča (tretji odstavek 10. člena in drugi odstavek 14. člena tega zakona),
8. posameznik, ki v roku ne prijavi začasnega naslova v tujini ali njegove spremembe (peti odstavek 10. člena ter šesti odstavek 14. člena tega zakona),
9. posameznik, ki v roku ne odjavi začasnega prebivališča ali začasnega naslova v tujini (15. člen tega zakona),
10. posameznik, za katerega se v postopku ugotavljanja prebivališča ugotovi, da ni izpolnil prijavnih obveznosti (21. člen tega zakona),
11. posameznik, za katerega se v postopku preverjanja resničnosti prijave ugotovi, da ne prebiva na naslovu, ki ga prijavlja (peti odstavek 22. člena in 24. člen tega zakona).

(2) Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek stanodajalec, ki:

1. v roku ne prijavi (prvi in tretji odstavek 9. člena, drugi in peti odstavek 14. člena tega zakona) oziroma odjavi začasnega prebivališča (15. člen tega zakona),
2. ne vodi evidence začasno nastanjenih (prvi odstavek 38. člena tega zakona) oziroma ne vpiše posameznika, ki pri njem začasno prebiva (drugi odstavek 38. člena tega zakona),
3. ne hrani podatkov še najmanj eno leto po preteku zadnjega dne v letu odjave začasnega prebivališča oziroma podatkov ne uniči (peti odstavek 38. člena tega zakona).

(3) Z globo od 500 do 1.500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

46. člen

(prekrški glede prijave in odjave gostov ter poročanja)

(1) Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba gostitelj, gostitelj samostojni podjetnik posameznik, gostitelj posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in posrednik pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja, ki:

1. ne vpiše gosta v knjigo gostov (drugi odstavek 39. člena tega zakona),
2. v knjigo gostov ne vpiše vseh podatkov ali ne vpiše točnih podatkov (sedmi, osmi in deveti odstavek 39. člena tega zakona),
3. ne poroča oziroma posreduje podatkov iz knjige gostov (drugi, tretji, četrti in peti odstavek 40. člena tega zakona).

(2) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba gostitelja in posrednika pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja.

(3) Z globo od 500 do 1.500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje gostitelj posameznik, ki je sobodajalec ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, in sprejema goste na prenočevanje.

(4) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba gostitelj, gostitelj samostojni podjetnik posameznik ali gostitelj posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in posrednik pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja, ki:

1. v knjigo gostov ne vpiše gosta v predpisanem roku (drugi odstavek 39. člena tega zakona),
2. ne preveri resničnosti danih podatkov (šesti odstavek 39. člena tega zakona),
3. ne posreduje točnih podatkov iz knjige gostov (šesti odstavek 40. člena tega zakona) oziroma podatkov ne poroča v predpisanem roku (tretji odstavek 40. člena tega zakona).

(5) Z globo od 400 do 1.200 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba gostitelja in posrednika pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja.

(6) Z globo od 400 do 1.200 eurov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje gostitelj posameznik, ki je sobodajalec ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji in sprejema goste na prenočevanje.

47. člen
(prekrški glede vodenja in hranjenja knjige gostov ter vpogleda vanjo)

(1) Z globo od 3.000 do 6.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba gostitelj, gostitelj samostojni podjetnik posameznik, gostitelj posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in posrednik pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja, ki:

1. ne vodi knjige gostov (prvi odstavek 39. člena tega zakona),
2. ne vodi knjige gostov za koledarsko leto oziroma ne izbriše ali uniči podatkov (deseti odstavek 39. člena tega zakona),
3. policistom ali pristojnim občinskim inšpektorjem ne omogoči vpogleda v knjigo gostov (enajsti odstavek 39. člena tega zakona).

(2) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba gostitelja in posrednika pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja.

(3) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje gostitelj posameznik, ki je sobodajalec ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji in sprejema goste na prenočevanje.

48. člen
(prekrški glede prijavno-odjavne obveznosti tujca)

(1) Z globo od 200 do 600 eurov se kaznuje za prekršek:

1. tujec, ki se v roku ne prijavi ali odjavi pri pristojni policijski postaji (prvi odstavek 41. člena tega zakona),
2. stanodajalec, ki ne obvesti pristojne policijske postaje o prijavi začasnega prebivališča tujcu (drugi odstavek 41. člena tega zakona),
3. lastnik, solastnik oziroma najemnik objekta, v katerem prebiva tujec, ki ne prijavi ali odjavi tujca (tretji odstavek 41. člena tega zakona),
4. lastnik, najemnik objekta in tujec, ki ob prijavi ali odjavi ne da točnih podatkov (četrti odstavek 41. člena tega zakona).

49. člen
(višina globe)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči tudi globa, ki je višja od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

50. člen
(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Minister izda podzakonski predpis iz sedmega odstavka 13. člena, tretjega odstavka 17. člena, drugega odstavka 30. člena in petega odstavka 32. člena tega zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister izda podzakonski predpis iz dvanajstega odstavka 39. člena, enajstega odstavka

40. člena, četrtega odstavka 42. člena in tretjega odstavka 43. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

51. člen

(dokončanje postopkov, začelih pred uporabo tega zakona)

(1) Postopki iz sedmega odstavka 7. in 8. člena Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01, 39/06 in 111/07; v nadaljnjem besedilu: Zakon o prijavi prebivališča), ki so bili začeti pred začetkom uporabe tega zakona, se končajo po določbah tega zakona, razen postopkov, končanih na prvi stopnji, ki se končajo po določbah Zakona o prijavi prebivališča.

(2) Postopek o prekrških, ki ni zaključen do začetka uporabe tega zakona, do pravnomočnosti vodi prekrškovni organ, pristojen skladno z 22. členom Zakona o prijavi prebivališča.

52. člen

(ureditev v prehodnem obdobju)

(1) Začasno prebivališče, prijavljeno na podlagi sedmega odstavka 7., 9.a, 11. in 12. člena ter četrtega odstavka 17. člena Zakona o prijavi prebivališča, preneha s potekom začasnega prebivališča skladno s prvim odstavkom 17. člena Zakona o prijavi prebivališča oziroma preneha skladno s 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. in 10. točko prvega, drugega ali tretjega odstavka 16. člena tega zakona.

(2) Če ima mati novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, ob začetku uporabe tega zakona prijavljeni dve ali več začasnih prebivališč, se določba o prijavi prebivališča novorojenčka iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona začne uporabljati, ko ima mati tega novorojenčka eno začasno prebivališče, če starša nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini. Če mati nima niti začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, oče novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, pa ima ob začetku uporabe tega zakona prijavljeni dve ali več začasnih prebivališč, se določba o prijavi prebivališča novorojenčka iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona začne uporabljati, ko ima oče eno začasno prebivališče.

(3) Če ima posameznik ob začetku uporabe tega zakona prijavljeni dve ali več začasnih prebivališč in prijava začasnega prebivališča na naslovu, ki je bil določen kot naslov za vročanje, preneha s potekom začasnega prebivališča skladno s prvim odstavkom tega člena, se za naslov za vročanje šteje naslov veljavnega začasnega prebivališča, ki ga je posameznik prijavil nazadnje.

(4) Za prenehanje začasnega odhoda z območja Republike Slovenije, prijavljenega do začetka uporabe tega zakona skladno s prvim odstavkom 13. člena Zakona o prijavi prebivališča, se smiselno uporabljajo določbe 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke četrtega in petega odstavka 16. člena tega zakona. Če posamezniku začasen odhod z območja Republike Slovenije ne preneha skladno s prejšnjim stavkom, mu preneha štiri leta po uveljavitvi tega zakona.

(5) Stalno prebivališče, prijavljeno na podlagi četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča, velja do spremembe prebivališča po določbah tega zakona.

(6) Evidenca gospodinjestev se skladno s tretjim odstavkom 19. člena Zakona o prijavi prebivališča vodi do zadnjega dne leta, v katerem potečejo štiri leta od uveljavitve tega zakona. V tem času mora posameznik ob prijavi stalnega prebivališča upravni enoti dati tudi podatek o priimku in imenu, datumu rojstva oziroma EMŠO posameznika, ki vodi gospodinjstvo, ter o

sorodstvenem razmerju do njega.

(7) Podatki o narodnosti in dovoljenju oziroma prepovedi za posredovanje podatkov, ki se v registru stalnega prebivalstva vodijo na podlagi prvega odstavka 7. člena Zakona o prijavi prebivališča, se vodijo do uveljavitve tega zakona. Pristojni organ podatke arhivira najkasneje v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

53. člen **(uporaba določb tega zakona)**

Določbe drugega odstavka 17. člena tega zakona, ki urejajo elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča neposredno v register stalnega prebivalstva, se zaradi zagotovitve tehničnih in tehnoloških možnosti za zagotavljanje povezav začnejo uporabljati najpozneje tri leta po uveljavitvi tega zakona. Minister v Uradnem listu Republike Slovenije objavi datum, od katerega se lahko elektronsko prijavlja in odjavlja začasno prebivališče neposredno v register stalnega prebivalstva.

54. člen **(poročanje podatkov iz knjige gostov)**

(1) AJPES vzpostavi spletno aplikacijo za poročanje podatkov iz knjige gostov najpozneje v roku enega leta po uveljavitvi podzakonskega predpisa iz drugega odstavka 50. člena tega zakona.

(2) Gostitelji, ki so zavezani k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost, začnejo poročati prek spletne aplikacije AJPES naslednji mesec po vpisu v register nastanitvenih obratov. Do začetka poročanja iz prejšnjega stavka poročajo na način, določen v četrtem odstavku 40. člena tega zakona.

(3) Do začetka poročanja podatkov prek spletne aplikacije AJPES, gostitelji iz prejšnjega odstavka v knjigi gostov vodijo le podatke iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke sedmega odstavka 39. člena ter podatek o imenu in priimku oziroma nazivu gostitelja, matični številki oziroma EMŠO gostitelja ter naslovu oziroma sedežu in poslovnem naslovu gostitelja.

55. člen **(sprememba Zakona o socialnem varstvu)**

(1) Drugi odstavek 98. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 57/12; v nadaljnjem besedilu: Zakon o socialnem varstvu) se spremeni tako, da se glasi: »Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi dokončne odločbe upravne enote, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.«

(2) Tretji odstavek 99. člena Zakona o socialnem varstvu se spremeni tako, da se glasi: »Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se stroški storitve iz četrte alineje prvega odstavka tega člena pri prijavi stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda na podlagi dokončne odločbe upravne enote, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu

zavoda.«

(2) Do začetka uporabe tega zakona se uporabljata drugi odstavek 98. člena in tretji odstavek 99. člena Zakona o socialnem varstvu.

56. člen
(sprememba Zakona o spodbujanju razvoja turizma)

(1) V 30. členu Zakonu o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 2/04, 57/12 in 17/15; v nadaljnjem besedilu: Zakon o spodbujanju razvoja turizma) se v naslovu črta vejica in besedilo »mesečno poročilo«, številka »(1)« pred prvim odstavkom in drugi odstavek.

(2) Do začetka poročanja podatkov za namen obračuna in plačila turistične takse skladno z drugim odstavkom 40. člena tega zakona, so osebe iz 28. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma dolžne občini predložiti mesečno poročilo, iz katerega mora biti razvidno število prenočitev in znesek pobrane turistične takse.

57. člen
(prenehanje veljavnosti predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o prijavi prebivališča, ki pa se še uporablja do začetka uporabe tega zakona, razen če ta zakon ne določa drugače.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 105/01, 78/02, 57/07 in 67/08), ki pa se uporablja do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, kolikor ni v nasprotju s tem zakonom.

58. člen
(uveljavitev in uporaba zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se začne eno leto po njegovi uveljavitvi.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se 56. člen tega zakona začne uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu – Predlagani člen podobno kot veljavni zakon povzema vsebino zakona ter dodatno vključuje prijavno in odjavno obveznost v zvezi s stalnim in začasnim naslovom v tujini ter vodenje evidence začasno nastanjenih, obveznost poročanja in posredovanja podatkov iz knjige gostov, obveznost prijave in odjave gosta ter evidenco gostov.

K 2. členu – Opredelitev izrazov, uporabljenih v tem zakonu, je natančnejša in zaradi preglednosti v celoti umeščena v predlagani člen. V predlogu se zaradi ukinitve gospodinjstva opušča njegova opredelitev.

Stalno in začasno prebivališče je opredeljeno kot naslov v Republiki Sloveniji in nadomešča neustrezno opredeljeno naselje v veljavnem zakonu. Dodatna opredelitev zakonskega prebivališča, stalnega in začasnega naslova v tujini ter naslova za vročanje odpravlja pomanjkljivost veljavnega zakona.

Ker v veljavnem zakonu zakonsko prebivališče ni opredeljeno, ga predlog zakona definira, pri čemer zaradi večjega razumevanja poudarja, da se zakonsko prebivališče posamezniku določi v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, torej kadar mu zaradi neizpolnjevanja pogoja stalnega bivanja na določenem naslovu v Republiki Sloveniji po določbah tega zakona ni mogoče prijaviti stalnega prebivališča (ni dejanske naselitve na naslov, npr. pri brezdomcih, ali pa nepremičnina ne izpolnjuje pogojev za določitev hišne številke skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil, npr. pri posameznikih, ki prebivajo v lesenih barakah, prikolicah itd.). Zakonsko prebivališče je le fiktivni naslov, kar pomeni, da posameznik na naslovu dejansko ne prebiva in se mu določi zgolj zaradi uveljavljanja pravic, ki so vezane na prijavo stalnega prebivališča. Določi se lahko na naslovu občine ali centra za socialno delo. Zakonsko prebivališče se lahko žrtvi nasilja v družini ali žrtvi trgovine z ljudmi določi tudi na predlog centra za socialno delo, državnega tožilstva ali policije.

Naslov za vročanje je v veljavnem zakonu urejen v posebnem poglavju, v 17.a členu, ki pa naslova za vročanje ne definira. Predlog zakona uvaja definicijo naslova za vročanje in določa, da je naslov za vročanje eden od prijavljenih naslovov v Republiki Sloveniji. Naslov za vročanje je torej vedno naslov v Republiki Sloveniji, na katerem ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, kot to že izhaja iz določbe 17.a člena veljavnega zakona. Naslov za vročanje ne more biti naslov v tujini in ne naslov zakonskega prebivališča. Predlog zakona opredeljuje namen vodenja podatka o naslovu za vročanje v registru stalnega prebivalstva. Ta je namenjen vročanju poštnih pošiljk državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti ter drugih pravnih in fizičnih oseb. Taka ureditev širi dejansko uporabo naslova za vročanje skladno z namenom njegove določitve in vodenja.

Ker je popoln podatek o stalnem naslovu v tujini državljanov Republike Slovenije zelo pomemben z vidika ohranjanja komunikacijske vezi z domovino, zaradi uresničevanja pravic in obveznosti (npr. volilna pravica) ter zaradi vročitve poštnih pošiljk, definicija naslova v tujini dodatno vključuje ime pošte in poštno številko, kodo države, ime ožjega območja, če v državi obstaja (na primer navedbo kantona, province, županije), dodatek k hišni številki ter številko stanovanja, če obstajata. Ker med državami ni enotnih pravil za zapis naslova, predlog zakona dopušča tudi možnost vpisa drugih podatkov, ki jih nekatere države štejejo za del naslova (npr. podatek o poštnem nabiralniku v Združenih arabskih emiratih je po pomembnosti mogoče enačiti s pomembnostjo podatka o hišni številki v Republiki Sloveniji). Potreba po taki ureditvi je izkazana predvsem pri izvajanju veljavne volilne zakonodaje.

Predlog ustrezno razlikuje med stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in stalnim

naslovom v tujini. Prijava stalnega prebivališča pomeni prijavo naslova v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik stalno prebiva. Naslov stalnega prebivališča mora biti vpisan v registru prostorskih enot, kar upravna enota ob prijavi prebivališča tudi preveri. Ob dveh resničnost podatkov ali dokazil, ki jih posameznik ob prijavi prebivališča predloži, lahko upravna enota tudi preveri, ali posameznik na naslovu, ki ga prijavlja, dejansko stalno prebiva. V nasprotju s prijavo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji se stalni naslov v tujini v register stalnega prebivalstva zgolj evidentira ob prijavi stalne naselitve v tujini (naselitev, ki jo prijavi državljan brez stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in stalnega naslova v tujini, ki v tujini stalno prebiva, npr. državljani, ki so bili rojeni v tujini, a niso izpolnili prijavnih obveznosti oziroma sporočili naslova, na katerem stalno prebivajo v tujini, oziroma selitev, ki jo prijavi posameznik, ko se za stalno odseli z območja Republike Slovenije v tujino) ali spremembe stalnega naslova v tujini (selitev v tujini, ki jo prijavi posameznik, ko spremeni stalni naslov v tujini). Posamezniku dokazila o pravici do prebivanja na naslovu v tujini ni treba predložiti. Posameznik zgolj navede naslov v tujini, ki ga pristojni organ v register stalnega prebivalstva evidentira, ta naslov pa se uporablja kot naslov, na katerem je posameznik dosegljiv. Pristojni organ ne preverja niti pravilnosti naslova v registru prostorskih enot ali v drugih uradnih evidencah niti dejanske naselitve na tem naslovu, kot je to običajno pri prijavi prebivališča v Republiki Sloveniji. To velja tudi za začasni naslov v tujini, ki ga posameznik navede ob prijavi začasne naselitve v tujini (selitev, ki jo prijavi posameznik, ko se naseli v tujini zaradi dela, šolanja ali drugih razlogov) ali spremembi začasnega naslova v tujini (selitev v tujini, ki jo prijavi posameznik, ko spremeni začasni naslov v tujini).

Predlog zakona opušča izraz »odjava stalnega prebivališča« in ga nadomešča s »prijavo stalnega naslova v tujini«. Stalni naslov v tujini prijavi posameznik, ko se za stalno odseli z območja Republike Slovenije, kot tudi državljan, ki že prebiva v tujini, a nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini, kar je v predlogu zakona novost. Ureditev je potrebna zaradi državljanov Republike Slovenije, ki v registru stalnega prebivalstva nimajo stalnega naslova v tujini niti stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in ga tudi nikoli niso imeli, ker so na primer v tujini rojeni in tam stalno prebivajo od rojstva.

Posameznik mora prijaviti tudi spremembo stalnega naslova v tujini, kadar se preseli z enega na drug stalni naslov v tujini. Z uvedbo obveznosti prijave spremembe stalnega naslova v tujini in prijave naselitve v tujini za državljane, ki nimajo prijavljenega prebivališča ali naslova v tujini, se torej določata dve novi obveznosti, ki ju veljavni zakon ni urejal. S tem se zagotavlja ažurna evidenca naslovov posameznikov v tujini, ki je pomembna zlasti za uresničevanje volilne pravice. Volilnim upravičencem se namreč volilno gradivo pošilja na naslov v tujino.

Predlog zakona ohranja prijavo začasnega odhoda v tujino, vendar ga zaradi terminološke usklajenosti preimenuje v prijavo začasnega naslova v tujini. Uvaja pa novost, in sicer obveznost prijave spremembe začasnega naslova v tujini, ko se posameznik v tujini začasno preseli z enega na drug naslov, ter mu določa rok veljavnosti naslova.

Predlog zakona opredeljuje tudi administrativno selitev in tehnično preštevilčenje, ki jo zaradi sprememb podatkov v registru prostorskih enot, registru nepremičnin ali katastru stavb in zagotavljanja točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva pristojni organi v registru stalnega prebivalstva že evidentirajo po uradni dolžnosti, v veljavnem zakonu pa ni urejena. Administrativna selitev ne pomeni tudi dejanske selitve posameznika, pač pa samo usklajevanje podatkov prijavljenega prebivališča s podatki evidence GURS-a. Administrativna selitev se bo po predlogu zakona izvajala na stalnem in začasnem prebivališču. Tehnično preštevilčenje je postopek ažuriranja prostorskih podatkov, ki so posledica sprememb v Registru prostorskih enot na Geodetski upravi RS. Najpogostejši primeri so: preimenovanje

naselij, uvedba uličnega sistema v naselju, sprememba območja občine oz. ustanovitev nove ipd.

Veljavni zakon v 3. členu opredeljuje izraz register stalnega prebivalstva kot računalniško vodeno zbirko podatkov o posameznikih, ki imajo stalno ali začasno prebivališče na območju Republike Slovenije oziroma se stalno ali začasno odselijo iz Slovenije. Predlog zakona pri definiciji registra stalnega prebivalstva besedilo »računalniško vodena zbirka podatkov« nadomešča z besedilom »centralizirana elektronsko vodena zbirka podatkov«, saj ni bistven medij, temveč način (centralizirano, torej zbirno za območje celotne Slovenije in tujine) in oblika (elektronska), v kateri se zbirka vodi. Predlog zakona kot sestavni del registra dodaja tudi naslov za vročanje, zakonsko prebivališče, stalni in začasni naslov v tujini ter evidenco volilne pravice. Črta se zbiranje podatkov o stalni ali začasni odselitvi iz Republike Slovenije, daljši od treh mesecev, saj to po novem v celoti nadomešča spremenjena ureditev prijave stalne in začasne naselitve v tujini ter spremembe stalnega in začasnega naslova v tujini.

Predlog zakona ohranja opredelitev stanodajalca s to razliko, da kot stanodajalca opredeli tudi socialnovarstveni zavod, zavod za prestajanje kazni, prevzgojni dom, vzgojni zavod, zavod za usposabljanje oziroma njihove dislocirane oddelke. Sobodajalci in posamezniki, ki opravljajo recepcijske storitve v imenu in za račun drugih stanodajalcev, v predlogu zakona niso več opredeljeni kot stanodajalci, temveč gostitelji in posredniki pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja. Stanodajalci bodo po tem zakonu namesto evidence gostov vodili ročno ali elektronsko evidenco začasno nastanjenih, v katero bodo vpisovali posameznike, ki se v njihovih objektih začasno nastanijo. Iz evidence začasno nastanjenih bo razvidno, kdo na določenem naslovu začasno prebiva. Elektronsko vodena evidenca začasno nastanjenih je predpogoj za posredovanje prijave in odjave začasnega prebivališča posameznika v elektronski obliki neposredno iz evidence začasno nastanjenih v register stalnega prebivalstva.

Z opredelitvijo gostitelja se taksativno naštevajo izvajalci nastanitvene dejavnosti, ki so zavezanci za prijavo gosta. To so pravne osebe javnega in zasebnega prava, samostojni podjetniki posamezniki, posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, sobodajalci ali nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji. V opredelitvi gostitelja so v pravno-organizacijskih oblikah zajeti tudi upravljavci marin ter gostinci, ki gostom nudijo nastanitev v nastanitvenem obratu z namenom prenočevanja, in jih opredeljuje zakon, ki ureja gostinsko dejavnost. Ti zavezanci morajo biti vpisani v Register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost. Poleg navedenih zavezancev za prijavo gosta se za gostitelja štejejo tudi stanodajalci ter bolnišnice in drugi zdravstveni zavodi, ki sprejmejo na nastanitev oziroma zdravljenje tujca, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje v Republiki Sloveniji. Gostitelji morajo voditi knjigo gostov, ki je evidenca podatkov o gostih in njihovi nastanitvi. Tako se v primeru, ko študentski dom na nočitev sprejme gosta oziroma tujca brez dovoljenja za prebivanje (turista), šteje za gostitelja in vodi knjigo gostov, ko pa nastani študenta, državljana RS ali tujca, ki ima dovoljenje za prebivanje oziroma potrdilo o prijavi prebivanja v RS, šteje za stanodajalca in je študentu dolžan prijaviti začasno prebivališče, kot to določa zakon.

Zakon ločeno opredeljuje tudi posrednika pri oddajanju nastanitvenih enot gostitelja, ki je lahko pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki opravlja recepcijske storitve v imenu in na račun gostiteljev. Skladno s predlogom zakona gostitelji podatke iz knjige gostov, ki je evidenca v kateri se vodijo podatki o gostih in njihovih nastanitvah, posredujejo v šifrirani obliki prek AJ PES-ove spletne aplikacije SURS-u, občinam in policiji. Policija upravlja in vodi evidenco gostov, kjer se centralno zbirajo, obdelujejo, hranijo in uporabljajo podatki, ki so pridobljeni iz knjige gostov. Gost je vsaka oseba, ki se nastani pri gostitelju (hotelu, kampu itd.), ne izpolnjuje pa pogojev za prijavo stalnega ali začasnega prebivališča na naslovu

gostitelja. Kadar se tujec, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje v Republiki Sloveniji, nastani na območju Republike Slovenije, vendar ne pri gostitelju (oziroma pri stanodajalcu), temveč pri fizičnih osebah, ki niso opredeljene kot gostitelji (niso vpisane v register nastanitvenih obratov, ne vodijo knjige gostov itd), po tem zakonu ne šteje za gosta, ki ga je pristojni policijski postaji dolžan prijaviti gostitelj, zato se mora na pristojno policijsko postajo prijaviti sam v treh dneh po prehodu državne meje. Pristojni policijski postaji se mora prijaviti tudi v treh dneh po spremembi nastanitve v RS, odjaviti pa pred odhodom.

K 3. členu – Predlog zakona ohranja določbo 4. člena veljavnega Zakona o prijavi prebivališča, ki velja kot temeljni predpis, ki ureja prijavo-odjavo obveznost posameznika, obenem pa dopušča, da se to vprašanje za določene kategorije oseb uredi drugače z drugimi zakoni ali mednarodnimi pogodbami.

K 4. členu – Predlog zakona ohranja določbe glede pristojnosti, in sicer je za prijavo stalnega in začasnega prebivališča, naslova za vročanje, stalnega in začasnega naslova v tujini ter odjavo začasnega prebivališča pristojna katera koli upravna enota, ne glede na to, kje ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče oziroma kje ga prijavlja, na novo pa uvaja pristojnost za prijavo naslova v tujini, ki je po veljavnem zakonu izključno v pristojnosti upravne enote.

Predlog omogoča posamezniku, ki stalno ali začasno prebiva v tujini oziroma se v tujini naseli, da prijavi stalni in začasni naslov oziroma spremembo naslova v tujini tudi na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini (v nadaljnjem besedilu: DPK). Centralno voden register stalnega prebivalstva pa omogoča, da upravičenec pridobi potrdilo iz registra na kateri koli upravni enoti ali DPK, ne glede na to, kje je bil podatek vpisan.

Kot v veljavnem zakonu tudi v predlogu zakona ni krajevne pristojnosti, zato lahko posameznik izpolni prijavo-odjavno obveznost na kateri koli upravni enoti ali DPK. To mu omogoča, da svojo obveznost izpolni pri organu, ki mu je najbližje ali najlažje dostopen, s čimer se zagotavlja ažurna evidenca registra stalnega prebivalstva oziroma se uresničuje temeljni namen zakona, ki je v zagotavljanju skladnosti registra stalnega prebivalstva z dejanskim stanjem prebivanja posameznikov.

Kot že določa veljavni zakon, je upravna enota, kjer ima posameznik prijavljeno stalno ali začasno prebivališče ali ga prijavlja, pristojna za vse postopke, ki se nanašajo na prijavo prebivališča. Predlog odpravlja nejasnosti veljavnega zakona in dodatno določa, da je za vodenje postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča za posameznika, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pristojna upravna enota, na območju katere posameznik stalno prebiva, za vodenje postopka preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča pa upravna enota, na območju katere posameznik prijavlja stalno prebivališče. To velja tudi za postopek ugotavljanja začasnega prebivališča in preverjanje resničnosti prijave začasnega prebivališča, in sicer je za vodenje postopka ugotavljanja začasnega prebivališča za posameznika, ki nima prijavljenega začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pristojna upravna enota, na območju katere posameznik začasno prebiva, za vodenje postopka preverjanja resničnosti prijave začasnega prebivališča pa upravna enota, na območju katere posameznik prijavlja začasno prebivališče. Predlog zakona ohranja odstop upravne zadeve drugi upravni enoti, če iz ugotovljenih dejstev izhaja, da posameznik prebiva na območju druge upravne enote.

K 5. členu – Prijavna obveznost posameznika se v predlogu zakona vsebinsko ne spreminja. Tako državljan kot tudi tujec, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, mora prijaviti stalno

prebivališče v osmih dneh od dneva stalne naselitve pod pogojem, da na tem naslovu tudi dejansko stalno prebiva (npr. v osmih dneh od preselitve na nov naslov, kjer bo posameznik stalno prebival). Tujec, ki pa ima na določenem naslovu prijavljeno samo začasno prebivališče in naknadno pridobi dovoljenje za stalno prebivanje, mora prijaviti stalno prebivališče v osmih dneh od vročitve dovoljenja za stalno prebivanje.

Posameznika, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, a se stalno naseli v tujini, se v predlogu zakona zavezuje, da prijavi stalni naslov v tujini najpozneje v 15 dneh od naselitve na naslovu. Stalni naslov lahko prijavi tudi pred naselitvijo v tujini, če ob prijavi naslova navede datum naselitve. S tem se posameznikom omogoča, da prijavno obveznost na upravni enoti izpolnijo še pred odhodom v tujino.

Predlog zakona uvaja možnost prijave stalne naselitve v tujini za državljane, ki od rojstva stalno prebivajo v tujini, v registru stalnega prebivalstva pa nimajo evidentiranega niti stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji niti stalnega naslova v tujini (ker npr. naslova pristojnemu organu niso nikoli sporočili). Takemu državljanu se s prijavo stalne naselitve v tujini v registru stalnega prebivalstva zgolj evidentira stalni naslov v tujini. Prijavo stalne naselitve v tujini običajno opravi državljan sam ali pa njegov zakoniti zastopnik, in sicer po vpisu tega državljana v matični register oziroma ko se mu v evidencah evidentira državljanstvo Republike Slovenije. Ker vpis državljana Republike Slovenije, ki je bil rojen v tujini, v uradne evidence Republike Slovenije časovno ni omejen in ker se naslov v tujini, na katerem posameznik stalno prebiva, ne ugotavlja, predlagatelj zakona ne določa roka za prijavo stalne naselitve v tujini. To velja tudi za tujca, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, a v Republiki Sloveniji ni prijavil stalnega prebivališča, niti ni prijavil stalnega naslova v tujini.

Prav tako se na novo uvaja dolžnost prijave spremembe stalnega naslova v tujini posameznikom, ki se selijo z enega na drug stalni naslov v tujini. Posameznik, ki spremeni stalni naslov v tujini, mora pristojnemu organu prijaviti spremembo stalnega naslova v tujini najpozneje v 15 dneh od naselitve na novi stalni naslov v tujini. Iz prakse namreč izhaja, da državljani Republike Slovenije ne prijavljajo sprememb stalnega naslova v tujini, kar se najpogosteje ugotovi ob izdaji potnega lista ali osebne izkaznice in med izvajanjem volilnih opravil, saj se v Slovenijo vrača večje število nevročenega volilnega gradiva.

Obveznost prijave prebivališča otroka se je po veljavnem zakonu izkazala za nedorečeno, saj se pojavljajo težave pri prijavi stalnega prebivališča otrok, katerih starši so v sporu ali v razveznem postopku. Če starši živijo ločeno, veljavni zakon prijavno obveznost nalaga tistemu od roditeljev, ki izvršuje roditeljsko pravico in pri katerem otrok stalno prebiva. Ker pa običajno roditeljsko pravico izvršujeta oba starša, otrok pa lahko deljeno oziroma sorazmerno prebiva pri obeh starših, je veljavna določba pomanjkljiva. Predlog tako zaradi varstva otrokovih pravic skladno z določbami Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih uvaja obveznost predložitve soglasja drugega od staršev. Pri obvezni predložitvi soglasij se dopuščajo izjeme v vseh tistih primerih, ko bi bilo pridobivanje soglasja nepotrebno oziroma neživljenjsko, to je takrat, kadar eden od staršev prijavlja otroka na naslov, ki je enak naslovu staršev (naslov, na katerem imata prijavljeno oziroma prijavljata stalno prebivališče oba starša oziroma ima eden stalno, drugi pa začasno prebivališče, ali pa imata oba starša stalni naslov v tujini oziroma ima eden stalni, drugi pa začasni naslov v tujini). Soglasje tudi ni potrebno, če je eden od staršev neznan oziroma njegovo prebivališče ni znano, takrat ko je eden od staršev zadržan izvrševati roditeljsko pravico (na primer je v komi ali zaporu) ali ko je enemu od staršev odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica, kar je razvidno iz matičnega registra. Odvzem roditeljske pravice in poslovne sposobnosti lahko otrokov zakoniti zastopnik dokaže tudi s pravnomočno odločbo sodišča, če odvzem še ni vpisan v matičnem registru. Soglasje drugega od staršev ob prijavi prebivališča otroka tako ni potrebno v primeru, če prijavitelj predloži pravnomočen sklep, s čimer dokazuje, da mu je

otrok zaupan v varstvo in vzgojo oziroma da je otrokovo stalno prebivališče določeno s sporazumom o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok, ali s sodbo sodišča. Predložitev soglasja drugega starša ni potrebno tudi v primeru, če eden od staršev prijavlja stalno prebivališče tujcu, mlajšemu od 18 let, saj se soglasje ne zahteva niti v postopku pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, ki je predpogoj za prijavo stalnega prebivališča tujca. Ker se stalni naslov v tujini ne preverja in ker je za izseljence pričakovati, da bi pridobitev soglasja drugega starša pomenilo nepotrebno obremenitev, se obveznost predložitve soglasja drugega starša opušča tudi v primeru prijave stalnega naslova v tujini ali prijave spremembe stalnega naslova v tujini otroka tujca.

Starši bodo lahko soglasje izrekli na upravni enoti, lahko pa bo eden od staršev predložil sporazum o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbo pristojnega sodišča oziroma pisno soglasje drugega starša. Če pisnega soglasja ni mogoče pridobiti oziroma če upravna enota podvomi o resničnosti predloženega soglasja, uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča otroka, v katerem ugotavlja, ali so podatki, ki se nanašajo na otrokovo stalno prebivališče, pravilni oziroma ali otrok na naslovu, ki se prijavlja, tudi živi. Predložena soglasja, sporazum ali odločba sodišča, s katero je določeno otrokovo stalno prebivališče, se bodo iz razloga dokazovanja hranila v registru stalnega prebivalstva.

Predlog zakona izrecno poudarja, da se posameznik, ki ni poslovno sposoben (podaljšana roditeljska pravica, odvzeta poslovna sposobnost, mladoletnik), prijavi na naslov, kjer stalno prebiva. To pomeni, da mora zakoniti zastopnik otroku prijaviti stalno prebivališče na naslovu, kjer dejansko stalno prebiva, to pa ni nujno naslov stalnega prebivališča staršev oziroma tistega starša, ki otroku prijavlja stalno prebivališče, temveč je to lahko tudi naslov babice ali drugega otrokovega sorodnika oziroma druge osebe, pri kateri otrok stalno prebiva.

V predlogu se dodatno opredeljuje stalno prebivališče novorojenčka v Republiki Sloveniji oziroma njegov stalni naslov v tujini, saj veljavni zakon tega ni urejal. Ker je v praksi prihajalo do nesporazumov, kateri naslov velja za novorojenčka, kadar imata otrokova starša različna naslova (matere v porodnišnici pogosto navedejo svoj ali partnerjev začasni in ne stalni naslov), predlog zakona vključuje določilo, da je stalno prebivališče novorojenčka enako stalnemu prebivališču matere. Če mati v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča, za otrokovo stalno prebivališče šteje očetov naslov stalnega prebivališča. Stalni naslov novorojenčka v tujini je enak stalnemu naslovu matere, če mati in oče nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Če pa mati nima niti stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji niti stalnega naslova v tujini in če oče nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, šteje za otrokov stalni naslov očetov stalni naslov v tujini. S predlagano spremembo se opušča izpolnjevanje obrazca za prijavo prebivališča otroka v porodnišnici.

Stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, se prijavi šele po vročitvi dovoljenja za stalno prebivanje novorojenčka, ki je izdano po uradni dolžnosti. Pogoj za prijavo stalnega prebivališča ali stalnega naslova tujca je namreč veljavno dovoljenje za stalno prebivanje. Predlog dodatno določa, da stalni naslov v tujini velja od datuma rojstva otroka. Veljavni zakon navedeno že določa za stalno prebivališče. Skladno s predlogom zakona se tako kot nepotrebna opušča veljavna določba, da morajo spremembo stalnega prebivališča novorojenčku prijaviti starši oziroma drugi zakoniti zastopniki najpozneje v osmih dneh po določitvi osebnega imena skladno z zakonom, ki ureja osebno ime.

Če starši želijo, da ima novorojenček drugo stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini, ki ni enak naslovu, določenemu skladno z določbo tega člena, morajo izpolniti prijavno obveznost tako, da pri pristojnem organu prijavijo stalno prebivališče ali spremembo stalnega naslova v tujini. Novo stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini bo veljal od datuma prijave novega

stalnega prebivališča ali stalnega naslova v tujini.

K 6. členu – Ker v praksi prihaja do nerazumevanja narave stalnega prebivanja, se v predlogu zakona izrecno zapiše, da ima posameznik lahko samo eno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali en stalni naslov v tujini. Iz tega razloga se tudi izrecno zapiše, da lahko zgolj tujec, ki ima veljavno dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, prijavi stalno prebivališče, stalni naslov v tujini ali spremembo stalnega naslova v tujini.

V predlogu je tudi določeno, da mora biti naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik prijavlja stalno prebivališče, določen v registru prostorskih enot. To pomeni, da prebivališča ni mogoče prijaviti na naslovu, ki še ni vpisan v evidencah GURS-a. Če ta pogoj ni izpolnjen, upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča. Če se ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za prijavo stalnega prebivališča in če GURS stavbi določi hišno številko v registru prostorskih enot, upravna enota izda sklep o ustavitvi postopka in posamezniku prijavi stalno prebivališče, kot to določa četrti odstavek 22. člena predloga zakona.

K 7. členu – Predlagani člen veljavne določbe vsebinsko ne spreminja. Pri prijavi stalnega prebivališča gre za registracijo prebivališča posameznika na naslovu, kjer dejansko stalno prebiva. Registracija prebivališča ni upravni postopek, ampak materialno dejanje upravnega organa.

Zaradi preprečevanja morebitnih fiktivnih prijav predlog zakona dodatno določa, da je treba ob prijavi navesti resnične podatke. Ker bo resničnost podatkov prijavitelj potrdil z lastnoročnim podpisom, bo ob navedbi lažnih podatkov o stalnem naslovu v tujini oziroma naslovu stalnega prebivališča, na katerega se posameznik prijavlja, tudi sankcioniran. Lastnoročni podpisi, ki zaradi uvedbe sodobnega delovnega mesta ob elektronski prijavi nadomeščajo klasične podpise na obrazce v papirni obliki, se bodo namreč v registru shranjevali, tako bo v prekrškovnem postopku lažje dokazovanje neresnične izjave.

V predlogu se opušča prijava prebivališča na podzakonsko predpisanem obrazcu. Prav tako se oži nabor podatkov iz prvega odstavka 7. člena veljavnega zakona, ki jih mora posameznik dati ob prijavi, saj so podatki že razvidni iz registra stalnega prebivalstva, povezanega z drugimi registri (državljanstvo, kraj rojstva, spol itd.). Kot nepotrebna se opušča tudi izjava posameznika o narodni pripadnosti ter o dovolitvi ali prepovedi posredovanja podatkov o njegovem osebnem imenu in stalnem prebivališču uporabnikom, ki nimajo zakonske podlage za zbiranje teh podatkov. Prav tako se opušča izjava o pripadnosti gospodinjstvu, razen v prehodnem obdobju, ko se bo gospodinjska evidenca še vodila. Vse to bo poenostavilo in pospešilo prijavo stalnega prebivališča pri pristojnem organu.

Novost predloga zakona je, da se v registru stalnega prebivalstva vodijo tudi podatki o prijavitelju stalnega prebivališča. To je oseba, ki posamezniku prijavi prebivališče, torej njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenca oseba.

Dokazilo o pravici do prebivanja se ohranja, v predlogu pa se dodaja možnost, da se lahko lastnik oziroma solastnik zgolj z izjavo izreče o lastništvu oziroma solastništvu. Upravni organ izjavo preveri v evidencah GURS-a, do katerih dostopa z računalniškimi povezavami. Upravna enota podatek o lastništvu oziroma solastništvu preveri, če je to potrebno, torej tudi ob predložitvi pisnega soglasja, najemne ali podnajemne pogodbe. Podatek o lastništvu oziroma solastništvu preveri zlasti, če dokazilo o lastništvu oziroma solastništvu ni predloženo ali pri dvomu v verodostojnost predloženega dokazila. V predlogu je izrecno določeno, da pri solastništvu zadostuje že soglasje enega solastnika, kar se v praksi že izvaja. Zahteva po predložitvi soglasij vseh solastnikov bi po nepotrebem pomenila oteženo prijavo stalnega

prebivališča, saj so lahko nekateri solastniki neznani, nedosegljivi, v sporu ali pa so geografsko oddaljeni. To pa ni v interesu predlagatelja zakona, saj želi, da se dejansko stanje (dejanska naselitev posameznika na naslovu) čim prej odrazi v registru stalnega prebivalstva. Solastnik, ki se ne strinja s prijavo stalnega prebivališča na naslovu nepremičnine, katere solastnik je, lahko vloži pobudo za uvedbo postopka ugotavljanja stalnega prebivališča, vendar prijava stalnega prebivališča na tem naslovu preneha le, če se v postopku ugotovi, da posameznik na naslovu dejansko stalno ne prebiva. Temeljni namen zakona je namreč dosežen, če imajo posamezniki prijavljeno stalno prebivališče tam, kjer stalno prebivajo, tako pa nestrinjanje solastnika s prijavo prebivališča na ugotovljeno dejansko stanje oziroma prijavo stalnega prebivališča ne vpliva.

Termin upravljaec nastanitvenega objekta se v predlogu nadomešča z ustrežnejšim terminom stanodajalec.

Dokazila o pravici do prebivanja se predložijo pristojnemu organu in se v skenirani obliki hranijo v registru stalnega prebivalstva, tako pa bo mogoče v primeru ugotovljene zlorabe instituta prijave prebivališča predloženo dokazilo ponovno preveriti. V praksi se namreč dogaja, da posamezniki prijavijo prebivališče na podlagi ponarejenih dokazil, kar se ugotovi naknadno, večkrat pa tudi lastniki zahtevajo pojasnilo glede podlage za prijavo prebivališča posameznika na naslovu njihove nepremičnine. Zaradi neenotne prakse dela upravnih enot (dokazila so se predložila le na vpogled, ponekod pa tudi shranjevala) in zaradi porasta števila zlorab prijav prebivališča bo podzakonski predpis izrecno uredil hrambo dokazil v registru stalnega prebivalstva. Zaradi odprave administrativnih ovir se določa, da dokazila niso potrebna, če se posameznik, ki ni poslovno sposoben, prijavlja na naslov staršev oziroma drugega zakonitega zastopnika. Skladno z veljavnim zakonom se je ob prijavi prebivališča mladoletnega otroka od roditelja namreč zahtevalo, da predloži dokazilo o pravici do prebivanja na naslovu predvsem takrat, ko je roditelj predložil najemno pogodbo, v kateri pa ni bil kot uporabnik stanovanja naveden tudi otrok.

Predlog izrecno določa, da lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijavne obveznosti. S tem določilom predlog zakona uresničuje namen zakona v zahtevi, da imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam, kjer dejansko prebivajo, ob tem pa se ohranja obstoječa praksa, da se posameznik lahko na naslovu prijavi le na podlagi sklenjene najemne ali podjemne pogodbe, privolitve lastnika ali solastnika stanovanja oziroma drugega dokazila o pravici do prebivanja. S tem določilom zgolj onemogočimo pogoste situacije, ko najemniki stalno prebivajo na naslovu, vendar jim lastniki ne dovolijo prijave stalnega prebivališča. Mnogi lastniki namreč v nasprotju z namenom zakona najemnikom prepovedujejo prijavo prebivališča (npr. to izrecno zapišejo v najemni pogodbi), četudi ti na njihovem naslovu stalno prebivajo več let.

Ker veljavni zakon določa, kdaj lahko pristojni organ ob prijavi stalnega prebivališča odkloni prijavo in posameznika na naslovu prijavi samo začasno, določba pa se je v praksi izkazala za pomanjkljivo, se ta problematika v celoti ureja v V. poglavju predloga zakona.

Ohranja se elektronska prijava. Elektronska prijava omogoča tudi prijavo stalnega naslova v tujini in spremembo stalnega naslova v tujini prek enotnega državnega portala e-uprava z elektronskim podpisom, ki ustreza lastnoročnemu podpisu skladno z zakonom, ki ureja elektronski podpis in elektronsko poslovanje.

K 8. členu – Veljavni zakon ne opredeljuje, kdaj stalno prebivališče preneha, zato predlog zakona odpravlja to pravno praznino. Zaradi celovitega urejanja področja prijave stalnega prebivališča oziroma stalnega naslova v tujini predlog določa, da stalno prebivališče oziroma stalni naslov v tujini preneha ob prijavi novega stalnega prebivališča ali stalnega naslova v

tujini, s smrtjo posameznika, z dokončnostjo odločbe, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča, ali prenehanjem dovoljenja za stalno prebivanje in prenehanjem državljanstva Republike Slovenije.

K 9. členu – Tretje poglavje ureja začasno prebivališče v Republiki Sloveniji in začasni naslov v tujini. Predlog zakona ohranja institut začasnega prebivališča in ga opredeljuje kot naslov v Republiki Sloveniji, na katerem posameznik začasno prebiva zaradi dela, šolanja, prestajanja kazni ali drugih podobnih razlogov. Že veljavni zakon stanodajalca obvezuje, da posamezniku, ki pri njem začasno prebiva, prijavi prebivališče; ker pa predlog zakona določa, da ima lahko posameznik prijavljeno samo eno začasno prebivališče, s prijavo začasnega prebivališča, ki jo izvede drugi stanodajalec, posamezniku preneha začasno prebivališče pri prvem stanodajalcu.

Rok za prijavo začasnega prebivališča se podaljšuje s treh dni na osem, in sicer od dneva začasne naselitve, s čimer je doseženo poenotenje z rokom za prijavo stalnega prebivališča. Predlog tudi določa, da je stanodajalec dolžan prijaviti posamezniku začasno prebivališče samo, če ta pri njem prebiva več kot sedem dni. Stanodajalcu za časovno krajše nastanitve ne bo treba prijavljati začasnega prebivališča (npr. delavci se zaradi dela nastanijo v drugem kraju zgolj za tri dni).

Stanodajalec lahko državljanu prijavi začasno prebivališče, če ima prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini; tujcu pa, če ima bodisi prijavljeno stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini bodisi veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje. Tujcu, ki pri stanodajalcu že začasno prebiva in šele po naselitvi pridobi dovoljenje za prebivanje, je stanodajalec dolžan prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh od vročitve dovoljenja za prebivanje, o čemer mora tujec stanodajalca obvestiti v treh dneh od dneva vročitve dovoljenja za prebivanje.

Veljavni zakon v 9. členu določa, da mora posameznik ob prijavi začasnega prebivališča stanodajalcu dati določene podatke, pri čemer ima stanodajalec pravico preveriti istovetnost posameznika z vpogledom v javno listino. To se ohranja tudi v predlogu zakona. Stanodajalec pridobi podatke, potrebne za prijavo začasnega prebivališča (o imenu in priimku, EMŠO, državljanstvu ter za tujca še o veljavnem dovoljenju za prebivanje), od posameznika oziroma s samim vpogledom v veljaven identifikacijski dokument opremljen s fotografijo, ki ga je izdal državni organ. Stanodajalec sme tako pridobljene podatke uporabiti le za izpolnjevanje prijavno-odjavne obveznosti.

S predlogom zakona se bistveno krči nabor podatkov, saj stanodajalcu od posameznika ni treba pridobiti teh podatkov: kraja rojstva, številke javne listine, opremljene s fotografijo, naslova stalnega prebivališča ter naslova za vročanje, kar predstavlja poenostavitev prijavne obveznosti stanodajalca. Opustitev pridobivanja teh podatkov izhaja iz dejstva, da so ti podatki že v registru stalnega prebivalstva. Opustitev vodenja podatka o naslovu za vročanje pomeni, da naslov za vročanje prijavi le posameznik in ne več kot po veljavnem zakonu skladno s tretjim odstavkom 11. člena tudi stanodajalec. Zato mora posameznik, ki ima prijavljeno začasno prebivališče na naslovu stanodajalca in želi na tem naslovu imeti tudi naslov za vročanje, na upravni enoti sam spremeniti naslov za vročanje s stalnega na začasni naslov.

Stanodajalec bo po predlogu zakona namesto evidence gostov vodil evidenco začasno nastanjenih, v katero bo vpisal posameznike, ki pri njem začasno prebivajo. Na podlagi te evidence bo stanodajalec lahko izpolnjeval svojo prijavno-odjavno obveznost. Evidenca mu bo omogočala pregled nad posamezniki, ki so pri njem začasno nastanjeni, vodila pa se bo lahko v elektronski ali papirni obliki, vendar se zaradi odprave administrativnih ovir ukinja

izdaja odločb o načinu vodenja knjige gostov.

Predlog zakona določbe 9.a člena veljavnega zakona, ki določa prijavo in odjavo začasnega prebivališča v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih, vsebinsko ne spreminja in jo izenačuje s prijavno obveznostjo stanodajalca, in sicer tako, da ga je vključil v opredelitev, kdo šteje za stanodajalca.

K 10. členu – Prijavno obveznost začasnega prebivališča državljana in tujca z veljavnim dovoljenjem za prebivanje ureja 12. člen veljavnega zakona, ki določa obveznost prijave posamezniku takrat, ko se nastani ali začasno prebiva zunaj naselja stalnega ali začasnega prebivališča v objektih, kot so počitniške hiše, stanovanja in drugi objekti, vendar ne pri stanodajalcih ali gostiteljih oziroma ne v zavodu za prestajanje kazni ali prevzgojnem domu. Predlog novega zakona ohranja prijavno obveznost začasnega prebivališča, vendar rok 60 dni zaradi odprave administrativnih ovir (npr. oseba v pokoju več poletnih mesecev preživi zunaj naslova stalnega prebivališča) podaljšuje na 90 dni. V predlogu se opušča izraz »izven naselja« in se ga nadomešča z ustrežnejšim »zunaj naslova«, hkrati pa se opušča navedba začasnega prebivališča, saj bo imel posameznik lahko prijavljeno le eno začasno prebivališče (izjema velja pri nastanitvi v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih in v postopkih preverjanja resničnosti prijave prebivališča). Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki bo prebival zunaj naslova stalnega prebivališča (npr. v počitniški hiši) več kot 90 dni, mora na upravni enoti prijaviti začasno prebivališče. Če bo na naslovu prebival 90 dni ali manj (morebitne prekinitve prebivanja na naslovu se ne upoštevajo), mu začasnega prebivališča ni treba prijaviti.

Tujec z izdanim veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje, potrdilom o prijavi prebivanja ali vizumom za dolgoročno bivanje mora upravni enoti prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh od dneva začasne naselitve na naslov. Če na naslovu že prebiva in dovoljenje za začasno prebivanje ali potrdilo o prijavi prebivanja pridobi šele po naselitvi na tem naslovu, mora upravni enoti prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh od dneva njegove vročitve. Ko ima tujec prijavljeno začasno prebivališče, a bo začasno prebival zunaj naslova začasnega prebivališča več kot 90 dni, mora v osmih dneh od naselitve na naslov prijaviti novo začasno prebivališče na naslovu, na katerem bo prebival več kot 90 dni. Ob prijavi novega začasnega prebivališča prijava na naslovu prejšnjega začasnega prebivališča preneha. Če bo na naslovu začasno prebival 90 dni ali manj, mu novega začasnega prebivališča ni treba prijaviti.

To velja zgolj ob naselitvah na naslovu zunaj prijavljenega prebivališča, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju. Skladno s predlogom zakona je namreč stanodajalec dolžan posamezniku, ki se pri njem nastani za več kot sedem dni, sam prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh, gostitelj pa je dolžan vsakega gosta, ki se pri njem nastani, pristojni policijski postaji prijaviti v 12 urah. To pomeni, da bo moral posameznik, ki bo npr. prebival 4 mesece pri prijatelju na morju, prijaviti začasno prebivališče na prijateljevem naslovu, če pa bo 4 mesece prebival na morju v študentskem domu, mu bo začasno prebivališče prijavil stanodajalec – študentski dom. Če se bo nastanil v hotelu, bo prijavo na policijo v 12 urah izvedel hotel, sam pa bo po treh mesecih moral prijaviti začasno prebivališče na naslov hotela. Ob prijavi obveznosti začasnega prebivališča velja za tujca tudi obveznost policijske prijave, kot to določa 41. člen predloga zakona, saj se bo moral tujec, ki nima dovoljenja za prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja v Republiki Sloveniji in se bo nastanil npr. pri prijatelju v Republiki Sloveniji, prijaviti pristojni policijski postaji v treh dneh od prehoda državne meje (in od spremembe naselitve), tujca z veljavnim dovoljenjem za prebivanje ali potrdilom o prijavi prebivanja v Republiki Sloveniji in prijavljenim stalnim oziroma začasnim

prebivališčem v Republiki Sloveniji pa bo moral pristojni policijski postaji v treh dneh od naselitve prijaviti lastnik ali najemnik objekta, pri katerem bo tujec začasno prebival več kot tri in manj kot 90 dni.

Rok za prijavo začasnega prebivališča se v predlogu zakona podaljšuje s treh dni na osem in je tako izenačen z rokom za prijavo stalnega prebivališča.

Tudi tujec mora prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh od dneva začasne naselitve na naslov, če že ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje. Če pa je tujec na naslovu že naseljen in naknadno pridobi dovoljenje za prebivanje ali potrdilo o prijavi prebivanja, mora prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh od dneva vročitve dovoljenja. Tujci, ki imajo veljavno dovoljenje za začasno prebivanje in se na območju Republike Slovenije dejansko ne naselijo (npr. prevozniki v mednarodnem prometu), začasnega prebivališča ne prijavijo, saj je prijavna obveznost pogojena z dejansko naselitvijo na naslovu.

Pri prijavi prebivališča otroka, ki je v rejništvu, je treba izhajati iz dejstva, da je rejništvo začasna oblika skrbi, zato se v predlaganem tretjem odstavku določa obveznost, da rejnik prijavi začasno prebivališče otroku, ki na naslovu njegovega prebivališča začasno prebiva. Rok za prijavo je osem dni od začasne namestitve. Rejnikom ni treba prijaviti začasnega prebivališča otroku, če ima ta na naslovu rejnika že prijavljeno začasno ali stalno prebivališče. Ker rejniki niso rejenčevi zakoniti zastopniki, morajo ob prijavi začasnega prebivališča rejenca dokazati, da so rejniki, in sicer s pogodbo o rejništvu, ki jo predložijo uradni osebi. Pogodba o rejništvu se bo v skenirani obliki hranila v registru stalnega prebivalstva zaradi morebitnega dokazovanja podlage za prijavo. Naslov za vročanje pisanj je na naslovu zakonitih zastopnikov oziroma na naslovu otrokovega stalnega prebivališča, če pa rejniki predložijo soglasje rejenčevih zakonitih zastopnikov, ima lahko rejenec naslov za vročanje tudi na naslovu začasnega prebivališča, ki ga prijavijo rejniki.

Ker matere v porodnišnici pogosto navedejo naslov, ki ni enak naslovu staršev novorojenčka, zaradi česar je treba starše pozivati k razjasnitvi podatkov, je tudi iz razloga odprave administrativnih ovir v predlog vključeno določilo, da je začasno prebivališče novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, enako začasnemu prebivališču matere, če starša nimata stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini. Če mati nima niti začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, je začasno prebivališče novorojenčka tujca, rojenega v Republiki Sloveniji, enako začasnemu prebivališču očeta. To pomeni, da se bo začasno prebivališče novorojenčku avtomatično določilo le, če starša ne bosta imela stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji ali stalnega naslova v tujini. Otrokom tujcem, ki so rojeni v Republiki Sloveniji, bo začasno prebivališče prijavljeno po vročitvi dovoljenja za prebivanje, izdanega po uradni dolžnosti, veljalo pa bo od datuma rojstva otroka. S predlagano spremembo v porodnišnicah tako ne bo več treba izpolnjevati obrazca o prijavi prebivališča novorojenca. Če starši želijo, da je novorojenčkovo prebivališče oziroma naslov drugačen od naslova, določenega na podlagi določb tega člena, morajo izpolniti prijavno obveznost tako, da pri pristojnem organu prijavijo novo začasno prebivališče. Novo prebivališče bo veljalo od datuma prijave novega začasnega prebivališča in ne od datuma rojstva otroka.

Predlog zakona ohranja prijavo začasnega odhoda z območja Republike Slovenije, ki jo določa 13. člen veljavnega zakona, pri čemer jo zgolj zaradi usklajenosti terminologije preimenuje v začasno naselitev v tujini. Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki ima prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in se začasno naseli v tujini za več kot 90 dni (zaradi šolanja, dela ali drugih razlogov), mora najpozneje v 15 dneh od naselitve na upravni enoti ali DPK prijaviti začasni naslov v tujini. S prijavo začasne naselitve pristojni organ posamezniku v registru stalnega prebivalstva tako evidentira začasni naslov v tujini, ki

ga posameznik navede ob prijavi. Predlog zakona torej ohranja obvezo prijave začasne naselitve (odhoda) v tujini, saj ta podatek potrebujejo nekateri državni organi za opravljanje svojih nalog. Tako na primer SURS v svoji statistiki števila prebivalcev RS izloči posameznike, ki imajo prijavljeno začasno odselitev v tujino. Prav tako je podatek o odhodu v tujino pomemben za center za socialno delo, ki odloča o socialnih transferjih (denarna socialna pomoč, pravica do plačila prispevka za osnovno zdravstveno zavarovanje itd.). Do teh socialnih transferjev namreč posameznik ni upravičen, če ne prebiva v Republiki Sloveniji. Predlog ohranja rok: več kot 90 dni, tako prijava začasnega naslova v tujini ni potrebna, če se npr. državljan v tujino preseli za tri mesece ali manj. S predlogom se zaradi odprave administrativnih ovir omogoča, da se začasni naslov prijavi še pred naselitvijo v tujino (ne le v 15 dneh od naselitve), ob tem pa je poleg naslova potrebno navesti tudi datum naselitve (datum, ko se bo posameznik na naslovu dejansko naselil).

Kadar se posameznik z enega začasnega naslova preseli na drug začasni naslov v tujini, mora na upravni enoti ali na DPK najpozneje v 15 dneh od dneva spremembe (preselitev ali druga sprememba, kot je preimenovanje ulice oziroma druga sprememba administrativne narave) prijaviti spremembo začasnega naslova v tujini, pri čemer zgolj navede nov začasni naslov v tujini. Predlog zakona, v nasprotju z veljavnim zakonom, posamezniku omogoča, da prijavi spremembo začasnega naslova v tujini. Da bi se po veljavnem zakonu v registru stalnega prebivalstva evidentiralo dejansko stanje, torej spremembo začasnega naslova v tujini, je posameznik moral najprej prijaviti vrnitev v Republiko Slovenijo, čeprav dejanske vrnitve ni bilo, nato pa ponovno prijaviti začasen odhod z območja Republike Slovenije.

Šesti odstavek predloga zakona določa, da se za prijavo začasnega prebivališča, začasnega naslova v tujini ali spremembe začasnega naslova v tujini posameznika, ki ni poslovno sposoben, smiselno uporabljajo določbe iz petega odstavka 5. člena tega zakona, kar pomeni, da mora posamezniku, ki ni poslovno sposoben, začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, začasni naslov v tujini ali spremembo začasnega naslova v tujini prijaviti eden od staršev oziroma drug zakoniti zastopnik. Prijavo začasnega prebivališča ali začasnega naslova v tujini lahko prijavi eden od staršev le s soglasjem drugega oziroma drug zakoniti zastopnik na naslov, kjer posameznik dejansko začasno prebiva. Soglasje drugega od staršev ni potrebno, če: eden od staršev prijavlja otroka na naslov, na katerem imata prijavljeno ali prijavljata prebivališče oba starša; eden od staršev prijavlja začasno prebivališče tujcu, mlajšemu od osemnajst let; gre za spremembo začasnega naslova v tujini; prebivališča drugega starša ni mogoče ugotoviti ali če je drugemu staršu odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica ali če je eden od staršev zadržan izvrševati roditeljsko pravico. Soglasje prav tako ni potrebno, če otroku prijavlja začasno prebivališče eden od staršev, kateremu je otrok zaupan v varstvo in vzgojo oziroma je otrokovo začasno prebivališče določeno v sporazumu o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbi pristojnega sodišča, kar je treba ob prijavi prebivališča s predložitvijo ustrezne listine tudi dokazati.

K 11. členu – Veljavni zakon v 14. členu določa primere, v katerih prijava začasnega prebivališča ni potrebna, in sicer za nastanitve v objektih ministrstva in Ministrstva za obrambo, ki so namenjeni za potrebe opravljanja službe, v bolnišnici ali drugem zdravstvenem zavodu zaradi zdravljenja, za nastanitve v zatočiščih za žrtve nasilja v družini, nastanitve pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč ter nastanitve državljanom s priznanim ugovorom vesti vojaške dolžnosti, ki opravljajo civilno službo. Vse to, razen slednjega, vključuje tudi predlog novega zakona. Novost predloga je izjema za posameznika, ki je nastanjen v različnih oblikah nastanitev socialnovarstvenih programov, kot so: zatočišče za žrtve nasilja v družini, zatočišče za žrtve trgovine z ljudmi, varna hiša, materinski dom ali krizni center za odrasle žrtve nasilja z otroki ter posameznika, ki ima veljavno diplomatsko, konzularno ali službeno izkaznico, ki jo je izdalo ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

Zadnja izjema velja skladno z Dunajsko konvencijo o diplomatskih odnosih iz leta 1961, vendar je veljavni zakon ni izrecno zapisal.

K 12. členu – Veljavni zakon ne omejuje števila začasnih prebivališč, vendar se je v praksi izkazalo, da posamezniki možnost prijave več začasnih prebivališč izrabljajo zgolj zaradi pridobivanja koristi (na primer zaradi višjega povračila potnih stroškov, oddaje stanovanja na črno, uveljavljanja drugih pravic) in ne zaradi dejanske potrebe oziroma začasne naselitve na naslovu. Iz teh razlogov prvi odstavek izrecno določa, da ima posameznik lahko hkrati največ eno začasno prebivališče ali en začasni naslov v tujini. To pomeni, da posameznik, ki ima prijavljeno začasno prebivališče, ne more imeti tudi začasnega naslova v tujini in obratno. To določilo je skladno z namenom zakona in definicijo stalnega in začasnega prebivališča ter s samo naravo začasne naselitve. Če tujec v danem obdobju hkrati začasno prebiva na več naslovih, prijavi samo eno začasno prebivališče, kjer se najpogosteje zadržuje in na katerem bo imel lahko tudi naslov za vročanje uradnih pisanj. Izjemoma ima lahko posameznik hkrati prijavljeni dve začasni prebivališči oziroma začasno prebivališče in začasni naslov v tujini, če je v postopku preverjanja resničnosti prijave stalnega ali začasnega prebivališča. Takrat namreč upravna enota posameznika prijavi na naslovu začasno za čas, dokler ne preveri resničnosti podatkov ali dokazil, ki jih je posameznik predložil ob prijavi prebivališča. Začasno prebivališče, ki je bilo prijavljeno v postopku preverjanja resničnosti prijave prebivališča, na podlagi dokončnega upravnega akta, preneha. Dve začasni prebivališči ima lahko tudi posameznik, ki ima že prijavljeno začasno prebivališče oziroma ima že prijavljen začasni naslov v tujini in se nastani v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih. Po prenehanju prestajanja zaporne kazni oziroma izteku ukrepa oddaje v prevzgojni dom, vzgojni zavod ali zavod za usposabljanje, posamezniku začasno prebivališče, prijavljeno v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih z odjavo preneha.

Posameznik, ki prijavlja začasno prebivališče, mora imeti stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali stalni naslov v tujini. Izjema velja za tujca, ki nima dovoljenja za stalno prebivanje, ima pa veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o prijavi prebivanja ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga mora pridobiti za prijavo začasnega prebivališča.

Določa se tudi omejitve, da lahko začasni naslov v tujini prijavi le posameznik, ki ima prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. To pomeni, da posameznik, ki ima stalni naslov v tujini, ne more imeti tudi začasnega naslova v tujini.

Zčasno prebivališče se lahko prijavi le na naslovu, ki je določen v registru prostorskih enot. Če ta pogoj ni izpolnjen, upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave začasnega prebivališča.

K 13. členu – Predlog zakona povzema določbe 9., 9.a in 11. člena veljavnega zakona. Uradna oseba skladno s predlogom na podlagi izjave posameznika pridobi le podatke, potrebne za prijavo prebivališča (ime in priimek, datum rojstva oziroma EMŠO, naslov začasnega prebivališča, ki ga prijavlja, začasni naslov v tujini ter naslov za vročanje). Uradna oseba z vpisom osebnih podatkov, najpogosteje EMŠO, iz registra stalnega prebivalstva pridobi tudi podatke o dovoljenju za prebivanje tujca (podatki o vrsti, veljavnosti in datumu vročitve) ter priimek, ime, EMŠO in prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma naslov v tujini zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenih oseb ali rejnika, ki posamezniku prijavlja prebivališče. Pridobitev podatkov o pooblaščenih osebi, zakonitem zastopniku in rejniku, ki prijavlja začasno prebivališče poslovnim nesposobnim osebam, je novost, ki zapolnjuje pravno praznino obstoječega zakona; ta je namreč določal prijavno obveznost zakonitega zastopnika, vendar pa ni zahteval pridobitve in vodenja podatkov o zakonitem zastopniku,

pooblaščenim osebam oziroma rejniku, ki je prijavno obveznost izpolnila.

Če začasno prebivališče posameznika prijavi stanodajalec, mora ob prijavi začasnega prebivališča navesti tudi svoje ime in priimek oziroma naziv, matično številko, svoj naslov oziroma sedež ter datum prijave posameznika na naslov začasnega prebivališča. Stanodajalec ima osemdnevni rok za prijavo prebivališča, ker pa stanodajalci prijavo praviloma opravljajo elektronsko, morajo navesti tudi datum prijave posameznika na naslov v izogib morebitnemu neskladju med datumom prijave, ki jo izvede stanodajalec, in datumom, ko uradna oseba prijavo evidentira v register stalnega prebivalstva.

Predlog zakona zaradi preprečevanja morebitnih fiktivnih prijav dodatno določa, da je treba ob prijavi navesti resnične podatke. Tako mora posameznik oziroma njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščen oseba, stanodajalec in rejnik o prijavi začasnega prebivališča, začasnega naslova v tujini ali spremembe začasnega naslova v tujini navesti resnične podatke. Neresnična navedba se sankcionira, s čimer se preprečujejo morebitne fiktivne prijave začasnega prebivališča oziroma začasnega naslova v tujini.

Po veljavnem zakonu je dolžnost stanodajalcev, da pri pristojni upravni enoti (na območju katere je nastanitveni objekt) vložijo vlogo za izdajo odločbe o načinu vodenja knjige gostov, pri čemer so dolžni predložiti dokaz o opravljanju tovrstne dejavnosti in dokaz o lastništvu ali najemu prostorov za nastanitev. Stanodajalci lahko vodijo evidenco gostov na dva načina, in sicer ročno kot knjigo gostov s kopijo ali knjigo gostov brez kopije in elektronsko z računalniško programsko opremo. Upravna enota mora knjigo gostov v papirni obliki tudi overiti. Pomembna rešitev novega zakona za odpravo administrativnih ovir je ukinitve odločb o načinu vodenja knjige gostov. S predlogom zakona se ukinja zahteva za pridobitev odločbe o načinu vodenja knjige gostov, obveznost vodenja evidence gostov pa se nadomešča z obveznostjo vodenja evidence začasno nastanjenih. Ker upravna enota ne bo več izdajala odločb o načinu vodenja knjige gostov, bo morala ob prijavi prebivališča preveriti podatke in status stanodajalca (torej ali je v registru stalnega prebivalstva že vpisan kot stanodajalec in ali je vpisan v Poslovni register Slovenije). Če v register stalnega prebivalstva še ni vpisan, ga, če so za to izpolnjeni pogoji, vpiše na način, ki bo določen v podzakonskem predpisu, nato pa upravna enota evidentira prijavo začasnega prebivališča posameznika, ki jo bo posredoval stanodajalec.

Posameznik mora tudi ob prijavi začasnega prebivališča izkazati pravico do prebivanja na tem naslovu, kot to tudi velja za prijavo stalnega prebivališča. Veljavni zakon ne določa, kdaj ob prijavi prebivališča ni treba prilagati dokazila o pravici do prebivanja na naslovu, zato je v praksi prihajalo do neenotnega dela upravnih enot (na primer ob prijavi prebivališča mladoletnega otroka se je od roditelja zahtevalo, da predloži dokazilo o pravici do prebivanja na naslovu predvsem takrat, ko je roditelj predložil najemno pogodbo, v kateri ni bil kot uporabnik stanovanja naveden tudi otrok). Zaradi odprave administrativnih ovir in varstva otrokovih pravic se v predlog petega odstavka tega člena dodaja določba, da ob prijavi začasnega prebivališča ni treba predložiti dokazila o pravici do prebivanja, če se mladoletnega otroka oziroma poslovno nesposobno osebo prijavlja na naslov rejnika, staršev ali drugega zakonitega zastopnika oziroma če posameznika prijavlja stanodajalec.

Predlog izrecno določa, da lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijave obveznosti. Predlog zakona s tem določilom uresničuje namen zakona, da imajo posamezniki prijavljeno prebivališče tam, kjer dejansko prebivajo. Tako se preprečijo primeri, ko posameznik dejansko začasno prebiva na naslovu na podlagi najemne pogodbe ali soglasja lastnika, a mu lastnik oziroma najemodajalec prijave začasnega prebivališča na naslovu ne dovoli. Za lastnika, solastnika in stanodajalca, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, hkrati pa ne dovoli prijave začasnega

prebivališča in tako omejuje njegovo prijavno obveznost, je predpisana kazenska sankcija, s čimer se preprečuje opustitev prijavne obveznosti posameznika.

K 14. členu – Veljavni zakon v 17. členu določa, da prijava začasnega prebivališča lahko traja največ eno leto. Ker posamezniki, ki imajo prijavljeno začasno prebivališče, tega pogosto obnavljajo (tudi več let zapored), se zaradi odprave administrativnih ovir s predlogom zakona podaljšuje obdobje prijave začasnega prebivališča na dve leti. Tudi začasno prebivališče tujca velja največ dve leti oziroma manj, to je za čas veljavnosti dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje. To pomeni, da če dovoljenje za začasno prebivanje velja zgolj eno leto, lahko tujec prijavi začasno prebivališče samo za eno leto. Če pa dovoljenje za prebivanje velja pet let, lahko tujec prijavi začasno prebivališče samo za dve leti. Posameznik lahko prijavi začasno prebivališče tudi za poljuben krajši čas (npr. osem mesecev) od dveh let.

Posameznik lahko pred pretekom dveh let na naslovu ponovno prijavi začasno prebivališče, če bo na tem naslovu še naprej začasno prebival. Tako mora tudi stanodajalec, rejnik ali tujec z veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje, potrdilom o prijavi prebivanja ali vizumom za dolgoročno bivanje, ki po poteku prijave začasnega prebivališča še naprej začasno prebiva na prijavljenem naslovu, začasno prebivališče podaljšati tako, da pred njegovim potekom ponovno prijavi začasno prebivališče. Nova prijava začasnega prebivališča bo trajala od datuma ponovne prijave do dveh let ali manj, če bo posameznik na tem naslovu prebival krajši čas oziroma če bo veljavnost njegovega dovoljenja za prebivanje krajša.

Predlog zakona vsebinsko ohranja obnovo začasnega prebivališča, vendar jo nadomesti s pojmom »ponovna prijava začasnega prebivališča«, s čimer je dosežna enotna terminologija, ki jasno pove, da gre pri obnovi začasnega prebivališča dejansko za prijavo začasnega prebivališča na istem naslovu, kar pomeni, da je treba slediti določilom o prijavi začasnega prebivališča, in sicer glede predložitve dokazila o pravici do prebivanja, pridobivanja podatkov itd. S ponovno prijavo začasnega prebivališča se zagotavlja kontinuirana prijava začasnega prebivališča na določenem naslovu.

Spreminja se rok za prijavo novega začasnega prebivališča, in sicer je treba začasno prebivališče ponovno prijaviti pred prenehanjem začasnega prebivališča in ne v osmih dneh od prenehanja začasnega prebivališča, kakor določa veljavni zakon. Če ponovne prijave v predpisanem roku ni, se šteje, da je prijava začasnega prebivališča prenehala s potekom prijave začasnega prebivališča (dve leti oziroma krajše obdobje, za katero je bilo izdano dovoljenje za prebivanje). Izjema velja za tujca, ki je pravočasno vložil prošnjo za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje oziroma izdajo nadaljnega dovoljenja za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji oziroma potrdila o prijavi prebivanja v Republiki Sloveniji. Temu pristojni organ po uradni dolžnosti prijavi začasno prebivališče od datuma vložitve prošnje in traja za čas reševanja prošnje. Upravna enota prijavi začasno prebivališče tujcu tudi z veljavnim vizumom za dolgoročno bivanje, ki pravočasno vloži prošnjo za izdajo prvega dovoljenja za začasno prebivanje. Prijava tega začasnega prebivališča preneha z vročitvijo dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o prijavi prebivanja oziroma z dokončnostjo odločbe ali sklepa, s katerim je bila prošnja zavržena, zavrnjena ali postopek ustavljen.

Če je bilo dovoljenje tujcu vročeno, mora tujec ali njegov stanodajalec prijaviti začasno prebivališče v osmih dneh po vročitvi dovoljenja. Določa se tudi obveznost tujca, da stanodajalca obvesti o vročitvi dovoljenja za prebivanje, in sicer v treh dneh od dneva vročitve dovoljenja za prebivanje. Tujec ima prijavljeno začasno prebivališče od vročitve dovoljenja za začasno prebivanje oziroma vročitve potrdila o prijavi prebivanja. Predlagana ureditev ostaja enaka obstoječi ureditvi.

Predlog zakona prinaša novost na področju začasne naselitve v tujini in spremembe začasnega naslova v tujini, in sicer uvaja čas trajanja začasnega naslova v tujini. Po sedanjem zakonu je prijava začasnega odhoda z območja Republike Slovenije trajala, dokler posameznik ni prijavil vrnitve v Republiko Slovenijo. Ker pa je praksa pokazala, da posamezniki pogosto niso izpolnili prijavne obveznosti, torej niso prijavili vrnitve v Republiko Slovenijo v osmih dneh po prihodu, so posledično tudi podatki v registru stalnega prebivalstva nepravilni. Zato predlog zakona določa, da se začasna naselitev v tujini oziroma začasni naslov v tujini lahko prijavi največ za štiri leta. Pri daljšem začasnem prebivanju v tujini mora posameznik pri upravni enoti oziroma DPK, podobno kot pri začasnem prebivališču, ponovno prijaviti začasni naslov v tujini pred njegovim prenehanjem, s čimer je doseženo poenotenje s prijavo začasnega prebivališča.

K 15. členu – Predlog ohranja določilo, da mora posameznik začasno prebivališče odjaviti, vendar zaradi enotnosti izvajanja odjavne obveznosti in točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva določa rok, to je najpozneje v osmih dneh po odselitvi.

Predlog zakona podobno kot veljavni zakon vsebuje določilo o prenehanju začasnega odhoda z območja Republike Slovenije, vendar s to razliko, da prijavo vrnitve v Republiko Slovenijo nadomesti »odjava začasnega naslova v tujini«, kar pomeni, da mora posameznik, ki ne prebiva več na začasnem naslovu v tujini, na upravni enoti oziroma DPK odjaviti začasni naslov v tujini najpozneje v 15 dneh po odselitvi, ne glede na to, ali se v Republiko Slovenijo vrne ali ne. To določilo pokriva pravno praznino za tiste začasne emigrante, ki ne prebivajo več na začasnem naslovu v tujini, a novega naslova ne morejo sporočiti na primer zato, ker bodo začasno prebivanje nadaljevali v različnih hotelih, motelih, šotoru, na ladji itd. Predlog zakona zaradi odprave administrativnih ovir določa, da se začasno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma začasni naslov v tujini lahko odjavi tudi pred odselitvijo, če se ob odjavi navede datum odselitve.

V predlaganem členu se določa tudi način odjave začasnega prebivališča oziroma začasne odselitve v tujino, in sicer tako, da napotuje na smiselno uporabo določb predloga zakona, ki se nanašajo na prijavno obveznost posameznika, ki ni poslovno sposoben, in določb, ki se nanašajo na prijavo začasnega prebivališča.

K 16. členu – Predlog zakona zaradi celovitega urejanja področja prijave začasnega prebivališča oziroma začasnega naslova v tujini primeroma našteva okoliščine, zaradi katerih začasno prebivališče preneha. Predlog vključuje določilo, da prijava začasnega prebivališča tujcu preneha z dnem prenehanja veljavnosti dovoljenja za prebivanje. To je novost, ki odpravlja zamudne ugotovitelne postopke, saj tako postopek ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča tujca, ki ne izpolnjuje več zakonskih pogojev za prijavo prebivališča, ni več potreben. Prijava prebivališča preneha tudi ob drugih okoliščinah, in sicer s smrtjo posameznika, prenehanjem državljanstva Republike Slovenije ali v postopku ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča ali preverjanja resničnosti prijave stalnega oziroma začasnega prebivališča, kadar se prijava zavrne, s potekom časa prijave začasnega prebivališča (potekom dveh let), kadar posameznik začasnega prebivališča pravočasno ponovno ne prijavi, s prijavo novega začasnega prebivališča, s prijavo stalnega prebivališča na naslovu začasnega prebivališča, s prijavo začasnega naslova v tujini itd.

Iz podobnih razlogov preneha tudi začasni naslov v tujini, in sicer z odjavo začasnega naslova v tujini, s potekom časa prijave začasne odselitve v tujino (potekom štirih let), če posameznik pravočasno ponovno ne prijavi začasnega naslova v tujini, s prenehanjem stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, s prijavo stalnega naslova v tujini, s prijavo spremembe začasnega naslova v tujini, s prijavo začasnega prebivališča v Republiki

Sloveniji, s smrtjo posameznika itd.

K 17. členu – Veljavni zakon v 12. členu določa smiselno uporabo določb zakona, ki se nanašajo na elektronsko prijavo stalnega in začasnega prebivališča za posameznika prek portala e-uprava, ne ureja pa elektronske prijave za posameznika, ki se nastani pri stanodajalcu. Začasno prebivališče se lahko prijavi ali odjavi tudi prek enotnega državnega portala e-uprava, kar je praktična rešitev za posameznike, ki imajo varen elektronski podpis, overjen s kvalificiranim potrdilom. Prijava se ne izvede neposredno v register stalnega prebivalstva, temveč je posredovana v sistem SPIS4, od koder jo uradna oseba prevzame in ročno vnese v register stalnega prebivalstva na enak način, kot se izvede prijava ob prisotnosti posameznika pri pristojnem organu.

V predlog zakona se umešča določba, ki omogoča prijavo ali odjavo začasnega prebivališča prek enotnega državnega portala e-uprava tudi stanodajalcem, hkrati pa se jim omogoča elektronska prijava in odjava začasnega prebivališča neposredno v register stalnega prebivalstva. S tem se omogoči, da večji stanodajalci prilagodijo svoje informacijske sisteme registru stalnega prebivalstva in pošiljajo podatke, potrebne za prijavo in odjavo začasnega prebivališča, neposredno v register, v katerem bo upravna enota prijavo oziroma odjavo začasnega prebivališča po preverjanju podatkov samo potrdila. Stanodajalci zdaj prijavno-odjavno obveznost urejajo papirno na predpisanih prijavno-odjavnih obrazcih, kar predstavlja veliko administrativno oviro za stanodajalce in upravno enoto. Nova rešitev je ugodna za večje stanodajalce, ki izvajajo množične prijave začasnih prebivališč (na primer za študentske in dijaške domove, zavode za prestajanje kazni), vendar zahteva zagotovitev tehničnih in tehnoloških pogojev. Stanodajalec bo moral izkazati, da bo prijavo in odjavo začasnega prebivališča izvajal na podlagi tehničnih specifikacij, ki jih bo s podzakonskim aktom predpisal minister. Prav tako mora biti tak stanodajalec vpisan v register stalnega prebivalstva in v elektronski obliki voditi evidenco začasno nastanjenih. Iz teh razlogov in ker mora ministrstvo skladno z zahtevami elektronskega poslovanja nadgraditi register stalnega prebivalstva, je določeno prehodno obdobje za posredovanje podatkov neposredno v register, in sicer najpozneje tri leta po uveljavitvi zakona.

K 18. členu – Postopek ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča je v veljavnem zakonu opredeljen v 8. členu. V praksi se je določba 8. člena izkazala za pomanjkljivo, zato se v predlogu novega zakona postopek podrobneje ureja v posebnem poglavju, ob tem pa se v predlogu zgolj opušča nepotreben termin »dejansko« stalno prebivališče.

Praksa je pokazala, da so številni ugotovitveni postopki uvedeni zaradi opuščanja prijavne obveznosti iz razloga izogibanja vročanju uradnih pisanj, izogibanja rubežnikom ter uveljavljanja posameznih pravic, vezanih na prijavo stalnega prebivališča (npr. pravica do socialnovarstvenih prejemkov, štipendije in drugih denarnih prejemkov ter nadomestil, izobraževanja v šolskem okolišu, subvencije plačila vrtca), in tudi iz razloga nepoznavanja prijavno-odjavne obveznosti. Zato se v predlog zakona umešča predhodno obveščanje posameznikov o njihovi prijavi obveznosti pred samo uvedbo postopka ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča. Nekatere upravne enote pri svojem delu predhodno obveščanje že uporabljajo, saj se je izkazalo za učinkovit ukrep zmanjševanja števila uvedb postopkov.

Postopek ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča je v predlogu zakona urejen na način, ki zagotavlja enotno prakso dela upravnih enot. Posameznik bo lahko po prejemu obvestila izpolnil prijavno obveznost, torej prijavil stalno prebivališče, uvedba ugotovitvenega postopka pa v tem primeru ne bo potrebna. Številni postopki so namreč uvedeni zgolj zaradi nepoznavanja zakonske prijavne obveznosti ali pa so uvedeni na predlog, ki je posledica zgolj ene neuspešne vročitve uradnih pisanj. Ugotovitveni postopek se skladno s predlogom

zakona tako uvede šele, če posameznik na obvestilo upravne enote v roku osmih dni po prejemu stalnega prebivališča ne uredi ali ne da izjave, da na prijavljenem naslovu stalno prebiva, oziroma če to obveznost izpolni, vendar upravna enota še vedno dvomi, da na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča tudi stalno prebiva. Ugotovitveni postopek se uvede tudi, če pobudo vloži občina, na naslovu katere ima posameznik prijavljeno zakonsko prebivališče, ali občina, na območju katere posameznik prebiva. Z uvedbo obveščanja posameznika o prijavi obveznosti se torej omejuje število uvedb postopkov, ki so posledica nepoznavanja prijave obveznosti, ob predpostavki, da si posameznik po obvestilu upravne enote o obveznosti prijavi stalno prebivališče na naslovu, kjer dejansko stalno prebiva.

Predlog novega zakona določa, da se postopek ugotavljanja stalnega prebivališča vodi po uradni dolžnosti, ne glede na to, ali je bila upravna enota obveščena, da posameznik na prijavljenem naslovu ne prebiva oziroma da posameznik ni izpolnil prijave obveznosti ali pa je o tem sama dvomila. To namreč v veljavnem zakonu ni izrecno zapisano, zato pogosto prihaja do nerazumevanja narave predpisanega ugotovitvenega postopka. Postopek ugotavljanja stalnega prebivališča se začne po uradni dolžnosti tudi, če pobudo za uvedbo postopka poda občina, na naslovu katere ima posameznik prijavljeno stalno (torej zakonsko) prebivališče, ali občina, na območju katere posameznik prebiva, kot je to že urejeno v veljavnem zakonu. To pomeni, da se postopek ugotavljanja stalnega prebivališča vedno začne po uradni dolžnosti, ne glede na to, kdo je pobudnik, saj se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotavlja zgolj dejansko stanje, torej kje posameznik stalno prebiva.

V postopku ugotavljanja stalnega prebivališča je stranka samo posameznik, za katerega se ugotavlja stalno prebivališče. Ker se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotavlja zgolj dejansko stanje in se ne odloča o pravicah ali obveznosti stranke postopka, prav tako se ne odloča o pravici pobudnika, drugi subjekti ne morejo imeti položaja stranke, zato tudi nimajo aktivne legitimacije za začetek postopka, ampak zgolj za dajanje pobud. Čeprav upravna enota na pobudo fizične oziroma pravne osebe ali organa uvede postopek, pobudnik nima položaja stranke niti stranskega udeleženca, ker ne varuje svojega pravnega interesa. Pobudnik je lahko zaslišan kot priča v ugotovitvenem postopku. Tudi občina v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča nima pravnega interesa, ki pomeni spremembo njenega pravnega položaja, ampak sledi zgolj dejanskemu interesu, in sicer s finančnega vidika. Glede na navedeno se postopek ugotavljanja stalnega prebivališča tudi ne začne z dnevom vložitve pobude, temveč s prvim uradnim dejanjem uradne osebe pristojnega organa (upravne enote).

Predlog zakona uvaja možnost uporabe fotografije iz uradnih evidenc, kot so evidenca izdanih osebnih izkaznic, potnih listin, orožnih listin, dovoljenj za prebivanje in vozniških dovoljenj. V stolpnicaх oziroma večjih večstanovanjskih stavbah in tudi zaradi vse manjšega socialnega stika med sosedi se pogosto dogaja, da priče ne poznajo stranke postopka ugotavljanja stalnega prebivališča po osebnem imenu, ampak zgolj vizualno. Da bi se čim več prič izjavilo o stalnem prebivanju stranke, predlagani člen pomeni pravno podlago za uporabo fotografije iz uradnih evidenc, ki bo upravni enoti pripomogla k razjasnitvi dejanskega stanja in hitrejšemu vodenju postopka.

Zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja se v predlogu zakona Pošti Slovenije nalaga dolžnost posredovanja podatkov o preusmeritvah poštnih pošilk posameznika, za katerega je uveden postopek ugotavljanja stalnega prebivališča. To je pomembno predvsem v primerih, kadar upravna enota prejme obvestilo o uspešno vročenem uradnem pisanju, ki je bil stranki poslan na konkreten naslov, čeprav stranka dejansko pošte na tem naslovu zaradi preusmeritve ni prejela, kar pa je v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča pomembno dejstvo oziroma indic, ki nakazuje, da stranka na naslovu dejansko ne prebiva.

Predlog zakona ohranja odstop upravne zadeve drugi upravni enoti, če iz ugotovljenih dejstev v ugotovitvenem postopku izhaja, da posameznik stalno prebiva na območju druge upravne enote.

Ker so pogosti tudi primeri, ko se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da otrok prebiva pri ločenih starših sorazmerno in zato naslova stalnega prebivališča otroku ni mogoče določiti, se v predlog zakona umešča določba, da se v teh primerih otroku prijavi prebivališče na naslov tistega od staršev, kateremu je otrok zaupan v varstvo in vzgojo, ali na naslov, ki je določen s sporazumom o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok, ali na naslov, ki ga določi pristojno sodišče.

K 19. členu – Veljavni zakon opredeljuje tako imenovano zakonsko prebivališče v četrtem odstavku 8. člena. Institut zakonskega prebivališča omogoča registracijo stalnega prebivališča in uveljavljanje pravic, ki iz prijave stalnega prebivališča izhajajo, tudi osebam, ki dejansko živijo v nekem naselju, ne izpolnjujejo pa z zakonom določenih pogojev za prijavo stalnega prebivališča (npr. ni dejanske naselitve na naslovu). Po določbi veljavnega zakona ni mogoče določiti zakonskega prebivališča vsem posameznikom, ki ne izpolnjujejo z zakonom določenih pogojev za prijavo stalnega prebivališča, ampak morajo izpolnjevati naslednje pogoje: posameznik nima prijavljenega stalnega prebivališča, prejemati mora pomoč v materialni obliki ter živeti na območju organa ali organizacije, ki mu daje pomoč. Ti pogoji v praksi povzročajo težave za prijavo prebivališča skupinam oseb, ki živijo na enem območju, pomoč pa pridobivajo od organizacije oziroma organa, ki ima sedež na drugem območju. Težave povzroča tudi pridobitev soglasja organa ali organizacije za prijavo zakonskega prebivališča posamezniku na svojem naslovu.

Da bi se omogočila prijava zakonskega prebivališča širši skupini posameznikov (zlasti brezdomcem), predlog zakona na novo ureja institut zakonskega prebivališča, in sicer se zakonsko prebivališče prijavi posamezniku na naslovu občine, na območju katere posameznik stalno prebiva. Pri tem predlog zakona upošteva bistvo vodenja registra stalnega prebivalstva, to je registracija posameznika na naslovu, kjer dejansko prebiva, ali vsaj na območju, kjer dejansko prebiva, in tako sledi temeljnemu namenu zakona: posameznik bo namreč imel prijavljeno stalno prebivališče tam, kjer živi, torej na območju, kjer dejansko prebiva oziroma kjer so njegove navezne okoliščine (središče življenjskih interesov). S to rešitvijo bodo imeli prijavljeno zakonsko prebivališče tudi posamezniki, ki doslej niso izpolnjevali pogojev za določitev zakonskega prebivališča in so bili zato brez prijavljenega stalnega prebivališča.

S prijavo zakonskega prebivališča na naslov občine bodo tudi pravičneje porazdeljeni prihodki in odhodki, ki so vezani na prijavo stalnega prebivališča. Ker se bo posamezniku prijavi zakonsko prebivališče na naslov občine, na območju katere dejansko stalno prebiva, bo občina za takega posameznika tudi prejela zakonsko predpisano glavarino. Iz tega razloga bo občina zainteresirana, da bodo na njenem naslovu imeli prijavljeno zakonsko prebivališče samo tisti posamezniki, ki dejansko prebivajo na njenem območju.

Zakonsko prebivališče je fiktivni naslov in bo imel kot tak posebno oznako v registru stalnega prebivalstva, ki bo na to opozarjala uporabnike podatkov centralnega registra prebivalstva. Prav tako je v predlogu zakona izrecno zapisano, da zakonsko prebivališče ne more biti naslov za vročanje. Te rešitve jasno nakazujejo, da občina po predlogu novega zakona ne bo prevzemala nalog vročevalca. Občina lahko kadar koli predlaga uvedbo postopka ugotavljanja dejanskega prebivališča za posameznika, ki ima prijavljeno prebivališče na njenem naslovu, ji je pa poznano, da na njenem območju ne prebiva več oziroma že izpolnjuje pogoje za prijavo stalnega prebivališča na naslovu, kjer dejansko stalno prebiva.

Podobno rešitev, kot jo uvaja predlog zakona, poznajo tudi nekatere evropske države. Tako je na primer v Litvi mogoče osebe, ki nimajo stalnega prebivališča oziroma kraja prebivanja, ker nimajo stanovanjskih prostorov in ker iz objektivnih razlogov ne morejo prijaviti svojega prebivanja, vpisati v evidenco občine, v kateri prebivajo. Podobno velja za Španijo, kjer osebe, ki prebivajo v občini, vendar nimajo stalnega prebivališča v njej, vpišejo v občinski register. Na Slovaškem je uvedena rešitev, da je takrat, kadar se občanu izbriše stalno prebivališče zaradi neobstoja nepremične ali na predlog tistega, ki je občanu dovolil prijaviti stalno prebivališče, ali s sodno odločbo o omejitvi ali ukinitvi lastninske pravice, njegovo stalno prebivališče občina, na območju katere je bilo občanu stalno prebivališče ukinjeno.

Če se primeroma v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovi, da posameznik, ki je nastanjen v socialno-varstvenem zavodu, ki opravlja institucionalno varstvo, zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih, na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča stalno ne prebiva in tudi ni pogojev za vrnitev na ta naslov (stanovanje je prodano, v njem so že naseljeni drugi, porušena hiša ipd.), prav tako pa ne izpolnjuje pogojev za prijavo stalnega prebivališča na drugem naslovu, posledično pa se mu stalnega prebivališča po določbah tega zakona ne more prijaviti, se mu s predlogom novega zakona omogoča prijava zakonskega prebivališča na naslov občine, na območju katere ima prijavljeno stalno prebivališče. Če nima prijavljenega stalnega prebivališča (npr. na podlagi dokončne odločbe mu je stalno prebivališče v registru stalnega prebivalstva že prenehalo), se mu zakonsko prebivališče prijavi na naslovu občine, na območju katere je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. S tem predlogom se ureja pomanjkljivost veljavnega zakona, saj je bilo v mnogih postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča ugotovljeno, da posameznik, ki je prebival v zaporu, dejansko ni imel več stalnega prebivališča (hiša je porušena, prodana itd.), po določbah veljavnega zakona pa mu ni bilo mogoče določiti zakonskega prebivališča, saj ni izpolnjeval pogojev za njegovo določitev (npr. ni prejemal pomoči v materialni obliki). Navedena rešitev velja tudi za posameznika, ki je nastanjen v naslednjih nastanitvah socialnovarstvenih programov: stanovanjski skupini na področju duševnega zdravja, zavetišču za brezdomce, stanovanjski skupini za mladostnike, terapevtski skupnosti, nastanitvah reintegracijskih programov ali nastanitvah nastanitvenih programov, če se mu po določbah tega zakona stalnega prebivališča ne more prijaviti.

V primeru, da se v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da posamezniku, ki je nastanjen v naslednjih nastanitvah socialnovarstvenih programov: zatočišču za žrtve nasilja v družini, zatočišču za žrtve trgovine z ljudmi, varni hiši, materinskem domu ali kriznem centru za odrasle žrtve nasilja z otroki, naslov prijavljenega stalnega prebivališča ne predstavlja več središča življenjskih interesov ter mu po določbah zakona ni mogoče prijaviti drugega stalnega prebivališča, se mu s predlogom novega zakona omogoča prijava zakonskega prebivališča na naslov centra za socialno delo, na območju katerega ima prijavljeno stalno prebivališče. Upravna enota bo v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča žrtve nasilja v družini ali žrtve trgovine z ljudmi skladno z določbami zakona ugotavljala središče življenjskih interesov, kar pomeni da bo morala nedvoumno ugotoviti, ali se je žrtev nasilja oziroma trgovine z ljudmi le začasno umaknila z naslova, kjer ima prijavljeno stalno prebivališče, oziroma se je za stalno odselila z naslova prijavljenega stalnega prebivališča ali pa se tja dejansko ne more vrniti, ker je npr. stanovanje že prodano, hiša porušena, žrtev že prej ni imela prijavljenega stalnega prebivališča. Pri ugotovitvi, da se je oseba zgolj začasno umaknila s prijavljenega naslova, bo upravna enota na podlagi določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek, postopek ustavila, žrtev nasilja v družini ali trgovine z ljudmi pa bo obdržala prijavljeno stalno prebivališče na naslovu, s katerega se je umaknila. V primeru ugotovljene stalne odselitve in ugotovitve, da žrtev nasilja ali trgovine z ljudmi ne more prijaviti novega stalnega prebivališča, se tej osebi določi zakonsko prebivališče na naslov centra za socialno delo, na območju katerega ima prijavljeno stalno prebivališče. Če nima

prijavljenega stalnega prebivališča, se zakonsko prebivališče prijavi na naslovu centra za socialno delo, na območju katerega je nazadnje imela prijavljeno stalno prebivališče. Zakonsko prebivališče se lahko žrtvi nasilja v družini ali žrtvi trgovine z ljudmi določi tudi na predlog centra za socialno delo, državnega tožilstva ali policije. S tem se odpravljajo dosedanje težave, ko tej kategoriji oseb ni bilo mogoče določiti zakonskega prebivališča. Predlog tako varuje takega posameznika, saj onemogoča, da bi naslov oziroma kraj zatočišča postal javno znan. Anonimno bivanje na tajni lokaciji je namreč bistveno za varnost žrtve in je posebno pomembna okoliščina takrat, ko povzročitelju nasilja ni odrejena prepoved približevanja ali pripor.

Predlog zakona določa obveznost upravne enote, da z obvestilom obvesti občino oziroma center za socialno delo, da je posamezniku na njenem naslovu z dokončno odločbo prijavila zakonsko prebivališče. Tako bo organ seznanjen, kdo ima prijavljeno zakonsko prebivališče na njegovem naslovu. Po drugi strani predlog zakona obvezuje tudi občino in center za socialno delo, da obvestita upravno enoto o vseh novih dejstvih, ki se nanašajo na posameznikovo prebivanje. Ko bo upravna enota obveščana o novih dejstvih (npr. brezdomec se je vselil v neprofitno stanovanje), bo posameznika pozvala, da si uredi prijavo stalnega prebivališča na naslovu, kjer stalno prebiva. Če prijave stalnega prebivališča ne bo uredil, bo upravna enota uvedla postopek ugotavljanja stalnega prebivališča in mu na podlagi dokončne odločbe prijavila stalno prebivališče na naslovu, kjer prebiva, s tem pa zagotovila uresničevanje temeljnega namena zakona, to je, da ima posameznik prijavljeno stalno prebivališče na naslovu, kjer stalno prebiva. Občine in centri za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: CSD) obveščajo upravne enote o morebitnih spremembah, ki bi lahko vplivale na to, da posamezniku zakonsko prebivališče na naslovu občine preneha, če so te spremembe občini znane (npr. dodelitev neprofitnega stanovanja), kar pa ne pomeni tudi dolžnosti, da občina s posamezniki, ki bodo imeli prijavljeno zakonsko prebivališče, navezuje in ohranja stike. Občina ali CSD zaradi prijave zakonskega prebivališča na njenem naslovu ne prevzema nobenih obveznosti. Ker je zakonsko prebivališče fiktivni naslov, na katerem posameznik dejansko ne prebiva, občina ali CSD tudi nimata nikakršnih obveznosti, ki bi se nanašale na dejansko prebivanje ali namestitev posameznika na naslov. Ker bo imelo zakonsko prebivališče v registru poseben indikator, ki bo uporabnike podatkov centralnega registra prebivalstva, med njimi tudi izvršitelje, opozarjal, da gre za fiktivni naslov, rubež zaradi določenega zakonskega prebivališča na naslovu občine ne bo mogoč, kot dejansko tudi ni mogoč na objektih in drugih stvareh, ki so v državni ali lokalni skupnosti nujno potrebne, skladno z določbami zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje. Upabniki podatkov centralnega registra prebivalstva ne bodo pridobili niti posameznikovega naslova za vročanje, saj tretji odstavek 25. člena predloga zakona namreč izrecno poudarja, da naslov občine ne more biti naslov za vročanje, tako pa občina ne bo imela nikakršnih obveznosti glede vročanja uradnih pisanj posameznikom, ki bodo imeli na njenem naslovu prijavljeno zakonsko prebivališče. Da bo občina lahko kadar koli podala predlog za uvedbo postopka ugotavljanja stalnega prebivališča, izhaja iz tretjega odstavka 18. člena predloga zakona, ki določa obveznost uvedbe ugotovitvenega postopka po uradni dolžnosti, če predlog poda občina. Te rešitve jasno nakazujejo, da občina po predlogu novega zakona ne bo prevzemala nobenih obveznosti, zlasti ne nalog vročevalca.

Veljavni zakon ne ureja primerov selitve naslova sedeža organa, kjer ima posameznik že določeno zakonsko prebivališče. Ta pravna praznina v praksi povzroča dileme glede potrebe po ponovni uvedbi ugotovitvenih postopkov za večje število posameznikov. Zaradi ureditve te problematike se v predlog vključi določba, na podlagi katere upravna enota pri spremembi naslova občine ali centra za socialno delo posamezniku prijavi zakonsko prebivališče na novem naslovu.

Posamezniku, ki mu upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča določa

zakonsko prebivališče, se lahko zaradi hitrejšje in lažje seznanitve z uradnimi pisanji upravne enote, vročanje opravi z objavo sporočila o vročanju z javnim naznanilom na enotnem državnem portalu e-uprava in na oglasni deski upravne enote. Predlog to določa kot možnost, kar pomeni, da se upravna enota lahko odloči, da bo posamezniku vročala uradna pisanja tudi na druge načine, kot jih določa Zakon o splošnem upravnem postopku, in sicer je eden od teh na primer dogovor s stranko o osebni vročitvi.

K 20. členu – Veljavni zakon v 12.a členu določa, da se postopek ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča uvede oziroma vodi samo za tujce, ki v Republiki Sloveniji nimajo prijavljenega stalnega prebivališča. V praksi se je taka ureditev izkazala za pomanjkljivo, saj upravna enota ne more uvesti postopka ugotavljanja dejanskega začasnega prebivališča za državljana Republike Slovenije, za katerega prejme obvestilo, da na naslovu prijavljenega začasnega prebivališča dejansko ne prebiva ali celo nikoli ni prebival. Zaradi zagotavljanja točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva in zaradi novega predloga, da ima lahko državljan ali tujec samo eno začasno prebivališče, katerega čas prijave lahko velja do dveh let (po veljavnem zakonu veljavnost samo do enega leta in možnost več začasnih prebivališč hkrati), se uvaja postopek ugotavljanja začasnega prebivališča tudi za državljane Republike Slovenije in obenem ohranja sedanja ureditev, ki določa uvedbo postopka ugotavljanja začasnega prebivališča za tujce. V postopku ugotavljanja začasnega prebivališča se smiselno uporabljajo določbe, ki urejajo postopek ugotavljanja stalnega prebivališča, in sicer glede pristojnosti, uvedbe postopka in evidentiranja v registru stalnega prebivalstva, pri čemer pa je izključena uporaba instituta zakonskega prebivališča iz prejšnjega člena tega zakona, saj ta velja samo za stalno prebivališče.

K 21. členu – Veljavni zakon opredeljuje odločitev pristojnega organa v ugotovitvenih postopkih v šestem in sedmem odstavku 8. člena. Zaradi preglednosti evidentiranja odločitev v register stalnega prebivalstva se odločitve upravne enote v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča podrobneje uredijo v samostojnem členu predloga zakona, kot pristojni organ za odločanje pa se izrecno zapiše upravna enota.

Skladno s prvim odstavkom se posamezniku v register stalnega prebivalstva prijavi stalno prebivališče na podlagi dokončne odločbe v primerih, ko v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča pristojni organ ugotovi posameznikovo dejansko stalno prebivališče. Določba se uporablja tudi v primerih, ko so posamezniki nastanjeni v domu starejših občanov in drugih socialnovarstvenih zavodih, če posamezniki tu stalno prebivajo, na naslovu prijavljenega stalnega prebivališča pa nimajo več naveznih okoliščin (na primer hiša ali stanovanje je prodano, hiša porušena).

Ko upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ugotovi, da se je posameznik stalno odselil z območja Republike Slovenije v tujino, na podlagi dokončne odločbe v registru stalnega prebivalstva posamezniku odjavi stalno prebivališče z območja Republike Slovenije. V register vpiše naslov v tujini zgolj, če ji je naslov v postopku znan. Npr. naslov v postopku izve oziroma pridobi na podlagi izjav stranke, prič, uspešne vročitve uradnih pisanj v tujino itd. Če naslov v postopku ni znan, pa upravna enota v postopku ugotovi zgolj, da se je posameznik odselil v Avstralijo, na podlagi dokončne odločbe posamezniku v registru stalnega prebivalstva odjavi stalno prebivališče z območja Republike Slovenije in v register vpiše državo v katero se je posameznik odselil. Če upravna enota v ugotovitvenem postopku na podlagi zbranih dokazov ugotovi, da se je posameznik stalno odselil z območja Republike Slovenije v tujino, vendar ji ni znan niti njegov naslov v tujini, niti država v katero se je posameznik odselil, posamezniku na podlagi dokončne odločbe stalno prebivališče v Republiki Sloveniji preneha (četrti odstavek tega člena). Upravna enota v ugotovitvenem postopku ne ugotavlja naslova v tujini, kot tudi ne preverja dokazila o pravicah do prebivanja na naslovu ali resnične nastanitve na naslovu v tujini, saj bi z navedenim

posegla v pristojnosti organov druge države.

Stalno prebivališče posamezniku preneha tudi, če upravna enota v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča ne more ugotoviti, kje posameznik stalno prebiva, in mu tudi ne more določiti zakonskega prebivališča. Ta ureditev se ohranja, vendar predlog zakona zaradi negativnega prizvoka nadomešča termin »izbris iz registra stalnega prebivalstva« s »prenehanjem«, vsebinsko pa določila ne spreminja. Prenehanje stalnega (začasnega) prebivališča v registru stalnega prebivalstva namreč pomeni, da je posamezniku prijava stalnega (začasnega) prebivališča na prijavljenem naslovu prenehala, ker posameznik na prijavljenem naslovu stalno (začasno) ne prebiva (prijava na naslovu se konča z dnevom dokončnosti odločbe), upravna enota pa v ugotovitvenem postopku ni mogla ugotoviti, kje posameznik stalno (začasno) prebiva. Dolžnost preverjanja pogojev za prijavo zakonskega prebivališča ne velja, če je v postopku ugotovljeno, da posameznik ne prebiva v Republiki Sloveniji.

Novost predloga zakona je tudi šesti odstavek, ki uvaja prijavo začasnega prebivališča na podlagi dokončne odločbe, izdane v ugotovitvenem postopku. Ta se je skladno z veljavnim zakonom uporabljal samo za tujce, s predlogom pa se uvaja prijava začasnega prebivališča tako za državljana kakor tudi za tujca.

K 22. členu – Veljavni zakon postopek preverjanja resničnosti podatkov prijave ureja v sedmem odstavku 7. člena, ker pa postopek ni definiran, v praksi prihaja do težav zlasti pri času in načinu uvedbe postopka, vrsti upravnega akta, ki ga upravna enota izda po ugotovitvi, ali posameznik prebiva na naslovu oziroma ali so podatki oziroma dokazila resnična, ter pri datumu prijave stalnega prebivališča (prijava za nazaj ali od dokončnosti/pravnomočnosti akta).

Predlog novega zakona vsebinsko ne spreminja obstoječe ureditve, vendar zapolnjuje pravne praznine, ki so doslej povzročale dileme in vzpostavljale neenotno prakso na upravnih enotah. Zato se v predlogu primeroma navajajo razlogi za uvedbo postopka preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča, s čimer je zagotovljeno, da je določen verjetnostni standard oziroma indic, ki nakazuje, da so podatki ali predložena dokazila neresnični. To torej pomeni, da lahko upravna enota postopek uvede v navedenih primerih, lahko pa tudi iz drugih razlogov, kadar podvomi o resničnosti prijave.

Opredeljujeta se tudi upravna akta, vezana na ugotovitev v postopku preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča, določa se datum oziroma veljavnost prijave stalnega prebivališča, opredeljuje se razlog za zavrnitev prijave stalnega prebivališča (npr. ugotovi se, da posameznik dejansko stalno ne prebiva na naslovu, ki ga prijavlja, ali da stavbi po predpisih, ki urejajo določanje hišnih števil, ni mogoče določiti hišne številke). V tem upravnem postopku se preverjajo zgolj podatki ali dokazila, ki jih posameznik predloži oziroma navede ob prijavi stalnega prebivališča oziroma zgolj, ali posameznik na naslovu, ki ga prijavlja, tudi prebiva. V nasprotju s postopkom ugotavljanja stalnega prebivališča se ne ugotavlja drug morebitni naslov, kjer bi lahko posameznik dejansko prebival. Predlog zakona opušča 60-dnevni rok prijave začasnega prebivališča, ki ga določa veljavni zakon, ker se je v praksi izkazal zgolj za administrativno oviro, ker upravna enota v 60-dnevnem roku pogosto ne more ugotoviti dejanskega stanja, prijavo začasnega prebivališča pa mora podaljševati oziroma obnavljati. Zato se v predlogu zakona zgolj določa, da upravna enota posamezniku prijavi začasno prebivališče za čas, dokler ne ugotovi, ali posameznik stalno prebiva na naslovu, ki ga prijavlja. To pomeni, da prijava začasnega prebivališča v postopku preverjanja resničnosti prijave velja do dokončnosti sklepa, s katerim se postopek preverjanja resničnosti prijave ustavi, ali do dokončnosti odločbe, s katero se prijava stalnega prebivališča zavrne.

K 23. členu – Ob prijavi prebivališča oziroma spremembi naslova stanovanja se veljavnost naslova preveri v registru prostorskih enot, ki ga vodi GURS, kar je bilo uvedeno leta 2001 z uveljavitvijo veljavnega Zakona o prijavi prebivališča. Prijava prebivališča zato ni bila mogoča v objektih brez hišne številke ali v črnih gradnjah. Z novelo zakona leta 2007 je bila oblikovana rešitev, in sicer da je prebivališče mogoče prijaviti tudi na naslovu brez hišne številke po predhodno izpeljanem postopku preverjanja resničnosti prijave in določitvi hišne številke s strani GURS-a oziroma njene območne izpostave.

To se v predlogu ohranja. Ko želi posameznik, ki prebiva v stavbi, katere hišna številka ni vpisana v registru prostorskih enot, prijaviti prebivališče na naslovu te nepremičnine, upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Posameznik mora ob prijavi prebivališča navesti podatek o naslovu stavbe in njeno številko iz katastra stavb. Če upravna enota ugotovi, da posameznik dejansko prebiva na naslovu te nepremičnine, obvesti GURS, da stavbi določi hišno številko. GURS obvesti upravno enoto o določitvi hišne številke oziroma o tem, da niso izpolnjeni pogoji za določitev hišne številke skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil. Upravna enota na podlagi prejetega obvestila iz GURS-a konča postopek preverjanja resničnosti prijave, torej izda sklep, s katerim se postopek preverjanja resničnosti prijave ustavi, ali odločbo, s katero prijavo stalnega prebivališča zavrne.

K 24. členu – Predlog zakona zaradi točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva ohranja smiselno uporabo določb tudi za preverjanje resničnosti podatkov ali dokazil ob prijavi začasnega prebivališča, kot to določa zdaj veljavni zakon v šestem odstavku 12. člena.

K 25. členu – Naslov za vročanje je v veljavnem zakonu urejen v posebnem poglavju, v 17.a členu, medtem ko ga predlog zakona zaradi preglednosti ureja v treh členih VI. poglavja. Naslov za vročanje je vedno naslov v Republiki Sloveniji (nikoli naslov v tujini), na katerem ima posameznik prijavljeno bodisi stalno bodisi začasno prebivališče, kot to že izhaja iz določbe 17.a člena veljavnega zakona. Predlog zakona določa izjemo, da zakonsko prebivališče ne more biti naslov za vročanje.

K 26. členu – Predlog zakona vsebinsko ne spreminja določbe 17.a člena veljavnega zakona. Posameznik določi naslov za vročanje zgolj, kadar ima hkrati prijavljeno stalno in začasno prebivališče. Če ima posameznik prijavljeno le stalno prebivališče oziroma le začasno prebivališče (tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje), se šteje, da je naslov za vročanje prijavljeno prebivališče in se določa samodejno. Predlog zakona ureja tudi primere, ko posamezniku preneha začasno prebivališče, na katerem je imel naslov za vročanje, takrat šteje, da je naslov za vročanje naslov njegovega stalnega prebivališča. Tudi če posameznik, ki ima stalno in začasno prebivališče, ne določi naslova za vročanje, se šteje, da je naslov za vročanje naslov njegovega stalnega prebivališča.

Predlog zakona ohranja rešitev, da je naslov začasnega prebivališča posameznika v zavodu za prestajanje kazni, prevzgojnem domu, vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkih hkrati tudi naslov za vročanje (brez siceršnje možnosti izbire naslova za vročanje med stalnim in začasnim prebivališčem). S to določbo so se odpravile težave, s katerimi se je srečevalo Ministrstvo za pravosodje glede velikega števila neuspešno vročenih uradnih pisanj.

Izjema velja tudi ob prijavi začasnega prebivališča rejenca na naslovu rejnika, saj je rejencev naslov za vročanje naslov njegovega stalnega prebivališča; izjemoma, če oba od staršev s tem soglašata, pa je lahko to naslov začasnega prebivališča.

K 27. členu – Posameznik z dvema prijavljenima prebivališčema izbere oziroma določi

naslov za vročanje. Naslov za vročanje določi ob vsaki novi prijavi stalnega ali začasnega prebivališča, spremembo naslova za vročanje pa lahko na upravni enoti prijavi kadar koli oziroma lahko to stori tudi po elektronski poti z veljavnim digitalnim kvalificiranim potrdilom. Predlog zakona torej ohranja rešitev, da lahko kadar koli spremeni naslov za vročanje, tako da prijavi nov naslov za vročanje.

K 28. členu – Skladno s temeljnim namenom zakona, ki je v zagotavljanju skladnosti registra stalnega prebivalstva z dejanskim stanjem, torej dejansko nastanitvijo državljanov in tujcev v Republiki Sloveniji, se v registru stalnega prebivalstva vodijo, obdelujejo, hranijo ter uporabljajo podatki o posameznikih zaradi spremljanja stanja in gibanja prebivalstva za potrebe državnih organov in drugih uporabnikov, ki te podatke potrebujejo za opravljanje predpisanih nalog ter zaradi izvajanja statističnih in drugih raziskovanj, za katere imajo zakonsko podlago.

Ker se skladno z določbami Zakona o evidenci volilne pravice znotraj registra stalnega prebivalstva vodi evidenca volilne pravice, ki je kompleksnejša kot samo podatek o volilni pravici, gre namreč za zbirko številnih podatkov, pomembnih za uresničevanje volilne pravice (na primer naslov za uresničevanje volilne pravice, lokalno in državno volišče), se v drugem odstavku predlaganega člena kot sestavni del registra stalnega prebivalstva izrecno zapiše tudi evidenca volilne pravice.

Tretji odstavek predlaganega člena povzema drugi odstavek 18. člena veljavnega zakona o varstvu osebnih podatkov ob njihovem zbiranju, obdelavi, shranjevanju, posredovanju in uporabi, določa pa tudi obseg dopustne obdelave.

K 29. členu – Predlog novega zakona določa, da register stalnega prebivalstva vodijo upravne enote in ministrstvo, ki register tudi upravlja, kar pomeni, da ga vzdržuje, skrbi za njegovo nemoteno delovanje, nadgradnjo, dopolnjevanje in izboljšave.

Za vodenje registra predlog zakona pooblašča tudi DPK ter ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, vendar njihovo pristojnost omejuje le na vodenje podatkov, ki se nanašajo na prijavo oziroma spremembo stalnega ali začasnega naslova v tujini. Tako je posameznikom, ki so že v tujini, omogočeno, da lahko prijavno-odjavno obveznost v zvezi s stalnim in začasnim naslovom v tujini opravijo na najbližjem DPK.

K 30. členu – Določba predlaganega člena povzema vsebino drugega odstavka 19. člena veljavnega zakona, pri čemer se podatki taksativno naštevajo. V predlogu člena je določeno, da se v registru stalnega prebivalstva vodijo podatki o posameznikih, o izdanih dovoljenjih za prebivanje, o prebivališčih (veljavni in prejšnji naslovi), naslovih v tujini, naslovih za vročanje, sestavni del registra stalnega prebivalstva pa so tudi podatki o postopkih ugotavljanja prebivališča in postopkih preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Veljavni zakon vodenja podatkov o postopkih sicer ne določa, kljub temu pa se zaradi zagotavljanja informacije, da se o osebi vodi postopek ugotavljanja stalnega prebivališča, podatek že zdaj v registru stalnega prebivalstva zabeleži (podatek je pomemben, saj uporabnikom sporoča verjetnost, da posameznik na prijavljenem naslovu ne prebiva). Zabeležijo se tudi podatki o odločitvi pristojnega organa v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča. To zagotavlja centralizirane statistične podatke o delu upravnih enot, ki jih sicer ni mogoče pridobiti brez posebnega poročanja upravnih enot o njihovem delu (na primer o številu uvedenih postopkov, kdaj so bili uvedeni, kakšna je bila odločitev upravnega organa).

Skladno s predlogom zakona register vsebuje opombe, ki se vpisujejo k podatkom, kar je zlasti pomembno pri popravljanju podatkov, saj je le tako razviden razlog za izvedbo popravka. Predlog zakona vključuje tudi administrativno selitev in tehnično preštevilčenje ter

podatke o stanodajalcih, ki so posameznikom dolžni prijaviti začasno prebivališče. V register stalnega prebivalstva se bodo zaradi zagotavljanja enotne prakse dela upravnih enot in uresničevanja temeljnega namena zakona, ki je v točnosti podatkov v registru stalnega prebivalstva, zlasti pa zaradi preprečevanja zlorab instituta prijave prebivališča, ki se kaže pri fiktivnih prijavah, v skenirani obliki shranjevala dokazila o soglasju staršev, sporazumu o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ali odločbi pristojnega sodišča, dokazila o pravici do prebivanja, rejniške pogodbe in dokazila o soglasju za določitev naslova za vročanje pri rejnikih. Shranjevali se bodo tudi lastnoročni podpisi posameznikov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov ali pooblaščenec ter rejnikov, ki bodo zaradi uvedbe sodobnega delovnega mesta ob elektronski prijavi nadomestili klasične podpise na obrazce v papirni obliki. Tako shranjevanje dokazil se v predlogu zakona uzakonja zlasti zaradi morebitnega dokazovanja podlage za vpis podatka, nekatere upravne enote pa dokazila tudi že sedaj hranijo v lastnih evidencah.

K 31. členu – Določen je vir pridobivanja podatkov. Podatki se pridobivajo od posameznikov, na katere se nanašajo, oziroma njihovih zakonitih zastopnikov ali pooblaščenih oseb. Podatki se pridobivajo tudi od stanodajalcev ali iz že obstoječih zbirk in evidenc, ki jih vodi ministrstvo in drugi upravljavci skladno z zakonom. Stanodajalci pridobivajo osebne podatke neposredno od posameznikov, ti pa so z zakonom zavezani, da podatke stanodajalcem posredujejo. Pristojni organi posameznika o zbranih podatkih, ki jih pridobijo od stanodajalcev ali iz že obstoječih zbirk, niso dolžni obveščati.

K 32. členu – Popravljanje napak (kot so npr. nepravilen datum prijave ali odjave, nepopolna oziroma napačna opomba, nepravilen naslov) je primarna naloga tistega, ki je napačen podatek evidentiral (upravna enota, DPK v delu, ki se nanaša na podatke o stalnem in začasnem naslovu v tujini). Podatke lahko popravi tudi Ministrstvo za zunanje zadeve v delu, ki se nanaša na podatke o naslovu v tujini.

Za uskladitev podatkov v registru stalnega prebivalstva v primerih, ko je treba vpisane podatke popraviti ali spremeniti, ker niso skladni z drugimi evidencami (na primer zaradi spremembe številke stanovanja, šifranta držav), so pristojne upravne enote in ministrstvo, ki točnost podatkov zagotavlja tudi z računalniško obdelavo podatkov (na primer uskladitev številke stanovanja, naslova za vročanje). Neuskrajene podatke o prijavi in spremembi stalnega ali začasnega naslova v tujini uskladijo tudi diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije ter ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

Napake v registru se popravljajo na način, določen s podzakonskim predpisom. Postopek popraviljanja napak mora zagotavljati vpogled v celotno zgodovino vnosa podatkov, zlasti mora biti razvidno, kdo in kdaj je naredil popravek ali spremembo (uskaditev) posameznega podatka v registru in na kakšni pravni podlagi. Veljavni zakon popravkov napak ni določal, vendar so se smiselno uporabljale določbe Zakona o splošnem upravnem postopku. V predlogu zakona se izrecno določi tudi namen administrativnih selitev in tehničnih preštevilčenj, ki se v registru stalnega prebivalstva že izvajajo. Tehnično usklajevanje je potrebno zaradi uskladitve podatkov zaradi sprememb v registru prostorskih enot, registru nepremičnin ali katastru stavb.

K 33. členu – Podatki, vpisani v register stalnega prebivalstva, so trajnega pomena, zato se hranijo še 150 let od rojstva posameznika. Peti odstavek 19. člena veljavnega zakona določa, da se podatki o posameznikih, ki so umrli, ki so bili izbrisani ali so se za stalno odselili z območja Republike Slovenije, hranijo v registru še sto let po dogodku, nato se odstopijo v hrambo Arhivu Republike Slovenije. Zaradi poenostavitve hrambe podatkov se ti dogodki v predlogu zakona nadomeščajo zgolj z enim dogodkom – rojstvom. Ker tudi ni smiselno pričakovati, da bi predaje podatkov o prebivališčih posameznikov Arhivu Republike Slovenije

potekale dnevno, je v predlogu novega drugega odstavka izrecno določeno, da se predaja izvede enkrat letno za obdobje preteklega leta.

Določba predlaganega tretjega odstavka je enaka šestemu odstavku 19. člena veljavnega zakona. Iz registra stalnega prebivalstva se podatek o začasni prijavi, odjavi in naslovu za vročanje na naslovu zavoda za prestajanje kazni, prevzgojnega doma, vzgojnega zavoda, zavoda za usposabljanje oziroma njihovih dislociranih oddelkov po enem letu po prenehanju začasnega prebivališča uniči (zakonska rehabilitacija).

K 34. členu – Določba v celoti povzema sedmi odstavek 18. člena veljavnega zakona, člen pa se glede na vsebino, ki jo ureja, poimenuje »uporaba podatkov«.

V predlogu zakona se uporaba podatkov iz registra stalnega prebivalstva ne omejuje več samo na uporabo »osebnih podatkov«, saj se v registru stalnega prebivalstva vodijo tudi podatki, ki niso osebne narave (na primer datum prijave), a so za uporabo bistvenega pomena. Predlog novega zakona izrecno določa, da lahko poleg ministrstva, upravnih enot in policije, kot to že velja v veljavnem zakonu, podatke uporabljajo tudi Ministrstvo za zunanje zadeve, diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije ter občinski inšpektorji. Podatke lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, ki so pooblaščen z zakonom ali mednarodno pogodbo oziroma imajo za pridobivanje in uporabo podatkov pisno privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo. Uslužbenci uporabnikov in upravljavca registra so pri dostopu do podatkov omejeni zgolj na opravljanje svojih delovnih nalog.

K 35. členu – Predlog zakona natančno določa registre in evidence, s katerimi se register stalnega prebivalstva povezuje (enostransko ali obojestransko). Register stalnega prebivalstva se povezuje z matičnim registrom, ki je vir podatkov o osebnem statusu državljanov Republike Slovenije ter podatkov o rojstvih, sklenitvah zakonskih zvez in smrtih tujcev, ki so nastali na območju Republike Slovenije. Povezuje se tudi z registrom tujcev, ki je osnovni vir podatkov o veljavnosti dovoljenj za prebivanje in evidencami, ki se vodijo skladno z Zakonom o mednarodni zaščiti, iz katerih se z pridobivajo podatki prošnjah za priznanje mednarodne zaščite ter izdanih dovoljenjih za prebivanje na podlagi priznane mednarodne zaščite. Register stalnega prebivalstva je povezan tudi s centralnim registrom prebivalstva in s Poslovnim registrom Slovenije, evidenco potnih listin in evidenco osebnih izkaznic, evidencami začasno nastanjenih, ki jih vodijo stanodajalci, registrom prostorskih enot, registrom nepremičnin ter katastrom stavb. Podatki iz registra stalnega prebivalstva se lahko uporabljajo tudi za povezovanje z drugimi evidencami in registri, če za posredovanje ali pridobivanje podatkov obstaja pravna podlaga. Predlog zakona navaja tudi namen povezovanja. V predlogu se opušča navedba, da se lahko podatki iz registra stalnega prebivalstva uporabljajo tudi za povezovanje s podatki iz evidenc o vozilu ter vozniškem dovoljenju, saj Zakon o motornih vozilih in Zakon o voznikih povezuje s centralnim registrom prebivalstva (ki pa je povezan z registrom stalnega prebivalstva) že urejata. Neposredno povezovanje z registrom stalnega prebivalstva tako ni več potrebno.

K 36. členu – S predlogom zakona se 20. člen veljavnega zakona vsebinsko ne spreminja. Podatke uporabnikom posredujejo neposredno upravne enote, diplomatska predstavništva ali konzulati Republike Slovenije in ministrstvo. Podatki se lahko pošiljajo v fizični obliki, po varni elektronski pošti, lahko pa tudi na prenosnih medijih (spominske kartice in USB-ključi, CD-ji ipd.).

Predlog zakona opušča zahtevo, da lastnik stavbe izkaže pravni interes za posredovanje podatkov in med upravičence do posredovanja podatkov vključuje tudi solastnika in stanodajalca. Veljavna ureditev posredovanja podatkov lastniku stavbe o imenu in priimku, datumu rojstva ter vrsti prebivališča vseh posameznikov, ki imajo prijavljeno stalno ali

začasno prebivališče na naslovu nepremičnine, se je v praksi izkazala za pomanjkljivo, saj je z zahtevo, da mora lastnik nepremičnine izkazati, da podatke potrebuje za izpolnjevanje določene obveznosti skladno z zakonom, v nekaterih primerih lastnikom preprečevala, da bi pridobili podatke o posameznikih, ki imajo na naslovu njihove nepremičnine prijavljeno prebivališče. S predlogom zakona se omogoča, da za posredovanje podatkov lastniku ali solastniku nepremičnine zadostuje samo izkazano lastništvo ali solastništvo. S tem se zagotavlja pregled nad nastanitvijo posameznikov, ki imajo prijavljeno prebivališče na naslovu njihove nepremičnine, s tem pa je vzpostavljen tudi vzvod učinkovitega nadzora nad dejanskim stanjem in vzpostavljena je nadaljnja možnost predloga za uvedbo postopka ugotavljanja prebivališča, če je na naslovu njihove nepremičnine prijavljen posameznik, ki tam ne prebiva.

Stanodajalci in upravniki na določenem naslovu bodo lahko taksativno določene podatke pridobili le, če bodo izkazali, da jih potrebujejo za izpolnjevanje obveznosti skladno z zakonom. Občine in centri za socialno delo so upravičeni do pridobitve podatka o osebnem imenu in EMŠO vseh posameznikov, ki imajo na njihovem naslovu določeno zakonsko prebivališče, brez dokazovanja pravnega interesa ali dolžnosti izpolnjevanja obveznosti.

Skladno s predlogom zakona je fizična ali pravna oseba, ki je upravno enoto obvestila o neizpolnjeni prijavi obveznosti (oziroma predlagala uvedbo postopka ugotavljanja stalnega ali začasnega prebivališča), upravičena do pridobitve podatka, ali je bil postopek ugotavljanja stalnega oziroma začasnega prebivališča uveden in ali je bil končan, ni pa upravičena do drugih podatkov (npr. o naslovu novega prebivališča). Druge podatke lahko pridobi skladno z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov (izkazan pravni interes za uveljavljanje pravic pred osebami javnega sektorja, pisno soglasje posameznika, na katerega se podatki nanašajo). Obvestilo se pobudniku pošlje le na njegovo zahtevo.

K 37. členu – S predlagano določbo je določeno izdajanje potrdil iz registra stalnega prebivalstva. Predlog določa, da potrdilo iz registra stalnega prebivalstva vsebuje podatke, ki se vodijo v registru, t.j. podatke o posamičnih dogodkih, ki so bili v register stalnega prebivalstva evidentirani do izdaje potrdila. Centralno voden register stalnega prebivalstva omogoča, da upravičenec pridobi potrdilo na kateri koli upravni enoti in DPK, ne glede na to, kje je bil podatek vpisan. Potrdila se izdajajo izključno na zahtevo in ne več obvezno ob vsaki prijavi, kot to določa 6. člen veljavnega zakona. Zaradi povezav med registri (register stalnega prebivalstva, matični register, register tujcev itd.) se vsaka sprememba podatkov, evidentiranih v registru stalnega prebivalstva, neposredno prenese v druge registre, hkrati pa ima tudi večina državnih organov dostop do centralnega registra prebivalstva, v katerem so razvidni vsi podatki, evidentirani v registru stalnega prebivalstva. Posamezniki zato potrebujejo vedno manj potrdil o prijavi prebivališča v papirnati obliki in izdaja potrdila brez izrecne zahteve posameznika ni racionalna. Pristojni organ tako posamezniku, na katerega se podatki nanašajo, izda potrdilo na zahtevo. Če posameznik zahteva potrdilo za drugo osebo, mora obvezno predložiti soglasje ali pisno pooblastilo osebe, na katero se podatki nanašajo. Potrdilo pa se mu izda tudi, če izkaže, da ima za pridobitev potrdila zakonsko pooblastilo.

K 38. členu – Predlog zakona nadomešča obveznost vodenja evidence gostov, ki jo skladno z veljavnim zakonom vodijo stanodajalci v turističnih, gostinskih in nastanitvenih objektih, z vodenjem evidence začasno nastanjenih, saj se v predlogu zakona ločijo stanodajalci in gostitelji, ki vodijo ločeno evidenco. Ker so v evidenci začasno nastanjenih posamezniki, ki pri stanodajalcu začasno prebivajo, predlog zakona določa ustrežnejši termin – evidenca začasno nastanjenih. Knjigo gostov, ki je evidenca podatkov o gostih in njihovih nastanitvah, bodo skladno z določbami, ki se nanašajo na prijavo in odjavo gosta, vodili le gostitelji (pravna oseba javnega in zasebnega prava, samostojni podjetnik posameznik, sobodajalec,

nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, upravljavec marine in gostinci, ki gostom nudijo nastanitev v nastanitvenem obratu z namenom prenočevanja in so vpisani v Register nastanitvenih obratov skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost, ter stanodajalec, bolnišnice in drugi zdravstveni zavodi, ki sprejmejo na nastanitev oziroma zdravljenje tujca, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje v Republiki Sloveniji).

Evidenca začasno nastanjenih, ki jo bo vodil stanodajalec z namenom izpolnjevanja prijave in odjavne obveznosti, se bo lahko vodila v fizični ali elektronski obliki. V predlogu se dopušča, da se evidenca začasno nastanjenih lahko vodi v okviru lastne evidence nastanitve, ki jo stanodajalec že ima, določa pa se tudi razlog vodenja evidence, ki je v izpolnjevanju prijavo-odjavne obveznosti. Za vodenje evidence začasno nastanjenih ne bo treba pridobiti odločbe upravne enote o načinu vodenja evidence in upravna enota te evidence ne bo overjala, kakor je to veljalo za vodenje knjige gostov skladno z veljavnim zakonom, saj to pomeni nepotrebno administrativno breme tako za stanodajalce kakor tudi za upravno enoto. Stanodajalec bo v evidenco začasno nastanjenih vpisal posameznike, ki so pri njem začasno nastanjeni, in minimalni nabor podatkov: ime in priimek, EMŠO, državljanstvo posameznika, veljavnost dovoljenja za prebivanje tujca, datum nastanitve (ki pa ni enak datumu prijave posameznika, saj stanodajalec posamezniku prijavi začasno prebivališče le, če pri njem začasno prebiva več kot 7 dni), datum odselitve in datum odjave (najpozneje 8 dni po odselitvi) začasnega prebivališča ter ime in naslov nastanitvenega objekta. Stanodajalec podatke v evidenci hrani še najmanj eno leto po preteku zadnjega dne v letu odjave začasnega prebivališča, potem mora podatke uničiti.

K 39. členu – Podana je pravna podlaga za vodenje knjige gostov. Ta se bo praviloma vodila v elektronski obliki, lahko pa tudi v fizični obliki na obrazcih za prijavo in odjavo gosta.

Natančno je določen nabor podatkov, ki ga mora vsebovati knjiga gostov. Gostitelj bo v knjigo gostov vpisal podatke vsakega gosta, ki mu bo nudil nastanitev, ne glede na trajanje nastanitve. Vanjo bo vpisal osebne podatke gosta (ime, priimek, datum rojstva, spol in državljanstvo), ob tem pa bo moral vpisati tudi datum in uro prihoda (odhoda). Vnos ure in datuma je praviloma urejen avtomatsko, če gre za računalniški program elektronske knjige – prvi del ob prihodu, drugi del ob odhodu (zaključku bivanja, npr. ob izdaji računa). V knjigo gostov se vnese tudi podatek o datumu prijave gosta. Če datum in ura odhoda gosta ob prihodu oziroma prijavi gosta nista znana ali pa se pozneje spremenita, mora gostitelj najpozneje v roku 12 ur po odhodu gosta v knjigo gostov vpisati podatke o datumu in uri odhoda ter podatke o datumu odjave (npr. če gost odide 27. 8. ob 23. uri, ga mora gostitelj objaviti najpozneje v 12 urah po odhodu, torej 28. 8.). V knjigo gostov se za namen obračuna in plačila turistične takse vpisuje le število plačanih taks (vnos številke), saj je taksa različna za vsako občino, pri znižanju ali oprostitvi takse pa še šifro razloga znižanja oziroma oprostitve. Računalniški program gostitelja bo glede na vnos cene takse (v nastavitvah programa) to izračunal v denarnem znesku. Gostitelj bo tako lahko pobrano takso sam izračunal na dva načina: s svojim recepcijskim programom (avtomatsko) ali ročno iz podatkov spletne aplikacije AJ PES-a, kjer bo natančno razvidno število vplačanih taks (številko ročno pomnoži z višino takse). Že sedaj večina recepcijskih programov avtomatsko sešteje in preračuna zneske glede na število nočitev in vrsto takse (polna, polovična, oprostitve). Gostitelj bo v knjigi gostov vodil tudi podatke za statistične namene. To so podatki o statusu poročanja nastanitvenega obrata (npr. odprt in imel turiste, odprt, a ni bilo turistov, začasno zaprt; ker ni sezone, zaradi adaptacije, drugi razlogi), razpoložljivih kapacitetah (število razpoložljivih enot/sob, npr. v nizki sezoni del objekta zaprejo za goste), podatke o številu prodanih kapacitet ter podatke o številu dni, ko je bil obrat odprt. Gostitelj bo te podatke prek spletne aplikacije AJ PES v obdelavo posredoval SURS-u in občinam, lahko pa bo vodil tudi vse druge podatke, ki jih potrebuje za svoje poslovanje (število brisač v sobi, račun itd). V

knjigi gostov se vodijo tudi podatki o gostitelju (ime in priimek oziroma naziv, sedež in poslovni naslov oziroma naslov ter matična številka oziroma EMŠO) ter podatki o nastanitvenem obratu (naslov, identifikacijska številka), če bo gostitelj zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov, skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost. Urejeno je tudi poročanje gostitelja in nadzor nad tem poročanjem, ki ga izvajajo policija in občinski inšpektorji.

K 40. členu – AJPES mora vzpostaviti spletno aplikacijo za poročanje podatkov iz knjige gostov. Spletna aplikacija se vzpostavi za namen vodenja evidence gostov, ki jo vodi policija, za namen obračuna in plačila turistične takse ter za statistične namene.

V 2. odstavku 40. člena je določeno, da mora gostitelj prek spletne aplikacije AJPES, ki bo tako omogočila združevanje poročanja podatkov za SURS, občine in policijo na enem mestu, posredovati vse podatke, ki jih vodi v knjigi gostov, razen podatkov, ki jih vodi za lastno poslovanje. Podatke mora posredovati v 12 urah po prihodu gosta. Gostitelj mora podatke za statistične namene posredovati prek spletne aplikacije AJPES prvi dan v mesecu, za pretekli mesec. To velja za vse gostitelje, ki so zavezani k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost (npr. gostinci, sobodajalci, kmetje, upravljavci marin). Gostitelj, ki ni zavezan k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov (npr. fizična oseba), mora podatke poročati, kot to že velja.

Gostitelji, ki niso zavezani k vpisu v register nastanitvenih obratov (ne pobirajo turistične takse in ne poročajo statističnemu uradu), poročajo podatke policiji prek elektronskega sistema policije ali na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta. Pristojna policijska postaja mora podatke iz papirnega obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta sama vnesti v evidenco gostov, ki jo vodi. Posredovanje osebnih podatkov v elektronski obliki poteka na način, da so ti šifrirani tako, da jih lahko prebere le policija. Gostitelji, ki niso zavezani k vpisu v register nastanitvenih obratov, poročajo podatke o osebnem imenu gosta, datumu njegovega rojstva, spolu, državljanstvu, številki in vrsti identifikacijskega dokumenta gosta, zaporedni številki prijave gosta, datumu in uri prihoda in odhoda gosta ter datumu prijave in odjave gosta. Poročajo tudi podatke o gostitelju in nastanitvenem objektu: imenu in priimku oziroma nazivu gostitelja; naslovu oziroma sedežu in poslovnemu naslovu gostitelja; naslovu nastanitvenega objekta ter EMŠO gostitelja. Gostitelji, ki so zavezani k vpisu v register nastanitvenih obratov poročajo policiji enake podatke, razlikujejo se zgolj podatki, ki so vezani na vpis gostitelja v poslovni register oziroma register nastanitvenih obratov: matična številka gostitelja in identifikacijska številke nastanitvenega obrata iz registra nastanitvenih obratov.

K elektronskemu poročanju ne bodo zavezane visokogorske planinske kočje, ki nimajo dostopa do ustrezne internetne povezave, tako pa ni mogoče zagotoviti poročanja podatkov o gostu preko spletne aplikacije AJPES. Navedene kočje bodo podatke policiji poročale na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta iz knjige gostov, zaradi velike oddaljenosti do sedeža policijske postaje, pa se jim bo rok za poročanje podatkov lahko podaljšal iz predpisanih 12 ur na 3 dni. Izvajanje t.i. policijske prijave je za planinske kočje pomembna zlasti v primeru pogrešitve planincev v gorah, ko je na podlagi prijave planinca v koči, mogoče slediti njegovi poti.

Gostitelji posredujejo tudi podatke za namen obračuna in plačila turistične takse. To so podatki, ki izkazujejo število prenočitev in znesek pobrane in odvedene turistične takse, torej podatki o številu prodanih sob v tekočem mesecu in podatki o številu dni v tekočem mesecu, ko je bil obrat odprt, o obračunani turistični taksi, oprostitvi plačila celotne ali dela turistične takse in razlogu za oprostitev plačila turistične takse. Gostitelj posreduje podatke le, če je

zavezan za plačilo turistične takse skladno z zakonom, ki ureja spodbujanje razvoja turizma. AJPES bo občinam zbrane podatke zagotavljal na način, določen s tehničnim protokolom. Organizacije, ki skrbijo za spodbujanje turizma na lokalni ravni bodo lahko podatke, ki jih potrebujejo za statistične namene, pridobile od občin.

Za točnost podatkov je odgovoren gostitelj, za kršitev pa je predvidena globa. Pri posredovanju podatkov mora gostitelj upoštevati zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov. AJPES bo v svojem informacijskem sistemu šifrirane osebne podatke izbrisal, ko bo policija potrdila prejem podatkov, preostale podatke pa bo obdeloval za druge namene zbiranja. Način posredovanja podatkov prek spletne aplikacije AJPES do SURS-a, policije in občin bo določen s posebnim pravilnikom. Tehnične specifikacije elektronskega načina posredovanja podatkov bo predpisovala metodologija.

K 41. členu – Tujec, ki nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja oziroma vizuma za dolgoročno bivanje in se ne nastani pri stanodajalcu ali gostitelju, se mora najpozneje v treh dneh od dneva prehoda državne meje prijaviti pristojni policijski postaji, odjaviti pa pred odhodom iz Republike Slovenije, kot to tudi že določa veljavni zakon. Navedeno pomeni, da se mora tujec, ki se nastani na primer pri sorodnikih ali prijateljih, prijaviti na pristojni policijski postaji v treh dneh od dneva prehoda državne meje. Če tujec v času zadrževanja na ozemlju Republike Slovenije spremeni nastanitev (npr. gre od enega sorodnika do drugega in se tam nastani), mora v treh dneh po spremembi nastanitve, pristojni policijski postaji javiti spremembo.

Tujca, ki nima dovoljenja za prebivanje, potrdila o prijavi prebivanja ali vizuma za dolgoročno bivanje in se nastani pri stanodajalcu, mora na policijsko prijaviti stanodajalec. Za stanodajalca v tem primeru namreč veljajo določbe, ki se nanašajo na obveznost poročanja gostiteljev. Tujec mora stanodajalca o vročitvi dovoljenja, potrdila ali vizuma obvestiti v treh dneh od dneva vročitve, stanodajalec pa mu je dolžan prijaviti začasno prebivališče na upravni enoti v osmih dneh od dneva vročitve dovoljenja, potrdila ali vizuma, kot to določa 9. člen zakona. V roku treh dni po prijavi začasnega prebivališča tujcu, mora stanodajalec o tem obvestiti policijsko postajo, saj bo navedeno obvestilo štel za odjavo tujca na pristojni policijski postaji.

Tujca s prijavljenim stalnim oziroma začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki se nastani ali začasno prebiva zunaj naslova stalnega oziroma začasnega prebivališča in namerava v tem naselju prebivati več kot tri in ne več kot 90 dni, vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju, mora prijaviti oziroma odjaviti lastnik oziroma najemnik objekta, v katerem tujec prebiva. Lastnik oziroma najemnik objekta mora takega tujca prijaviti pristojni policijski postaji najpozneje v treh dneh od dneva naselitve, odjaviti pa pred odselitvijo. Ta določba drugega odstavka 41. člena je tako identična določbi prvega odstavka 10.a člena veljavnega zakona. Predvidena je za tujce, ki se zaradi narave dela veliko selijo po Sloveniji. Gre pretežno za panogo gradbeništva, kjer je zaposlenih veliko tujcev. Zaradi poslov, ki jih sklepajo gradbena podjetja, ta veliko selijo svoja gradbišča oziroma svoje zaposlene, tako se nemalokrat zgodi, da tuj državljan, ki ima dovoljenje za prebivanje in prijavljeno prebivališče v RS, zaradi narave svojega dela v času veljavnega dovoljenja ne prebiva niti dneva na naslovu, kjer ima prijavljeno prebivališče. Ker delodajalci te delavce veliko selijo, hkrati pa so ravno oni tisti, ki so lastniki ali najemniki objektov, kamor se delavce nastanja, so po določbah zakona tudi odgovorni za prijavo delavcev pristojni policijski postaji. Če gre za daljše obdobje od 60 dni (po predlogu zakona 90 dni), si morajo tujci, ki imajo prijavljeno začasno prebivališče, sami urediti prijavo novega začasnega prebivališča. Tujci (in državljani) s stalnim ali začasnim prebivališčem morajo tudi po določbi predlaganega 10. člena, ki ureja obveznost začasne prijave, prijaviti začasno prebivališče, če nameravajo prebivati več kot 90 dni zunaj naslova prijavljenega prebivališča. Obveznost prijave policijski postaji se tako določa zgolj za tujce, če

izven naslova prijavljenega prebivališča prebivajo več kot tri in ne več kot 90 dni, če pa namerava tujec s prijavljenim stalnim ali začasnim prebivališčem bivati več kot 90 dni zunaj prijavljenega naslova, mora prijaviti (novo) začasno prebivališče, kot to določa drugi odstavek 10. člena tega zakona.

Podatki, ki jih mora na pristojni policijski postaji dati tujec oziroma lastnik ali najemnik objekta o gostu, so določeni v tretjem odstavku predlaganega člena. To so osebni podatki tujca (osebno ime, datum rojstva, spol, državljanstvo, številko in vrsto identifikacijskega dokumenta), naslov, na katerega se tujca prijavlja oziroma objavlja ter datum naselitve oziroma odselitve. Dodatno se določa še datum prihoda in datum odhoda iz Republike Slovenije. Podatki se posredujejo na obrazcu za prijavo oziroma objavo gosta. Podatki morajo biti točni, za kršitev je določena sankcija.

K 42. členu – Evidenca gostov je zbirka podatkov, ki se nahaja v informacijskem sistemu policije in ni dostopna drugim subjektom, namen evidence pa je uparjanje podatkov z različnimi nacionalnimi in tujimi bazami iskanih oseb (pogrešane osebe, iskane osebe zaradi storitve kaznivih dejanj ipd). Skladno z obstoječim zakonom bo evidenco gostov tudi v prihodnje vodila in upravljala policija.

V drugem odstavku je predpisan nabor podatkov (vsebina evidence), ki ga vsebuje evidenca. Nabor osebnih podatkov je manjši od nabora podatkov o gostu v zdaj veljavnem zakonu. V evidenci bodo podatki o gostu, ki jih bodo gostitelji posredovali v spletno aplikacijo AJPES, od tam pa bodo v šifrirani obliki posredovani policiji. Za spremljanje poslovanja s prejetimi podatki je nujno, da evidenca vsebuje tudi podatek o datumu vpisa podatkov o gostu v evidenco. V naboru podatkov bodo tudi podatki o gostitelju, pri katerem se je gost nastanil, kar je potrebno zaradi izvedbe posameznega ukrepa. Posamezni gostitelji namreč v različnih krajih Slovenije razpolagajo z več nastanitvenimi objekti, zato je nujno, da se v evidenci vodijo tudi ti podatki.

V tretjem odstavku je opredeljeno, kako se podatki posredujejo v evidenco gostov. Podatki se bodo lahko posredovali prek spletne aplikacije, ki jo bo vzpostavil AJPES, elektronskega sistema policije ali na obrazcih prijave in objave gosta, ki se izpolnijo na pristojni policijski postaji. Prek spletne aplikacije AJPES se bodo v evidenco gostov posredovali podatki samo tistih gostiteljev, ki bodo v registru nastanitvenih obratov, skladno z zakonom, ki ureja gostinsko dejavnost (torej bodo imeli poseben ID, matično številko), gostitelji, ki ne bodo zavezani k vpisu v register nastanitvenih obratov pa bodo podatke o gostih pošiljali na obrazcih prijave in objave gosta ali preko elektronskega sistema policije in se jih bo ločilo po EMŠO. V evidenco gostov bo EMŠO gostitelja vpisala policija skupaj z ostalimi podatki o gostitelju, kot to poteka sedaj (sistem e-Gost), saj bo podatke tak gostitelj pošiljal direktno preko elektronskega sistema policije in ne preko spletne aplikacije AJPES.

Način vodenje evidence prijav gostov bo podrobneje predpisal minister v podzakonskem predpisu.

K 43. členu – Podatki o gostih, ki jih bodo gostitelji prek spletne aplikacije AJPES posredovali policiji, se bodo preverili v policijskih evidencah iskanih oseb, ki jih policija vodi na podlagi nacionalne in evropske zakonodaje oziroma na podlagi mednarodnih sporazumov. Policija vodi evidenco iskanih oseb na podlagi Zakona o nalogah in pooblastilih policije, nacionalno evidenco iskanih oseb pa na podlagi določil 123. do 129. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije. Podlaga za vpis oseb v to evidenco so 148., 547. in 548. člen ter drugi členi Zakona o kazenskem postopku, 20. in 171. člen ter drugi členi Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, 42. člen zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije, 49. člen Zakona o tujcih itd.

Slovenska policija Interpolovo evidenco iskanih oseb uporablja na podlagi dogovora o vstopu Republike Slovenije v Interpol. Poleg tega uporablja tudi »schengensko« evidenco iskanih oseb, ki se vodi na podlagi Sklepa Sveta EU o vzpostavitvi schengenskega informacijskega sistema druge generacije in Uredbe o vzpostavitvi schengenskega informacijskega sistema druge generacije.

Po samodejnem preverjanju osebnih podatkov o gostih v evidencah iskanih oseb, policisti skladno s potrebami oziroma skladno z razpisanim ukrepom izvedejo enega od odrejenih ukrepov. Ti so npr. prijetje osebe in njena izročitev pristojnemu državnemu organu ali njena privedba v zapor ali izročitev varnostnim organom tuje države po predpisanem postopku, kadar gre za osebe, ki se iščejo z mednarodno tiralico. Pri iskanju pogrešanih oseb zadošča že preverjanje, da je oseba še živa in, če je potrebno, sporočanje naslova njenega bivanja. Pri iskanju mladoletnih oseb ali otrok je mladoletnik ali otrok predan pristojnemu skrbstvenemu organu ali staršem. Kadar sodišča razpišejo iskanje določenih oseb, ker jim ni mogoče vročiti sodnih pisanj, zadošča sporočitev naslova bivanja sodišču, v posameznih redkejših primerih pa sodišča zahtevajo privedbo teh oseb na sodišče, kjer osebe zaslišijo dejurni preiskovalni sodniki ali jim je vročeno sodno pisanje. V nekaterih primerih, kadar je v razpisu iskanja tako določeno, se lahko z iskano osebo opravi samo razgovor zaradi razjasnitve določenih okoliščin in oseba ni nikamor privedena. Tak ukrep se razpiše, ko se oseba išče kot osumljena kaznivega dejanja, pa je drugače ni mogoče izslediti in z njo opraviti potrebnega razgovora. Eden od ukrepov, ki se razpiše skladno z evropsko zakonodajo, je tudi zavrnitev na zunanji schengenski meji. V praksi občasno prihaja do primerov, ko osebi, ki ji je zaradi kršenja evropskih predpisov izrečen ukrep zavrnitve vstopa v schengensko območje, uspe prestopiti zunanjo schengensko mejo in je njena navzočnost ugotovljena na podlagi uparitve podatkov. V takih primerih je oseba napotena iz schengenskega območja. Pomembno vlogo imajo podatki o prijavah gostov tudi na področju mednarodne kriminalitete in preprečevanja teroristične dejavnosti posameznikov ali skupin..

Skladno z določili Zakona o varstvu osebnih podatkov in veljavnega zakona je v drugem odstavku predpisan postopek ter čas hrambe osebnih podatkov. Ker lahko posamezen gost pri gostitelju biva dalj časa, je nujno, da se podatki o njem hranijo v evidenci, ne glede na to, da oseba ob prijavi ni bila iskana oziroma da njeni podatki niso bili vpisani v evidenco iskanih oseb. Ker je oseba lahko vpisana v evidenco iskanih oseb med bivanjem kot gost pri gostitelju, je za vse primere predvideno, da se podatki v evidenci hranijo še 32 dni po datumu odjave gosta. Po tem roku se podatki trajno izbrišejo.

Minister predpiše način ravnanja s podatki (hramba, izbris) s podzakonskim predpisom.

K 44. členu – Pristojnost za izvajanje nadzora nad izvajanjem določb Zakona o prijavi prebivališča je opredeljena v 22. členu veljavnega zakona in je deljena med Inšpektoratom Republike Slovenije, pristojnim za notranje zadeve, in policijo. Predlog zakona zaradi večje učinkovitosti med prekrškovne organe uvršča tudi upravne enote in občinske inšpektorje. Upravne enote bodo namreč morebitne kršitve določb zakona ugotovile že pri prijavi prebivališča, kot tudi v postopku ugotavljanja prebivališča in postopku preverjanja resničnosti prijave prebivališča. Pridobljena dokazila in ugotovljena dejstva v teh postopkih se bodo lahko uporabila v prekrškovnem postopku, zato bodo prekrškovni postopki krajši in učinkovitejši.

Tretji odstavek 31. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma določa, da nadzor nad pobiranjem in odvajanjem turistične takse ter vodenjem evidenc gostov poleg davčnega organa opravlja tudi pristojni občinski inšpekcijski organ, ustanovljen skladno s predpisom, ki ureja lokalno samoupravo. Z vključitvijo pristojnosti izvrševanja nadzora občinskih

inšpekcijskih organov se s predlogom zakona naloge inšpekcijskih organov zgolj umeščajo v predlog zakona in se ne prenašajo iz pristojnosti državne uprave na lokalno samoupravo, saj so te naloge že določene in se že izvajajo skladno z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma. Skladno s predlogom zakona je pristojni občinski inšpekcijski organ prekrškovni organ za vse določbe, povezane z evidenco gostov.

K 45. členu – Predlog zakona pravičneje in odvisno od teže prekrška določa višino globe za prekrške posameznika in dopolnjuje kazenske sankcije za kršitve določb zakona, ki jih predlog na novo ureja. Zaradi preprečevanja fiktivnih prijav je novost predlaganega zakona globa za prekršek za navedbo lažne izjave in globa za prekršek, če lastnik oziroma solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli bivati na naslovu, omejuje posameznikovo prijavno obveznost. Zaradi ozaveščanja posameznikov o prijavnih obveznostih in posledično zmanjševanju števila postopkov ugotavljanja prebivališča se s predlogom zakona uvaja tudi globa za posameznike, za katere bo upravna enota na podlagi dokončne odločbe ugotovila, da so opustili svojo prijavno-odjavno obveznost. V teh postopkih se namreč pogosto ugotovi, da posamezniki zlorabljujejo institut prijave prebivališča (zaradi pridobitve določenih pravic), pogosto pa zgolj prijavno obveznost prelagajo na upravno enoto, ki prijavo na podlagi dokončne odločbe izvede po uradni dolžnosti. Namen novo opredeljenih prekrškov je v zagotavljanju namena zakona (prijava na naslovu, kjer posameznik dejansko prebiva), preprečevanju fiktivnih prijav in zmanjševanju števila uvedb postopkov ugotavljanja prebivališča.

K 46., 47. in 48. členu – Kazenske določbe opredeljujejo globe za ravnanja, ki so v nasprotju s posameznimi določbami zakona, ki urejajo prijavo in odjavo gostov ter poročanje, obveznost vodenja in hranjenja knjige gostov ter vpogleda vanjo. Predlagane globe so nižje od veljavnih, saj so te za posamezne prekrške glede na njihove posledice nesorazmerno visoke. Hkrati pa so sorazmerne glede na prekršek, ki je po svoji obliki lažji oziroma težji.

Ker so globe, ki se nanašajo na kršitve določb o policijski prijavi, za stanodajalce po veljavnem zakonu visoke, predlog zakona za vse stanodajalce, torej tako za tiste v turističnih in gostinskih objektih kakor tudi za tiste v nastanitvenih objektih, določa nižje globe.

K 49. členu – Skladno z Zakonom o prekrških se storilcu v hitrem postopku izreče najnižja predpisana mera globe, če je ta predpisana v razponu, razen če z zakonom ni določeno drugače. Zakon o prijavi prebivališča skladno s tem določilom daje pooblastilo, da se na podlagi splošnih pravil za odmero sankcij izreče globa v kateri koli višini znotraj razpona zaradi pravičnejšega sankcioniranja glede na vrsto in okoliščine prekrška.

K 50. členu – Predlog zakona določa, da bo minister izdal podzakonski predpis na podlagi določb tega zakona, ki se nanašajo na način prijave in odjave začasnega prebivališča, ki jo opravi stanodajalec v register stalnega prebivalstva, način izvedbe elektronskih storitev za prijavo in odjavo začasnega prebivališča za stanodajalce ter tehnične specifikacije za elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča, način popravljanja napak, nastalih pri evidentiranju podatkov, in način hrambe dokazil v registru stalnega prebivalstva. Podzakonski predpis izda v enem letu po uveljavitvi predloga zakona. Podzakonski predpis, ki bo urejal minimalne tehnične zahteve o ustreznosti elektronske in ročno vodene knjige gostov, metodologijo vodenja podatkov v knjigi gostov, obrazec za prijavo in odjavo gosta ter način posredovanja podatkov iz knjige gostov prek spletne aplikacije AJ PES oziroma elektronskega sistema policije ali obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta, način vodenja evidence gostov, način hrambe in brisanja podatkov v evidenci gostov, pa v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

K 51. členu – Postopki ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča in postopki preverjanja

resničnosti prijave prebivališča se končajo po določbah predloga zakona, razen postopkov, v katerih je upravna enota že izdala upravni akt. Za pritožbeni postopek bodo tako veljala določila veljavnega zakona.

Postopki o prekrških, ki ne bodo pravnomočno zaključeni do začetka uporabe tega zakona, se vodijo in končajo skladno z določbami veljavnega zakona. 22. člen Zakona o prijavi prebivališča opredeljuje prekrškovne organe (Inšpektorat Republike Slovenije, pristojen za notranje zadeve in policija), pristojni organ, ki bo vodil postopek o prekršku, pa bo pristojen vse do zaključka prekrškovnega postopka.

K 52. členu - Posamezniku, ki ima na dan začetka uporabe predloga zakona prijavljeno eno ali več začasnih prebivališč na podlagi določb veljavnega zakona, začasno prebivališče preneha s potekom trajanja njegove prijave (eno leto skladno z veljavnim zakonom oziroma dve leti po predlogu zakona). Začasna prebivališča pa lahko prenehajo tudi prej, in sicer iz razlogov, opredeljenih v prvem, drugem in tretjem odstavku 16. člena predloga zakona, in sicer z odjavo začasnega prebivališča, s prijavo novega začasnega prebivališča, s prijavo začasnega naslova v tujini, odpustom iz državljanstva, s prijavo stalnega prebivališča na naslovu začasnega prebivališča itd. To pomeni, da posamezniku, ki ima na primer po veljavnem zakonu prijavljena tri začasna prebivališča, prenehajo vsa tri, če na primer prijavi novo začasno prebivališče ali začasni naslov v tujini. Začasno prebivališče, prijavljeno po veljavnem zakonu, preneha tudi, če se začasno prebivališče obnovi oziroma obnovi drugo začasno prebivališče. Pri obnovi začasnega prebivališča skladno s predlogom zakona, se bo obnova štela za novo prijavo začasnega prebivališča, prijavljeno začasno prebivališče na podlagi veljavnega zakona pa bo prenehalo. V registru stalnega prebivalstva ne bo prekinitve in bo razvidna kontinuirana prijava začasnega prebivališča na naslovu.

Novorojenčku tujcu, katerega starši imajo v Republiki Sloveniji prijavljeno samo začasno prebivališče, se na podlagi četrtega odstavka 10. člena predloga zakona prijavi začasno prebivališče na naslovu matere oziroma očeta. Ker pa bodo imeli nekateri starši v času uporabe tega zakona, po katerem bi se lahko njihovemu novorojenčku avtomatično določilo začasno prebivališče, več začasnih prebivališč, se ta določba ne more uporabljati, dokler se ne vzpostavi situacija, ko ima eden od staršev, po katerem se novorojenčku določa začasno prebivališče, prijavljeno samo eno začasno prebivališče. Do takrat mora eden od staršev izpolniti prijavno obveznost otroka z izpolnitvijo obrazca za prijavo začasnega prebivališča v porodnišnici.

Določba tretje alineje prvega odstavka 17.a člena veljavnega zakona, ki se nanaša na naslov za vročanje, ko ima posameznik več začasnih prebivališč, se za posameznika, ki ima prijavljenih več začasnih prebivališč, preneha uporabljati, ko mu prijavljena začasna prebivališča potečejo bodisi po veljavnem zakonu bodisi po predlogu zakona ter ko posamezniku s prenehanjem začasnih prebivališč iz razlogov, določenih v 16. členu predloga zakona, ostane prijavljeno samo eno začasno prebivališče. Do takrat se na podlagi te določbe ureja situacija, ko posamezniku, ki ima več začasnih prebivališč, začasno prebivališče na katerem ima določen naslov za vročanje preneha, a ne prijavi novega naslova za vročanje. V tem primeru se kot naslov za vročanje šteje naslov veljavnega začasnega prebivališča, ki ga je posameznik prijavil nazadnje.

Podobna ureditev kot velja za prenehanje začasnih prebivališč, velja tudi za posameznike, ki imajo na dan uporabe predloga zakona prijavljen začasni odhod z območja Republike Slovenije skladno s 13. členom veljavnega zakona. Pri tem je treba upoštevati, da imata prijava začasnega odhoda z območja Republike Slovenije in začasna naselitve v tujini enak pomen in gre samo za preimenovanje zaradi terminološke usklajenosti s stalno naselitvijo v tujini. Zato se za prenehanje začasnega odhoda z območja Republike Slovenije smiselno

uporabljajo določbe predloga zakona, ki urejajo prenehanje začasnega naslova v tujini. Ta preneha iz razlogov, opredeljenih v četrtem in petem odstavku 16. člena predloga zakona, in sicer s prijavo začasnega prebivališča, z odjavo ali prijavo spremembe začasnega naslova v tujini, prenehanjem državljanstva ali stalnega prebivališča, prijavo stalnega naslova v tujini itd. To pomeni, da posamezniku začasen odhod v tujino avtomatično preneha, če na primer prijavi stalni naslov v tujini. Med uporabo zakona bodo tako v registru stalnega prebivalstva tudi posamezniki, ki imajo prijavljenih več začasnih prebivališč in začasni odhod z območja Republike Slovenije. Z začetkom uporabe predloga zakona ostanejo v veljavi vsa začasna prebivališča kot tudi začasni odhod z območja Republike Slovenije, prijavljen na podlagi veljavnega zakona. Ko nastopi kateri od razlogov, navedenih v 16. členu predloga zakona, posledično preneha začasno prebivališče oziroma začasni naslov v tujini, ki je bil bodisi prijavljen na podlagi veljavnega ali predlaganega zakona. Če začasni odhod z območja Republike Slovenije posamezniku ne preneha skladno s četrtem ali petim odstavkom 16. člena predloga zakona, mu začasni naslov v tujini preneha po štirih letih po uveljavitvi tega zakona, kot to določa šesti odstavek tega člena.

Posameznik, ki ima na dan uporabe predloga zakona prijavljeno zakonsko prebivališče na podlagi četrtega odstavka 8. člena veljavnega zakona, zakonsko prebivališče ohrani. Zakonsko prebivališče bo prenehalo šele s spremembo prebivališča po določbah predloga zakona, torej s prijavo novega stalnega prebivališča ali stalnega naslova v tujini oziroma z dokončnostjo odločbe, izdane v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča.

Veljavni zakon opredeljuje gospodinjstvo kot skupnost posameznikov, ki izjavijo, da stalno prebivajo skupaj in skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb. Gre izključno za statistično definicijo gospodinjstva. Iz naslova skupnega gospodinjstva lahko posamezniki uveljavljajo številne pravice, zaradi česar ti izjave o včlanitvi v gospodinjstvo oziroma izčlanitvi iz njega pogosto spreminjajo (lahko tudi večkrat dnevno), odvisno od trenutne socialne, materialne ali denarne koristi, ki jo posameznik želi doseči. To pomeni, da določbe veljavnega zakona posameznikom omogočajo izigravanje zakona. Posledica tega je gospodinjska evidenca, ki ne zagotavlja točnih podatkov. Ker podatki niso točni, odločitve o priznanju določene pravice (na primer pri odpisu obveznosti za plačilo davka ali o drugih socialnih, materialnih in denarnih pravicah iz javnih sredstev) ne morejo temeljiti na podatkih iz evidence, vzpostavljene zgolj na podlagi izjav posameznikov v postopku prijave stalnega prebivališča ali izjav članov gospodinjstva o spremembi članstva skupnega ali samostojnega gospodinjstva. Upravna enota kot registrski organ ne more preverjati oziroma ugotavljati, ali posamezniki, ki so izjavili, da so v istem gospodinjstvu, dejansko tudi skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb. To posledično pomeni, da posameznik, ki da lažno izjavo, ne more biti sankcioniran. Uporaba obstoječe evidence za odločanje o pravicah in obveznostih posameznika bi zato lahko pomenila neupravičeno porabo proračunskega denarja, resničnost izjav pa lahko preverjajo organi, ki vodijo postopke, v katerih odločajo o pravicah in obveznostih posameznikov. Ker je treba preprečiti, da posamezniki, ki do določenih sredstev niso upravičeni, ta pridobijo oziroma so oproščeni obveznosti, ki bi jih morali izpolniti, se gospodinjska evidenca s predlogom zakona ukinja. Ukinitvev gospodinjske evidence podpira tudi Informacijski pooblaščenec z obrazložitvijo, da v evidenci ni zagotovljeno načelo točnosti in ažurnosti osebnih podatkov, saj morajo biti osebni podatki, ki se vodijo v evidenci, dovolj kakovostni v smislu točnosti in ažurnosti za zagotavljanje zakonitih ciljev obdelave osebnih podatkov, česar pa obstoječa gospodinjska evidenca ne zagotavlja.

Problematika določanja gospodinjstva se pojavlja tudi v postopkih ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča, saj se v samih postopkih pripadnost gospodinjstvu ne ugotavlja, ampak se stranki zgolj določi ločeno ali samostojno gospodinjstvo. Tudi to je razlog, zakaj gospodinjska evidenca registra stalnega prebivalstva ne odraža dejanskega stanja, kar je v

nasprotju z namenom zakona. Ukinitvev gospodinjske evidence dodatno pomeni razbremenitev upravne enote in tudi posameznika. Glede na to se je predlagatelj zakona odločil, da ukine vodenje gospodinjske evidence s prehodnim obdobjem za njeno ukinitvev. Gospodinjska evidenca se bo vodila do zadnjega dne leta, v katerem pretečejo štiri leta od uveljavitve tega zakona. V tem času bodo organi, ki uporabljajo podatke iz gospodinjske evidence, lahko prilagodili predpise in poiskali rešitve za tovrstno zbiranje podatkov. Vodenje do konca leta je pomembno predvsem za FURS zaradi odmere dohodnine, ki se odmerja za posamezno koledarsko leto, zato morajo biti podatki o gospodinjstvu na razpolago za celo leto. V času, ko se bo še vodila gospodinjska evidenca, mora posameznik ob prijavi stalnega prebivališča upravni enoti dati tudi podatek o priimku in imenu, datumu rojstva oziroma EMŠO posameznika, ki vodi gospodinjstvo, ter o sorodstvenem razmerju do njega, gospodinjska evidenca pa bo še vedno opredeljena kot skupnost posameznikov, ki izjavijo, da stalno prebivajo skupaj in skupaj porabljajo dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb, na primer za stanovanje, hrano, šolanje otrok. Za gospodinjstvo se šteje tudi posameznik, ki izjavi, da prebiva sam v ločeni stanovanjski enoti ali kot podnajemnik v delu te enote in sam porablja dohodke za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb.

Zgolj do uveljavitve tega zakona se bodo vodili podatki o narodnosti in dovoljenju oziroma prepovedi posredovanja podatkov, ki se v registru vodijo na podlagi veljavnega zakona. Vodenje teh podatkov v registru stalnega prebivalstva ni potrebno. Podatki se namreč lahko posredujejo skladno z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, narodnosti pa pristojni organ ne more preveriti, tako pa v primeru lažne izjave o narodnosti, register stalnega prebivalstva ne odraža resničnih dejstev.

K 53. členu – Zaradi zagotovitve tehničnih in tehnoloških pogojev upravljavca registra stalnega prebivalstva se uvedba možnosti neposredne povezave evidenc stanodajalcev z registrom stalnega prebivalstva za potrebe prijave in odjave začasnega prebivališča začne uporabljati najpozneje tri leta po uveljavitvi tega zakona. Datum od katerega naprej se bo lahko elektronsko prijavljalo in odjavljalo prebivališče v register stalnega prebivalstva bo objavil minister v Uradnem listu Republike Slovenije.

K 54. členu – Določbe tega zakona, ki se nanašajo na poročanje in posredovanje podatkov iz knjige gostov, se začnejo uporabljati, ko bo stanodajalec oziroma skladno s predlogom zakona gostitelj, moral začeti poročati podatke, ki se nanašajo na nastanitev gosta, prek spletne aplikacije AJPES. Po vzpostavitvi aplikacije za poročanje podatkov iz knjige gostov (najpozneje v roku enega leta od sprejema podzakonskega predpisa, ki bo urejal prijavo in odjavo gosta) bo gostitelj, ki bo zavezan k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost, moral začeti poročati prek spletne aplikacije AJPES – naslednji mesec po vpisu v register nastanitvenih obratov (npr. če se vpiše v register nastanitvenih obratov dne 21. 4. 2017, mora začeti poročati preko spletne aplikacije dne 1. 5. 2017). Do vzpostavitve aplikacije in najpozneje do naslednjega meseca po vpisu v register nastanitvenih obratov pa bo gostitelj, ki bo vpisan oziroma ki je zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov, podatke poročal kot velja – policiji prek elektronskega sistema policije ali na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta. Tudi druge podatke bo gostitelj poročal kot velja: na obrazcih mesečnega poročila, za odvajanje turistične takse ter obrazcih za posredovanje podatkov SURS-u.

V knjigi gostov se v prehodnem obdobju, od začetka uporabe tega zakona do začetka e-poročanja, ne bodo vodili podatki, ki se nanašajo na register nastanitvenih obratov, saj v tem obdobju gostitelj v register še ne bo vpisan. V knjigi gostov se do začetka poročanja prek spletne aplikacije AJPES ne bodo vodili niti podatki za namen obračuna in plačila turistične takse ter podatki za statistične namene. Gostitelj, ki je zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov bo od začetka uporabe tega zakona do trenutka, ko bo začel poročati

podatke o gostih preko spletne aplikacije AJPES, podatke poročal kot gostitelj, ki ni zavezan k vpisu v register nastanitvenih obratov – policiji prek elektronskega sistema policije ali na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta.

K 55. členu – Zaradi prenehanja uporabe četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča je potrebno v prehodni določbi spremeniti drugi odstavek 98. in tretji odstavek 99. člena Zakona o socialnem varstvu. Gre zgolj za redakcijsko spremembo oziroma popravek sklica v obeh členih Zakona o socialnem varstvu na določbo veljavnega zakona, ki se z novim zakonom spreminja. Tretji odstavek 99. člena Zakona o socialnem varstvu tako npr. določa, da se stroški storitev v zavodih za odrasle ob prijavi stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda na podlagi četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča, ki ureja tako imenovano zakonsko prebivališče, financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda. Ker se določba četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča preneha uporabljati z začetkom uporabe predloga zakona, predlog zakona v prehodnih določbah spreminja drugi odstavek 98. in tretji odstavek 99. člena Zakona o socialnem varstvu tako, da ohrani pravila financiranja za posameznike, ki se jim v postopku ugotavljanja dejanskega stalnega prebivališča prijavi novo stalno prebivališče na naslovu socialnovarstvenega zavoda, izloča pa zgolj navedbo četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča.

K 56. členu - V Zakonu o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 2/04, 57/12 in 17/15) je v drugem odstavku 30. člena določen rok za predložitev mesečnega poročila občini in pristojnemu davčnemu organu, iz katerega mora biti razvidno število prenočitev in znesek pobrane turistične takse. Po uveljavitvi predloga zakona bo taka določba v nasprotju z vzpostavljenim načinom e-poročanja, zato jo je potrebno črtati. Ta določba bo začela veljati z dnem začetka veljavnosti predloga zakona. Pravne osebe javnega in zasebnega prava, samostojni podjetniki posamezniki, sobodajalci in kmetje, ki sprejemajo turiste na prenočevanje in so zavezani k plačilu turistične takse skladno z določbami Zakona o spodbujanju razvoja turizma, bodo posredovali mesečno poročilo občini, na način kot to že velja, vse do začetka poročanja podatkov za namen obračuna in plačila turistične takse prek spletne aplikacije AJPES (do vzpostavitve e-poročanja). Določba iz razloga nepotrebosti ukinja posredovanje poročil o turistični taksi davčnemu organu. Tako lahko namreč občutno prihranimo administrativna bremena tako poslovnim subjektom (58.000 € na letni ravni), kot tudi Finančni upravi Republike Slovenije (5.400 € na letni ravni).

K 57. členu – Z dnem uveljavitve predloga zakona bo prenehal veljati sedanji zakon in na njegovi podlagi sprejeti Pravilnik o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 105/01, 78/02, 57/07 in 67/08). Veljavni zakon se bo uporabljal do začetka uporabe tega zakona, Pravilnik o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča pa do začetka uporabe podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi predloga zakona, če ne bo v nasprotju s predlogom zakona.

K 58. členu – Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne eno leto po njegovi uveljavitvi. Zamaknjen začetek uporabe je potreben zaradi priprave podzakonskih predpisov ter zagotovitve tehničnih in tehnoloških pogojev za uvedbo nekaterih zakonskih rešitev. Določba 56. člena, ki ureja pošiljanje mesečnih poročil občinam in davčnemu organu, se bo začela uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona. Do začetka e- poročanja podatkov za namen obračuna in plačila turistične takse, bodo tako pravne osebe javnega in zasebnega prava, samostojni podjetniki posamezniki, sobodajalci in kmetje, ki sprejemajo turiste na prenočevanje in so zavezani k plačilu turistične takse skladno z določbami Zakona o spodbujanju razvoja turizma, dolžni občini predložili mesečno poročilo, iz katerega mora biti razvidno število prenočitev in znesek

pobrane turistične takse, kot to že velja. Predložitev mesečnega poročila davčnemu organu, z dnem uveljavitve tega zakona, ne bo več potrebna.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PRILOGE

**PRAVILNIK
O IZVRŠEVANJU ZAKONA O PRIJAVI PREBIVALIŠČA**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa način prijave in odjave začasnega prebivališča, ki jo opravi stanodajalec v register stalnega prebivalstva, način elektronske prijave in odjave začasnega prebivališča, ki jo izvede stanodajalec, način hrambe dokazil v registru stalnega prebivalstva ter način popravljanja napak, nastalih pri evidentiranju podatkov v register stalnega prebivalstva.

(2) Tehnične specifikacije za elektronsko prijavo in odjavo začasnega prebivališča so priloga tega pravilnika.

**II. NAČIN PRIJAVE IN ODJAVE ZAČASNEGA PREBIVALIŠČA, KI JO OPRAVI
STANODAJALEC V REGISTER STALNEGA PREBIVALSTVA**

2. člen

(vpis)

(1) Stanodajalec, ki je vpisan v Poslovni register Slovenije in ima registrirano dejavnost, ki omogoča nastanitev, v register stalnega prebivalstva (v nadaljnjem besedilu: register) prijavi oziroma odjavi začasno prebivališče posamezniku, ki pri njem začasno prebiva, skladno z določbami zakona, ki ureja prijavo prebivališča.

(3) Stanodajalec, pred prijavo začasnega prebivališča, upravni enoti sporoči matično številko in naslov objekta ali objektov, na katere prijavlja začasna prebivališča.

(4) Upravna enota z uporabo matične številke stanodajalca iz Poslovnega registra Slovenije pridobi podatke o imenu, sedežu oziroma naslovu stanodajalca in njegovi dejavnosti ter stanodajalca vpiše v register stalnega prebivalstva.

(5) Če je izpolnjen pogoj za vpis začasnega prebivališča v register iz prvega odstavka tega člena, upravna enota, ki prejme prijavo, potrdi začasno prebivališče, ki ga je prijavil stanodajalec..

(6) Če je izpolnjen pogoj za odjavo začasnega prebivališča v register iz prvega odstavka tega člena, upravna enota, ki prejme odjavo, potrdi odjavo začasnega prebivališča.

3. člen

(potrdilo)

Upravna enota, ki vpiše stanodajalca v register, izda pisno potrdilo o vpisu v register, če stanodajalec to zahteva.

4. člen

(vnos in sprememba podatkov)

(1) Če stanodajalec prične izvajati prijave na dodatnem objektu, upravna enota vpiše naslov novega objekta v register pred izvedbo prve prijave na tem naslovu.

(2) Če stanodajalec, ki je vpisan v register, preneha opravljati dejavnost, ali preneha opravljati dejavnost, ki omogoča nastanitev, nova prijava začasnega prebivališča na objektu stanodajalca ni mogoča.

3) Spremembe podatkov iz četrtega odstavka 2. člena tega pravilnika in datumi sprememb se pridobivajo neposredno iz Poslovnega registra Slovenije.

III. NAČIN ELEKTRONSKE PRIJAVE IN ODJAVE ZAČASNEGA PREBIVALIŠČA

5. člen

(način elektronske prijave in odjave)

(1) Stanodajalec vloži vlogo za izvajanje elektronske prijave in odjave začasnega prebivališča na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), z zagotovilom, da jo bo izvajal na podlagi tehničnih specifikacij, ki so v prilogi 1 tega pravilnika.

2) Stanodajalec lahko prične z izvajanjem elektronske prijave in odjave začasnega prebivališča po podpisu dogovora oziroma pogodbe, ki ureja medsebojne obveznosti med stanodajalcem in ministrstvom.

(3) Ob prijavi oziroma odjavi začasnega prebivališča stanodajalec navede:

- matično številko, naslov in ime stanodajalca,
- ime, priimek in EMŠO posameznika, ki ga prijavlja ter
- naslov, ki ga posamezniku prijavlja oziroma odjavlja.

(4) Upravna enota preveri podatke, podane ob prijavi, ter potrdi prijavo oziroma odjavo začasnega prebivališča, če so za to izpolnjeni zakonski pogoji oziroma pogoji, določeni s tem pravilnikom. O izvedbi prijave oziroma odjave ali njeni zavrnitvi, elektronsko obvesti stanodajalca.

(5) Začasno prebivališče velja z dnem prijave in preneha z dnem odjave oziroma iz razlogov, določenih v zakonu, ki ureja prijavo prebivališča.

V. NAČIN HRAMBE DOKAZIL V REGISTRU STALNEGA PREBIVALSTVA

6. člen

(način hrambe dokazil)

(1) Ob vnosu podatka ali spremembe podatka v register, se predložena dokazila, ki jih določa zakon, ki ureja prijavo prebivališča, skenirajo v register, kjer se hranijo ob vpisanem dogodku za obdobje, ki ga za hrambo podatkov določa zakon. Po vnosu v register se dokazila v fizični obliki vrnejo posamezniku.

(2) Dokazila, ki so naknadno predložena v fizični obliki, se skenirajo v register, kjer se hranijo ob vpisanem dogodku, v fizični obliki pa se hranijo še najmanj eno leto po preteku zadnjega dne v letu vnosa v register, nato se uničijo.

(3) Dokazila o lastnoročnem podpisu, zajetem preko digitalne podpisne tablice, se v registru hranijo ob vpisanem dogodku. Podpisi posameznikov, ki jih vsebujejo dokazila v fizični obliki pa se v register skenirajo in hranijo ter uničujejo na način, predpisan v prejšnjem odstavku.

VI. POPRAVA NAPAK IN SPREMEMBA VPISANIH PODATKOV

7. člen (napaka in poprava napake)

- (1) Napaka je napačno vpisan podatek, ki je nastal pri vpisovanju podatkov v register.
- (2) Poprava napake se izvrši po uradni dolžnosti, brez odločbe. Iz registra mora biti razvidno, kateri podatek je bil popravljen, kdaj in iz katerega razloga.

8. člen (sprememba vpisanega podatka)

- (1) Sprememba vpisanega podatka je popravek v registru, zaradi napake v listini, ki je bila podlaga vpisa ali zaradi napake v uradni evidenci, ki je vir vpisanega podatka.
- (2) Če je bil v register vpisan napačen podatek zaradi nepravilnega podatka v listini, ki je bila podlaga vpisa, se že vpisani podatek lahko spremeni le na podlagi nove listine istega organa.
- (3) Iz registra mora biti razvidno, kateri podatek je bil spremenjen, kdaj in iz katerega razloga.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

9. člen (prenehanje veljavnosti predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o izvrševanju zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 105/01, 78/02, 57/07 in 67/08).

(2) Določbe pravilnika iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do začetka uporabe tega pravilnika, kolikor niso v nasprotju z zakonom.

10. člen (uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

PRAVILNIK O PRIJAVI IN ODJAVI GOSTOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa minimalne tehnične zahteve o ustreznosti elektronske in ročno vodene knjige gostov, metodologijo vodenja podatkov v knjigi gostov, obrazec za prijavo in odjavo gosta, način posredovanja podatkov iz knjige gostov prek spletne aplikacije Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJ PES) oziroma elektronskega sistema policije ali obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta, način posredovanja podatkov policiji, občinam in Statističnemu uradu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu:

SURS), način vodenja evidence gostov ter način hrambe in brisanja podatkov v evidenci gostov, v skladu z določili zakona, ki ureja prijavo prebivališča.

II. OBRAZCI

2. člen

- (1) Knjiga gostov se lahko vodi v fizični papirni ali v elektronski obliki. Vsebovati mora podatke o gostitelju in gostu iz sedmega odstavka 39. člena Zakona o prijavi prebivališča (v nadaljnjem besedilu: ZPPreb). Tehnične karakteristike prenosa podatkov o prijavah gostov v elektronski obliki so priloga št. 1 tega pravilnika. Obrazec papirne knjige gostov je priloga št. 2 tega pravilnika.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko elektronska knjiga gostov vsebuje tudi druge zapise, ki so potrebni za izvajanje dejavnosti gostitelja, vendar se ti podatki ne pošiljajo nikamor, uporablja jih lahko le gostitelj za svoje poslovanje.
- (3) Elektronska knjiga gostov je računalniški program (aplikacija) v katerem so zapisani identifikacijski podatki o gostitelju, podatki o gostih in drugi podatki, ki jih gostitelj potrebuje za svoje poslovanje. Računalniški program je lahko spletna aplikacija, kjer se podatkovna baza nahaja "v oblaku" pri enem od ponudnikov tovrstne opreme ali lokalna aplikacija, kjer se podatkovna baza nahaja na trdem disku računalnika ali strežnika gostitelja.

3. člen

Minimalne tehnične zahteve o ustreznosti elektronske knjige gostov in ročno vodene knjige gostov (na podlagi sedmega odstavka 39. člena ZPPREB v povezavi s 3. odstavkom 15.b člena Zakona o gostinstvu, Ur.L. RS št. xxx z dne xx.xx.xxxx)

- (1) Računalniški program elektronske knjige gostov mora biti sestavljen iz dveh segmentov in sicer: identifikacijski podatki o gostitelju in njegovih prenočitvenih zmogljivostih ter podatki o gostih, ustrezati pa morajo najmanj naslednjim zahtevam:
 - Identifikacijski podatki o gostitelju in njegovih prenočitvenih zmogljivostih v knjigi gostov vsebujejo:
 1. ime in priimek oziroma naziv gostitelja (na primer: ime hotela oz. polni naziv prenočišča),
 2. matično številko oziroma EMŠO gostitelja,
 3. naslov sedeža gostitelja (kraj oz. ime naselja, ulica in hišna številka),
 4. naslov nastanitvenega objekta oziroma nastanitvenega obrata (kraj oz. ime naselja, ulica in hišna številka),
 5. identifikacijsko številko nastanitvenega obrata iz Registra nastanitvenih obratov (3. odstavek 15.b člena Zakona o gostinstvu),
 6. število prodanih kapacitet v tekočem mesecu,
 7. število dni v tekočem mesecu, ko je bil obrat odprt,
 8. višino denarnega zneska turistične takse, ki je predpisana v občini, v kateri se nahaja prenočišče,
 9. večje število dodatnih podatkov, ki jih gostitelj potrebuje za svoje poslovanje (npr. številke sob, število ležišč, prehrana, avtorizacije dostopov v sobe, bazene in drugo).
 - Podatki o gostih morajo biti v elektronski knjigi strukturirani v obliki podatkovne baze, v kateri mora biti vgrajenih najmanj 17 različnih vnosnih polj za podatke o posameznem gostu in sicer:

1. zaporedna številka gosta (numerični format v zapisu 00000000 /osemštevilčna cifra/, podatek se mora generirati avtomatsko po shranjevanju vseh obveznih podatkov)
 2. priimek (tekstovno polje največ 40 znakov - črke)
 3. ime (tekstovno polje največ 40 znakov - črke)
 4. datum rojstva (datumsko polje DD.MM.LLLL)
 5. državljanstvo (obvezno dvomestno črkovno polje Šifrant po standardu ISO 3166)
 6. vrsta osebnega dokumenta (dvočrkovno polje - OI, PL, VD, DR)
 7. številka osebnega dokumenta (alfanumerično polje dolžine 12 znakov)
 8. datum prihoda gosta (datumsko polje DD.MM.LLLL - praviloma se podatek generira avtomatsko)
 9. ura in minuta prihoda gosta (zapis časa HH:MM - praviloma se podatek generira avtomatsko)
 10. datum prijave (datumsko polje DD.MM.LLLL - podatek se obvezno generira avtomatsko)
 11. ura prijave (zapis časa HH:MM - praviloma se podatek generira avtomatsko)
 12. datum odhoda gosta (datumsko polje DD.MM.LLLL - praviloma se podatek generira avtomatsko)
 13. ura in minuta odhoda gosta (zapis časa HH:MM - praviloma se podatek generira avtomatsko))
 14. datum odjave gosta (datumsko polje DD.MM.LLLL- podatek se obvezno generira avtomatsko)
 15. ura odjave gosta (zapis časa HH:MM - praviloma se podatek generira avtomatsko)
 16. število turističnih taks (v številčnem formatu 00,0, 00,5, 01,0 (oproščen, polovična taksa, polna taksa - podatek se obvezno generira avtomatsko)
 17. šifra za oprostitev ali zmanjšanje plačila turistične takse
 18. znesek obračunane turistične takse v EUR (- podatek se obvezno generira avtomatsko)
 19. poljubno število dodatnih polj, potrebnih za poslovanje gostitelja
- (2) Papirna knjiga gostov je sestavljena iz posameznih listov A4 formata, kateri se vlagajo v registrator (fascikel) ali pa so vezani v knjigo. Vzorec prazne in pravilno izpolnjene papirne knjige gostov je v prilogi 2. tega pravilnika.

III. METODOLOGIJA VODENJA PODATKOV V EVIDENCI GOSTOV

4. člen

- (1) Evidenca prijav gostov, ki jo upravlja policija, je na podlagi enotne metodologije računalniško vodena evidenca gostov, sprejetih na nastanitev pri gostiteljih.
- (2) Način prenosa podatkov iz knjige gostov v skladu z drugim odstavkom 40. člena ZPPreb se uredi s posebnimi protokoli, ki jih sklenejo AJPES in uporabniki podatkov.

5. člen

- (1) Podatki o gostih, gostiteljih in nastanitvenih objektih se iz AJPES-a v informacijski sistem Policije prenašajo na način, skladen s standardi informacijskega sistema Policije. Način prenosa se podrobno uredi s posebnim dogovorom med AJPES-om in Policijo.

6. člen

- (1) Statistični podatki o gostih, gostiteljih in nastanitvenih objektih se iz AJPES-a v informacijski sistem SURS-a prenašajo na način, skladen s standardi informacijskega sistema SURS-a. Način prenosa se podrobno uredi s posebnim dogovorom med AJPES-om in SURS-om.

7. člen

- (1) Statistični podatki številu nočitev, številu plačane turistične takse, podatkih o gostiteljih in nastanitvenih objektih se iz AJPES-a v informacijski sistem občin prenašajo na način, skladen s standardi informacijskega sistema občin. Način prenosa se podrobno uredi s posebnim dogovorom med AJPES-om in občinami.

IV. RAVNANJE Z OSEBNIMI PODATKI

8. člen

Policija z osebnimi podatki v evidenci prijav gostov ravna na način, določen s pravilnikom, ki ureja zaščito podatkov policije.

V. METODOLOGIJA VODENJA PODATKOV V KNJIGI GOSTOV

9. člen

- (1) Gostitelj, ki knjigo gostov vodi z računalniško programsko opremo, opravlja prenos podatkov na AJPES na podlagi tehničnih karakteristik iz prvega odstavka drugega člena tega Pravilnika, ki je Priloga številka 1.
- (2) Gostitelj iz četrtega odstavka 40. člena ZPPreb, ki ni zavezan k vpisu nastanitvenega obrata v register nastanitvenih obratov skladno z določbami zakona, ki ureja gostinsko dejavnost, mora podatke iz sedmega odstavka 39. člena, razen podatkov iz 6., 9. in 10. točke, poročati prek elektronskega sistema policije ali na podlagi obrazca za prijavo oziroma odjavo gosta, ki ga pristojna policijska postaja vnese v evidenco gostov. Elektronski sistem policije je spletna aplikacija, v katero se je potrebno pred vnosom gostov registrirati. Registracija gostiteljev se izvede na spletnem portalu Policije na naslovu: <https://www.policija.si/evidencagostov.html>. Po registraciji gostitelj podatke o gostih ročno vnaša preko spletne aplikacije Policije.
- (3) Gostitelj, ki knjigo gostov vodi fizično z vpisom v papirno knjigo gostov, kopijo knjige gostov prinese na pristojno policijsko postajo. Pristojna policijska postaja je tista, na območju katere se nahaja prenočišče. Glede na oddaljenost prenočišča od policijske postaje se izjemoma dovoli prinos knjige gostov na najbližjo policijsko postajo, o čemer mora soglasje gostitelju podati policijska postaja, ki ji je prenočišče najbližje, čeprav ni na njenem teritorialnem območju.

10. člen

- (1) Podatke o gostu, vpisani v knjigi gostov, ki je vodena v elektronski obliki, gostitelj hrani še eno leto, po poteku zadnjega dne v letu po odjavi gosta, nato jih izbriše tako, da so podatki trajno nedosegljivi. Izbris podatkov se opravi tudi na varnostnih kopijah.

- (2) Ročno vodeno knjigo gostov gostitelj hrani eno leto, po poteku zadnjega dne v letu odjave, nato jo komisijsko fizično uniči z razrezom, sežigom ali na drug podoben način, o čemer sestavi zapisnik. Komisijo o uničenju sestavljajo najmanj trije člani. Zapisnik o uničenju gostitelj hrani 5 let.

VI. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBE

11. člen

- (1) Prehodno obdobje je časovni termin, ko se lahko za elektronsko vodenje knjige gostov še uporablja metodologija elektronskega vodenja knjige gostov po stari zakonodaji. Prehodno obdobje je potrebno za zamenjavo oz. nadgradnjo elektronske knjige gostov pri gostiteljih ter registracijo pri AJ PES-u - vpis v register nastanitvenih obratov (ZGos).
- (2) Z dnem, ko se začne uporabljati ta pravilnik, se v prehodnem obdobju največ 3 mesece še lahko uporablja določbe, ki nanašajo na prijavo gostov v Pravilniku o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča (Ur. L. RS, št. 105/01, 78/02, 57/07 in 67/08).
- (3) 3 mesece po pričetku uporabe tega pravilnika se preneha uporabljati določbe, ki nanašajo na prijavo gostov v Pravilniku o izvrševanju Zakona o prijavi prebivališča (Ur. L. RS, št. 105/01, 78/02, 57/07 in 67/08).

12. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije